Begroting 2024

Nederweert
samen groots, samen doen!

www.nederweert.nl

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Trends en ontwikkelingen 5

Financiële beschouwingen 7

A. Programmaplan 11

Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening 13

Programma 1: Veiligheid en handhaving 18

Programma 2: Verkeer en vervoer 22

Programma 3: Economie 26

Programma 4: Onderwijs 34

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie 37

Programma 6: Sociaal domein 43

Programma 7: Volksgezondheid en milieu 48

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV) 54

Overzicht algemene dekkingsmiddelen 59

Overzicht van kosten van overhead 59

Bedrag voor de heffing voor de Vpb 59

Bedrag onvoorzien 59

B. Paragrafen 63

Paragraaf 1: Lokale heffingen 64

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing 74

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen 84

Paragraaf 4: Financiering 93

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering 96

Paragraaf 6: Verbonden partijen 102

Paragraaf 7: Grondbeleid 113

Paragraaf 8: Wet open overheid 116

C. Financiële begroting 117

Overzicht van baten en lasten 2024-2027 118

Overzicht algemene dekkingsmiddelen 125

Overzicht van kosten van overhead 125

Bedrag voor de heffing voor de Vpb 125

Bedrag onvoorzien 125
Geraamd resultaat....126
Toelichting op overzicht van baten en lasten....127
Overzicht geraamde incidentele baten en lasten (in €'s)....129
Overzicht structurele mutaties reserves (in €'s)....131
Geprognotiseerde balans 2024 – 2027 132
EMU-saldo 133
Liquiditeitsbegroting 133
Dekkingsgraad 133
Overzicht reserves en voorzieningen 134
D. Uitvoeringsprogramma 136
Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening 138
Programma 1: Veiligheid en handhaving 139
Programma 2: Verkeer en vervoer 140
Programma 6: Sociaal domein....142
Programma 7: Volksgezondheid en milieu....142
Samenvatting uitvoeringsprogramma....144
E. Bijlagen....145
Bijlage 1: Recapitulatie begrotingsevenwicht 146
Bijlage 2: Raming stelpost personeel 2024....147
Bijlage 3: Personeelsbegroting 2024 148
Bijlage 4: Gewaarborgde geldleningen 2024....149
Bijlage 5: Septembercirculaire 2023....150
Bijlage 6: Majeure programma's 151
Bijlage 7: Toelichting onderdelen uit uitvoeringsprogramma....157

Inleiding

Met gepaste trots presenteren wij u de Begroting 2024-2027, de tweede begroting van deze raadsperiode. De opzet van deze begroting is op hoofdlijnen gelijk gebleven met de vorige begrotingen. Wel hebben we ervoor gekozen om de trends en ontwikkelingen aan het begin te beschrijven en niet meer in de afzonderlijke programma's. We hopen dat dit de leesbaarheid van de begroting ten goede komt.

Financieel perspectief en lokale lasten
Onze begroting is meerjarig sluitend en laat mooie plussen zien voor de begrotingsjaren 2024-2027. Waar veel gemeentes in verband met fors gestegen kosten en tegenvallende uitkeringen uit het gemeentefonds moeite hebben om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen, laat onze begroting meerjarig plussen zien.
Onze schuldeloze positie is mede te danken aan langjarig solide financieel beleid. Hierdoor zijn we niet enkel in staat om tegenvallers op te vangen, maar we blijven investeren in onze openbare ruimte, positieve gezondheid, meer slagkracht voor onze organisatie.
Wij geven gehoor aan de motie van uw raad om de lokale lasten te verlagen. Dit doen we door in 2024 een incidentele korting à € 100,- per huishouden te verstrekken op de afvalstoffenheffing zodat elke inwoner deze lastenverlaging kan voelen in de portemonnee.

Uitvoeringsprogramma
In het uitvoeringsprogramma staan diverse nieuwe onderwerpen waar we uw raad vragen om investeringen. Denk hierbij aan een diepgaande scan om te komen tot een efficiëntere ambtelijke organisatie, de vergroening van het Raadhuisplein, het versterken van de lokale sociale basis, maar ook de organisatie van het OLS 2024 in onze mooie gemeente.

Majeure thema's: van drie naar vier
Vorig jaar zijn drie majeure thema's door uw raad vastgesteld met elk een budget van € 400.000,-. Net als bij de kadernota geven we in een bijlage achter het uitvoeringsprogramma per thema een korte update over de stand van zake rondom deze onderwerpen met ook een doorkijk naar de toekomst.
Op verzoek van uw raad breiden we de majeure thema's uit met het majeure thema 'wonen', een thema dat ons allemaal raakt. Op dit moment doen we dit nog met een ' P.M.- post'. Volgend jaar komen we hierop terug bij de kadernota.

Tot slot
De meerjarenbegroting 2024-2027 wordt door uw raad behandeld tijdens de raadsvergadering van 7 november 2023.
Wij wensen u een goede voorbereiding toe.

Trends en ontwikkelingen

De gemeente maakt onderdeel uit van de maatschappij en houdt in haar dienstverlening rekening met maatschappelijke en technologische trends en ontwikkelingen. Deze trends en ontwikkelingen hebben invloed op de acties die benoemd zijn in diverse programma's van de begroting.
Voor 2024 en verder voorzien we de volgende trends en ontwikkelingen.

- Bestuurlijke en ambtelijke samenwerking met andere gemeenten en maatschappelijke partners is nodig om bestuurskrachtig te blijven en in te kunnen spelen op steeds complexere wet- en regelgeving op diverse gebieden. Zo is samenwerking nodig om de grote transities (landbouw, energie) op gang te brengen.
- In het sociaal domein werken we lokaal (waar het kan) en regionaal (waar dat beter is) om zo veel mogelijk impact te hebben voor de inwoners.
- De burger hecht er belang aan om vroegtijdig betrokken te worden bij het opstellen van visies en beleid en bij concrete projecten en veranderingen in zijn of haar omgeving.
- De burger verwacht een transparante overheid die zoveel mogelijk informatie deelt, actief dan wel op verzoek (Wet Open Overheid).
- De mogelijkheden voor digitale dienstverlening nemen toe maar de behoefte aan fysiek contact blijft voor een aantal doelgroepen.
- Er is een toename van criminaliteit op het gebied van ondermijning en cybercrime. Leegstaande stallen in het buitengebied zijn extra kwetsbaar voor ondermijning.
- Door technologische ontwikkelingen op het gebied van informatie en communicatie wijzigt de woon-werk situatie (meer thuiswerken), het koopgedrag (meer online winkelen), kunnen ouderen langer zelfstandig wonen en is onderwijs laagdrempeliger.
- Duurzaam leven wordt belangrijker waardoor er meer gebruik wordt gemaakt van openbaar vervoer, fiets en elektrische auto's. Er is meer vraag naar lokale en duurzaam geproduceerde producten.
- Het aantal ontheemden neemt toe, wat gevolgen heeft voor huisvesting, arbeidsparticipatie en onderwijs.
- De openbare ruimte wordt door steeds meer verschillende doelgroepen gebruikt waardoor deze ook multifunctioneel moet worden ingericht. De inrichting van de leefomgeving heeft invloed op het welzijn van mensen.
- Er zijn meer banen dan arbeidskrachten in alle sectoren. Daarnaast is er nog wel sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod. Specifiek voor de gemeente geldt dat een krapte op de arbeidsmarkt in het ruimtelijk domein gevolgen heeft voor de dienstverlening van de gemeente aan de burgers.
- Door vergrijzing neemt de beroepsbevolking af en neemt de behoefte aan levensloopbestendige woningen en dagrecreatie (fietsen, wandelen) toe.
- De behoefte aan woningen voor kleinere huishoudens (starters, senioren) is onveranderd hoog. Hieraan wordt extra gevraagde huisvesting voor ontheemden toegevoegd.
- De waardering voor het landschap en de behoefte om te recreëren, bewegen en sporten in het buitengebied en openbare ruimten neemt toe.
- De landelijke wet- en regelgeving heeft gevolgen voor keuzes die de agrarische bedrijven voor de toekomst moeten maken. De agrarische sector vraagt om gemeentelijk beleid die dit proces kan faciliteren.
- Het areaal landbouwgrond blijft naar verwachting afnemen. Er is herbestemming van grond en meervoudig ruimtegebruik nodig om te voldoen aan de ruimtevraag voor natuur, extensivering van de landbouw, klimaatadaptatie, verstedelijking en de energietransitie. Deze opgaven gezamenlijk maken meer regie op ruimtelijke ontwikkeling van het landelijk gebied noodzakelijk.
- Het klimaat verandert: nattere winters, drogere zomers, hevigere buiten op één plaats, stijging van gemiddelde temperatuur. Dit heeft invloed op de omgeving om ons heen.
- De energietransitie en landbouwtransitie vragen de komende jaren om meer inzet van de gemeenten, die allen op de arbeidsmarkt dezelfde mensen zoeken.
- De energietransitie verloopt niet op het gewenste tempo. De weerstand tegen windenergie groeit en de netwerkcongestie levert problemen op.
- Er is meer aandacht voor leefstijl en preventie om zwaardere zorg te voorkomen en de zorgkosten niet te laten stijgen.

- Het onderwijs krijgt steeds meer een inclusief karakter. Dat betekent dat leerlingen met een extra ondersteuningsvraag toegerust worden om naar school te gaan, zo dicht mogelijk bij huis en samen met andere leerlingen. Zo is de school een plek waar alle kinderen samen leren. Hierbij werkt het onderwijs, ouders/verzorgers, zorgaanbieders en de gemeente samen.
- Steeds bredere rol van onderwijs bij maatschappelijke vraagstukken. Denk hierbij aan de signaleringsfunctie op het terrein van bijvoorbeeld armoede, jeugdhulp en onderwijsachterstanden. Maar ook een preventiefunctie op deze en het terrein van veiligheid. Daarnaast wordt ook de verbinding gezocht met onder andere natuur- en verkeersonderwijs.
- Sport en cultuur worden ingezet als middel om maatschappelijke doelen te realiseren. Het wordt beschouwd als een essentieel onderdeel voor een fysieke en sociale gezonde samenleving.
- In het kader van positieve gezondheid en inclusief onderwijs wordt steeds meer ingezet op preventie en vroeg signalering.
- We hebben al langere tijd te maken met stijgende lonen en prijzen.
- Steeds meer mensen in Nederland ervaren financiële zorgen.
- Voorzieningen in de kernen komen steeds vaker onder druk te staan of vallen weg.

Financiële beschouwingen

Samenvatting financiële positie
Het vertrekpunt van de begroting is het financieel meerjarenperspectief dat de Raad vaststelde bij de kadernota 2024. Daarna waren er verschillende aanpassingen. Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de financiële ontwikkelingen en het uitvoeringsprogramma (A t/m C). Dit leidt tot een geraamd resultaat waarop de financiële informatie in dit boekwerk op gebaseerd is.
Verder is de septembercirculaire (D) vertaald in de cijfers.

Samenvatting	2024	2025	2026	2027
A) Start begrotingssaldo	4.813.900	6.507.572	3.563.352	2.350.047
B) Mutaties deelbegrotingen	-1.235.139	-1.414.678	-1.476.638	-95.287
C) Uitvoeringsprogramma	-1.731.464	-788.631	-1.267.989	-1.324.864
Geraamd resultaat	**1.847.297**	**4.304.263**	**818.726**	**929.896**
D) Effect septembercirculaire 2023	345.104	255.976	199.543	742.265
Begrotingsruimte na sept. circulaire 2023	**2.192.401**	**4.560.239**	**1.018.269**	**1.672.161**

Onderstaand treft u een detaillering aan van bovenstaande samenvatting, waarin de onderdelen A, B en C nader worden gespecificeerd. Verder in de paragraaf treft u een toelichting aan op de septembercirculaire.

Start begrotingssaldo	2024	2025	2026	2027
Saldo kadernota 2024	4.820.900	6.514.572	3.570.352	2.357.047
Raadsvergadering 27-06-2023	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
A) Start begrotingssaldo	**4.813.900**	**6.507.572**	**3.563.352**	**2.350.047**

Deelbegrotingen	2024	2025	2026	2027
Afval	73.687	-55.738	-65.940	-83.092
Algemene uitkering	202.406	203.426	205.164	960.586
BUIG	11.034	15.314	19.696	24.174
Deelnemingen	-45.025	-14.731	-14.731	-14.731
Indexering	-807.598	-805.063	-821.839	-852.356
Kapitaallasten	201.871	173.424	162.190	147.712
Overige	-119.067	-101.847	-102.601	-97.642
OZB en toeristenbelasting	376.416	392.741	381.301	397.218
Personeelskosten	3.357	-211.396	-521.872	-614.616
Riool	110.615	96.825	89.732	91.374
Stelpost jeugd	-1.196.509	-1.102.909	-760.277	-
Verkiezingen	-	41.533	-1.274	-7.798
Waarderingssubsidies	-4.120	-4.120	-4.120	-4.120
Zakelijke lasten	-42.206	-42.137	-42.067	-41.996
B) Saldo deelbegrotingen	**-1.235.139**	**-1.414.678**	**-1.476.638**	**-95.287**

Uitvoeringsprogramma 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Mutaties	-1.731.464	-788.631	-1.267.989	-1.324.864
C) Uitvoeringsprogramma	**-1.731.464**	**-788.631**	**-1.267.989**	**-1.324.864**

Hierna is een toelichting opgenomen over de wijzigingen in de deelbegrotingen van meer dan € 25.000 (positief of negatief) per jaarschijf. Voor meer informatie over het uitvoeringsprogramma verwijzen wij u naar onderdeel ‘D. Uitvoeringsprogramma’ in dit boekwerk.

Afval
Bij de afvalkosten zien we twee ontwikkelingen. We hebben te maken met lagere kosten vanwege een positieve aanbesteding. Hierdoor valt de BTW-compensatie bij afval lager uit.
Per saldo levert dit voor 2025 e.v. een negatief effect op de eerder begrote kosten voor afval.

Algemene uitkering
De correctie die nu heeft plaatsgevonden is niet het gevolg van de septembercirculaire, maar houdt verband met de septembercirculaire 2022 en de berekening van de meicirculaire 2023. Bij de groei van de meicirculaire zijn niet de juiste cijfers vanuit de septembercirculaire 2022 overgenomen, waardoor de groei in eerste instantie te laag is vastgesteld.

Deelnemingen
Het dividend dat wij ontvangen vanuit onze deelnemingen in de BNG en Enexis is voor de komende begrotingsjaren afgenomen en daar hebben we een bijstelling voor moeten doen in de cijfers.

Indexering
De uitgaven zijn geïndexeerd op basis van het percentage wat in de meicirculaire 2023 is gepubliceerd. Voor het jaar 2024 is bedraagt de indexering 3,9%. Voor de jaarschijven 2025 e.v. is deze bepaald op 1,6%. Dit ligt in lijn met de maatregelen die de Europese Centrale Bank heeft getroffen, om de inflatie te temperen.

Kapitaallasten
Onder deze categorie vallen de kosten van de kapitaallasten vrij, die financiële ruimte creëren. Dit komt omdat de geplande investeringen niet zijn voltooid en doorschuiven naar de komende jaren.

Overige
Bij de voorziening is er sprake van een verlaging van de inkomsten met name door de lagere dotatie riolering en een verhoging van de uitgaven als gevolg van hogere uitgaven uit de voorziening pensioen wethouders en voorziening riolering.
Daarnaast is vanuit de jaarrekening 2022 kritisch gekeken en onderzocht op welke budgetten ruimte is ontstaan in de loop der tijden.

OZB
De stijging van de OZB-opbrengsten is vooral het gevolg van de hogere prijsindex. Daarnaast is ook de verwachte areaalgroei meegenomen.

Toeristenbelasting
De hogere inkomsten zijn te verklaren door twee zaken. We hebben na de Corona-dip gelukkig weer te maken met het herstel van het aantal overnachtingen. Daarnaast levert de opening van Hotel Rosveld nieuwe inkomsten op.

Personeelskosten
De personeelskosten stijgen als gevolg van autonome ontwikkelingen. De onderhandelingen voor een nieuwe Cao Gemeenten gaan binnenkort van start. De huidige cao loopt tot 1 januari 2024. Op basis van de meicirculaire 2023 is een raming van de loonstijgingen opgenomen in onze begroting, als stelpost.

Riool
Bij de riolering is er sprake van een stijging van de inkomsten. Dit is het gevolg van de stijging van het tarief en de hogere vrijval van de btw-component uit de voorziening riolering. Dit laatste is het gevolg van de hogere investeringen welke gepland staan. Bij de kosten is er sprake van een daling als gevolg van een lagere rentetoerekening en een lagere dotatie. Dit laatste is het gevolg van een hogere indexering van de overige kosten welke zijn opgenomen in het onderdeel indexering.

Stelpost jeugd
Bij de vorige meerjarenbegroting is op advies van de Provincie Limburg een meerjarige stelpost opgenomen omtrent aanvullende middelen jeugdzorg. De landelijke verwachting was dat bij de meicirculaire 2023 de toegezegde middelen structureel geëffectueerd zouden worden. Helaas is dit uitgebleven. Vanuit het oogpunt van goed rentmeesterschap is het blijven opvoeren van fictieve middelen (stelpost) niet verantwoord voor Nederweert. De onzekerheid over de aanvullende

jeugdmiddelen is toegenomen door het uitblijven van structurele financiering vanuit het Rijk en tegelijkertijd is in 2023 het kabinet gevallen. De verwachting is dat de politiek niet op korte termijn, een structurele oplossing effectueert in de algemene uitkering. Derhalve is de stelpost uit de begroting verwijderd, met als belangrijkste argument het voorzichtigheidsprincipe.

Verkiezingen
De meerjarenbegroting is aangepast aan de verkiezingskalender. In 2025 zijn geen verkiezingen gepland en worden de middelen die daarvoor gereserveerd waren, afgeraamd.

Zakelijke lasten
De stijging van de zakelijke lasten is vooral het gevolg van de hogere prijsindex.

D) Effect septembercirculaire
De positieve ontwikkeling van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds wordt voor de periode 2023-2026 voornamelijk verklaard door de accresontwikkelingen als gevolg de verwachte loon- en prijsontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Vanaf 2027 wordt het volumedeel gekoppeld aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde). Deze volumeontwikkeling is voor het eerst vertaald in deze circulaire.

Bijstelling
Bij de kadernota 2024 is de meicirculaire doorgerekend. Na het verzenden van de kadernota is er een correctie ontvangen van het Rijk vanwege een fout in het rekenmodel. Het betreft hier een positieve bijstelling voor het boekjaar 2028 met ruim € 1 miljoen.
We informeren u hierbij over deze mutatie, die bij de uitwerking en opstelling van de begroting aan het licht is gekomen.
De nu gepresenteerde begroting bestrijkt de jaren 2024 tot en met 2027.

Geraamd resultaat

Onderstaand is een overzicht opgenomen als recapitulatie, waarin het geraamd resultaat voor en na bestemming gepresenteerd is (in €'s).
De Provincie in haar rol als toezichthouder vraagt naast het geraamde resultaat, ook het begrotingsevenwicht tussen structurele en incidentele baten en lasten in onze begroting. Hiervoor verwijzen wij u naar bijlage 1.

Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
Programma 0 - Bestuur, pa	2.852.431	190.349	-2.662.082	3.043.020	184.834	-2.858.186	3.597.902	214.972	-3.382.930	4.114.456	224.824	-3.889.632
Programma 1 - Veiligheid e	1.831.106	14.142	-1.816.964	1.834.372	14.142	-1.820.230	1.837.688	14.142	-1.823.546	1.839.497	14.142	-1.825.355
Programma 2 - Verkeer en	3.375.734	61.137	-3.314.597	3.861.587	61.137	-3.800.450	4.617.733	61.137	-4.556.596	4.709.505	61.137	-4.648.368
Programma 3 - Economie	737.062	112.155	-624.907	739.562	117.155	-622.407	742.111	117.155	-624.956	744.718	117.155	-627.563
Programma 4 - Onderwijs	1.312.280	102.686	-1.209.594	1.314.430	102.686	-1.211.744	1.326.729	102.686	-1.224.043	1.338.822	102.686	-1.236.136
Programma 5 - Sport, cultu	3.714.254	311.749	-3.402.505	3.613.217	311.749	-3.301.468	3.644.745	311.749	-3.332.996	3.576.187	311.749	-3.264.438
Programma 6 - Sociaal dor	20.503.053	4.899.500	-15.603.553	19.310.489	3.208.438	-16.102.051	19.417.612	3.210.714	-16.206.898	19.482.463	3.211.583	-16.270.880
Programma 7 - Volksgezon	6.417.587	4.660.096	-1.757.491	6.346.789	5.600.682	-746.107	6.105.921	5.181.490	-924.431	6.065.988	5.014.956	-1.051.032
Programma 8 - VHROSV	8.255.474	6.469.181	-1.786.293	3.977.297	2.093.108	-1.884.189	2.995.414	1.076.851	-1.918.563	2.193.190	565.908	-1.627.282
Algemene dekkingsmiddele	150.869	41.070.497	40.919.628	141.716	43.231.538	43.089.822	146.748	41.394.542	41.247.794	151.427	42.266.309	42.114.882
Overhead	7.097.436	4.458	-7.092.978	6.865.214	4.458	-6.860.756	6.886.150	4.458	-6.881.692	6.896.082	4.458	-6.891.624
Heffing VPB	10.783	-	-10.783	11.031	-	-11.031	11.285	-	-11.285	11.544	-	-11.544
Bedrag onvoorzien	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000
Geraamd resultaat vóór b	**56.275.069**	**57.895.950**	**1.620.881**	**51.075.724**	**54.929.927**	**3.854.203**	**51.347.038**	**51.689.896**	**342.858**	**51.140.879**	**51.894.907**	**754.028**

Toevoeging/ ontrekking a	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening			-			-			-			-
Programma 1 - Veiligheid en handhaving			-			-			-			-
Programma 2 - Verkeer en vervoer			-		154.167	154.167		154.167	154.167		154.167	154.167
Programma 3 - Economie			-			-			-			-
Programma 4 - Onderwijs		21.701	21.701		21.701	21.701		21.701	21.701		21.701	21.701
Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie			-			-			-			-
Programma 6 - Sociaal domein		20.000	20.000						-			-
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu			-			-			-			-
Programma 8 - VHROSV	115.285	300.000	184.715	25.808	300.000	274.192	-	300.000	300.000			
Saldo reserves	**115.285**	**341.701**	**226.416**	**25.808**	**475.868**	**450.060**	**-**	**475.868**	**475.868**	**-**	**175.868**	**175.868**

Geraamd resultaat na be	**56.390.354**	**58.237.651**	**1.847.297**	**51.101.532**	**55.405.795**	**4.304.263**	**51.347.038**	**52.165.764**	**818.726**	**51.140.879**	**52.070.775**	**929.896**

A. Programmaplan

Programma 0

Bestuur, participatie en dienstverlening

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening

Missie
Nederweert is een bestuurskrachtige, eigentijdse en mensgerichte gemeente. In 2020 is de strategische visie herijkt. In deze visie liggen de strategische keuzes naar de toekomst vast. Deze recent vastgestelde strategische agenda is via een intensief proces met onze inwoners doorlopen. Het gemeentebestuur is toegankelijk en makkelijk benaderbaar. Raads- en collegeleden hebben intensief contact met de inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen.
Onze dienstverlening is correct en voor alle doelgroepen goed bereikbaar. Samenwerking en meedoen zijn belangrijke pijlers om te zorgen voor een goede dienstverlening.
De gemeenschap en onze burgers tonen kracht en eigenaarschap. Iedereen telt mee en doet mee naar eigen vermogen.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- Als gemeente geloven we in de kracht van de gemeenschap. Dat vraagt om een eigentijdse overheid. Dat wil zeggen: een mensgerichte overheid die ruimte biedt aan de creativiteit en zelfredzaamheid van gemeenschappen waarin iedereen meetelt en mee kan doen naar eigen vermogen.
- Financieel staan we er goed voor en dit willen we graag behouden. We nemen verantwoordelijkheid als het gaat om goed rentmeesterschap over gemeentelijke middelen. Uitgangpunt is een goede liquiditeitspositie, een schuldenvrije gemeente blijven, een sluitende meerjarenbegroting en een goed afgewogen stelsel van risicomanagement.
- We zijn een laagdrempelige gemeente die tijdig en op een heldere en begrijpelijke manier communiceert en met haar inwoners het gesprek opzoekt.
- De dienstverlening kenmerkt zich door een mensgerichte aanpak waarbij de vragen van inwoners centraal staan. We maken hierbij gebruik van diverse communicatiemiddelen.
- De ambities en speerpunten van de nieuwe coalitie vertalen we in de programmabegroting 2023 en volgende jaren.

Samenwerking
In het kader van strategische samenwerking werkt Nederweert samen met de volgende partijen:

- BNG

BNG draagt door gespecialiseerde financiële dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

- BsGW

Door deelname in BsGW geven we op een efficiënte manier invulling aan de uitvoering van het lokale heffingenbeleid.

- ICT NML

De deelname aan de bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) ICTNML zorgt voor een toekomstbestendige stabiele ICT infrastructuur die nodig is voor onze dienstverlening.

- Enexis Holding B.V.

Enexis Holding N.V. is ontstaan na invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON). Het netbeheer is gesplitst van de productie en leveringstak van Essent. Op basis van de wet worden de publieke aandeelhouders van Essent NV voor hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder van Enexis Holding N.V.

- CSV Amsterdam B.V.

CSV Amsterdam B.V. gaat over het escrow- fonds voor de verkoop van de aandelen van Attero. Essent is sinds 30 september 2009 100% onderdeel van RWE, één vijf belangrijkste energiebedrijven in Europa.

- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Het doel van Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. is het afhandelen de rechten en plichten uit de verkoop van N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) aan RWE.

- Vegal

Limburgse gemeenten als aandeelhouders van bovenvermelde nutsbedrijven worden vertegenwoordigd via de vereniging van gemeentelijke aandeelhouders, VEGAL.

U leest meer over deze samenwerkingen in paragraaf 6 "Verbonden partijen".

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

0.1 Dienstverlening
0.2 Burgerbetrokkenheid
0.3 (Eu)Regionale samenwerking

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	2024	2025	2026	2027
Lasten	9.657.468	10.067.448	10.622.739	11.154.159
Baten	41.554.655	43.844.348	42.037.490	42.619.109
Saldo	**31.897.187**	**33.776.900**	**31.414.751**	**31.464.950**

Uitvoeringsprogramma

Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	2024	2025	2026	2027
Lasten	586.040	36.040	36.040	36.040
Baten	-	-	-	-
Saldo	**-586.040**	**-36.040**	**-36.040**	**-36.040**

Totaal

Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening	2024	2025	2026	2027
Lasten	10.243.508	10.103.488	10.658.779	11.190.199
Baten	41.554.655	43.844.348	42.037.490	42.619.109
Saldo	**31.311.147**	**33.740.860**	**31.378.711**	**31.428.910**

Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening

Deelprogramma: 0.1 Dienstverlening

Wat willen we bereiken?
De gemeente Nederweert staat voor een heldere en duidelijke dienstverlening zonder overbodige regels. Onze medewerkers staan inwoners, bedrijven en instanties open en vriendelijk te woord. De klantvraag staat centraal en de medewerker denkt actief met de burger mee in het vinden naar het juiste antwoord of oplossing. De gemeente Nederweert is via verschillende kanalen bereikbaar. Burgers en ondernemers kunnen steeds meer zaken online snel regelen. Uiteraard blijven we ook fysiek bereikbaar om iedereen van dienst te kunnen zijn.

De balies in het gemeentehuis blijven de komende jaren een belangrijk kanaal, ondanks het feit dat steeds meer digitaal geregeld kan worden. Daarom blijven we de klantbezoeken aan de balies monitoren. De openingstijden van het gemeentehuis passen we aan als dat nodig is. We zorgen op die manier voor een goede balans tussen het aantal klantcontacten, openingstijden en de inzet van personeel.

De komende jaren krijgen wij te maken met een documentenpiek. Bijna tien jaar geleden werd de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten verlengd van vijf naar tien jaar. In 2014 ging deze nieuwe regel van kracht, waardoor volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd, vanaf 2024 weer een nieuwe ID-kaart of paspoort mogen aanvragen. Er wordt tussen 2024 en 2029 dan ook een piek verwacht naar aanleiding van de huidige reisdocumentendip (2019-2023).

Het afgelopen jaar hebben er verschillende onderzoeken plaatsgevonden om de kwaliteit van de dienstverlening te meten, zoals bijvoorbeeld het ‘Waar staat je Gemeente’ onderzoek. Dit onderzoek voeren we eens per twee jaar uit.

Digitalisering
We blijven ook de komende jaren werken aan de digitalisering van de dienstverlening. Burgers kunnen hierdoor zelf zaken of producten direct regelen en hoeven niet meer naar het gemeentehuis te komen voor het aanvragen van een product of dienst. Momenteel digitaliseren we een aantal diensten en de komende tijd bekijken we welke producten of diensten verder nog gedigitaliseerd kunnen worden. Binnen welke termijnen welke capaciteit dit vraagt.

De gemeente Nederweert wil al haar inwoners en ondernemers van dienst zijn. Dit betekent dat wanneer een product of dienst gedigitaliseerd is, ook de mogelijkheid behouden blijft om het product in het gemeentehuis aan te vragen. We stappen dus niet volledig over naar de digitale weg. Op die manier geven we de doorontwikkeling van onze dienstverlening vorm.

De doorontwikkeling van dienstverlening is samen te vatten in vier uitgangspunten:
- Houding: service- en oplossingsgericht
- Digitale overheid: zelfregie voor de klant
- Kwaliteit: basis op orde
- Klanttevredenheid: goede en gemakkelijke service

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?
1. Blijvende aandacht voor de aanbevelingen van het ‘Mystery Guest’ onderzoek, de enquête ‘Waar staat je Gemeente’ en het onderzoek van de rekenkamer ‘Digitale Dienstverlening’.
2. Onderzoeken mogelijkheden voor nieuwe kanalen van klantcontact.
3. Monitoring van het klantcontactsysteem en acties aan verbinden.
4. Monitoring van het Meldpunt Openbare Ruimte en acties daaraan verbinden.
5. De verdere doorontwikkeling van digitale diensten.
6. Het verbeteren van de werkprocessen en verdere digitalisering.
7. De openingstijden monitoren op basis van alle bezoeken en snel reageren op ontwikkelingen.

Deelprogramma: 0.2 Burgerbetrokkenheid

W**at willen we bereiken?**

- De leefwereld van de burger is ons uitgangspunt voor beleid; ons beleid heeft optimaal draagvlak onder ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en inwoners.
- Zelfredzame gemeenschappen waarin iedereen meetelt en mee kan doen naar eigen vermogen.
- Ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en inwoners die eigenaarschap tonen en initiatieven ontwikkelen en realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. We stimuleren ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en inwoners om eigenaarschap te tonen en initiatieven te ontwikkelen en te realiseren.
2. Waar wettelijk ruimte ligt, pakken we taken samen met de gemeenschap op. We maken graag gebruik van de kennis, daadkracht en betrokkenheid van de gemeenschap.
3. We voeren proactief de dialoog met inwoners (al dan niet vertegenwoordigd door een vereniging of organisatie), (maatschappelijke) organisaties, raden (w.o. dorpsraden) en ondernemers uit alle kernen.
4. We benutten de signaal- en adviesfunctie van de leefbaarheidsregisseurs. Onze leefbaarheidsregisseurs maken de verbinding tussen gemeenschap en gemeente door te handelen vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid.
5. We publiceren onze besluiten transparant en publieksvriendelijk geschreven. Er is extra aandacht voor de leesbaarheid.
6. Vanaf Q1 zetten we de openbare collegestukken en bijlagen online.
7. In het sociaal domein betrekken we de adviezen van de WMO-raad, van de cliëntenraad Participatie en van cliënt-ervaringsonderzoeken. We werken samen met inwoners, vrijwilligers en verenigingen aan de implementatie van Positieve Gezondheid.

Deelprogramma: 0.3 (Eu)Regionale samenwerking

Wat willen we bereiken?

Via (Eu)regionale samenwerking kan de gemeente inspelen op veranderingen in de omgeving. Vanuit het verbeteren van de klantgerichtheid, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid én kostenbesparing (4 k's) dient samenwerking een meerwaarde te hebben.
Voor meer informatie over de verschillende samenwerkingsvormen verwijzen wij naar de algemene toelichting op samenwerking bij de afzonderlijke programma's en paragraaf 5 Bedrijfsvoering en paragraaf 6 Verbonden partijen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Samenwerken op het gebied van economie, wonen, mobiliteit, landbouw en natuur, toerisme en recreatie, energie en euregio in de Samenwerking Midden-Limburg (SML) en/of in samenwerkingsverbanden met Noord-Limburg.
2. Uitvoering geven aan de Regionale Investeringsagenda SML.
3. Wij zijn actief in het netwerk van kleine en krachtige gemeenten in Nederland (K80).
4. Aanvragen van een Regiodeal Midden Limburg 5e tranche.
5. Uitvoering geven aan routeplan 2021-2024 van Keyport.
6. Samenwerking in het buitengebied in Platform Vitale Veehouderij, Platteland in Ontwikkeling (PiO) Weerterland en NOVEX-gebied de Peel.
7. Intensivering van contacten met Euregio, zowel bestuurlijk als ambtelijk.
8. Partnerschap met gemeente Schwalmtal (D).
9. Samenwerken op inkoop in het sociaal domein, van regionaal (Midden Limburg West) naar bovenregionaal (nog nader te bepalen).
10. Diverse regionale samenwerkingsvormen in het sociaal domein. Voor Jeugd en Wmo, arbeidsmarktbeleid, Participatie en Inburgering.

Programma 1

Veiligheid en handhaving

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 1: Veiligheid en handhaving

Missie
Nederweert is een veilige gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Het behoud en verbeteren van een veilige woon- en leefomgeving staat voorop. Dit bereiken we door een actieve aanpak van overlast en het voorkomen en bestrijden van (onzichtbare) georganiseerde criminaliteit. We werken samen in de regio om onze bedrijven te controleren en adviseren.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- Door op te treden als een gezamenlijke overheid, met een actieve aanpak, georganiseerde criminaliteit voorkomen en bestrijden.
- We zijn een veilige gemeente en willen dit ook blijven. We zorgen voor een veilige werk-, woon- en leefomgeving voor onze inwoners en gasten.
- Waarborgen van veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en rechtsgelijkheid door toetsing op wet -en regelgeving middels gestructureerde controles en advisering.

Samenwerking
Bij de strategische samenwerking werken we met de volgende partners:

- Veiligheidsregio Limburg-Noord
  Door deelname in de Veiligheidsregio geven op een efficiënte manier invulling aan de uitvoering van het veiligheidsbeleid en uitvoering van rampenbestrijding.
- RIEC Limburg
  Onder het samenwerkingsverband van het RIEC Limburg werken ketenpartners op verschillende niveaus samen aan casuïstiek op het gebied van ondermijnende criminaliteit. Ook adviseert het RIEC gemeenten bij de lokale aanpak van ondermijning.
- RUD
  Binnen de RUD voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving binnen het omgevingsrecht. Dat doen we op een professionele en zo uniform mogelijke manier.

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:
1.1 Integrale veiligheid
1.2 Aanpak Ondermijning
1.3 Handhaving

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 1 - Veiligheid en handhaving	2024	2025	2026	2027
Lasten	1.826.760	1.830.026	1.833.342	1.835.151
Baten	14.142	14.142	14.142	14.142
Saldo	**-1.812.618**	**-1.815.884**	**-1.819.200**	**-1.821.009**

Uitvoeringsprogramma

Programma 1 - Veiligheid en handhaving	2024	2025	2026	2027
Lasten	4.346	4.346	4.346	4.346
Baten	-	-	-	-
Saldo	**-4.346**	**-4.346**	**-4.346**	**-4.346**

Totaal

Programma 1 - Veiligheid en handhaving	2024	2025	2026	2027
Lasten	1.831.106	1.834.372	1.837.688	1.839.497
Baten	14.142	14.142	14.142	14.142
Saldo	**-1.816.964**	**-1.820.230**	**-1.823.546**	**-1.825.355**

Programma 1: Veiligheid en handhaving

Deelprogramma: 1.1 Integrale veiligheid

Wat willen we bereiken?
Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar:

- Een structurele afname van de aantasting van de veiligheid.
- Het verkleinen van de veiligheidsrisico's.
- Inwoners en ondernemers actief betrekken bij veiligheidsacties en initiatieven.
- Het vergroten van de sociale veiligheid.
- Voorbereiden op rampen of crises

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. In 2024 voeren we het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 uit dat in samenwerking met de gemeenten Weert en Leudal is opgesteld in 2022. Dit plan beschrijft de beleidskaders en de activiteiten die op het niveau van het RBT Weert-Nederweert-Leudal worden uitgevoerd.
2. We bereiden ons in 2024 samen met de Veiligheidsregio Limburg-Noord voor op rampen en crises. Hierbij betrekken we inwoners en ondernemers. Daar waar nodig werken we samen met de buurgemeenten.
3. De belangrijkste punten voor het begrotingsjaar 2024 zijn de thema's cybercrime, maatschappelijke onrust en veiligheid in de wijk. We sluiten actief aan bij de Taskforce Cybercrime en het Provinciaal Expertiseoverleg Radicalisering. Indien nodig sluiten we aan bij het Expertteam.
4. Door het geven van voorlichting en het uitvoeren gerichte acties zoals een wijkschouw vergroten we de sociale veiligheid en de veiligheid in de wijk bij alle nieuwe ontwikkelingen in de werk-, woon- en leefomgeving. Hierbij werken we samen met politie en andere ketenpartners.
5. De samenwerking met het Veiligheidshuis Midden-Limburg zetten we in 2024 en volgende jaren voort, bij (onder andere) de aanpak van multi-problematiek en huiselijk geweld.

Deelprogramma: 1.2 Aanpak Ondermijning

Wat willen we bereiken?
Met dit deelprogramma treden we op als één gezamenlijke overheid met onze ketenpartners zoals de politie, belastingdienst, RIEC, douane en de voedsel en warenautoriteit, door:

- Integraal samen te werken.
- Elkaar te versterken in de preventieve- en repressieve aanpak.
- Casuïstiek te verrijken en te veredelen met alle beschikbare informatie.
- Een ongunstig vestigingsklimaat voor criminelen te creëren
- Het duurzaam stimuleren van de meldingsbereidheid.
- Effectief inzetten van bestuursrechtelijke maatregelen (Damoclesbeleid, Bibob-beleid).

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. In 2024 voeren we het Ondermijningsbeleid 2024-2027 uit dat in samenwerking met de gemeenten Weert en Leudal is opgesteld in 2023. Het plan bevat beleidskaders en concrete activiteiten. Met prioritering van de thema's Cybercrime, Weerbaarheid en het Buitengebied.
2. We zorgen op lokale niveau dat we aansluiten op de Limburgse basisnorm in de aanpak van ondermijning. Als één weerbare overheid bieden we tegenwicht aan ondermijnende criminaliteit.
3. We zetten gerichte acties in op het duurzaam stimuleren van de meldingsbereidheid, het vergroten van bewustwording en het weerbaar maken van de samenleving.
4. Het screenen van risico-adressen, uitvoeren van nulmetingen, interventies bepalen en flexcontroles uitvoeren. Hierbij werken we actief samen met de politie en andere ketenpartners.
5. In 2024 starten we een project veilig buitengebied waarin we een actieve verbinding maken tussen interne collega's, betrokken ketenpartners, belangenorganisaties en agrariërs. Het project richt zich op het creëren van een ongunstig vestigingsklimaat voor criminelen.
6. Het vertalen van de resultaten van het fenomeenonderzoek criminogene branches en het fenomeenonderzoek jong aanwas van (potentiële) criminele jeugd naar concrete acties om zo barrières op te werpen en criminaliteit tegen te gaan.
7. Deelnemen en uitvoeren van het (regionaal/landelijk) project Hackshield 2023-2025 waar jongeren weerbaar worden gemaakt tegen online criminaliteit zodat ze veilig kunnen internetten.

Programma 1: Veiligheid en Handhaving

Deelprogramma: 1.3 Handhaving

Wat willen we bereiken?
Een prettige woon-, leef-, en werkomgeving:

- Waarborgen bieden voor veiligheid, gezondheid en leefbaarheid.
- Rechtsongelijkheid voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. We voeren binnen het RUD het plan van aanpak uit dat is opgesteld om de RUD door te ontwikkelen. Onderdelen hiervan zijn:
   - versterken van de (financiële) sturing binnen de RUD;
   - versterken van de kwaliteit van uitvoering van taken, denk aan landelijke kwaliteitscriteria.
   - resultaatgericht sturen op beleid en uitvoering (de zogenaamde BIG 8)
   -versterken van de monitoring
   -de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling
2. We volgen RUD-breed de ontwikkeling van het Interbestuurlijk Programma-versterking VTH. Dit tweejarig programma heeft het Ministerie van IenW eind 2022 samen met de VNG, IPO, ODNL en betrokken andere ministeries opgestart. Het doel is om de adviezen uit het rapport van de commissie Van Aartsen om te zetten in acties. Deze zijn erop gericht het stelsel van omgevingsdiensten te versterken en daarmee de bescherming van het leefmilieu te verbeteren.
   Het IBP kan ingrijpende gevolgen hebben voor onze RUD.
3. Naast de reguliere milieucontroles voeren we het RUD-brede plan van aanpak uit om vergunningen van IPPC-bedrijven in verband met BBT-eisen te actualiseren. Afronding van het project is beoogd op 31 december 2024.
4. We bouwen de inhuur van Boa’s af en breiden de eigen BOA-capaciteit (bestaand 2 fte) uit met 0,8 - 1 fte. Door eigen capaciteit is er meer continuïteit en zijn we in complexe situaties of situaties waarbij twee BOA's vanwege veiligheid nodig zijn, in staat om adequater te reageren.
5. In 2023 is de nieuwe, in SGIV verband (alle gemeenten binnen de RUD-LN maken daar onderdeel van uit), aangeschafte VTH applicatie Rx.Mission ingericht en in gebruik genomen. Deze nieuwe applicatie is Omgevingswet-proof en toekomstbestendig. Zo kunnen we op gebied van VTH-taken:
   - zaakgericht werken en processen afstemmen en afhandelen;
   - informatie-uitwisseling standaardiseren en verbeteren;
   - aansluiten op de nieuwe landelijke voorzieningen (omgevingswetproof);
   - beter samenwerken met ketenpartners.

   In 2024 wordt de VTH applicatie doorontwikkeld en verder ingericht.
6. In 2024 nemen we deel aan het nieuwe regionale interventieteam ondermijning Midden-Limburg. Dit intergemeentelijke bestuurlijk handhavingsteam zal themagerichte controles en casussen van ondermijning oppakken met ketenpartners. Dit gebeurt binnen regulier werk.

Programma 2

Verkeer en **vervoer**

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 2: Verkeer en vervoer

Missie
De gemeente Nederweert zorgt voor een duurzame infrastructuur voor alle inwoners en gasten van Nederweert. Zo is iedereen bereikbaar en kan zich veilig verplaatsen te voet, met de fiets of gemotoriseerd.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'
Een veilige en duurzame infrastructuur voor alle inwoners en gasten. We werken gebiedsgericht toe naar een logisch netwerk waarbij veel oog is voor functionaliteit en veiligheid. We benutten mogelijkheden voor het scheiden van verkeersstromen zoals voetgangers, fietsers, auto's, vrachtwagens en landbouwverkeer. Hierdoor wordt deelname aan het verkeer voor kwetsbaren (ouderen, kinderen, mindervaliden) veiliger.

Samenwerking
In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen/samenwerking:

- Regionaal Mobiliteits Overleg (RMO) / Samenwerking Midden-Limburg, Mobiliteit en Infrastructuur (SML, M&I)
- Platteland In Ontwikkeling Weerterland
- Platform A2 / Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant, sub regio Zuid
- Gebiedsverkenning Weert – Eindhoven door de provincie Limburg

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:
2.1 Verbetering N266-N275-A2
2.2 Wegen en kunstwerken
2.3 Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Nederweert
2.4 Snelfietsroute Weert-Nederweert

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 2 - Verkeer en vervoer	2024	2025	2026	2027
Lasten	3.107.270	3.225.956	3.502.745	3.537.641
Baten	61.137	61.137	61.137	61.137
Saldo	**-3.046.133**	**-3.164.819**	**-3.441.608**	**-3.476.504**

Uitvoeringsprogramma

Programma 2 - Verkeer en vervoer	2024	2025	2026	2027
Lasten	268.464	635.631	1.114.988	1.171.864
Baten	-	-	-	-
Saldo	**-268.464**	**-635.631**	**-1.114.988**	**-1.171.864**

Totaal

Programma 2 - Verkeer en vervoer	2024	2025	2026	2027
Lasten	3.375.734	3.861.587	4.617.733	4.709.505
Baten	61.137	61.137	61.137	61.137
Saldo	**-3.314.597**	**-3.800.450**	**-4.556.596**	**-4.648.368**

Programma 2: Verkeer en vervoer

Deelprogramma: 2.1 Verbetering N266-N275-A2

Wat willen we bereiken?
Met dit deelprogramma streeft gemeente Nederweert naar:

- Verbeteren regionale bereikbaarheid.
- Verbeteren potenties gebiedsontwikkeling.
- Verbeteren verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid.
- Opheffen fysieke en ruimtelijke barrière in de kern Nederweert.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Einde 2023 hebben we beter zicht op de kosten van de diverse projectonderdelen.
2. In het 1ste kwartaal 2024 sluiten we de planvormingsfase voor een aantal planonderdelen af. Indien blijkt dat er een financieel tekort is, leggen we de keuze voor aan de Gemeenteraad en PS om projectonderdelen te schrappen of het budget te verhogen.
3. Eind eerste kwartaal 2024 starten we met de aanleg van de extra op- en afritten van de A2. Daarna leggen we de rotonde Eind aan en de langzaam verkeer brug over de Zuid Willemsvaart. De overige deelprojecten realiseren we in 2025.
4. Het project heeft een directe relatie met de snelfietsroute Weert – Nederweert. De snelfietsroute valt buiten de scope van het project N266-N275 Nederweert en is onder punt 2.4. als afzonderlijk project opgenomen.

Deelprogramma: 2.2 Wegen en kunstwerken

Wat willen we bereiken?

- Voldoende bereikbaarheid
  In onze infrastructuur kennen we kunstwerken waarmee we watergangen kunnen oversteken. Deze variëren van klein tot groot, van duikerbuizen tot de grote bruggen. Kunstwerken ontsluiten en verbinden gebieden. We voeren hierover met Rijkswaterstaat gesprekken om te komen tot toekomstgericht beleid.
- Verkeersveilige kunstwerken
  Wij zijn als gemeente verantwoordelijk voor veilige kunstwerken die in eigendom zijn van de gemeente Nederweert.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Klein onderhoud.

Programma 2: Verkeer en vervoer

Deelprogramma: 2.3 Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Nederweert

Wat willen we bereiken?

- Invulling gegeven aan de doelen en ambities binnen de gemeente Nederweert.
- Zorgen voor het gewenste evenwicht tussen bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid.
- Zorgen voor een veilige en duurzame infrastructuur voor iedereen, met het accent op de kwetsbare verkeersdeelnemer (fietsers, ouderen, kinderen en mindervaliden).
- Stimuleren van fietsverkeer. Dit draagt bij aan de gezondheid van onze inwoners.
- Nederweert optimaal bereikbaar houden voor onze inwoners en bedrijven. (Bron: Mobiliteitsplan Nederweert, p. 14, ‘Ambities en identiteit van Nederweert’).

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Fietsvoorzieningen worden voorbereid / aangelegd.
2. De doorstroming op de A2 vergt een lange adem en wordt geagendeerd binnen het bestuurlijke Platform A2, waaraan we actief deelnemen.
3. In 2024 wordt wederom aandacht besteed aan gedragsbeïnvloeding binnen het verkeer.
4. Een aantal projecten waarvoor in 2023 al verregaande voorbereidingen hebben plaatsgevonden, komen in 2024 in uitvoering zoals de Winnerstraat, Nieuwstraat, Uliker en Kreijelmusweg.
5. Medio 2023 is duidelijk geworden dat de gemeente kan beschikken over de benodigde gronden voor de aanleg van de gewenste langzaam verkeerverbinding aan de Moostdijk in Ospeldijk. De aanleg van de gewenste snelheidremmende voorziening ter hoogte van de komgrens van Ospeldijk aan de Moostdijk wordt hierin integraal meegenomen.
6. De resterende onderzoeken uit het Mobiliteitsplan Nederweert worden uitgevoerd: Actualisatie van het Verkeersveiligheidsplan en Behoefteonderzoek vraaggericht vervoer.

Deelprogramma: 2.4 Snelfietsroute Weert-Nederweert

Wat willen we bereiken?

- Verbeteren van de regionale fietsbereikbaarheid.
- Bevorderen van het utilitair en recreatief fietsgebruik.
- Bevorderen van het gebruik van het openbaar vervoer.
- Verbeteren van de verkeersveiligheid.
- Verbeteren van de sociale veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Engineering en mogelijk uitvoering fase 1 (deel gezamenlijk met WML). Of uitvoering gestart kan worden in 2024 is afhankelijk van Enexis. De engineering wordt afgerond in 2023 tot Q2 2024.
2. Ontwerpfase 2 (deel parallel aan de A2) in 2023 en 2024
3. Aanbesteden fase 2 in 2024
4. Uitvoeren fase 2 2025

Programma 3
Economie

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 3: Economie

Missie
Ondernemerschap zit in het bloed van de Nederweerter gemeenschap. We stimuleren ondernemers en werkgevers om zich te ontwikkelen en te groeien. We versterken de economische kracht van Nederweert, waardoor zoveel mogelijk inwoners op eigen kracht kunnen meedoen.
We denken mee bij een mogelijke heroriëntatie qua werkveld. Nieuwe verdienmodellen verdienen onze steun en dragen bij aan de verdere versterking van het economisch klimaat.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- We willen de lokale economie versterken door ruimte te bieden aan Nederweerter ondernemers. We bevorderen creativiteit en jong ondernemerschap (startups). Ondernemers geven we kansen om door te groeien in de eigen gemeente.
- We willen een aantrekkelijk en toekomstbestendig centrum waar inwoners en bezoekers terecht kunnen voor hun dagelijks levensbehoeften en vertier.
- We zetten in op een sterke ontwikkeling van gastvrijheid en beleving. We willen dat inwoners en bezoekers genieten van de gemeente Nederweert. We bieden lokale ondernemers ruimte om van gastvrijheid en beleving een nieuw verdienmodel te maken.
- We zorgen voor een aantrekkelijk buitengebied met een goede mix van wonen, werken, ondernemen en recreëren. Daarvoor gebruiken we onder meer de omgevingsvisie Buitengebied. We beperken overlast door het verbeteren van de luchtkwaliteit.

Samenwerking
In het kader van strategische samenwerking in de regio neemt de gemeente Nederweert deel in de volgende samenwerkingsverbanden:

- Keyport
  In de Keyport-regio leggen de gemeenten Cranendonck, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert proactief de verbinding met ondernemers en het onderwijs om zo de economische structuur van de regio duurzaam te versterken. De speerpunten van Keyport zijn arbeidsmarktoptimalisatie, innovatie en ondernemerschap. Naast netwerkactiviteiten worden in de regio tal van projecten opgestart die een brede economische stimulering tot doel hebben.
- Samenwerking Midden Limburg (SML)
  SML heeft tot taak het realiseren van regionale doelen op het gebied van energie en economisch beleid, recreatie en toerisme, mobiliteit en infrastructuur, wonen, zorg en woonomgeving.
- Platform Vitale Veehouderij
  In Platform Vitale Landbouw werken de zes Peelgemeenten en Provincie Limburg met stakeholders samen aan de transitie van de landbouw via de lijnen gezonde leefomgeving, innovatie en circulair.
- PiO Weerterland (Platteland in Ontwikkeling)
  PiO Weerterland is een samenwerking tussen zeven stakeholders die het doel hebben om gewenste en noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Weert, Nederweert en Leudal op gang te brengen, te stimuleren en te faciliteren. In de gebiedsgerichte aanpak die de Provincie Limburg initieert om én de natuuropgaven in en rondom de Natura-2000 gebieden en de opgaven vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) te realiseren, zal PiO Weerterland worden aangewezen als één van de gebieden voor gebiedsgerichte aanpak.
- NOVEX-gebied De Peel
  In NOVEX-gebied de Peel werken we met andere gemeenten, provincies en waterschappen als één overheid door het leggen van verbindingen tussen processen en projecten van verschillende overheidslagen die te maken hebben met de uitvoering van het NPLG.

Voor meer informatie over deze samenwerkingen verwijzen wij naar paragraaf 6: Verbonden partijen.

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

3.1 Ondernemersklimaat en werkgelegenheid
3.2 Centrum Nederweert
3.3 Gastvrijheid en beleving
3.4 Transitie Buitengebied

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 3 - Economie	2024	2025	2026	2027
Lasten	737.062	739.562	742.111	744.718
Baten	112.155	117.155	117.155	117.155
Saldo	**-624.907**	**-622.407**	**-624.956**	**-627.563**

Uitvoeringsprogramma

Programma 3 - Economie	2024	2025	2026	2027
Lasten	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**

Totaal

Programma 3 - Economie	2024	2025	2026	2027
Lasten	737.062	739.562	742.111	744.718
Baten	112.155	117.155	117.155	117.155
Saldo	**-624.907**	**-622.407**	**-624.956**	**-627.563**

Programma 3: Economie

Deelprogramma: 3.1 Ondernemersklimaat en werkgelegenheid

Wat willen we bereiken?
De afgelopen jaren kozen veel ondernemers voor Nederweert als vestigingsplaats. Mkb'ers uit Nederweert die wilden doorgroeien binnen de gemeentegrenzen, maar ook bedrijven die van buiten de gemeente zijn gekomen. Dit alles heeft bijgedragen aan een verbetering van het ondernemersklimaat in onze gemeente. De keerzijde van dit succes is dat we nu al enkele jaren geen bedrijfskavels meer kunnen aanbieden aan het (lokale) mkb, terwijl de vraag aanhoudt. Ook liggen er grote uitdagingen op het gebied van verduurzaming (circulaire economie, klimaatopgaven, energietransitie etc.).

In de Ontwerp Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen is opgenomen dat we binnen onze gemeente ruimte willen bieden aan startende ondernemers en bedrijven die willen doorgroeien, op voorwaarde dat het type bedrijvigheid past bij het profiel van Nederweert. We verwachten dat we de komende jaren circa 10 tot 15 hectare extra bedrijventerrein nodig hebben om aan de behoefte te kunnen voldoen.

Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar:
- Het aantrekkelijk blijven voor gevestigde en nieuwe bedrijven (waaronder ook jonge/startende ondernemers). We willen ondernemers kunnen helpen als het gaat om geschikte werklocaties.
- Het bieden van kansen voor ondernemers om door te groeien in de eigen gemeente.
- Het aanjagen van de werkgelegenheid en het meedenken in oplossingen bij knelpunten op de huidige krappe arbeidsmarkt.
- Het stimuleren van duurzaamheid en het creëren van sociale en maatschappelijke meerwaarde bij nieuwe ondernemersinitiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?
1. Na vaststelling van het omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen in december 2023 zal voor de uitvoering een aparte uitvoeringsnotitie worden gemaakt om gemaakte afspraken ook daadwerkelijk te realiseren.
2. We zorgen voor een laagdrempelige dienstverlening en waar mogelijk bieden we ondernemers de ruimte om hun ideeën/plannen (start, uitbreiding, verplaatsing etc.) uit te voeren.
3. We hebben (samen met de regio) oog voor de vraag naar ruimte op de bedrijventerreinen en doen onderzoek naar de mogelijkheid om nieuwe kavels toe te voegen. Verder werken we vanuit het majeur programma economische gebiedsontwikkeling verder aan het toekomstbestendig maken en houden van onze bedrijventerreinen. Verduurzaming speelt hierbij een belangrijke rol.
4. We zijn actief betrokken bij het ondernemerscollectief Parkmanagement Pannenweg en de Werkgroep Veilig Ondernemen.
5. We houden ons aan het Keyport Routeplan 2021-2024 en dragen dit uit. Als overheid leggen we proactief de verbinding met onderwijs en ondernemers.
6. We verbinden ons als partner en ambassadeur aan de Weerterlandprijs en stimuleren lokale ondernemers om zich hieraan ook te verbinden ter versterking van het ondernemersklimaat.
7. Contacten met bedrijven versterken we, onder andere door het afleggen van bedrijfsbezoeken door de bedrijfscontactfunctionaris en het college van burgemeester en wethouders.
8. De herijking van de arbeidsmarktregio Midden-Limburg zetten we regionaal voort. We streven naar een wendbare en weerbare arbeidsmarkt waarbij het menselijk kapitaal de basis is voor een sociale, economisch en maatschappelijk sterke regio.
9. Binnen de arbeidsmarktregio Midden-Limburg zorgen we voor een duurzame arbeidsmarktinfrastructuur passend bij zowel de huidige uitdagingen (zoals de krappe arbeidsmarkt), maar ook bij eventuele toekomstige uitdagingen (zoals de energietransitie, verminderende arbeidsvraag door innovaties en ontwikkelen van 'skills') en ongeacht de economische situatie.

Programma 3: Economie

Deelprogramma: 3.2 Centrum Nederweert

Wat willen we bereiken?
Voor de leefbaarheid in Nederweert is het belangrijk dat we aandacht houden voor en streven naar een aantrekkelijk, goed functionerend en vooral toekomstbestendig centrum met weinig winkelleegstand, waar inwoners en bezoekers terecht kunnen voor hun dagelijkse levensbehoeften en waar het goed toeven is bij de diverse horecagelegenheden.

Met dit deelprogramma streeft de gemeente Nederweert naar:

- Een samenhangend, levendig en toekomstbestendig (boodschappen)centrum met weinig leegstand, waarbij de Kerkstraat (van kerk tot Brugstraat) het kernwinkelgebied vormt.
- Een goede bereikbaarheid/ontsluiting van het winkelgebied, waarbij aandacht is voor verkeersveiligheid, voldoende parkeerplaatsen en beschikbaarheid van laadpalen.
- Een optimale samenwerking met en tussen ondernemers(collectieven).

Specifiek voor het noordelijk deel van ons centrum (Lambertushof en omgeving) is het majeur programma gebiedsontwikkeling opgestart. Met de input die in dit traject bij inwoners en ondernemers is opgehaald, is een gebiedsvisie opgesteld. In 2024 gaan we met de eerste deelprojecten aan de slag.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. We werken de ambities uit het majeur programma gebiedsontwikkeling centrum/Lambertushof e.o. verder uit. Met het herinrichten van het gebied Lambertushof e.o. wordt de herinrichting van het centrum afgerond. Het doel is een aantrekkelijk, toegankelijk en toekomstbestendig centrum te realiseren voor bezoekers, inwoners en ondernemers.
2. We houden voeling met ondernemers in het centrum en tonen betrokkenheid bij relevante ontwikkelingen. Dit doen we onder andere door in gesprek te blijven met diverse stakeholders, zoals de ondernemersvereniging OVN en de horecavereniging (KHN, afdeling Nederweert).
3. We werken in samenspraak met onder andere de OVN aan de gezamenlijk opgestelde agenda en faciliteren hierbij waar dat mogelijk is.
4. Onderdelen van deze agenda waarvoor de gemeente aan zet is, zijn bijvoorbeeld investeringen in Gastvrijheid en Beleving, de inrichting van de openbare ruimte en gemeentelijke promotieactiviteiten.

Programma 3: Economie

Deelprogramma: 3.3 Gastvrijheid en beleving

Wat willen we bereiken?
We willen de kansen rondom toerisme verzilveren zodat een stevige economische drager ontstaat. We trekken hier samen met onze ondernemers in op. De transitie die in ons buitengebied gaat plaatsvinden geeft aanleiding tot het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen. Toeristische en recreatieve voorzieningen zien we als mogelijke nieuwe economische drager in het buitengebied. We kennen de Peel als drager van het verhaal van Nederweert, maar ook de kanalenviersprong met zijn bijzondere geschiedenis wordt een belangrijk gebied voor de recreant.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. We gaan de eerste drie projecten van het Uitvoeringsprogramma Gastvrijheid en Beleving afronden. Eén daarvan is dat er drie locaties zijn aangewezen om aan TOP (Toeristisch Overstappunt) in te richten. De gedachte achter een TOP is een locatie waar men veilig de auto kan achterlaten om een rondje te fietsen of te wandelen. Bij iedere TOP moet een informatiebord over Nederweert komen, “Ontdek Nederweert”.
2. Met de bestaande (knooppunt)routes is een route gemaakt langs en door alle natuurgebieden die Nederweert rijk is. Aan deze route (ca. 80 km) verbinden we een verhaal en beleving, het zogenaamde storytelling. Hiermee willen we bezoekers verleiden om langer in Nederweert te verblijven.
3. Vergelijkbaar met punt 2 is er een wandel- en fietsroute samengesteld die is gericht op cultureel erfgoed en monumenten.
4. Door realisatie van het gebiedsontwerp kanalenviersprong met o.a. passantenhaven, trekpontje, digitaal Outdoor Museum en toeristisch overstappunt wordt een stevige toeristisch-recreatieve opwaardering van het gebied gerealiseerd.
5. We blijven de ontwikkelingen rondom het Leisurekwadrant ondersteunen.
6. Beheer en onderhoud van de routenetwerken uit laten voeren door het Routebureau Noord- en Midden-Limburg.
7. Samen optrekken in SML-verband bij de uitvoering van ons Uitvoeringsprogramma. Dit kan omdat de regionale Visie Recreatie en Toerisme hier als basis voor heeft gediend.

Programma 3: Economie

Deelprogramma: 3.4 Transitie Buitengebied

Wat willen we bereiken?
Op een passende manier invulling geven aan de diverse opgaven die zijn opgenomen in de diverse programma's van andere en hogere overheden. Denk hierbij onder andere aan het Nationaal Programma Landelijk gebied (NPLG), Programma NOVEX, de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het programma Mooi Nederland. Daarmee willen we de gemeente Nederweert leefbaar en toekomstbestendig houden en maken voor onze (agrarisch) ondernemers, inwoners en bezoekers.

Op 29 juni 2023 is de eerste conceptversie van het gebiedsprogramma Limburgs Programma Landelijk gebied ingediend bij de Minister van Natuur en Stikstof. Het is nu wachten op de definitieve goedkeuring om in 2024 aan de uitvoering van het programma over te gaan. Vooruitlopend op de definitieve goedkeuring is er voor de koploperprojecten in Limburg € 150 miljoen aangevraagd om deze sneller tot uitvoer te brengen.

De overheid neemt verschillende maatregelen per sector om de stikstofuitstoot omlaag te brengen. Dit gebeurt via verschillende sporen: vrijwillige opkoopregelingen in de landbouw, innovatie, verduurzaming, extensivering en b.v. elektrische werktuigen in de bouw. Vooral de opgaven voor de agrarische sector en de opgaven voor bodem, water en energie zijn bepalend voor hoe het buitengebied er in de toekomst uitziet. De dialoog voeren we onder het Majeur Programma Buitengebied. Via het houden van een enquête over het buitengebied betrekken we in het voortraject de bewoners en de bedrijven bij het uitvoeren van de diverse opgaven.
Agrariërs die gaan stoppen, bijvoorbeeld door de piekbelasters regeling of omdat zij geen opvolger hebben, vinden een betrokken en meedenkende gemeente aan hun zijde om dat op een waardige manier te doen.
Vooral op het gebied van bestemmingswijziging van de gestopte locaties kijken we goed naar de ontwikkelmogelijkheden voor de bedrijfslocatie in relatie tot de omgeving.
De autonome trend naar minder agrarische bedrijven zet, nu mogelijk versneld, door. Als gemeente streven we ernaar dat de agrariërs die blijven, met plezier en op een duurzame wijze ondernemen. Zij verdienen / genieten maatschappelijke waardering en zijn met hun bedrijven een waardevolle toevoeging aan het landschap, de gemeenschap en de lokale economie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?
1. Door het houden van een enquête inwoners, ondernemers, agrariërs en andere belanghebbenden mee laten denken over de toekomst / invulling van het buitengebied van Nederweert.
2. Bepalen uitgangsnotities Programma Buitengebied op basis input samenleving, ambtelijke organisatie en ketenpartners, het college en de gemeenteraad.
3. Intrekkingsbeleid invoeren en daardoor ontwikkelkansen creëren voor de omgeving.
4. Opstellen van een sloopregeling. Ondernemers/inwoners stimuleren om bestaande bedrijfsgebouwen te slopen om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken.
5. Opstellen van een landschapskader met als doel op een beknopte wijze inzicht te geven in het hoe en waarom van het huidige landschap en daarmee grip te krijgen op de kansen die datzelfde landschap biedt voor de toekomst.
6. Koploperprojecten indienen bij de Provincie om versneld aan de slag te gaan met deze projecten om doelen te realiseren.
7. Blijven inzetten, daar waar het kan, op het omzetten van bedrijfswoningen naar plattelandswoningen.
8. Inzetten op betrokkenheid en eigenschap van inwoners in het buitengebied, stimuleren van ondernemerschap en nieuwe initiatieven door ondernemers en inwoners.
9. Vaststellen Omgevingsprogramma Luchtkwaliteit met maatregelen om uitstoot van fijnstof en geur terug te dringen. De vijf fijnstofknelpunten worden in samenwerking met het ministerie van I en W via verschillen oplossingen tot onder de kritische waarden gebracht.
10. Bedrijven attenderen op landelijke regelingen of fondsen voor stoppende agrariërs.
11. Onder de naam Platteland in Ontwikkeling (PiO) Weerterland werken we samen met Weert, Leudal, Waterschap, Provincie, LLTB, Natuurmonumenten en de omgeving om projecten integraal tot uitvoering te brengen.

12. In NOVEX-gebied de Peel werken we als één overheid door het leggen van verbindingen tussen processen en projecten van verschillende overheidslagen die te maken hebben met de uitvoering van het LPLG.

Programma 4
Onderwijs

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 4: Onderwijs

Missie
Gelijke kansen voor alle inwoners is het uitgangspunt. Onderwijs is de belangrijkste aanjager van kansengelijkheid en persoonlijke ontwikkeling. Dat maakt onderwijs dé duurzame investering voor de toekomst.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'
Wij investeren in gelijke kansen voor onze inwoners vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid. Dat begint met goed onderwijs en het vroegtijdig signaleren en aanpakken van eventuele ontwikkelpunten. We ontwikkelen een langetermijnstrategie voor behoud van basisonderwijs in elke kern rekening houden met demografische ontwikkelingen en met aandacht voor noodzakelijke duurzaamheidsinvesteringen.

Samenwerking
In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- GGD Limburg Noord als onderdeel van de Veiligheidsregio Limburg Noord, deze richt zich op onder andere het toezicht Wet Kinderopvang en indicering voor onder andere Voor- en Vroegschoolse educatie.
- GR Regionale samenwerking Leerplicht en RMC Nederweert-Weert
- GR Omnibuzz

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:
4.1 Onderwijsachterstanden
4.2 Onderwijsbeleid en leerling zaken
4.3 Onderwijshuisvesting

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 4 - Onderwijs	2024	2025	2026	2027
Lasten	1.312.280	1.314.430	1.326.729	1.338.822
Baten	102.686	102.686	102.686	102.686
Saldo	**-1.209.594**	**-1.211.744**	**-1.224.043**	**-1.236.136**

Uitvoeringsprogramma

Programma 4 - Onderwijs	2024	2025	2026	2027
Lasten	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**

Totaal

Programma 4 - Onderwijs	2024	2025	2026	2027
Lasten	1.312.280	1.314.430	1.326.729	1.338.822
Baten	102.686	102.686	102.686	102.686
Saldo	**-1.209.594**	**-1.211.744**	**-1.224.043**	**-1.236.136**

Programma 4: Onderwijs

Deelprogramma: 4.1 Onderwijsachterstanden

Wat willen we bereiken?
We willen onderwijsachterstanden, onderwijsvertragingen en laaggeletterdheid voorkomen en bestrijden vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid. We werken aan het versterken van het netwerk rondom de ontwikkeling van jeugdigen en de aanpak van laaggeletterdheid. Kinderopvang en onderwijs zijn de belangrijkste aanjagers van kansengelijkheid en persoonlijke ontwikkeling bij jeugdigen. Laaggeletterdheid vraagt om een brede aanpak vanuit onder andere de gemeente, partners uit het sociaal domein en werkgevers.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?
1. Uitvoeren regionaal en lokaal plan van aanpak laaggeletterdheid, met de focus op duidelijke communicatie en een sterk taalnetwerk.
2. Uitvoering geven aan het geactualiseerde onderwijsachterstandenbeleid 2023-2027. Een aantal uitgangspunten hierbij zijn:
    I. Behoud van VVE-aanbod in elke kern.
    II. Het stimuleren van ouderbetrokkenheid.
    III. Het stimuleren van een doorgaande leerlijn tussen voorschoolse voorziening, basisschool en voortgezet onderwijs.
3. In samenwerking met lokale partners zoals kinderopvang, schoolbesturen, basisscholen, voortgezet onderwijs, activiteiten uitvoeren die bijdragen aan weerbaarheid en positieve gezondheid. Dit gebeurt in het kader van het NPO (Nationaal Programma Onderwijs).
4. We continueren de samenwerking met partners op het gebied van onderwijs, opvang, gezondheid, Centrum voor Jeugd en Gezin in het kader van de Regionale Ontwikkelingsagenda Jeugd (ROJ). De samenwerking heeft betrekking op de thema's preventie 0-13 jaar, jeugdhulp en passend onderwijs en klaar voor de toekomst.

Deelprogramma: 4.2 Onderwijsbeleid in verbinding met andere beleidsvelden

Wat willen we bereiken?
Het onderwijs heeft veel raakvlakken met andere beleidsthema's. Denk aan de signalerings- en preventiefunctie op het terrein van bijvoorbeeld armoede, gezondheid, veiligheid, jeugdhulp, onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid. We willen de verbinding tussen deze terreinen en het onderwijs zo optimaal mogelijk in stand houden en waar nodig versterken; ieder vanuit zijn eigen rol, taak en verantwoordelijkheid.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?
1. Uitvoering geven aan de Brede Regeling Combinatiefuncties. In 2023 is in overleg met de partners de rol van combinatiefunctionaris sport herzien en op basis daarvan is een nieuw werkplan opgesteld.
2. Het streven is dat elk kind opgroeit met gelijke kansen. Wij leggen hiervoor bijvoorbeeld verbinding tussen onderwijs en de thema's armoede, laaggeletterdheid, cultuur en sport en bewegen. Met als doel gelijke kansen voor elk kind en dat iedereen mee kan doen.
3. Inzetten op stabiele kwaliteit van leerlingenvervoer naar Passend Onderwijs.

Deelprogramma: 4.3 Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?
Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basis-, voortgezet- en speciaal onderwijs. We willen goede voorzieningen in alle kernen behouden rekening houdend met demografische ontwikkelingen en met aandacht voor noodzakelijke duurzaamheidsinvesteringen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?
1. Opleveren van het Integraal Huisvesting Plan (IHP)

Programma 5

Sport, cultuur en recreatie

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Missie
Wij willen iedere inwoner de mogelijkheid bieden om een leven lang deel te nemen en te genieten van sport en bewegen, cultuur en recreatie. Deze thema's worden ingezet als doel op zich, maar ook als middel om andere doelen te bereiken zoals het bevorderen van de (positieve) gezondheid en participatie. Eigen initiatief, eigenaarschap en eigen kracht zijn hierin belangrijk.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- Sporten draagt bij aan een gezonde leefstijl en is een gelegenheid om elkaar te ontmoeten en samen een prestatie te leveren. We streven daarom naar een divers en laagdrempelig aanbod van sport- en beweegmogelijkheden voor iedereen.
- Meer kennis over de geschiedenis van Nederweert draagt bij aan de positieve beleving van inwoners en bezoekers. Daarom willen we ons cultureel historisch erfgoed beschermen en promoten.
- Deelname aan kunst- en cultuuractiviteiten draagt bij aan de ontwikkeling van talenten en veerkracht van inwoners.
- Een rijk en gevarieerd verenigingsleven is belangrijk voor de levendigheid van onze gemeenschappen. Lid zijn van een vereniging biedt inwoners kansen om talenten te ontwikkelen, geeft hen het gevoel ergens bij te horen en mee te kunnen doen. Daarnaast is het verenigingsleven een belangrijke vindplaats of steunpilaar voor mensen die kwetsbaar zijn of hulp nodig hebben.
- We geven openbaar groen en natuur een prominente plek. Dit is belangrijk voor de beleving van inwoners en bezoekers maar ook essentieel voor het tegengaan van hittestress, (regen)wateroverlast en het stimuleren van biodiversiteit.

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:
5.1 Sport- en Bewegen
5.2 Cultuur
5.3 Erfgoed
5.4 Recreatie
5.5 Openbaar groen

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	2024	2025	2026	2027
Lasten	3.714.254	3.613.217	3.644.745	3.576.187
Baten	311.749	311.749	311.749	311.749
Saldo	**-3.402.505**	**-3.301.468**	**-3.332.996**	**-3.264.438**

Uitvoeringsprogramma

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	2024	2025	2026	2027
Lasten	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**

Totaal

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	2024	2025	2026	2027
Lasten	3.714.254	3.613.217	3.644.745	3.576.187
Baten	311.749	311.749	311.749	311.749
Saldo	**-3.402.505**	**-3.301.468**	**-3.332.996**	**-3.264.438**

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Deelprogramma: 5.1 Sport en Bewegen

Wat willen we bereiken?
Zoveel mogelijk inwoners hebben een gezonde leefstijl en voelen zich prettig in hun leefomgeving. Sport en bewegen is gezond voor lijf en geest, zorgt voor ontmoeting met anderen en draagt bij aan het welzijn van onze inwoners. Vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid is het belangrijk dat inwoners de regie behouden en zelf keuzes maken waaraan zij willen werken. Het aanbod van sport- en beweegmogelijkheden zijn divers en laagdrempelig toegankelijk. Eigenaarschap is hier ook een belangrijk aspect in het realiseerbaar maken van plannen en wensen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Voorzetten Brede Regeling Combinatiefuncties
   Er zijn met de werkgevers en het onderwijs overeenkomsten gesloten voor de periode 2023-2024. Denk hierbij aan de combinatiefuncties die in Nederweert bekend staan als beweegcoach en de combinatiefunctionarissen sport.
2. Het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte.
3. Sport- en Recreatiezone Nederweert Bengele Beweegt en Uijtwijck
   Op basis van het ontwikkelperspectief de verdere ontwikkelingen rondom sport- en recreatiezone Nederweert samen met de participanten vormgeven.
4. In Ospel gaan we aan de slag met een gebiedsontwikkeling rondom de sportvoorzieningen.
5. Huisvesting Scouting Nederweert
   Momenteel is Scouting Nederweert bezig met het voorbereiden van een vergunningsaanvraag. Bij ontvangst hiervan pakken we deze aanvraag voortvarend op.
6. Lokaal Sportakkoord
   Uitvoering geven het aan Lokaal Sportakkoord en toewerken naar een integraal leefstijlakkoord.
7. Het tarievenstelsel voor de sportaccommodaties wordt geactualiseerd en doorgevoerd.
8. Junior Sportraad
   Vanuit alle basisscholen heeft een tweetal leerlingen zitting in de junior Sportraad. Per schooljaar organiseren zij activiteiten voor inwoners van onze gemeente.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Deelprogramma: 5.2 Cultuur

Wat willen we bereiken?
We bevorderen de toegankelijkheid van cultuureducatie en stimuleren talentontwikkeling. Samen met partners (lokaal en regionaal) zorgen we voor een rijk en gevarieerd cultureel aanbod. Kunst en Cultuur zetten we veelzijdig in zodat meer mensen participeren en ervaren wat kunst en cultuur voor je gezondheid en welzijn kan doen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Versterken samenwerking tussen het culturele veld en partners binnen het sociale domein.
2. Samen met partners zetten we in op het verbreden en doorontwikkelen van het Platform Cultuur Nederweert door initiatieven zoals de cultuurweek te ondersteunen.
3. Uitvoering geven aan de meerjarenovereenkomst RICK (n.t.o). Uitgangspunt het regionaal beleidsplan Sociaal Domein 2024-2027.
4. Deelname Brede Regeling Combinatiefuncties. Inzet van drie combinatiefuncties cultuur: cultuurcoach, popcoördinator en leescoördinator.
5. De samenwerking met de Cultuurregio Noord-Limburg voortzetten op basis van het meerjarenplan 2021-2024 Cultuurregio Noord-Limburg.
6. Het ondersteunen van twee provinciale organisaties kunst en cultuur: Limburg Festival (cultuurplan instelling) en Kunstbende (onderdeel provinciale basis infrastructuur).
7. De samenwerking met Bibliocenter en de gemeenten Leudal, Maasgouw en Weert voortzetten op basis van de samenwerkingsovereenkomst 2022 t/m 2025.

Deelprogramma: 5.3 Erfgoed

Wat willen we bereiken?
Nederweert heeft een rijke historie. Dat is onder andere te zien in monumenten en cultuurhistorische elementen in het landschap en de kernen. Deze willen we behouden en waar mogelijk versterken.

De erfgoedverordening herijken we. Hierbij betrekken we tevens de aangepaste welstandsnota. Op basis van recente inzichten denken we na over het monumentenbeleid in brede zin. Van erfgoed tot bescherming van bepaalde gebouwelijke waarden. Dit doen we in samenspraak met stakeholders.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

Onderzoek doen naar het meer en beter uitstralen van onze gemeentelijke monumenten.

1. Instellen van een nieuwe erfgoedcommissie met inbedding van lokale kennis en expertise.
2. Actualisatie, evaluatie en aanpassen van erfgoedbeleid en verordening.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Deelprogramma: 5.4 Recreatie

Wat willen we bereiken?
Recreatie draagt bij aan het welbevinden en de gezondheid van onze inwoners. We willen ervoor zorgen dat het landschap en het (openbaar) groen uitnodigt en uitdaagt tot buiten zijn en bewegen. Daarnaast zetten we in op een sterke ontwikkeling van recreatie en toerisme voor niet-inwoners. Dit versterkt ook de economische positie van Nederweert.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Het traditionele speelruimtebeleid vormen we om naar een beleid van deze tijd. Hiermee geven we aan dat de openbare ruimte voor alle inwoners en vooral ook door alle doelgroepen gebruikt kan worden. Door middel van participatie gaan we een speeltuin van de toekomst ontwikkelen. In de vorm van een pilot gaan we experimenten wat de behoeftes zijn van de gebruikers in de openbare ruimte.
2. Speeltoestellen worden jaarlijks tweemaal gecontroleerd. Op basis van inspectiegegevens bepalen we welke speeltoestellen technisch aan vervanging toe zijn. In overleg met bewoners en belanghebbenden bepalen we de behoefte op het gebied van speelaangelegenheden. Mogelijk dat er behoefte is aan andere inrichtingselementen (bijv. samentuinen, zitgelegenheden, groen etc.).
3. Nederweert heeft 3 Natura2000 gebieden, daarvan is De Groote Peel de bekendste. Elk gebied heeft elementen die het gebied uniek maken. We maken een fietsroute om deze natuurgebieden te bezoeken en met elkaar te verbinden. Er komen meerdere wandelroutes om deze natuurgebieden te ontdekken.
4. In de gemeente liggen 35 Rijksmonumenten en 86 Gemeentelijke monumenten. Dit is een makkelijke stap naar het verankeren van historische verhalen in Nederweert. We gaan een of meerdere wandel- en fietsroute(s) ontwikkelen die langs deze monumenten gaan.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Deelprogramma: 5.5 Openbaar groen

Wat willen we bereiken?

Openbaar groen is belangrijk voor de leefbaarheid. Het openbaar groen:

- Kleedt de omgeving.
- Zorgt voor ruimte om te recreëren (te verblijven) en nodigt uit tot bewegen.
- Geeft ruimte voor infiltratie van regenwater.
- Zorgt voor verkoeling.
- Heeft belangrijke functie voor de biodiversiteit in het buitengebied en binnen de bebouwde kom.

Het areaal bestaande groen willen we behouden en waar mogelijk opwaarderen. Dit doen we door het plegen van goed onderhoud. Om de biodiversiteit te bevorderen wordt op aangewezen plaatsen extensief onderhoud gepleegd. Dit vindt vooral plaats in grasstroken. Deze worden minder vaak gemaaid. Hierdoor ontwikkelt zich op deze plaatsen een soortenrijke kruidenvegetatie. We renoveren openbaar groen dat niet meer vitaal is. Bij het renoveren en nieuw aan te leggen groen kijken we naar de aankleding, maar vooral naar functies van het groen zoals hierboven genoemd. Grote renovaties en nieuw aan te leggen groen doen we waar mogelijk samen met bewoners en belanghebbende organisaties.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Onderhoud van groen.
   Het jaarrond en cyclisch onderhouden van bomen, beplanting en grasvegetaties. Hiermee behouden en verhogen we de kwaliteit van het groene areaal (met aandacht voor veiligheid).
2. Renoveren niet vitale plantvakken
   Jaarlijks wordt in beeld gebracht welk groen niet meer vitaal is. In het najaar wordt deze beplanting omgevormd naar beplanting van deze tijd, waar mogelijk samen met inwoners).
3. Aanplanten uitbreidingen nieuwbouwplannen
   Het inrichten van de nieuwe groene ruimte bij nieuwbouwplannen doen we, waar mogelijk, samen met de bewoners. Hierbij kijken we niet alleen naar aankleding van het gebied maar ook naar de onderwerpen biodiversiteit, waterberging, hittestress en recreëren zodat er een duurzame aankleding ontstaat en de leefbaarheid in de omgeving verbeterd.
4. Faciliteren van burgerinitiatieven in het openbaar groen met als doel educatie en vergroting van de bewustwording onder de inwoners.
5. Continueren van het groenoverleg met verschillende belanghebbenden.
6. Het vergroenen van het Raadhuisplein (zie het uitvoeringsprogramma) en het uitwerken van mogelijkheden tot vergroening van de andere kernen.
7. Actualiseren van de Groene kaart Nederweert.
8. Onderzoeken hoe een groenfonds kan bijdragen aan het groene karakter in de wijk en de betrokkenheid van inwoners kan vergroten rondom aanleg, beheer en onderhoud.

Programma 6

Sociaal domein

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 6: Sociaal domein

Missie
Iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen kracht. De zelfredzaamheid van onze inwoners als individu en als collectief is groot(s). We handelen vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid, waarbij we uitgaan van het vermogen van onze inwoners om te gaan met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. En daarop zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Onze missie sluit aan bij de kernboodschap van het regionale Beleidsplan Sociaal Domein.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- We richten ons op preventie en vroeg signalering zodat we gezondheidsriciso's van inwoners snel kunnen aanpakken.
- Het omkijken naar elkaar vinden we belangrijk. Waar nodig is ondersteuning beschikbaar: laagdrempelig, toegankelijk en passend.
- Samen met inwoners versterken van voorliggende voorzieningen.
- We zetten in op toekomstbestendige en multifunctionele gemeenschapshuizen als eigentijdse ontmoetingsplekken in de kernen. De verdere ontwikkeling is gebaseerd op de wensen en eigen inzet van de gebruikers.
- Door te participeren aan activiteiten, vrijwilligerswerk of betaald werk kunnen inwoners hun talenten benutten en ontwikkelen. We hebben daarbij extra aandacht voor de participatie van inwoners met een beperking, mensen die tijdelijk een steuntje in de rug nodig hebben en voor jongeren. We willen dat iedereen zich gezien voelt, meetelt en mee kan doen.

Samenwerking
In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- De Risse Groep, dit is een netwerkorganisatie die zich richt op het bieden van kansen op werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Omnibuzz, deze richt zich op het doelgroepenvervoer.
- GGD Limburg-Noord als onderdeel van de Veiligheidsregio Limburg-Noord, deze richt zich op publieke gezondheid.
- Midden-Limburg West: samenwerking met de gemeenten Weert en Leudal in het sociaal domein (Wmo en jeugd)
- K80: een organisatie van krachtige en kleine gemeenten in Nederland

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:

6.1 Samenredzaamheid in de kernen.
6.2 Iedereen kan naar vermogen meedoen.

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 6 - Sociaal domein	2024	2025	2026	2027
Lasten	20.403.053	19.210.489	19.317.612	19.382.463
Baten	4.899.500	3.208.438	3.210.714	3.211.583
Saldo	**-15.503.553**	**-16.002.051**	**-16.106.898**	**-16.170.880**

Uitvoeringsprogramma

Programma 6 - Sociaal domein	2024	2025	2026	2027
Lasten	100.000	100.000	100.000	100.000
Baten	-	-	-	-
Saldo	**-100.000**	**-100.000**	**-100.000**	**-100.000**

Totaal

Programma 6 - Sociaal domein	2024	2025	2026	2027
Lasten	20.503.053	19.310.489	19.417.612	19.482.463
Baten	4.899.500	3.208.438	3.210.714	3.211.583
Saldo	**-15.603.553**	**-16.102.051**	**-16.206.898**	**-16.270.880**

Programma 6: Sociaal domein

Deelprogramma: 6.1 Samenredzaamheid in de kernen

Wat willen we bereiken?
Inwoners en organisaties voelen zich samen verantwoordelijk voor hun leefomgeving en handelen daarnaar. De gemeente is daarbij ondersteunend en faciliterend, voor zover dat nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. We stimuleren duurzame ontwikkelingen van maatschappelijke organisaties en accommodaties, zoals de gemeenschapshuizen. De gemeente zal daarbij het eigenaarschap van inwoners stimuleren en helpen waar dat nodig is.
2. We ondersteunen acties die de gemeenschapshuizen als hart van de gemeenschap behouden en versterken. Elkaar ontmoeten, gezellig binnenlopen, zijn daar logisch en vanzelfsprekend. Door de activiteiten en laagdrempelige voorzieningen zijn de accommodaties een vindplaats om vroegtijdig signalen te zien als het even niet goed gaat met inwoners.
3. Gemeenschapshuis De Pinnenhof wordt verbouwd tot een brede culturele en maatschappelijke voorziening voor Nederweert. Ontmoeten, verbinden en samenwerken zijn belangrijk. MFA de Pinnenhof is onderdeel van de gebiedsontwikkeling Lambertushof, waar wonen met zorg wordt gecombineerd.
4. Inwoners die moeite hebben met de digitale dienstverlening en vragen hebben over zaken doen met de overheid kunnen voor hulp terecht bij het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in de Bibliotheek van Nederweert. Door intensieve samenwerking binnen de keten en door inzet van een mobiel team wordt de voorziening toegankelijker en laagdrempeliger voor inwoners met een grotere afstand tot de Bibliotheek.
5. We geven uitvoering aan het plan van aanpak eenzaamheid ‘Nederweert wij zijn er voor elkaar 2020 t/m 2024’. De aandachtspunten uit de tussenevaluatie nemen we daarbij actief ter hand. Vanuit het programma Positieve Gezondheid gaan we het thema breder oppakken.
6. Uitvoering van acties en plannen uit het beleidsplan ‘Samen uit de armoede 2021-2025’.
7. We investeren in het sociaal domein in de versterking van het pedagogisch klimaat en laagdrempelige preventieve activiteiten. Onder andere door de borging en uitrol van het preventieprogramma Kansrijke Start Noord- en Midden-Limburg 2020-2026, met de lokale uitvoering van Centering Pregnancy/Parenting, VoorZorg en Nu Niet Zwanger. Ook maken inwoners gebruik van de PrePare Oudercursus.
8. We geven uitvoering aan het regionaal Beleidsplan Sociaal domein 2024-2027 en de eventuele pilots/plannen die daar uit voort komen. De pilot ‘Gewoon voor elkaar’ in Ospel, die voortkomt uit het voorgaande beleidsplan, wordt voortgezet.
9. We stimuleren leefbaarheidsinitiatieven van inwoners. We attenderen actief op de regeling leefbaarheidsinitiatieven en maken de regeling zo toegankelijk mogelijk.
10. We ondersteunen de doorontwikkeling van laagdrempelige voorzieningen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en deel kunnen nemen aan activiteiten zonder indicatie (de open inlopen). Daarnaast organiseren we De Tref, een laagdrempelige collectieve voorziening voor mensen van alle leeftijden, waarvoor de open inlopen wat minder geschikt zijn, en waarvoor een zwaardere vorm van dagbesteding (nog) niet aan de orde is.
11. Door middel van het project Kansrijk in de wijk krijgen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid om specifieke werknemersvaardigheden op te doen. Daarnaast hebben de klussen die de mensen uitvoeren een positief effect op de leefbaarheid. We ontwikkelen het project Kansrijk in de Wijk door.

Programma 6: Sociaal domein

Deelprogramma: 6.2 Iedereen kan naar vermogen meedoen

Wat willen we bereiken?
Inwoners nemen de regie over hun eigen leven, zijn zelfredzaam en zijn in staat om de uitdagingen in het leven aan te gaan. Iedereen telt mee, doet mee, naar eigen kracht. Dit geldt voor alle leeftijden. We zetten positieve gezondheid in als paraplu voor individuele en collectieve activiteiten. Daarbij werken we aan een integrale aanpak (zie onderwerpen programma 6.1) en met partners. Dit doet recht aan de leefwereld van de inwoner, die allesomvattend is; wonen, werken, welzijn, zorg, financiën enz.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. In het sociale domein handelen de adviseurs sociaal domein met onze ketenpartners vanuit de filosofie van positieve gezondheid en geven uitvoering aan de daarbij passende werkwijze.
2. We geven uitvoering aan de acties uit het majeure programma Positieve Gezondheid.
3. In Wonen Werken Samenleven werken we samen met 8 partners aan het laagdrempelig ondersteunen van inwoners en het versterken van eigen regie en saamhorigheid in de buurt. Dit is een integrale wijkaanpak, vanuit positieve gezondheid, gericht op preventie en vroeg signalering. Het uitvoerend team Same Ein vervult hierin een belangrijke rol. De aanpak Wonen Werken Samenleven wordt verder doorontwikkeld en we stellen een maatschappelijke businesscase op om resultaten te kunnen laten zien. De uitrol over geheel Nederweert bereiden we voor.
4. We monitoren het project Welzijn op recept, in samenwerking met de huisartsen en het team Same Ein. Op basis van de resultaten sturen we, waar nodig, bij.
5. We geven regionale en lokale invulling aan het Gezond en Actief Leven Akkoord. De samenhang en samenwerking tussen het domein van gezondheid en het sociaal domein is hierin belangrijk. Zie verder deelprogramma 7.2.
6. We geven uitvoering aan het regionaal Beleidsplan Sociaal domein 2024-2027 en de eventuele pilots/plannen die daar uit voortkomen.
7. Evaluatie pilot Lokaal behandelteam (en afhankelijk van de uitkomst deze werkwijze structureel borgen in de aanbesteding ‘ambulant jeugd’).
8. We financieren en monitoren de inzet van de praktijkondersteuner jeugd in alle huisartsenpraktijken. De samenwerking tussen het medisch en sociaal domein willen we ook hierin versterken.
9. We werken mee aan de regionale en lokale implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd.
10. We voeren de verwervingsstrategie MWL uit en werken toe naar robuuste bovenregionale samenwerking voor de inkoop in het sociaal domein. We verstevigen contractmanagement. waardoor meer grip op en inzicht ontstaat in organisaties die Jeugdzorg en/of Wmo bieden.
11. Na inwerkingtreding van de nieuwe subsidieregeling voor de financiering van het gedwongen kader (jeugdbescherming en jeugdreclassering) in 2023 versterken we middels nieuwe (samenwerkings)afspraken de (inhoudelijke) samenwerking met de gecertificeerde instellingen.
12. Eerste evaluatie van de effecten van de aanbesteding ‘Wonen jeugd’ en daar waar noodzakelijk/wenselijk de verbeter-/ontwikkelkansen aanpakken.
13. Om voor de dekking van de kosten in het sociaal domein niet afhankelijk te zijn van het Rijk begroten we realistisch. Voor de kosten in de jeugdzorg (o.b.v. de Jeugdwet) maken we hiervoor gebruik van prognoses (gebaseerd op realisatiegegevens voorgaande jaren) en doorrekeningen van diverse aanbestedingen (wonen, behandeling met verblijf, integraal crisisteam).
14. In regionaal verband uitvoeren van het Meerjarenplan Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling regio Noord- en Midden-Limburg, met onder andere de evaluatie van de pilot MDA++.
15. We geven vervolg aan de ingezette acties om preventief jeugdbeleid te versterken: we faciliteren en stimuleren het lokale platform jeugd, ondersteunen activiteiten die bijdragen aan een sterkere verbinding tussen partners en preventieve acties. Ook bekijken we welke aanvullende functie(s) nodig is in de lokale situatie. Hierbij hebben we ook aandacht voor de relatie met het domein veiligheid (ondermijning, dealen van drugs).

16. We monitoren het project Centering Zwangerschap (groepsgewijze begeleiding van zwangeren, waarin de verbinding wordt gelegd tussen verloskundige en het sociaal domein in het kader van vroeg signalering). We organiseren de opvolging van deze aanpak met Centering Ouderschap.
17. We stimuleren en werken samen met partijen aan activiteiten waarbij we steeds meer mensen in beeld (vroeg signalering) krijgen en ondersteunen (onder meer: armoede, schuldhulpverlening, laaggeletterdheid en eenzaamheid).
18. Het versterken van de lokale sociale basis is één van de uitgangspunten van de Regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026. We geven daaraan invulling door o.a. bijdragen aan het Zelfregiecentrum en het noodhulpbureau voor inwoners die te maken krijgen met urgente financiële noden.
19. Preventie en vroeg signalering adresseren we op landelijk niveau via de K80. K80 is een netwerk van kleine en krachtige gemeenten in Nederland. We zijn trekker van het aandachtsveld sociaal domein en nemen van daaruit deel aan werkgroepen en commissies van de VNG. We organiseren activiteiten en bijeenkomsten om de samenwerking met andere K80 gemeenten te versterken.
20. We werken samen met het Platform Gehandicapten en de Adviesraad Sociaal Domein. Voor de Adviesraad is een onafhankelijke ondersteuner beschikbaar die samen met de raad bepaalt waar inzet op nodig en/of wenselijk is.
21. We geven invulling aan de regierol voor inburgering voor inburgering plichtige nieuwkomers. Iedere nieuwkomer krijgt een traject op maat, zodat inburgering zo soepel mogelijk verloopt.
22. Om de effecten van de krapte op de arbeidsmarkt het hoofd te bieden, werken we in regionaal arbeidsmarktverband, samen met economie, onderwijs en arbeidsmarkt.
23. Trajecten en projecten gericht op het bevorderen van (arbeids)participatie van inwoners blijven in ontwikkeling. In samenwerking met UWV en Werk.Kom geven we voorlichting aan inwoners met een aflopend WW-uitkering en bieden we ondersteuning bij het vinden van werk, zodat ze niet bijstandsafhankelijk worden.
24. We stellen een lokale woon-zorgvisie op samen met de lokale zorgpartijen en de woningcorporaties (zie ook programma 8.3).

Programma 7

Volksgezondheid en Milieu

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Missie
Nederweert heeft gezonde inwoners en een duurzame leefomgeving. Onze inwoners hebben en houden eigen regie over het leven, zijn zelfredzaam en voelen zich prettig in hun omgeving. Deze omgeving is schoon, groen, divers en heeft een gezond leefklimaat. We zetten in op het opwekken van energie door inwoners en een afvalsysteem dat past bij de vraag van onze inwoners, waarbij gekeken is naar ervaringen van inwoners en een goede balans tussen service, kosten en milieu.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'

- Gezondheid is een breed begrip. Naast lichamelijke gezondheid zijn ook mentale gezondheid, kwaliteit van leven en mee kunnen doen van belang. We richten ons op preventie en vroeg signalering zodat we gezondheidsrisico's van inwoners snel kunnen aanpakken. Het omkijken naar elkaar vinden we belangrijk. Waar nodig is ondersteuning beschikbaar: Laagdrempelig, toegankelijk en passend.
- We streven ernaar dat iedere woning zo veel mogelijk zijn eigen energie kan opwekken. We staan aan het begin van de energietransitie. Deze periode zetten we in op haalbare en betaalbare oplossingen zoals energiebesparing, zon op dak en alternatieven voor aardgas. Energie en duurzaamheid passen we op lokale schaal toe door nadruk te leggen op besparing door onze inwoners en ondernemers. Ook onze corporaties moeten hierbij een belangrijke rol vervullen.
- We streven naar zo weinig mogelijk afval door verspilling te voorkomen en hergebruik te stimuleren. Belangrijk hierbij is een breed gedragen toekomstbestendig afvalbeleid waarbij we uitgaan van goede service, betaalbaarheid en milieu.

Samenwerking
In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende samenwerkingen:

- Samenwerking Midden-Limburg (SML)
- Energiecoöperatie(s)
- RES regio Noord-en Midden-Limburg (Regionale Energie Strategie)
- Veiligheidsregio Limburg Noord, GGD.
- Noord (WPN Waterpanel)

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:
7.1 Duurzaamheid
7.2 Volksgezondheid
7.3 Afval

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	2024	2025	2026	2027
Lasten	6.409.319	6.338.521	6.097.653	6.057.720
Baten	5.420.096	5.600.682	5.181.490	5.014.956
Saldo	**-989.223**	**-737.839**	**-916.163**	**-1.042.764**

Uitvoeringsprogramma

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	2024	2025	2026	2027
Lasten	8.268	8.268	8.268	8.268
Baten	-760.000	-	-	-
Saldo	**-768.268**	**-8.268**	**-8.268**	**-8.268**

Totaal

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	2024	2025	2026	2027
Lasten	6.417.587	6.346.789	6.105.921	6.065.988
Baten	4.660.096	5.600.682	5.181.490	5.014.956
Saldo	**-1.757.491**	**-746.107**	**-924.431**	**-1.051.032**

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Deelprogramma: 7.1 Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?
In 2023 is een koersdocument energietransitie opgesteld. In dit koersdocument is beschreven wat we als gemeente gaan oppakken en waarom we dit doen. Het betreft concrete activiteiten en projecten die nodig zijn als eerste stappen om de uiteindelijke doelen te halen. Het koersdocument wordt periodiek herijkt, zodat nieuwe ontwikkelingen steeds meegenomen kunnen worden. In het koersdocument zijn drie onderdelen beschreven: energiebesparing, warmte en duurzame opwek.

Energiebesparing:
Energie besparen leidt tot minder energievraag. Het zorgt direct voor lagere energierekeningen bij onze inwoners en bedrijven. Omdat een lagere energievraag bovendien betekent dat we in Nederland minder duurzame opwek nodig hebben, zorgt energiebesparing er indirect voor dat de opgave voor de opwek beperkt wordt.

Onze doelen:
- We zetten in op energiebesparing en de aanpak van energiearmoede;
- We willen in 2030 minimaal 25% minder CO2 uitstoten dan in 2015.

Warmtetransitie
In 2050 moeten alle woningen en gebouwen in Nederweert duurzaam (aardgasvrij) worden verwarmd. Voor 2030 zetten we in op het reduceren van net zoveel aardgas als 1.480 woningen gebruiken, zoals afgesproken in de vastgestelde Transitievisie Warmte.

Onze doelen:
- 20% minder aardgasgebruik in de gebouwde omgeving t.o.v. 2018;
- Alternatieven voor aardgas in beeld brengen;
- Vanuit de buurten en inwoners belangen acties initiëren en faciliteren.

Duurzame opwek elektriciteit
Met de duurzame opwek van elektriciteit op ons grondbied dragen we bij aan de ambitie van de RES-regio Noord- en Midden-Limburg (1.200 GWh in 2030). Deze ambitie vormt onderdeel van de 35.000 GWh die we in Nederland op basis van de huidige afspraken voor 2030 met wind en zon-op-land moeten opwekken.

Onze doelen:
- In 2030 minimaal 25% minder CO2 uitstoten dan in 2015 en in 2050 CO2 neutraal zijn;
- In 2030 onze bijdrage aan het regiodoel van 1.200 Gigawattuur (GWh) geleverd hebben.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?
1. Inzetten op een fysiek energieloket waar inwoners met vragen over o.a. energiebesparing en alternatieven voor verwarmen van de woning terecht kunnen.
2. Acties uit het Nationaal Isolatie Programma uitvoeren. In de regio (RES-NML) is besloten dat we gezamenlijk de uitvoering van de isolatiemaatregelen gaan organiseren. De communicatie en het contact met de woningeigenaren die voor isolatiemaatregelen in aanmerking komen, zal door de gemeente zelf georganiseerd gaan worden. Nederweert koppelt dit aan de loketfuncties die we hebben en eventueel aanvullend nog worden opgezet. Maatregelen welke voor de verschillende woningen toepasbaar zijn worden uitgewerkt hoe we deze als gemeente kunnen faciliteren. De aanpak hangt nauw samen met de energiearmoede aanpak en de aanpak rond warmte.
3. Een breed energiebesparing/ actieplan op te stellen.
4. Inzetten op de inzet van energie bespaarcoaches en energiecoaches.
5. Vervolgtraject aanpak energiearmoede.
6. Een beleidskader/afwegingskader duurzame energie maken voor een toekomstige 2030-2050 doelstelling.

7. Om de gewenste impact te bereiken en de ingezette trajecten goed te laten verlopen dient vanaf 2024 0,8 fte te worden toegevoegd die met name in het warmtedossier werkzaam zal zijn.
8. Een Nederweerter zonneladder te ontwikkelen en te implementeren.
9. Nadere uitwerking van het koersdocument Energietransitie Nederweert.
10. Subsidieverwerving op vakgebied als zich daarvoor mogelijkheden voordoen.
    Zo is in Q4 2023 een Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie aangevraagd. Deze SPUK regeling heeft ten doel het isoleren van koopwoningen met een slecht energielabel en met een maximale WOZ waarde van maximaal € 357.000. De lokale isolatie aanpak wordt in regionaal verband (RES NML) verder uitgewerkt. De uitvoering SPUK regeling Lokale Aanpak Isolatie start in 2024 en moet uiterlijk 31 december 2026 zijn gerealiseerd.
11. Energiecoöperatie Zuidenwind wil een deel van de opbrengst van de windmolens investeren in het verduurzamen van verenigingsaccommodaties en gemeenschapshuizen. Zuidenwind heeft de gemeente Nederweert benaderd om hierin gezamenlijk op te trekken. De gemeente staat positief tegenover dit initiatief en ziet dit als een mooie kans om verenigingen te ondersteunen bij de energietransitie. Binnen de regeling wordt primair ingezet op het aanbrengen van zonnepanelen op de verenigingsgebouwen en gemeenschapshuizen. Het streven is om een zo groot mogelijke ondersteuning te bieden aan verenigingen om hun accommodatie te verduurzamen en daarmee op energiekosten te besparen.

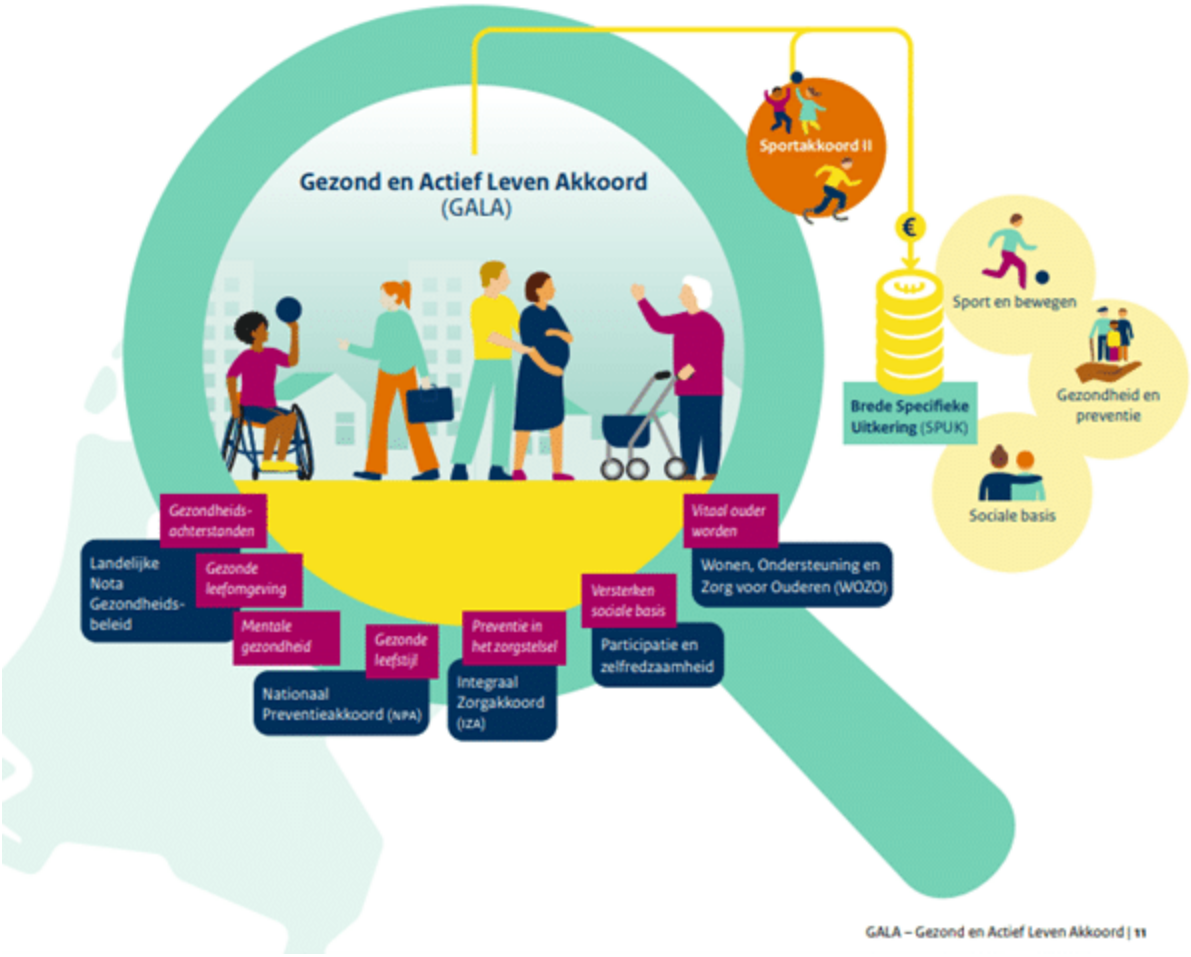
Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Deelprogramma: 7.2 Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?
We streven naar gezonde inwoners in een gezonde leefomgeving, met gelijke kansen op gezondheid voor iedereen. Gezondheidswinst, bekeken vanuit positieve gezondheid, is ons doel. Dit betekent een brede, integrale aanpak met de thema's in het sociaal domein, zoals armoede, laaggeletterdheid, dementie, mantelzorg, vrijwilligerswerk, welzijn, enz.
De leefomgeving definiëren we als een gezonde bodem, water en luchtkwaliteit, een diversiteit aan landschap waar het prettig wonen, werken en leven is.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Samen met de GGD geven we uitvoering aan de acties in het Lokaal Uitvoeringplan. Hierin staat de inzet van de GGD voor de gemeente Nederweert op geprioriteerde thema's: inzet op preventie, aanleveren data voor wijkprofielen, samenwerking met jeugdgezondheidszorg enz.
2. We geven vervolg aan de campagne om het roken onder jongeren te ontmoedigen en breiden deze campagne uit naar andere genotmiddelen (alcohol en drugs).
3. Het Lokaal Preventieakkoord (roken, overgewicht, alcohol/drugs) en het Lokaal Sportakkoord bouwen we uit tot een breed Lokaal Leefstijlakkoord.
4. Met de regio Noord en Midden Limburg geven we invulling aan de opdrachten uit het Integraal Zorgakkoord. Hierin staan afspraken tussen de rijksoverheid en een groot aantal partijen in de zorg. Het doel is de zorg in Nederland goed, toegankelijk en betaalbaar te houden.
5. We voeren de acties uit die voortvloeien uit het Gezond en Actief Leven Akkoord. Met dit akkoord bouwen gemeenten, GGD'en, zorgverzekeraars en het rijk aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Deze acties hangen nauw samen met de acties in het sociaal domein (deelprogramma 6.2): mantelzorg, aanpak eenzaamheid, valpreventie, sport en bewegen, cultuur, ontmoeting, mentale weerbaarheid, welzijn op recept, Kansrijke Start, versterken kennisfunctie GGD.
6. We geven invulling aan het door de gemeenteraad gewenste uitvoeringsprogramma luchtkwaliteit.
   Onder deelprogramma 3.4 staan voor het buitengebied de acties die we gaan uitvoeren.

Deelprogramma: 7.3 Afval

Wat willen we bereiken?
We zetten in op een goede afvalscheiding, zodat grondstofstromen beter hergebruikt kunnen worden en de hoeveelheid restafval daalt. Binnen het afvalbeleid blijven we een goede balans houden tussen service, kosten en milieu. Daarnaast streven we naar minder zwerfafval in de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Het ingezette afvalbeleid optimaliseren en bijsturen waar nodig.
2. Blijvend communiceren over afvalscheiding.
3. Scholen stimuleren deel te neme aan het project ‘Afval scheiden op scholen’.
4. Zwerfafvalaanpak continueren met o.a. educatie op scholen en acties van vrijwilligers.

Programma 8

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Nederweert
samen groots, samen doen!

Begroting **2024**

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Missie
Nederweert is een aantrekkelijke woongemeente, nu en in de toekomst. We hebben nadrukkelijk aandacht voor mensen die in Nederweert zijn opgegroeid en hier ook hun toekomst willen opbouwen. De mogelijkheden die de Omgevingswet biedt gebruiken we voor het behouden en versterken van een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Ambitie in het coalitieakkoord 'Goed voor elkaar'
Wonen is onze topprioriteit. We maken ruim baan voor starters, doorstromers, eenpersoonshuishoudens, senioren, inwoners met een beperking en mensen met een smalle beurs. Wij stimuleren initiatieven van onderop. Mensen die in Nederweert geboren en getogen zijn moeten de kans krijgen om in Nederweert te blijven. We dagen partners uit om dit samen met ons mogelijk te maken.

Samenwerking
In het kader van strategische samenwerking neemt Nederweert deel in de volgende verbonden partijen:

- Samenwerking Midden Limburg (SML)

In dit programma werken wij onze missie uit in de onderdelen:
8.1 Invoering omgevingswet
8.2 Grondexploitaties
8.3 Wonen & bouwen

Wat gaat het kosten? (in €'s)

Programmaplan

Programma 8 - VHROSV	2024	2025	2026	2027
Lasten	8.251.424	3.973.252	2.991.374	2.189.154
Baten	6.521.531	2.145.458	1.129.201	618.258
Saldo	**-1.729.893**	**-1.827.794**	**-1.862.173**	**-1.570.896**

Uitvoeringsprogramma

Programma 8 - VHROSV	2024	2025	2026	2027
Lasten	4.346	4.346	4.346	4.346
Baten	-	-	-	-
Saldo	**-4.346**	**-4.346**	**-4.346**	**-4.346**

Totaal

Programma 8 - VHROSV	2024	2025	2026	2027
Lasten	8.255.770	3.977.598	2.995.720	2.193.500
Baten	6.521.531	2.145.458	1.129.201	618.258
Saldo	**-1.734.239**	**-1.832.140**	**-1.866.519**	**-1.575.242**

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Deelprogramma 8.1 Invoering omgevingswet

Wat willen we bereiken?
De gemeentelijke organisatie gaat werken onder de omgevingswet.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. Organisatie begeleiden bij integraal en klantgericht werken.
2. Aan de slag met werkprocessen onder de nieuwe wet en afstemmen werkprocessen met (digitale) dienstverlening.
3. Werken en oefenen met het nieuwe Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
4. Informatie uitwisseling met provincie, buurgemeenten en ketenpartners (o.a. waterschap, veiligheidsregio, regionale uitvoeringsdiensten).
5. Opstellen van kleine omgevingsplannen middels pilotgebieden.

Deelprogramma 8.2 Grondexploitaties

Wat willen we bereiken?
Op grond van de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 t/m 2025 heeft Nederweert de ambitie om ieder jaar 75-100 nieuwe woningen te realiseren. Deze ambitie is doorvertaald in de Woondeal Limburg t/m 2030. De plancapaciteit per 1 januari 2023 bedraagt 551 woningen en is daarvoor niet toereikend. Nieuwe woningbouwplannen zijn noodzakelijk om deze ambitie te realiseren. We streven naar nieuwe woonlocaties in een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. We zorgen voor voldoende passend aanbod van nieuwe (projectmatige) woningen. We hebben oog voor onze eigen inwoners, maar bieden ook ruimte voor nieuwkomers. Bijvoorbeeld als gevolg van de autonome ontwikkeling van Nederweert als overloopgebied voor de regio Eindhoven/Zuidoost Brabant. Waar mogelijk maken we gebruik van subsidiemogelijkheden.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. We richten een Projectbureau Woningbouw op met inzet van extra externe capaciteit dat aan de slag gaat met het opstellen en uitvoeren van een Majeur programma wonen met bijbehorende financiële kaders. Hiermee geven we uitvoering aan de motie van de raad van 11 juli 2023 om wonen als majeur programma aan te merken. Zie hiervoor ook deelprogramma 8.3, Wonen & Bouwen.
2. Plannen die als gevolg van capaciteitsproblemen zijn vertraagd of on hold gezet, waaronder het “100 woningenplan”, en de locatie Boerenbond-Staat worden door het Projectbureau met de hoogste prioriteit opgepakt. Daarnaast initieert het Projectbureau nieuwe woningbouwplannen in alle kernen om de plancapaciteit in evenwicht te brengen met de ambitie. Dit gebeurt bij voorkeur via actief grondbeleid.
3. Jaarlijks presenteren we vanuit het Projectbureau een actueel overzicht van de voortgang van belangrijkste woningbouwplannen. We koppelen dit bij voorkeur aan een voorstel voor de actualisatie van de grondprijzen (zie punt 5).
4. We werken aan de afronding van de lopende gemeentelijke grondexploitaties voor de plannen Hoebenakker-Salmespad/Strateris, Merenveld en Centrumplan. De woningbouw in deze plannen is nagenoeg volledig gerealiseerd met uitzondering van Blok C in het centrumplan (toevoeging commerciële ruimte met appartementen). Het afsluiten van deze grondexploitaties is voorzien voor 2024.
5. We actualiseren jaarlijks de grondprijzen ter ondersteuning van de voornoemde ontwikkelingen.
6. We verwachten in 2023 en 2024 de navolgende realisaties woningbouw, met de aantekening dat de marktomstandigheden (o.a. ontwikkelingen ten aanzien van bouwkosten en levertijden) tot vertraging kunnen leiden:

		2023	2024
Nederweert-dorp			
	dure koop > € 355.000	24	8
	middenhuur < € 1.000	2	
	sociale huur		39
	onbekend		9
Budschop			
	dure koop > € 355.000	6	1
Ospel			
	betaalbare koop <€ 355.000	2	
	dure koop > € 355.000	14	10
	middenhuur < € 1.000		20
	sociale huur		10
Ospeldijk			
	betaalbare koop < € 355.000	1	
	dure koop > € 355.000	2	1
Nederweert-Eind			
	dure koop > € 355.000	13	9
Leveroy			
	betaalbare koop < € 355.000		19
	dure koop > € 355.000	6	
	middenhuur < € 1.000	1	2
	onbekend	3	
TOTAAL		**74**	**128**

Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Deelprogramma 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?
Voor iedereen in Nederweert een passende woning in een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

- Ruimte bieden voor initiatieven van onze inwoners.
- Ruimte bieden voor nieuwkomers (onder andere overloop-effect regio Eindhoven)
- Voldoende passende woningen voor diverse doelgroepen zoals senioren en starters, via maatwerk in alle kernen.
- Voldoende huisvestingsmogelijkheden voor bijzondere doelgroepen en woonurgenten zoals statushouders, ontheemden (Oekraïense vluchtelingen) en internationale werknemers.
- Voldoende betaalbare sociale huurwoningen voor de doelgroep die hierop is aangewezen.
- Ruimte voor starters en jonge gezinnen bij het vinden van een nieuwe (koop)woning.

Verdere verduurzaming van de woningvoorraad. Niet alleen energetisch, maar ook het zorggeschikt maken van woningen om langer zelfstandig te kunnen wonen

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

1. We stellen een Majeur programma Wonen op met bijbehorende financiële kaders en starten met de uitvoering ervan. Concreet betekent dit dat we uitvoering geven aan de ambities uit de regionale Structuurvisie Wonen 2022 t/m 2025 en de afspraken in de Woondeal Limburg. Voor de periode 2023 t/m 2030 zetten we in op de realisatie van 75-100 woningen per jaar. Hiervoor moet de plancapaciteit woningbouw verder worden uitgebreid. Dit doen we bij voorkeur via een actieve en strategische grondpolitiek en benutten hiervoor de ruimte binnen de Kadernota Grondbeleid 2021-2025. We monitoren jaarlijks de plancapaciteit voor woningbouw en zorgen dat deze kwantitatief en kwalitatief goed blijft aansluiten bij de behoefte en ambitie.
2. We werken samen met de regio en de provincie aan de uitvoering van de Woondeal Limburg gericht op versnelling van de woningbouwgaven. De focus komt hierbij te liggen op het realiseren van woningen in het betaalbare segment (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop tot € 355.000 VON). We gaan hiervoor samen met de regio en de provincie het gesprek aan met het Rijk voor passende subsidieregelingen voor kleine (plattelands)gemeenten en onderzoeken of we samen met de regio plannen kunnen bundelen in het kader van subsidies (Woningbouwimpuls).
3. We geven uitvoering aan de motie van de raad van 11 juli 2023 om een prioriteringskader voor woningbouw op te stellen, als onderdeel van het Majeure programma wonen.
4. Wij actualiseren in regionaal verband het woonbehoefteonderzoek uit 2018. Het proces hiervoor starten we eind 2023 op.
5. We maken jaarlijks prestatieafspraken met de woningcorporaties (Woonik, Wonen Limburg en Wonen-Zuid) in onze gemeente en leggen die vast in de jaarschijf 2024. We werken aan de uitvoering ervan en actualiseren en evalueren de afspraken. De afspraken gaan niet alleen over huisvesting, ook aspecten uit het sociale domein, leefbaarheid en de verduurzamingsopgave komen aan bod.
   De volgende woningbouwprojecten met woningcorporaties voor sociale/betaalbare woningbouw staan voor 2024 gepland:
   - Wonen Limburg; herontwikkeling Gutjesweg (61 sociale/betaalbare woningen): vaststelling bestemmingsplan voorzien voor 2e helft 2024.
   - Woonik; Bredeweg fase 2 (14 -16 sociale huurwoningen): vaststelling bestemmingsplan voorzien voor medio 2024.
   - Woonik; Carisplan (24 sociale huurappartementen): omgevingsvergunning is verleend, oplevering voorzien voor eind 2024.
   - Woonik; Tiskeswej (8 sociale huurwoningen): opstellen bouwplan en grondverkoop voor 8 sociale huurwoningen in 2024. Vaststelling bestemmingsplan voorzien voor medio 2024.
6. We blijven ons samen met de woningcorporaties maximaal inspannen voor voldoende huisvestingsmogelijkheden voor statushouders en ontheemden. De oplopende taakstelling voor huisvesting statushouders gaan we echter niet meer halen met alleen de inzet van

huurwoningen van de woningcorporaties. We starten daarom samen met Wonen Limburg een project voor de bouw van tijdelijke/flexwoningen in 2024 om de achterstand te kunnen inhalen. Hiervoor hebben we inmiddels een subsidie aangevraagd en ontvangen in het kader van de regeling Huisvesting Aandachtsgroepen van het Rijk ter grootte van € 323.250,-

7. De gemeente stelt een lokale woonzorgvisie op samen met de lokale zorgpartijen en de woningcorporaties (zie ook programma 6.2).
8. We leveren binnen onze mogelijkheden een bijdrage aan de (nood)opvang van vluchtelingen.
9. We gaan door met de ‘Langer Toes Woonadviseurs’, gericht op onder andere langer zelfstandig thuis wonen.
10. Koopstarters op de koopwoningmarkt die daarvoor in aanmerking komen faciliteren we met een starterslening.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen (€'s)	2024	2025	2026	2027
OZB woningen	3.118.921	3.232.417	3.303.177	3.374.613
OZB niet-woningen	2.195.428	2.230.555	2.266.244	2.302.504
Hondenbelasting	55.000	55.000	55.000	55.000
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is	**5.369.349**	**5.517.972**	**5.624.421**	**5.732.117**
Algemene uitkering gemeentefonds	32.117.778	34.150.669	32.354.591	33.285.519
Integratie-uitkeringen gemeentefonds	2.483.534	2.437.767	2.290.519	2.139.297
Uitkering deelfonds sociaal domein	209.290	204.290	204.171	188.536
Algemene uitkering	**34.810.602**	**36.792.726**	**34.849.281**	**35.613.352**
Nutsvoorzieningen	52.350	52.350	52.350	52.350
Deelnemingen	106.196	136.490	136.490	136.490
Geldleningen en uitzettingen	732.000	732.000	732.000	732.000
Overige algemene dekkingsmiddelen	**890.546**	**920.840**	**920.840**	**920.840**
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**41.070.497**	**43.231.538**	**41.394.542**	**42.266.309**

Overzicht van kosten van overhead

Om de raad op een eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead van de gehele organisatie is er vanuit het BBV een taakveld ondersteuning organisatie (overhead) opgenomen. Het taakveld overhead heeft betrekking op een deel van de kosten van de organisatie. De organisatiekosten van het primaire proces drukken op de desbetreffende taakvelden en zijn terug te vinden onder de verschillende programma's. Hieronder een overzicht van de baten en lasten van overhead.

Overhead (€'s)	Baten 2024	Lasten 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Baten 2026	Lasten 2026	Baten 2027	Lasten 2027
Overhead Bestuurszaken en bestuursondersteuning		34.542		35.094		35.657		36.228
Overhead Facilitaire zaken, inkoop en huisvesting		1.141.819		1.145.945		1.145.767		1.136.969
Overhead Financiën, toezicht en controle eigen organisatie		682.502		683.647		684.804		685.979
Overhead gemeentesecretaris		148.788		148.822		148.833		148.845
Overhead Informatievoorziening en automatisering		2.778.416		2.531.162		2.541.269		2.548.813
Overhead Juridische zaken		681.768		682.919		684.079		685.257
Overhead Managementondersteuning primair	4.458	936.445	4.458	939.615	4.458	942.807	4.458	946.052
Overhead Personeel en organisatie		693.156		698.010		702.934		707.939
Totaal	**4.458**	**7.097.436**	**4.458**	**6.865.214**	**4.458**	**6.886.150**	**4.458**	**6.896.082**

Bedrag voor de heffing voor de Vpb

Vennootschapsbelasting (€'s)	2024	2025	2026	2027
Vennootschapsbelasting	10.783	11.031	11.285	11.544
Totaal vennootschapsbelasting	**10.783**	**11.031**	**11.285**	**11.544**

Bedrag onvoorzien

Onvoorzien (€'s)	2024	2025	2026	2027
Onvoorziene uitgaven algemeen	17.000	17.000	17.000	17.000
Totaal onvoorzien	**17.000**	**17.000**	**17.000**	**17.000**

Beleidsindicatoren

De basisset van beleidsindicatoren is ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl en is hierna weergegeven. Voor een inhoudelijke toelichting op de beleidsindicatoren verwijzen wij u naar bovengenoemde website.

Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | 2018 - 2022

Economie

Functiemenging

49,7%
Nederweert

53,8%
Nederland

Meerdere bronnen | 2022

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw.15 t/m 64jr

201,6
Nederweert

174,1
Nederland

LISA | 2022

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

4,7
Nederweert

4,2
Nederland

DUO/Ingrado | 2022

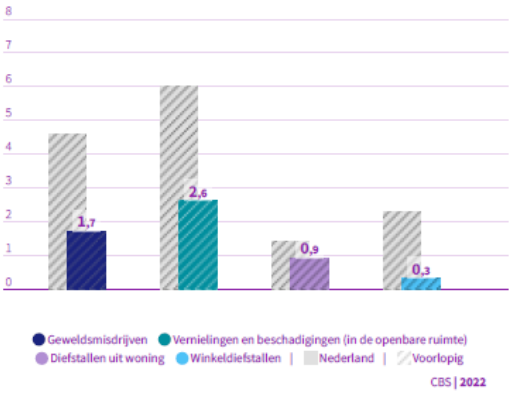
Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

6
Nederweert

24
Nederland

DUO/Ingrado | 2022

Misdrijven
Nederweert, per 1.000 inwoners

CBS | 2022

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

1,3%
Nederweert

1,9%
Nederland

DUO/Ingrado | 2021

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

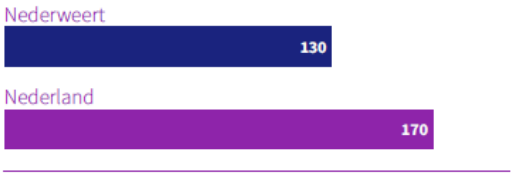
51,8% Nederweert

49,2% Nederland

Meerdere bronnen | 2020

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

CBS | 2020

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

53,1% Nederweert

33,2% Nederland

berekening | 2021

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

695,8 Nederweert

825,4 Nederland

Meerdere bronnen | 2022

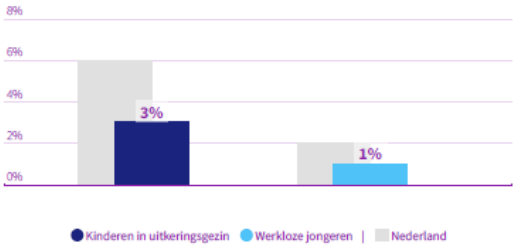
Jongeren met een delict voor de rechter

1% Nederweert

1% Nederland

CBS | 2019

Achterstand onder jeugd
Nederweert

CBS | 2021

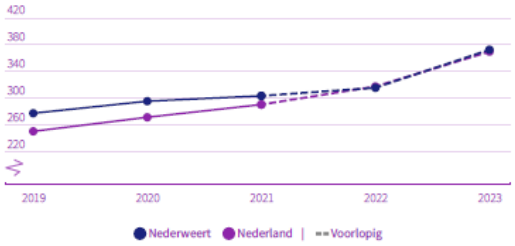
Netto arbeidsparticipatie

72,8% Nederweert

72,2% Nederland

CBS | 2022

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

CBS | 2019 - 2023

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

cbs_reint | 2021

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

9,6 Nederweert

9,3 Nederland

BAG/ABF | 2022

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

102,2 * Nederweert

197,7 * Nederland

cbs_reint | 2022 | *Voorlopig

Demografische druk

CBS | 2023

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS | 2022

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

€ 997 Nederweert

x Nederland

COELO | 2023

Jongeren met jeugdbescherming

1,2% Nederweert

1,2% Nederland

CBS | 2022

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 1.008 Nederweert

x Nederland

COELO | 2023

Jongeren met jeugdreclassering

Geen data Nederweert

0,3% Nederland

CBS | 2022

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
per 10.000 inwoners

600 Nederweert

700 Nederland

CBS GMSD Wmo | 2022

B. Paragrafen

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Algemeen
Lokale heffingen zijn een belangrijke inkomstenbron van de gemeente Nederweert. In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste heffingen die door onze gemeente geheven worden.
Lokale heffingen zijn onderverdeeld in belastingen en rechten/heffingen.

Belastingen worden door de heffingsambtenaar dwingend opgelegd zonder dat daar een aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Dit houdt in dat de baten tot de algemene middelen van de gemeente behoren.

De gemeente Nederweert heft onderstaande belastingen:
- onroerende zaakbelastingen;
- hondenbelasting;
- toeristenbelasting.

Rechten en heffingen worden geheven op basis van artikel 229 van de Gemeentewet. Tegenover deze rechten en heffingen staat wel een aanwijsbare tegenprestatie. Deze baten zijn alleen bestemd voor het doel waarvoor zij geheven zijn. Bovendien mag het totaal van de verwachte inkomsten uit rechten het totaal van de verwachte uitgaven niet overschrijden.

Hieronder staan de rechten en heffingen:
- rioolheffing;
- afvalstoffenheffing;
- reinigingsrechten;
- leges;
- lijkbezorgingsrechten;
- rioolaansluitrecht.

De gemeenteraad kan met het vaststellen van een verordening lokale heffingen invoeren, wijzigingen of intrekken. In de verordeningen zijn de tarieven opgenomen. De verordeningen worden via een separaat voorstel door de gemeenteraad vastgesteld.

Overzicht lokale heffingen
Voor 2024 bedragen de inkomsten uit lokale heffingen € 10.069.336. De top drie van de grootste inkomstenbronnen bestaat uit:

1. Onroerend zaakbelasting
2. Rioolheffing
3. Afvalstoffenheffing

Hieronder een overzicht opgenomen van de geraamde inkomsten, verdeeld over een aantal programma's uit het programmaplan.

Baten lokale heffingen (Bedragen in €)				
Programma 0 Bestuur, participatie en dienstverlening	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Onroerend zaakbelastingen	5.314.349	5.462.972	5.569.421	5.677.117
Hondenbelasting	55.000	55.000	55.000	55.000
Burgerzaken en overige gemeentelijke leges	188.106	182.591	212.729	222.581
	5.557.455	**5.700.563**	**5.837.150**	**5.954.698**
Programma 1 - Veiligheid en handhaving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Overige gemeentelijke leges	14.142	14.142	14.142	14.142
	14.142	**14.142**	**14.142**	**14.142**
Programma 3 - Economie	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Toeristenbelasting	55.000	60.000	60.000	60.000
	55.000	**60.000**	**60.000**	**60.000**
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Afvalstoffenheffing	1.216.920	2.005.619	2.035.356	2.065.219
Rioolheffing	2.507.659	2.590.359	2.620.959	2.651.959
Begraafplaatsrechten	20.100	20.100	20.100	20.100
Gescheiden inzameling kunststof en textiel	131.455	133.558	135.696	137.868
	3.876.134	**4.749.636**	**4.812.111**	**4.875.146**
Programma 8 - VHROSV	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Omgevingsvergunningen	514.255	514.255	514.255	514.255
Overige gemeentelijke leges	52.350	52.350	52.350	52.350
	566.605	**566.605**	**566.605**	**566.605**
Totaal baten	**€ 10.069.336**	**€ 11.090.946**	**€ 11.290.008**	**€ 11.470.591**

Beleid lokale heffingen
De gemeente bepaalt de tarieven van de lokale heffingen. Hieronder leest u het beleid en de uitgangspunten.

Onderdeel	Beleid
Onroerend zaakbelasting	Prognose jaar t-1 / areaaluitbreiding / indexering
Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend
Rioolheffing	Stapsgewijze verhoging van tarief naar 99% kostendekkenheid
Hondenbelasting	Huidige tarieven handhaven
Toeristenbelasting	Geen verhoging
Lijkbezorgingsrechten	Verhoging conform indexering lasten algemene begraafplaats
Rioolaansluitrecht	100% kostendekkend

Voor de begroting van de OZB- opbrengsten hanteerden we tot en met 2022 de realisatie van jaar t-2 als berekeningsbasis. Met ingang van 2023 gaan we uit van de prognose van jaar t-1, het lopende begrotingsjaar. Hierdoor hebben we een actueler uitgangspunt hetgeen de nauwkeurigheid van de begrote opbrengsten ten goede komt.

In onderstaande tabellen staan de voorlopige tarieven 2024 van de lokale heffingen. Met uitzondering van de OZB-tarieven. Het berekenen van de OZB-tarieven vindt plaats na de vaststelling van de begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat BsGW de gegevens over de totale WOZ-waarde van de panden in gemeente Nederweert en de werkelijke areaalgroei later verstrekt, dan het moment waarop de begroting wordt samengesteld. De definitieve tarieven worden met een afzonderlijk raadsvoorstel in december ter vaststelling aan de Raad aangeboden. Dan zal ook de ontwikkeling van de totale lokale lasten voor inwoners en bedrijven duidelijk worden en kan worden afgewogen of een ingroeimodel voor het stijgende tarief van afvalstoffenheffing wenselijk is.

Overzicht op hoofdlijnen van de gemeentelijke heffingen

Onroerend zaakbelasting wordt geheven op basis van onderstaande percentages van de vastgestelde WOZ-waarde.	Tarief
Woningen: eigenaren	0,1072%
Niet-woningen: eigenaren	0,3025%
Niet-woningen: gebruiker	0,2265%

Afvalstoffenheffing, bestaande uit vastrecht en het aantal ledigingen.	Tarief
Vastrecht *	€ 96,56
Tarief per lediging	€ 5,03

* Op het tarief van vast recht is in 2024 een eenmalige korting van €100 toegepast.

Rioolheffing wordt geheven per eigendom welke is aangesloten op de gemeentelijke riolering.	Tarief
Per aangesloten eigendom	€ 304,87
Rioolheffing 10%	€ 30,49

Hondenbelasting wordt geheven op basis van het aantal gehouden honden.	Tarief
1e hond	€ 25,00
2e hond en volgende honden	€ 25,00
Kennel en/of handelaar	€ 100,00

Toeristenbelasting	Tarief
Per persoon per overnachting	€ 1,00

Riool aansluitrecht	Tarief
Per aansluiting	€ 3.145,00

Lijkbezorgingsrechten
Lijkbezorgingsrechten worden geheven middels diverse tarieven conform verordening en bijbehorende tarieventabel.

Leges omgevingsvergunning en overige gemeentelijke leges
Leges omgevingsvergunning en overige gemeentelijke leges worden geheven middels diverse tarieven conform verordening en bijbehorende tarieventabel.

Actuele ontwikkelingen

Proceskosten
In 2023 nam de stijging van het aantal ingediende bezwaren met bijkomende proceskosten toe. Het is evenwel te vroeg om harde conclusies te kunnen trekken. Deze stijging van ingediende bezwaren kent een aantal oorzaken:

7. De ongekend hoge WOZ-waarde op peildatum 01-01-2022 in combinatie met de relatieve daling van de verkoopprijzen en de aanslagdatum in februari 2023;
8. De zeer intensieve reclamecampagnes van de NCNP-bedrijven;
9. Het versterkende effect van de inflatie en de hoge energieprijzen.

Er loopt een uitgebreid actieprogramma van BsgW om de proceskosten te beheersen. Ook landelijk wordt er hard gewerkt aan een oplossing door diverse partijen.

Samenhangende Objecten Registratie (SOR)
Een samenhangende objectenregistratie (SOR) is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid die zich voor gebruikers als één registratie gedraagt.
Het is evenwel de vraag of de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2025 van de SOR realistisch is. Op nationaal niveau is in grote mate overeenstemming over de inhoud en architectuur van de SOR. Dat geldt evenwel niet voor de governance en financiering van de implementatie en het beheer van de SOR. Uit het oogpunt van zekerheid en continuïteit wordt het regieportaal begrotingstechnisch ook voor de jaren 2025 tot en met 2027 gecontinueerd. Alle projectmatige activiteiten met betrekking tot de SOR zijn in dit kader tot nader order door het bestuur opgeschort. Dit ook om onnodige projectkosten te voorkomen. Het is afwachten welke keuzes het nieuwe kabinet hierin gaat maken.

Harmonisatie en kostenverdeelmethode
Nederweert heeft het opleggen en innen van lokale heffingen gelegd bij de BsgW, die dit doet voor 30 verschillende gemeenten. In het harmonisatieproces hebben de gemeenten de beleidsvrijheid om te kiezen tussen voorkeurs- en maatwerkvariant. Gemeente Nederweert heeft voor alle belastingsoorten die bij de BsGW neer zijn gelegd een voorkeursvariant gekozen. Het deelproject van harmonisatietraject is “Herijking Kostenverdeelmethode”. De doelstelling van dit deelproject is om te bezien in hoeverre de huidige KVM nog actueel is. De uitkomsten van deze evaluatie worden vervolgens afgezet tegen de KVM van andere belastingsamenwerkingsverbanden. Het keuzemoment voor de gemeenteraden om in te stemmen met een eventueel herijkte KVM begint Q4 2023 en eindigt aan het einde van Q1 2024. Vanaf 2025 gaat de eventueel herijkte KVM in werking treden.

Ondernemings- en ontwikkelplan 2018-2020 (OOP)
Eind 2020 is het project OOP als zodanig conform planning afgerond. De dekking van deze investering dient te worden gevonden in de nog te realiseren structurele reductie van de netto-kosten. Het doel van het OOP is minder handwerk door meer te automatiseren en te digitaliseren hetgeen moet leiden tot een formatiereductie.
Vanaf 2028 zal de structurele kostenreductie leiden tot lagere bijdragen van de deelnemers.

Kostendekkendheid lokale heffingen
Hieronder treft u een overzicht aan van de baten en lasten van de heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn. Daar waar dit mogelijk is, staat ook aangegeven wat de achterliggende beleidskeuzes zijn geweest.

Rioolheffing
Rioolheffing dient ter financiering van de gemeentelijke watertaken, waaronder het beheer en onderhoud van gemeentelijke riolering, afvalwater, hemelwater, grondwater en dergelijke. Het gaat hierbij steeds meer over waterzorg. De gemeente Nederweert heft rioolheffing van de eigenaar van een perceel dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering. De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Onderstaand is een overzicht opgenomen van de lasten en baten die betrekking hebben op de rioolheffing:

Kostendekking rioolheffing		
Kosten taakveld 7.2 Riolering	2.397.512	
Kosten taakveld 2.1 Verkeer & Vervoer	23.570	
Inkomsten taakveld 7.2 Riolering, excl. heffingen	-10.862	
Netto kosten taakvelden	2.410.220	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	192.645	
BTW	151.305	
Totale kosten	**2.754.170**	**100%**
Opbrengst heffingen	**2.507.659**	
Dekking		**91%**

Afvalstoffenheffing
De gemeente brengt afvalstoffenheffing in rekening aan de gebruiker van een perceel voor de verwijdering en verwerking van huishoudelijk afval. De opbrengst van deze heffing mag alleen worden gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling- en verwerking. Ook de afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn.
In 2023 werden enkele verbeteringen doorgevoerd in de afvalinzameling. PMD wordt wekelijks ingezameld en restafval tweewekelijks. Kosten voor GFT- inzameling zijn in het vastrecht opgenomen.

Bij de raadsvergadering van de kadernota 2024 op 11 juli 2023, heeft de gemeenteraad de motie Lokale belastingen aangenomen. Hierbij is het College opgeroepen om de lokale belastingen te verlagen om in de top-15 van Limburg te geraken. Het bereiken van de top-15 van Limburg is buiten de gemeentelijke tariefstelling, ook afhankelijk van externe factoren. Zo is het op dit moment onbekend wat andere Limburgse gemeenten in hun tariefstellingen voor begrotingsjaar 2024 gaan opnemen. Het is gebruikelijk dat de tarieven pas na de vaststelling van de begroting worden berekend en voorgelegd aan de raad, ter besluitvorming. Desondanks hebben wij gewerkt aan een oplossing die handelt in de geest van de aangenomen motie. Ieder huishouden ontvangt € 100 korting op de aanslag gemeentelijke belastingen 2024. Wij zullen dit effectueren op de afvalstofheffing, om zo alle huishoudens in Nederweert te laten profiteren van dit voordeel. In Nederweert zijn er afgerond 7.600 huishoudens.

Incidentele lasten 2024	€ 760.000

De huidige kostendekking is in onderstaand overzicht weergegeven:

Kostendekking afvalstofheffing		
Kosten taakveld 7.3 Afval	1.854.417	
Kosten taakveld 7.4 Milieubeheer	30.374	
Inkomsten taakveld 7.3 Afval excl. heffingen	-139.903	
Netto kosten taakvelden	1.744.888	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	149.833	
BTW	269.610	
Totale kosten	**2.164.331**	**100%**
Opbrengst heffingen	**1.216.920**	
Dekking		**56%**

Leges
De bij de Legesverordening behorende Tarieventabel bestaat uit 3 titels. Titel 1 omvat de algemene dienstverlening zoals de Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen etc. Titel 2 heeft betrekking op de omgevingsvergunningen, terwijl titel 3 bestaat uit vergunningen die onder de werking van de Europese Dienstenrichtlijn vallen, zoals horecavergunningen, evenementen en markten, etc.

De totale kostendekkendheid van de Legesverordening is ca. 31%. Binnen de gemeente Nederweert wordt tijd geschreven. Dit vindt niet plaats op het detailniveau van de producten. Daarom is momenteel geen exact inzicht in de lasten die aan een bepaald product kunnen worden toegerekend. Binnen de legesverordening kan er dus sprake zijn van kruissubsidiering.
Daarnaast is het ook niet altijd mogelijk om kostendekkend te werken, omdat bijvoorbeeld sprake is van wettelijk vastgestelde tarieven of gemaximeerde tarieven.

De gevolgen van de invoering van de nieuwe Omgevingswet voor de leges en de kostendekkendheid daarvan zijn nog niet bekend.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de kostendekkendheid van de Legesverordening exclusief de gevolgen van de Omgevingswet in totaal:

Kostendekking legesverordening totaal titel I, II en III		
Kosten taakvelden	2.416.490	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-54.350	
Netto kosten taakvelden	2.362.140	
Toe te rekenen kosten:		
Totale kosten	**2.362.140**	**100%**
Opbrengst heffingen	**726.896**	
Dekking		**31%**

De kostendekking van de 3 titels van de Tarieventabel (behorende bij de Legesverordening) is als volgt:

Kostendekking titel I Tarieventabel (Algemene dienstverlening)		
Kosten taakvelden	481.175	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	481.175	
Toe te rekenen kosten:		
Totale kosten	**481.175**	**100%**
Opbrengst heffingen	**197.999**	
Dekking		**41%**

Kostendekking titel II Tarieventabel (Omgevingsvergunning)		
Kosten taakvelden	1.836.526	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-49.350	
Netto kosten taakvelden	1.787.176	
Toe te rekenen kosten:		
Totale kosten	**1.787.176**	**100%**
Opbrengst heffingen	**517.255**	
Dekking		**29%**

Bij de omgevingsvergunningen is het niet altijd eenvoudig om de inkomsten op voorhand te ramen. De heffingsmaatstaf is de bouwsom van het bouwwerk. Grote bouwprojecten veroorzaken gedurende meerdere jaren kosten. De volledige baten valt echter op één moment, namelijk op het moment dat de aanvraag wordt ingediend. Zeker bij incidentele grote bouwprojecten kan toerekening van de baten aan het incidentele jaar tot grote schommelingen in het tarief leiden. Dat is ongewenst. De commissie BBV heeft aangegeven dat dit is te ondervangen door: de lasten te egaliseren of te egaliseren via de baten. Wij kiezen ervoor om deze schommelingen te egaliseren via de baten.

Omdat de lasten in meerdere jaren vallen, kunnen de baten ook over meerdere jaren worden geraamd. De uitschieter in de raming loopt dan via het resultaat en is in dat geval zichtbaar in de jaarrekening, maar niet in de begroting. In andere jaren is er een tekort en in het jaar van de aanvraag (wanneer de leges in rekening worden gebracht) een overschot.

Er is besloten om het resultaat op de omgevingsvergunningen via een bestemmingsreserve omgevingsvergunning te egaliseren, waarbij eventuele overschotten die op rekeningbasis zullen ontstaan in een bestemmingsreserve worden geplaatst. In jaren dat sprake is van tekorten kan deze bestemmingsreserve vervolgens aangewend worden om deze te dekken.

Kostendekking titel III Tarieventabel (Dienstverlening vallend onder de Europese Dienste		
Kosten taakvelden	98.789	
Inkomsten taakveld(en) excl. heffingen	-5.000	
Netto kosten taakvelden	93.789	
Toe te rekenen kosten:		
Totale kosten	**93.789**	**100%**
Opbrengst heffingen	**11.642**	
Dekking		**12%**

Lijkbezorgingsrechten
Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Ook de lijkbezorgingsrechten mogen maximaal kostendekkend zijn. In Nederweert is momenteel sprake van een lage mate van kostenverhaal van de lijkbezorgingsrechten. De kostendekking bedraagt momenteel ca. 38%, zoals blijkt uit het onderstaande overzicht:

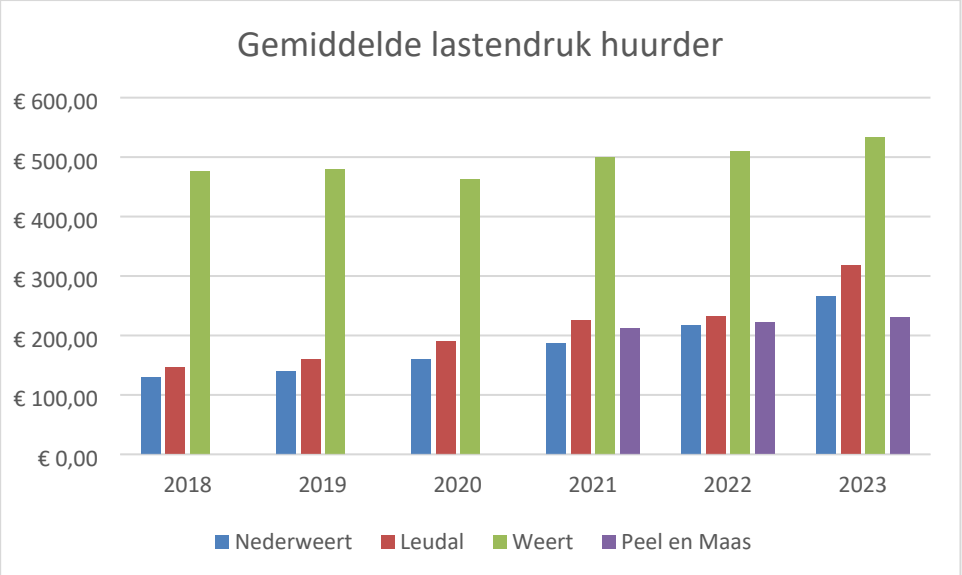
Kostendekking lijkbezorgingsrechten		
Kosten taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	52.998	
Inkomsten taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria excl. heff	-	
Netto kosten taakvelden	52.998	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-	
BTW	-	
Totale kosten	**52.998**	**100%**
Opbrengst heffingen	**20.100**	
Dekking		**38%**

Hondenbelasting
Dit is een directe belasting die geheven wordt voor het houden van een hond. De belasting bedraagt € 25,00 per hond per belastingjaar. De kostendekking bedraagt momenteel ca. 286%, zoals blijkt uit het onderstaande overzicht.

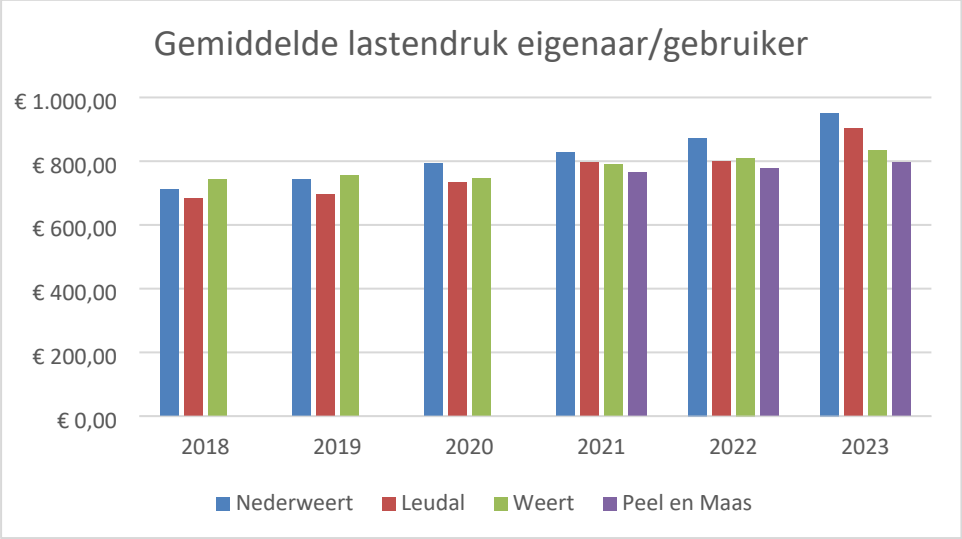
Kostendekking Hondenbelasting		
Kosten taakveld 0.64 Hondenbelasting	19.234	
Inkomsten taakveld 0.64 Hondenbelasting excl. heffingen	-	
Netto kosten taakvelden	19.234	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-	
BTW	-	
Totale kosten	**19.234**	**100%**
Opbrengst heffingen	**55.000**	
Dekking		**286%**

Lokale lastendruk
Lastendruk is het totaalbedrag aan belastingen en heffingen dat een inwoner aan de gemeente betaalt. In 2023 kent de gemeente Nederweert een zeer lage lokale lastendruk voor een huurder in vergelijking met andere Limburgse gemeenten. Voor een eigenaar/gebruiker ligt de lastendruk in Nederweert iets hoger dan de gemiddelde lastendruk in de provincie.

- *Huurders*
  Met een totaalbedrag aan gemeentelijke heffingen van € 265,44 bezet gemeente Nederweert de vijfde plaats in de provinciale ranking. De gemiddelde lastendruk in de provincie Limburg is €383,44. In vergelijking met de omliggende gemeenten heeft gemeente Nederweert een van de laagste lastendruk voor de huurders.

- *Eigenaren / gebruikers*
  Met een totaalbedrag aan gemeentelijke heffingen van € 951,58 bezet gemeente Nederweert de zesentwintigste plaats in de provinciale ranking (de korting van €30 is hier niet in verwerkt). De gemiddelde van lastendruk in de provincie Limburg is € 876,89. In vergelijking met de omliggende gemeenten heeft gemeente Nederweert een van de hoogste lastendruk voor de eigenaren/gebruikers.

De actuele gegevens die gebruikt zijn voor de vergelijking komen uit het provinciaal belastingoverzicht 2023. In dit overzicht vergelijkt de provincie 30 Limburgse gemeenten met elkaar. De individuele gemeentelijke begrotingen 2023 vormen hiervoor de basis.

Kwijtscheldingsbeleid
Op grond van de Invorderingswet is het mogelijk om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding te verlenen aan de belastingschuldige die niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. De gehanteerde kwijtscheldingsnorm is 100%. Nederweert heeft een afzonderlijke Regeling Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024 vastgesteld.

Kwijtschelding is mogelijk voor de volgende aanslagen:
- afvalstoffenheffing vastrecht 100%, voor de variabel tarief (maximum € 70 per jaar);
- hondenbelasting voor de eerste hond.

Voor aanmaningskosten en dwangbevelkosten is geen kwijtschelding mogelijk.

Kwijtschelding is op € 28.000 begroot.

Voor chronisch zieken die door hun ziekte extra afval aanbieden bestaat een reductieregeling.

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
Deze paragraaf geeft antwoord op de vraag of de financiële positie van gemeente Nederweert toereikend is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Hierbij gaat het om risico's die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Beleid weerstandscapaciteit en risico's
De beleidskaders zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement gemeente Nederweert. We streven vanuit het beleidskader naar een ratio van minimaal 1,0 van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van alle risico's bij elkaar opgeteld.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit heeft als doel financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat voortzetting van de gemeentelijke taken in gevaar komen. De weerstandscapaciteit wordt deels ontleend van het vermogen (incidenteel) en deels van de exploitatie (structureel). De componenten die hier onderdeel van uitmaken zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement gemeente Nederweert. De volgende tabel geeft inzicht in de samenstelling en de omvang van de weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit	2024	2025	2026	2027
Incidenteel				
Algemene reserve	€ 13.443.888	€ 15.291.185	€ 19.595.448	€ 20.414.174
Algemene reserve woningbouv	€ 5.628.998	€ 5.354.806	€ 5.054.806	€ 5.054.806
Algemene reserve industrieter	€ 1.616.390	€ 1.616.390	€ 1.616.390	€ 1.616.390
Onvoorziene uitgaven eenmali	€ -	€ -	€ -	€ -
Onvoorziene uitgaven specifiel	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Begrotingssaldo	€ 1.847.297	€ 4.304.263	€ 818.726	€ 929.896
Stille reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal incidenteel	**€ 22.551.573**	**€ 26.581.644**	**€ 27.100.370**	**€ 28.030.266**
Structureel				
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 576.953	€ -	€ -	€ -
Onvoorziene uitgaven algemee	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Totaal structureel	**€ 593.953**	**€ 17.000**	**€ 17.000**	**€ 17.000**

Weerstandscapaciteit	2024	2025	2026	2027
Incidenteel en structureel	**€ 23.145.526**	**€ 26.598.644**	**€ 27.117.370**	**€ 28.047.266**

Inventarisatie van de risico's
Voor de gemeente Nederweert zijn de risico's zoals opgenomen in deze paragraaf geïdentificeerd en geïnventariseerd. Per risico vindt een beoordeling plaats op de kans dat het risico zich voordoet en de impact die het heeft op de gemeente. Bij de impact houden we rekening met mitigerende maatregelen. Vanuit een analysemodel wordt het risicobedrag aan de hand van de eerder genoemde beoordeling gekwantificeerd. De beoordeling maakt deel uit van zowel de planning- en controlcyclus en maakt deel uit van het besluitvormingsproces.

De inventarisatie is per programma opgebouwd. Zo kunt u rechtstreeks een relatie leggen met de programma's.

Programma	Nr.	Risico	2024	2025	2026	2027	Totaal
0. Bestuur en ondersteuning	**4**	Financiële verhouding Rijk	€ 200.000	€ 400.000	€ 600.000	€ 800.000	**€ 2.000.000**
	5	Verbonden partijen	€ 630.000	€ 630.000	€ 620.000	€ 610.000	**€ 2.490.000**
	6	Gegarandeerde geldleningen	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	**€ 600.000**
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning			**€ 980.000**	**€ 1.180.000**	**€ 1.370.000**	**€ 1.560.000**	**€ 5.090.000**
2. Verkeer en vervoer	**10**	N266 / N275 en Kanaalzone	€ 1.745.487	€ 195.000	€ -	€ -	**€ 1.940.487**
Totaal 2. Verkeer en vervoer			**€ 1.745.487**	**€ 195.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 1.940.487**
6. Sociaal domein	**1**	Sociaal domein	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000	€ 1.250.000	**€ 5.000.000**
Totaal 6. Sociaal domein			**€ 1.250.000**	**€ 1.250.000**	**€ 1.250.000**	**€ 1.250.000**	**€ 5.000.000**
8. Volkshuisvesting, Ruimtel	**7**	Legesopbrengsten Wabo	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	**€ 600.000**
	11	Omgevingswet	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	**€ 220.000**
Totaal 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Ve			**€ 205.000**	**€ 205.000**	**€ 205.000**	**€ 205.000**	**€ 820.000**
Eindtotaal			**€ 4.180.487**	**€ 2.830.000**	**€ 2.825.000**	**€ 3.015.000**	**€ 12.850.487**

Hierna treft u een toelichting van de risico's en de beheersmaatregelen per programma.

<u>0. Bestuur en ondersteuning</u>

Financiële verhoudingen Rijk
Herverdeling gemeentefonds vanaf 2026
In het verleden zijn er afspraken gemaakt over de herverdeling van het Gemeentefonds. Deze afspraken lopen tot 2026 waarbij wij als voordeelgemeente maximaal € 37,50 per inwoner hebben ontvangen. Met dit bedrag is slechts een gedeelte gecompenseerd van het berekende voordeelbedrag waar we volgens de nieuwe verdeling recht op zouden hebben. Voordat duidelijk is hoe in 2026 de herverdeling verder vorm wordt gegeven, vindt er eerst een evaluatie plaats van het nieuwe verdeelmodel.
Ravijn 2026
Voor de periode 2023-2025 is voor gemeenten en provincies samen € 3 miljard extra beschikbaar bovenop de stand Miljoenennota 2022 als gevolg van de extra middelen uit het coalitieakkoord, voor het extra accres (het gemeente- en provinciefonds bewegen mee met de rijksuitgaven) en het schrappen van de oploop van de opschalingskorting voor deze kabinetsperiode. Voor 2026 zij er echter plannen om deze € 3 miljard weer te korten op de Algemene Uitkering en wordt de opschalingskorting voor het resterende bedrag van € 675 mln. weer in mindering gebracht van de Algemene Uitkering.

In 2023 is het kabinet gevallen waardoor wij genoodzaakt zijn om het risicoprofiel te verhogen m.b.t. de rijksinkomsten. Er zijn namelijk middelen die vanuit het coalitieakkoord toegezegd zijn aan gemeenten. Denk aan de uitvoeringskosten van klimaatdoelstellingen en middelen voor de jeugdzorg. In de meicirculaire zijn weliswaar middelen toegekend, alleen zijn deze helaas niet structureel van aard. Zo voorzien we op korte termijn minder risico. Voor de lange termijn neemt de onzekerheid toe in de financiële verhoudingen met het Rijk.

Maatregelen
Begroting opstellen o.b.v. meest recente circulaire, namelijk septembercirculaire.
Effecten van tussentijdse circulaires z.s.m. verwerken in de meerjarenbegroting.
Toezien op een structurele balans wat betreft begrotingsevenwicht.

4. Financiële verhoudingen Rijk

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2024	10%	€ 2.000.000	€ 200.000
2025	20%	€ 2.000.000	€ 400.000
2026	30%	€ 2.000.000	€ 600.000
2027	40%	€ 2.000.000	€ 800.000
Totaal		**€**	**2.000.000**

Verbonden partijen

De verbonden partijen zijn verlengd bestuur van de gemeente. Dat houdt in dat de gemeente eindverantwoordelijk is en blijft voor zowel beleid als financiën. Gezien de ontwikkelingen in het afgelopen jaar met alle crisissen, is gebleken dat de rekening of een deel ervan uiteindelijk bij de gemeente beland. Uiteraard gaan we met een ieder het gesprek aan en passen we maatwerk toe in de zoektocht naar oplossingen. Desondanks blijft er een risico voor de gemeente bestaan dat de gemeentelijke bijdrage ontoereikend is, waardoor continuïteit niet gewaarborgd kan worden voor het uitvoeren van gemeentelijke taken. Wij hebben er voor gekozen om de gehele uitgaven aan gemeenschappelijke regelingen mee te wegen in het bruto risico.

Maatregelen

Opstellen/communiceren taken en verantwoordelijkheden diverse verbonden partijen.
Aanwijzen verantwoordelijken per verbonden partij.
Prestatieafspraken per verbonden partijen afsluiten.
Toetsing naleving gemaakte prestatieafspraken.
Periodieke rapportage via de begroting en jaarrekening inzake verbonden partijen aan de gemeenteraad verstrekken en de gemeenteraad stelt de rapportage vast.

5. Verbonden partijen

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2024	10%	€ 6.300.000	€ 630.000
2025	10%	€ 6.300.000	€ 630.000
2026	10%	€ 6.200.000	€ 620.000
2027	10%	€ 6.100.000	€ 610.000
Totaal		**€**	**2.490.000**

Gegarandeerde geldleningen

De achtervang van het Rijk (50%) en de gemeenten (50%) is het sluitstuk van de zekerheidsstructuur binnen het borgstelsel. WSW neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie de rente en aflossing op een door WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Alleen als WSW deze betaalverplichting niet uit de overige buffers in de zekerheidsstructuur kan voldoen, moeten Rijk en gemeenten garant staan.

Maatregelen

Bestuurlijke samenwerking intensiveren waardoor meer grip. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) behartigt de belangen van de gemeenten richting WSW. De formele afspraken tussen de VNG en WSW zijn vastgelegd in de overeenkomst tussen beide organisaties.

6. Gegarandeerde geldleningen

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2024	10%	€ 1.500.000	€ 150.000
2025	10%	€ 1.500.000	€ 150.000
2026	10%	€ 1.500.000	€ 150.000
2027	10%	€ 1.500.000	€ 150.000
Totaal		**€**	**600.000**

2. Verkeer en vervoer

N266 / N275 Nederweert

In maart 2021 heeft het college een samenwerkingsovereenkomst met de provincie ondertekend waarin afspraken zijn gemaakt voor de realisatie van alle onderdelen van het project N266 – N275 Nederweert. De Provincie is trekker van dit project en levert een groot gedeelte van de expertise. Hierdoor zijn we mede afhankelijk van de snelheid waarmee de provincie Limburg zaken kan oppakken.

De kosten voor het nieuwe alternatief waren op basis van de grove schetsen uit de initiatieffase en prijspeil 2020 geraamd op € 18,24 miljoen. Waarvan de gemeente € 7,36 miljoen voor haar rekening neemt (incl. de al gemaakte kosten in de initiatieffase en de fietsbrug over het kanaal nabij de Schoolstraat). In 2022 is de haalbaarheidsfase afgerond en zijn voor de diverse projectonderdelen de voorkeursvarianten bepaald. Vervolgens is de planvormingsfase gestart. Adviesbureau Antea voerde op basis van de schetsontwerpen uit de haalbaarheidsfase een vernieuwde projectraming uit (prijspeil 1 januari 2023). Deze berekening bevestigt de forse stijging van de projectkosten. De raming kent echter nog steeds een bandbreedte van +/- 30%. Op het einde van de planvormingsfase (1e kwartaal 2024) hebben we gedetailleerdere tekeningen, weten we hoe we het werk gaan uitvoeren (slim kunnen combineren/contracteren), of we de benodigde gronden minnelijk kunnen verkrijgen en of de prijzen stabiliseren, stijgen of juist dalen. We kunnen dan een raming maken met een kleinere bandbreedte (na definitief ontwerp bandbreedte +/- 15%, na contractfase/voor aanbesteden +/- 5%). Indien nodig passen we dan het budget, de scope of de planning in overleg met PS en Raad aan. Ook kijken we dan of de kostenverdeling zoals we eerder met de Provincie hebben afgesproken nog reëel is. Dit gebeurt na afronding van de planvormingsfase en wordt vastgelegd in meerdere nog af te sluiten realisatieovereenkomsten.

Voor het project is het nodig om op tijd de benodigde gronden en eventueel vastgoed aan te kopen. Dit kan op bezwaren stuiten van de betreffende grondeigenaren. Eventuele procedures kunnen voor vertraging en/of hogere kosten zorgen.
Belanghebbenden kunnen beroep instellen tegen het bestemmingsplan. Een zorgvuldige en evenwichtige afweging bij de vaststelling is dan ook van belang.

Maatregelen
Bestuurlijk overleg met GS, RWS en Weert
Opstellen realisatieovereenkomsten met de Provincie
Goede stakeholdersanalyse uitvoeren en vervolgens stakeholders betrekken
Uitvoeren noodzakelijk onderzoeken zowel technisch als planologisch
Optimaliseren ontwerp, rekening houdende met de omgevingsfactoren en kosten
Goede projectplanning opstellen
Opzetten risicoanalyse
Tijdig opstarten van de procedures ter verkrijging van de gronden
Goede, volledige en objectieve planvoorbereiding en besluitvormingsproces

10. N266 / N 275 en Kanaalzone

Jaar	Kansklasse		Bruto-risico (€)		Netto-risico (€)
2024	30%	€	5.692.000	€	1.745.487
2025	30%	€	400.000	€	195.000
2026	0%	€	-	€	-
2027	0%	€	-	€	-
Totaal				**€**	**1.940.487**

6. Sociaal domein

Sociaal domein
In het sociaal domein blijft een bepaalde mate van onzekerheid over de uitgaven bestaan. Er is een open eind financiering en landelijke ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Vanwege aanbestedingen op het gebied van Jeugd en Wmo en daaraan verbonden mogelijke wijziging van bekostigingssystematiek, kunnen de daadwerkelijke uitgaven afwijken van afgelopen jaren. Daarom kwantificeren we 10% van de begrote kosten als risico.

Maatregelen
Vanaf 2019 begroten we realistisch, zodat een goed inzicht is en blijft van de inkomsten en uitgaven. We investeren in het verzamelen en analyseren van data, op basis waarvan we beleid continueren of kunnen bijstellen. Het is gebleken dat de rijksoverheid de gemeenten jarenlang te weinig heeft gecompenseerd voor het sociaal domein (vooral jeugdzorg en Wmo). In de afgelopen jaren zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld door het Rijk. Bij de vorige meerjarenbegroting is op advies van de Provincie Limburg een meerjarige stelpost opgenomen omtrent aanvullende middelen jeugdzorg. De landelijke verwachting was dat bij de meicirculaire 2023 de toegezegde middelen structureel geëffectueerd zouden worden. Helaas is dit uitgebleven. Vanuit het oogpunt van goed rentmeesterschap is het blijven opvoeren van fictieve middelen (stelpost) niet verantwoord voor Nederweert. De onzekerheid over de aanvullende jeugdmiddelen is toegenomen door het uitblijven van structurele financiering vanuit het Rijk en tegelijkertijd is in 2023 het kabinet gevallen. De verwachting is dat de politiek niet op korte termijn, een structurele oplossing effectueert in de algemene uitkering. Derhalve is de stelpost uit de begroting gehaald, met als belangrijkste argument het voorzichtigheidsprincipe.

We investeren in activiteiten die de transformatie in het sociaal domein stimuleren en daarmee de financiële risico's beheersbaar te houden:

- Het werken met positieve gezondheid, waarbij gezondheid gedefinieerd wordt als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Denk hierbij aan hoe er in de toegang wordt gewerkt vanuit positieve gezondheid.
- Inzet van informele ondersteuning en gebruik van algemene voorzieningen (zoals Lânger Toes, de Open Inlopen en de Tref). Dergelijke voorzieningen dragen naar verwachting bij aan een uitgesteld/minder gebruik van (maatwerk)ondersteuning.
- We hebben gemeentelijke aandachtsfunctionarissen en regisseurs leefbaarheid, die bekend zijn in de dorpen en een laagdrempelig aanspreekpunt zijn voor inwoners.
- Pilots met expert- en behandelteams om beter invulling te geven aan consultatiefunctie, gebruik te maken van voorliggende voorzieningen en eerstelijnszorg.
- Inzet van de praktijkondersteuner jeugd bij de huisarts, zodat sneller laagdrempelige ondersteuning geboden wordt (actief bij twee van de drie huisartspraktijken).
- Uitvoering van de verwervingsstrategie. Hierbij maken we andere en betere afspraken met aanbieders over te leveren resultaten, met reële tarieven.
- Samenwerking in inkoop en uitvoering in de regio Midden Limburg West. Voor inkoop onderzoeken we samenwerking op bovenregionaal niveau. Dit creëert meer massa waardoor we betere afspraken met aanbieders kunnen maken. Ook biedt dit sterkere continuïteit in kennis en ervaring op het gebied van inkoop en contractmanagement.
- Door een integrale aanpak met focus op vroegsignalering en preventie zijn we beter in staat (maatwerk)ondersteuning te voorkomen. Denk hierbij aan aanpak eenzaamheid, armoedebeleid/ schulddienstverlening, arbeidsmarktbeleid, preventief jeugdbeleid, gezondheidsbeleid.
- De integrale wijkaanpak Wonen Werken Samenleven met diverse partners richt zich op preventie, vroegsignalering en werken vanuit de leefwereld van de inwoners.
- In het kader van gezondheidsbeleid is door 15 gemeenten in de regio Noord en Midden Limburg een Manifest opgesteld; 'Naar gelijke kansen op gezondheid'. Hieruit volgen concrete acties die de gezondheid van onze inwoners bevorderen.

1. Sociaal domein

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2024	10%	€ 12.500.000	€ 1.250.000
2025	10%	€ 12.500.000	€ 1.250.000
2026	10%	€ 12.500.000	€ 1.250.000
2027	10%	€ 12.500.000	€ 1.250.000
Totaal			**€ 5.000.000**

8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV)

Legesopbrengsten Wabo/Omgevingswet
De jaarlijkse legesopbrengsten Wabo (straks Omgevingswet) zijn afhankelijk van het aantal ingediende aanvragen en informatieverzoeken en de omvang en aard van die aanvragen. Elk jaar wordt op basis van voorgaande jaren, de economische verwachtingen en de lokale situatie een prognose van de inkomsten gemaakt. Met de komst van de Omgevingswet is het effect op de inkomsten vanuit het vergunningsstelsel onduidelijk.

Maatregelen
Afwijkingen (zowel naar beneden als naar boven) zijn natuurlijk altijd mogelijk. De mogelijke minder opbrengsten ten opzichte van de begrotingsraming zijn als risico opgevoerd.

7. Legesopbrengsten Wabo

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2024	30%	€ 500.000	€ 150.000
2025	30%	€ 500.000	€ 150.000
2026	30%	€ 500.000	€ 150.000
2027	30%	€ 500.000	€ 150.000
Totaal			**€ 600.000**

Omgevingswet
Vernieuwde aanpak implementatieproces kan leiden tot hogere kosten inhuur derden c.q. inhuur extra capaciteit. Het budget voor de invoering van de Omgevingswet is deels gebaseerd op offertes en deels op aannames van de uit te voeren werkzaamheden. De bedragen zijn een aanname voor een gemeente van de grootte van Nederweert. De exacte kosten zijn afhankelijk van de inhuur van benodigde kennis en extra capaciteit. Hierdoor kunnen de kosten lager of hoger uitvallen van begroot.

Maatregelen
Marktverkenning bij het uitzetten van inhuuropdrachten (aanbestedingsrichtlijnen) en monitoren van kosten gedurende het proces.

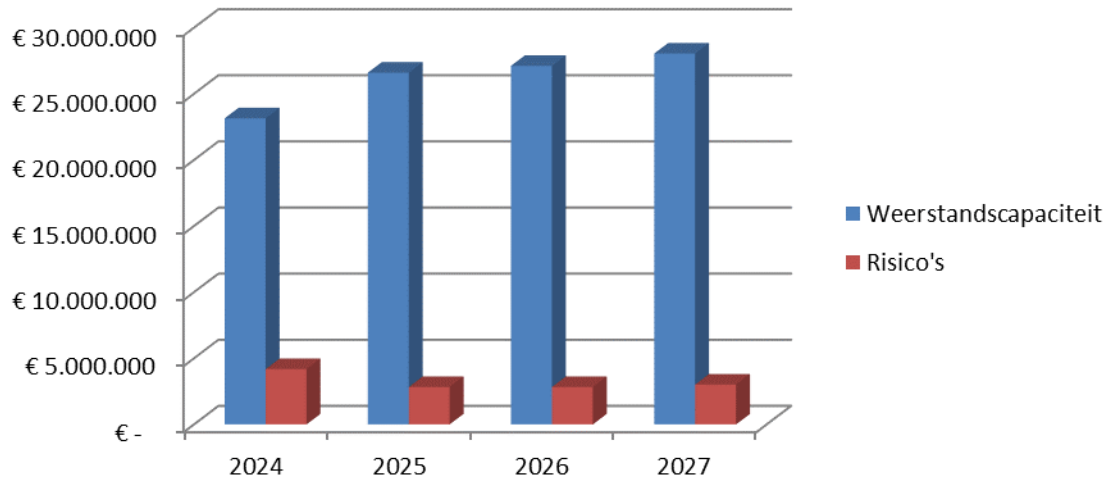
11. Omgevingswet

Jaar	Kansklasse	Bruto-risico (€)	Netto-risico (€)
2024	20%	€ 275.000	€ 55.000
2025	20%	€ 275.000	€ 55.000
2026	20%	€ 275.000	€ 55.000
2027	20%	€ 275.000	€ 55.000
Totaal			**€ 220.000**

Het weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van alle risico's bij elkaar opgeteld. De streefwaarde (ratio) is bepaald op minimaal 1,0. De toekomstige ontwikkeling van het weerstandsvermogen is onderstaand weergegeven.
De laagste stand van de ratio treft u aan in 2024. Dit heeft te maken met de voorgenomen investering N266 / N275, die het risicoprofiel verhoogt. Tegelijkertijd kunt u zien dat de weerstandscapaciteit ieder jaar toeneemt door het positieve begrotingssaldo. Zodoende is de ratio als ruim voldoende te bestempelen voor alle jaren.

Weerstandsvermogen	2024	2025	2026	2027
Weerstandscapaciteit	€ 23.145.526	€ 26.598.644	€ 27.117.370	€ 28.047.266
Risico's	€ 4.180.487	€ 2.830.000	€ 2.825.000	€ 3.015.000
Ratio	**5,54**	**9,40**	**9,60**	**9,30**

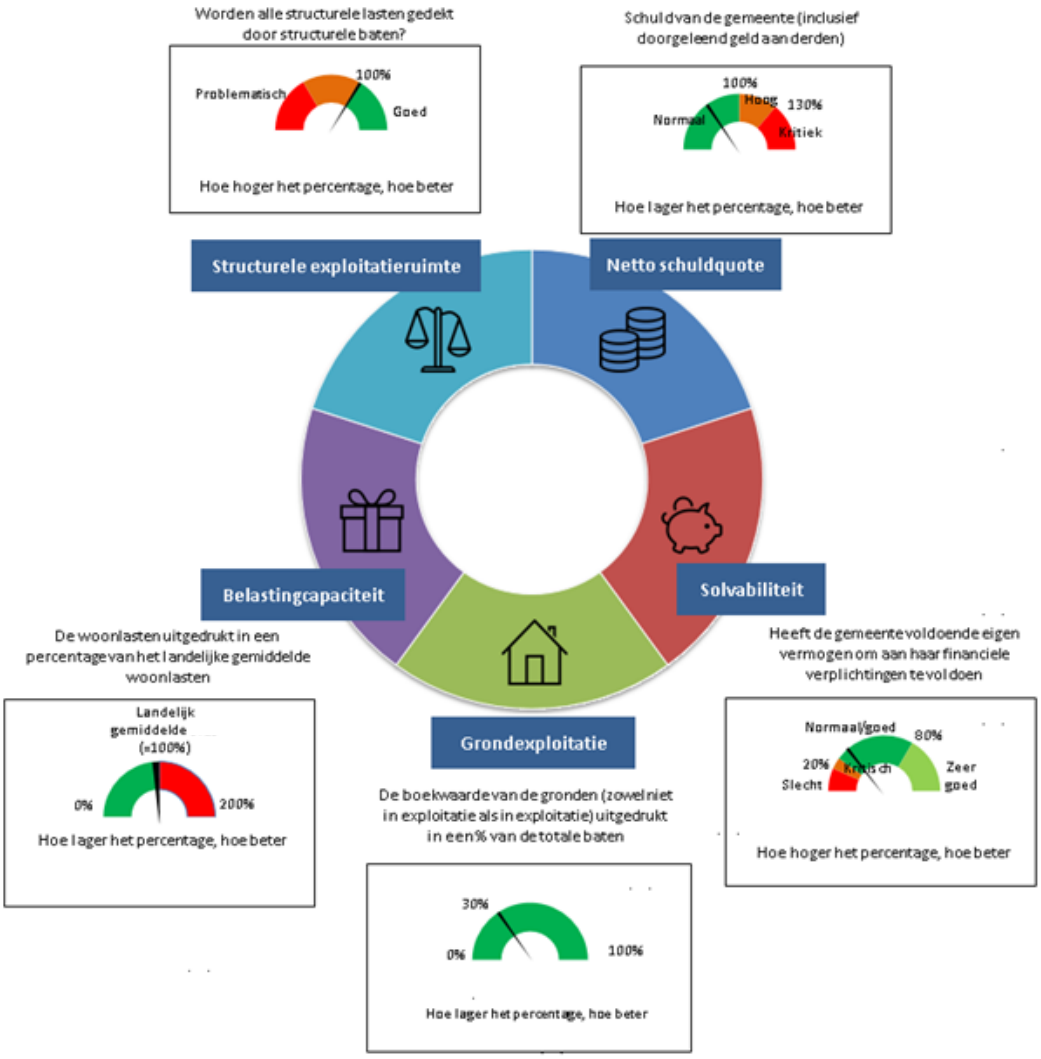
De ratio voldoet ruim aan de streefwaarde voor het huidige begrotingsjaar en de komende jaren. Dit betekent dat er voldoende middelen aanwezig zijn om de geïdentificeerde financiële risico's op te vangen. In onderstaande grafiek is de weerstandscapaciteit en het totaal van de risico's visueel weergegeven. Ter verduidelijking, de ratio bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's in totaliteit. Beide onderdelen zijn eerder in deze paragraaf aan de orde geweest.

Kengetallen

In onderstaande tabel zijn de kengetallen van de gemeente Nederweert weergegeven. De kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van de begroting of balans. Wij zullen ingaan op de analyse van de individuele kengetallen en vervolgens behandelen wij de onderlinge verhoudingen. Op deze wijze krijgt u inzicht in de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Nederweert. Deze kengetallen en de berekeningswijze zijn door het Rijk voorgeschreven.

Kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	-65%	-46%	-29%	-16%	-23%	-25%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leninge	-67%	-47%	-30%	-18%	-25%	-26%
Solvabiliteitsratio	52%	46%	49%	53%	56%	55%
Structurele exploitatieruimte	8%	4%	5%	7%	1%	1%
Grondexploitatie	2%	7%	3%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	97%	93%	94%	104%	103%	102%

Netto schuldquote
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de inkomsten. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe hoger de inkomsten, des te meer schulden een gemeente in theorie kan aangaan. Het kengetal geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De VNG heeft als richtlijn dat bij een schuldquote hoger dan 130% er sprake is van een zeer hoge schuld. Bij een schuld tussen de 100% en 130% moet er voldoende aandacht zijn. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%.
Omdat Nederweert geen geld heeft geleend, is onze schuldquote zeer gezond. Uit onze begroting en de daarbij behorende liquiditeitsbegroting blijkt dat we de komende jaren onze uitgaven met eigen geld kunnen financieren.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Om zichtbaar te maken wat het aandeel is van de verstrekte leningen wordt de netto schuldquote ook inclusief uitgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk welke invloed de verstrekte leningen hebben op de schuldenlast. De impact van de verstrekte leningen op de schuldquote is niet noemenswaardig. Omdat het percentage ruim beneden de grenswaarde van de VNG zit, is de conclusie dat de verhouding van de schulden van de gemeente Nederweert ten opzichte van de gerealiseerde baten volgens de richtlijn van de VNG goed is.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe hoger de weerbaarheid van de gemeente. Doordat Nederweert geen geld hoeft te lenen, is de solvabiliteitsratio zeer gezond en stabiel voor de komende begrotingsjaren.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves af te zetten tegen de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie
Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de begroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal geeft een indruk van de financiële impact van de grondexploitaties op de financiële huishouding van de gemeente. Verder gaat dit kengetal er vanuit dat grondexploitaties altijd kosten met zich meebrengen. Bij Nederweert zien we een positieve ontwikkeling in de grondexploitaties. De grondexploitaties hebben in die zin geringe impact op de financiële positie van de gemeente, gezien het lage percentage van het kengetal.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Geconcludeerd kan worden dat de totale woonlasten voor een gezin met een woning met gemiddelde WOZ-waarde in gemeente Nederweert vanaf 2024 lager is ten opzichte van het landelijk gemiddelde (het ijkpunt voor het maximaal te heffen belastingtarief). Het is te allen tijde de bevoegdheid van de gemeenteraad met welke omvang de belastingen worden verhoogd. Dit dient uiteraard in relatie met de structurele exploitatieruimte te worden bekeken.

Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Aangezien het niet mogelijk is om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie van onze gemeente dienen bovenstaande kengetallen in samenhang te worden bezien. Uit bovenstaande analyse blijkt dat de financiële positie van onze gemeente een goed beeld laat zien. Zo bevindt onze schuldpositie zich binnen een normale marge (conform richtlijn VNG), wat betekent dat de verhouding tussen het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten in balans is. Belangrijk hierbij te benoemen is dat Nederweert geen geld heeft geleend en dat dit de komende jaren gehandhaafd blijft. Mede hierdoor is de solvabiliteitsratio goed in orde. Het eigen vermogen is zodanig van omvang dat de financiële verplichtingen met gemak voldaan kunnen worden. De structurele exploitatieruimte is toereikend om de structurele lasten af te dekken. Daarnaast staan de grondexploitatie in de boeken gewaardeerd tegen actuele waarde. Alle kengetallen in overweging genomen is er sprake van een meerjarig robuust financiële gemeente Nederweert.

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding
De totale omvang van de gemeente Nederweert beslaat 10.178 hectaren. De gemeente heeft binnen dit gebied de infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen in beheer. Voor de samenleving is een goed functionerende openbare infrastructuur een belangrijk randvoorwaarde. Daarom hebben de overheden een wettelijke zorgplicht voor de openbare infrastructuur. Het in stand en bij de tijd houden van de gemeentelijke infrastructuur brengt jaarlijks forse kosten met zich mee. Strategische keuzes en een doelmatig en doeltreffend beheer zijn randvoorwaarden om deze betaalbaar te houden. Bij de verschillende onderdelen komen we hierop terug.

Activiteiten
1. Planmatig onderhoud uitvoeren op basis van meerjaren onderhoudsplannen.
2. Planmatig onderhoud en verduurzamen gebouwen op basis van duurzame meerjaren onderhoudsplannen.

Wegen

Beleidskader
Bij de kadernota 2024 is besloten dat we een andere systematiek gaan volgen voor de kosten van rehabilitaties (een volledige vervanging van een wegconstructie). Bij de begroting worden ieder jaar de noodzakelijke middelen gevraagd voor de rehabilitaties voor de volgende jaren. Voorheen waren deze kosten niet begroot en werd de raad afzonderlijk om budget gevraagd. Pieken in de jaarlijks gevraagde middelen worden met deze nieuwe systematiek zoveel mogelijk voorkomen. Samen met de bedragen voor het regulier onderhoud (klein, preventief, groot) wordt de nieuwe systematiek voor rehabilitaties vastgelegd in het nieuwe wegenbeheerprogramma.

Er is een nieuw wegenbeheerprogramma opgesteld voor de jaren 2024-2033. Met het nieuw opgestelde plan en de aanpak wordt voldaan aan de nieuwe CROW 2019 en de Wet BBV.

Kwaliteitsniveau
Voor de financiële doorvertaling is uitgegaan van niveau B (basis). Hiermee wordt voldaan aan een minimaal verantwoord kwaliteitsniveau zonder dat normen en richtlijnen voor veiligheid, comfort, en aanzien worden overschreden én er kapitaalsvernietiging ontstaat. Dit niveau komt ook overeen met de keuze die de gemeenteraad heeft gemaakt in 2006.

In bijlage 8.3 wordt het wegenbeheerplan verder toegelicht.

Vertaling financiële consequenties in begroting 2024-2027(voor besluit wegenbeheerprogramma)

Omschrijving lasten	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Asfaltonderhoud	746.269	758.209	770.341	782.667	795.188
Elementenonderhoud	244.083	247.988	251.956	255.988	260.083
subtotaal	990.352	1.006.197	1.022.297	1.038.655	1.055.271
Verbreden wegen met grastegels	76.708	77.874	79.058	80.262	81.485
Onderhoud wegkanten	164.815	167.452	170.132	172.854	175.619
Onderhoud onverharde wegen	53.684	54.543	55.416	56.302	57.203
subtotaal	295.207	299.869	304.606	309.418	314.307
Totaal	**1.285.559**	**1.306.066**	**1.326.903**	**1.348.073**	**1.369.578**

Riolering en water

Beleidskader
Ons huidig GRP wordt in 2024 geactualiseerd.

Gemeenten hebben op grond van de Wet Milieubeheer en de Waterwet drie zorgplichten:
- Zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater (art. 10.33 Wet Milieubeheer).
- Zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater (art. 3.5 Waterwet)
- Zorgplicht voor grondwatermaatregelen (onder voorwaarden) (art. 3.6 Waterwet).

Voor de andere waterpartners gelden de volgende zorgplichten
- Waterschap Limburg heeft op grond van de Waterwet (3.4) een zorgplicht voor de zuivering van stedelijk afvalwater.
- Waterschap Limburg heeft op grond van de Waterschapswet de zorg voor het kwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater, alsmede de zorg voor het transporteren en het zuiveren van afvalwater en de verwerking van zuiveringsslib. Dit omvat mede het bouwen en exploiteren van zuiveringstechnische werken door Waterschapsbedrijf Limburg.
- Waterleidingmaatschappij Limburg zorgt dat heel Limburg kan rekenen op betrouwbaar drinkwater en waterdiensten op maat. Nu en in de wereld van morgen.

Omdat deze zorgplichten veel raakvlakken met elkaar hebben en zelfs vervlochten zijn, hebben de 15 Noord Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en de Waterleidingmaatschappij Limburg het samenwerkingsverband Waterpanel Noord (WPN) opgericht, om samen te werken in de totale waterketen. Onderwerpen zijn o.a. zoetwaterbeschikbaarheid, riolering en klimaat.
Hiervoor hebben partijen een convenant opgesteld.

Doelstelling convenant
In dit convenant spreken partijen af wat ze willen bereiken met de samenwerking in de waterketen in Noord-Limburg en hoe zij de doelstellingen gaan realiseren.

Doelstellingen “Samenwerking in de afvalwaterketen Noord-Limburg”
a. Kosten: partijen streven naar maatschappelijke kostenbesparingen in totaal voor alle partijen samen. Dit betreft o.a. projectkosten, investeringen en exploitatiekosten.
b. Kwaliteit: de samenwerking levert een bijdrage aan het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving en het watersysteem.
c. Kennis: partijen delen kennis en kunde (inclusief innovaties) om nieuwe ontwikkelingen als afname vakmensen, regelgeving en bezuinigingen het hoofd te kunnen bieden.
d. Partijen steken de samenwerking pragmatisch in onder het motto “niet praten maar doen” en maken samen heldere en concrete afspraken (borging).

Wat doen we:
Om dit te kunnen bereiken is de afgelopen jaren gewerkt aan een Waterketenplan 2021 - 2025, hierin staat beschreven hoe we omgaan met de thema’s en de stip op de horizon. Hierin zijn tevens de gezamenlijke projecten benoemd om hier uitvoering aan te geven.
Lopende projecten zijn o.a het project Waterklaar, waarin door middel van een intensief communicatietraject, bewustwording creëren één van de opgaven is. Hiervoor is de stimuleringsregeling afkoppelen eveneens gemaakt.
Vanwege het succes van deze regeling wordt de stimuleringsregeling dit jaar doorgezet.
Om in aanmerking te komen voor rijksgelden, vanuit het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie, als cofinanciering bij het oplossen van wateroverlastsituaties hebben we maatregelen uit het klimaatadaptatieplan ingediend.
Verder doen we ieder jaar een bijdrage aan, Groen- Blauwe inrichting Schoolpleinen. Dit om de schoolpleinen klimaatadaptief in te richten. Het bevorderen van bewustwording, via lesmateriaal over klimaatverandering, conform het coalitieprogramma, bij onze toekomstige generatie.

Klimaatadaptatieplan
In 2024 starten we de voorbereiding van het project Wateroverlast Dorpstraat Leveroy op zodat dit in 2025 kan worden uitgevoerd. Voor dit project is eveneens cofinanciering aangevraagd vanuit het Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)
Tevens zetten we de subsidieregelingen voort voor groene daken en afkoppelen en pakken we meekoppelkansen bij herinrichting van de openbare ruimte om af te koppelen.

Pio Weerterland
De effecten van klimaatverandering hebben steeds meer gevolgen voor de leefomgeving. We krijgen te maken met wateroverlast door extreme buien, hittestress door steeds vaker voorkomende hittegolven, schade door droogte en er gaan (drink)watertekorten ontstaan. PIO Weerterland is een uitvoeringsorganisatie voor integrale projecten in het buitengebied. Ondertussen zijn er koploperprojecten benoemd in het kader van het LPLG, waarvan enkele in Weerterland. Indien deze worden toegekend door het ministerie zullen deze tot uitvoering komen in 2024 en later.

Kwaliteitsniveau
Volgens de Europese Kaderrichtlijn water (KRW) dienen alle lidstaten te zorgen voor een goede toestand van het oppervlaktewater en het grondwater. De KRW verplichtte overheden tot het treffen van maatregelen om in 2021 of uiterlijk 2027 het volgende te hebben bereikt:

- Een goede chemische toestand (waterkwaliteit) van grond - en oppervlaktewater;
- Een goede ecologische toestand van oppervlakte water;
- Een goede kwantitatieve toestand van grondwater (geen verdroging van natte natuur).

Nederweert heeft alle geplande maatregelen uitgevoerd, met uitzondering van enkele kleine afkoppelgebieden in het buitengebied. De ecologische toets van het waterschap bij de overstorten vraagt mogelijk nog extra afkoppeling van panden in het buitengebied.
Voor het beheer van het gemeentelijke riool- en infiltratiestelsel maken we gebruik van een rioolbeheersysteem. Jaarlijks wordt circa 10% van alle leidingen en putten gereinigd en met videocamera's geïnspecteerd. Aan de hand van de video-inspecties en de waarschuwings- en ingrijpmaatstaven conform NEN EN 13508-2 stellen we het renovatieplan voor het volgende jaar op. Het rioolstelsel van Nederweert verkeert in een goede staat. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties.
De financiële gevolgen met betrekking tot beheer, exploitatie, aanpassing en vervanging van het gemeentelijk rioolstelsel en overige klimaatmaatregelen zijn opgenomen in het vastgesteld Herijking KDP Nederweert 2021. Subsidie groene daken worden uit de algemene begroting gedekt. We gaan een herberekening uitvoeren van de rioolheffing voor belastingjaar 2025, waarbij de raad ook iets moet zeggen over voortzetting van de afkoppelsubsidie.

Vertaling financiële consequenties in begroting 2024-2027
De kosten voor het onderhoud van de riolering zijn structureel opgenomen in de exploitatiebegroting.

Omschrijving lasten (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Riolering algemeen	107.861	105.127	107.402	109.861
Rioolinspecties	48.364	49.138	49.924	50.723
Onderhoud vrij verval riolering	201.549	204.773	208.050	211.379
Onderhoud straat- en trottoirkolken	34.825	35.382	35.948	36.523
Rioolonderhoud & straatvegen	97.071	98.624	100.203	101.805
Onderzoekskosten en monitoring	56.793	57.702	58.625	59.563
Ond. persrioolgemalen	211.433	214.816	218.253	221.746
Organisatiekosten riolering	201.812	202.011	202.215	202.425
Vrijval btw investeringen	-100.000	-164.000	-95.000	-120.000
Subsidie Groene daken	10.631	10.801	10.974	11.149
Meekoppelkansen vergroening	10.631	10.801	10.974	11.149
Subtotaal lasten riolering	**880.970**	**825.175**	**907.568**	**896.323**
Dotatie voorziening	1.079.610	1.131.341	1.133.239	1.124.787
Rente 2,5%	326.070	346.862	360.167	383.827
Subtotaal dotatie voorziening	**1.405.680**	**1.478.203**	**1.493.406**	**1.508.614**
Totaal lasten	**2.286.650**	**2.303.378**	**2.400.974**	**2.404.937**
Baten rioolheffing	-2.507.659	-2.590.359	-2.620.959	-2.651.959
Totaal baten	**-2.507.659**	**-2.590.359**	**-2.620.959**	**-2.651.959**
Saldo rioolheffing	**-221.009**	**-286.981**	**-219.985**	**-247.022**

Investeringen incl. btw

Omschrijving(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Gemalen / Mechanische riolering / Hemelwater	574	946	548	691

Voorziening

Omschrijving(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Saldo 1-1	13.043	13.875	14.407	15.352
Dotatie exploitatie	1.080	1.131	1.133	1.125
Rente 2,5%	326	347	360	384
Vrijval btw investeringen	-100	-164	-95	-120
Onttrekking investeringen	-474	-782	-453	-571
Saldo 31-12	**13.875**	**14.407**	**15.352**	**16.170**

Groen

Beleid
Het groen beleidsplan is 2020 goedgekeurd. Hierin krijgen punten als biodiversiteit en klimaatadaptatie een prominente(re) rol. Waar voorheen alleen naar groen en natuur gekeken werd, worden nu ook andere functies van de openbare ruimte betrokken zodat deze elkaar versterken. Denk aan bewegen in het groen en meervoudig ruimtegebruik. Verder wordt er gekeken om beschermde elementen en natuurgebieden met elkaar te verbinden zodat er een sterker groen netwerk ontstaat, door bijvoorbeeld nieuw bermbeheer en een goede bekendheid met de Groene kaart. Als het verbinden van deze elementen extra geld kost, maken we dat inzichtelijk in het uitvoeringsprogramma's en leggen we dat aan de raad voor.

Kwaliteitsniveau (op verzoek van Provincie)
Het openbaar groen binnen de bebouwde kom onderhouden we op een niveau dat vergelijkbaar is met een A, conform de CROW systematiek. In het buitengebied wordt het groen onderhouden op een kwaliteit niveau dat overeenkomt met een D beeldkwaliteit conform de CROW systematiek. Op dit moment is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiële consequenties.
Uitbreiding omvormen en te onderhouden areaal openbaar groen vanaf 2023. Aanleg nieuwbouwwijken Hoebenakker, Haveshof, aanplanten van landschapselementen, en het vergroenen van kernen en pleinen.

Vertaling financiële consequenties in begroting 2024-2027
De kosten voor het onderhoud van het openbaar groen zijn structureel opgenomen in de exploitatiebegroting.

Omschrijving Lasten	2024	2025	2026	2027
Onderhoud houtopstanden	52.941	53.788	54.649	55.523
Openbaar groen	565.829	574.376	583.059	591.880
Renovatie groen diverse kernen	74.387	75.577	76.786	78.015
Onderhoud bomen	150.747	153.159	155.610	158.099
Bestrijding Eikenprocessierups	79.333	80.602	81.892	83.202
Organisatiekosten natuurbeheer	174.018	174.392	175.132	175.252
Totaal	**1.097.255**	**1.111.894**	**1.127.128**	**1.141.971**

Gebouwen
Het gemeentelijk 'bouwwerken' bestand bestaat uit 13 objecten. 11 gebouwen en één bouwwerk geen gebouw zijnde. Elk object heeft een meerjaren onderhoudsplan. Onderhoud wordt uitgevoerd op basis van Duurzaam meerjaren onderhoudsplannen.

De gemeentelijke bouwwerken zijn:
- Gemeentehuis
- Sportcentrum De Bengele
- Gymzaal Ospel
- Gemeentegarage/ voormalig brandweerkazerne
- Gebouw op begraafplaats Kreijel inclusief columbarium
- Bibliotheek
- Sint Lambertus toren
- Klokkentoren Ospeldijk
- Molen De Windlust
- Molen De Korenbloem
- Molen St. Joseph
- Scoutinggebouw de Boelenbeem
- MFA De Pinnenhof

Beleid
Het beleidskader voor het onderhoud van de bouwwerken:

- Duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP)
- notitie Technisch Beheer
- notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud kapitaalgoederen

Kwaliteitsniveau
Objecten hebben een kwaliteitsniveau waaraan ze moeten voldoen. Alle objecten voldoen aan dit conditieniveau en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Aan de gebouwen wordt onderhoud uitgevoerd om de gebouwen op het gewenste kwaliteitsniveau te houden.

Kanttekening
Als onderhoud langer wordt uitgesteld heeft dit gevolgen voor het conditieniveau. Bij een aantal gebouwen wordt nu minimaal onderhoud uitgevoerd. Deze keuze is gemaakt in afwachting op duidelijkheid wat er met deze gebouwen gebeurd.
Het gaat onder andere om de gemeentegarage/voormalig brandweerkazerne, gymzaal Ospel en bibliotheek. De gemeentegarage is nu verhuurd.

Energielabel
Voor gebouwen met een publieksfunctie van meer dan 250 m2 oppervlakte is een Energielabel wettelijk verplicht. Deze verplichting geldt voor het gemeentehuis, sportcentrum De Bengele, bibliotheek en gymzaal Ospel. Deze gebouwen hebben een energielabel. Het Energielabel is zichtbaar opgehangen in betreffende gebouwen. De energetische verbetermaatregelen zijn opgenomen in duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP).

Gymzaal Ospel
Gymzaal Ospel is in 1968 gebouwd. Het gebouw heeft het ‘laagste’ energielabel (G). Gelet op de leeftijd en onderhoudstoestand van dit gebouw is besloten om de energie verbeterende en besparende maatregelen te parkeren.
Er is in 2022 gestart met het opstellen van een advies m.b.t. toekomstbepaling van deze voorziening. Tijdens het ophalen van informatie zijn gesprekken gevoerd met o.a. de gebruikers van de gymzaal. Op basis van de bevindingen is in Q3 2023 een conceptrapportage opgesteld.
In Q3 heeft een (toekomstige) gebruikersbijeenkomst plaatsgevonden waar verdere informatie is opgehaald i.r.t. het gebruik van een sportaccommodatie. Deelnemers hebben hier input gedeeld voor het verder uitwerken van de rapportage. De definitieve rapportage wordt in Q3 opgeleverd. Uiteraard wordt de raad hierover geïnformeerd en wordt een concreet voorstel uitgewerkt.

Financiële consequenties DMJOP Gebouwen 2024-2027
Jaarlijks wordt een bijdrage gedaan aan de onderhoudsvoorziening. Uit deze voorziening worden de kosten voor het benodigde onderhoud aan de bouwwerken betaald. Om de 3 jaar worden de bouwwerken getoetst om te bepalen wat op dat moment het kwaliteitsniveau van de gebouwen is. Daarbij worden ook de kosten voor onderhoud in beeld gebracht. Onderhoud dat nodig is om de bouwwerken op het beoogd kwaliteitsniveau te houden. We noemen dit ook wel de actualisatie van de Duurzame meerjaren onderhoudsplannen. De Duurzame meerjaren onderhoudsplannen worden opgesteld voor een periode van 20 jaar. In 2023 wordt de actualisatie van het DMJOP uitgevoerd. De actualisatie van de onderhoudsplannen is (vaak) aanleiding om de bijdrage aan de onderhoudsvoorziening te verhogen of te verlagen. Dit zodat de voorziening weer op orde is om onderhoud uit te voeren in overeenstemming met de onderhoudsplannen.

1.Onderhoud gemeentelijke gebouwen
De totaal geraamde onderhoudskosten voor de periode 2021 -2040 bedragen ca. € 6.805.000 (excl. btw).
De stand van de voorziening per 1 januari 2023 is € 369.644
De dotatie aan de onderhoudsvoorziening bedraagt in 2024: € 350.956

Geprognotiseerde stand van de voorziening per 31-12-2040 is ca. € 1.369.000.
Dit saldo geeft voldoende stabiele basis om de voorziening ook na 2040 toereikend te laten zijn. Bij de geplande actualisaties van de onderhoudsplannen wordt dat steeds meegenomen.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen 2024 - 2027

Omschrijving lasten gebouwen	2024	2025	2026	2027
Totaal jaarlijks onderhoud	96.215	97.754	99.319	100.908
Niet jaarlijks onderhoud (MOP) excl. btw	161.477	185.818	411.188	175.943
Dotatie voorziening (excl. rentetoevoeging)	350.956	355.692	359.939	358.659

2.Onderhoud molens
De totaal geraamde onderhoudskosten voor de periode 2022-2025 bedragen ca. € 1.439.000 (excl. btw).
De stand van de voorziening per 1 januari 2023 is € 728.338
De bijdrage aan de onderhoudsvoorziening bedraagt in 2024: € 94.382

Geprognotiseerde stand van de voorziening per 31-12-2040 is ca. € 297.000.
Dit saldo geeft een voldoende stabiele basis om de voorziening ook na 2040 toereikend te laten zijn.
Bij de geplande actualisaties van de onderhoudsplannen wordt dat steeds meegenomen.

Onderhoud molens 2024 – 2027

Omschrijving lasten molens	2024	2025	2026	2027
Totaal jaarlijks onderhoud	3.529	3.585	3.643	3.701
Niet jaarlijks onderhoud (MOP) excl. btw	28.178	74.299	174.079	66.079
Dotatie voorziening (excl. rentetoevoeging)	94.382	96.037	97.387	95.469

Openbare verlichting

Beleid
Vorig jaar is het beleidsplan Openbare Verlichting 2023-2027 bijgesteld.
In dit beleidsplan staat welke functie de OV heeft in het openbare gebied en wat de kaders zijn voor het gewenste lichtniveau en of we nog verder willen verduurzamen. De focus van het beleidsplan lag op het verbeteren van de verlichting op fietsroutes. Door vertraging bij de netbeheerder voor kabeluitbreiding wordt dit jaar de verlichting langs Steer aangelegd. Verder wordt er in het beleidsplan ingezoomd op het beheer en onderhoud en gaan we pilots uitvoeren met slimmere verlichting.

Kwaliteitsniveau
Er is geen achterstand in het vervangen van de armaturen of masten. Masten hebben een theoretische levensduur van 45 jaar en armaturen van 20 jaar. Masten die ouder zijn dan 45 jaar worden beproefd. Slechte masten worden direct vervangen in verband met de veiligheid. Eerder proeven hebben uitgewezen, dat we alleen incidenteel masten hoeven te vervangen.

Financiële consequenties Beleidsplan OV 2024-2027
Voor verduurzaming van zogenaamde specials is extra geld opgenomen in de het exploitatiebudget van € 10.000,- per jaar voor de planperiode.

Omschrijving lasten	2024	2025	2026	2027
Electriciteitsverbruik	147.861	150.227	152.630	155.072
overige kosten leveringen derden	60.119	61.081	62.058	63.051
overige uitbestede werkzaamheden	24.435	24.826	25.223	25.627
overige bijdragen van derden	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Afschrijvingen	38.665	38.665	38.665	38.665
Totaal	**268.580**	**272.299**	**276.076**	**279.915**

Verkeer

Actualisatie Mobiliteitsplan
Aan het Mobiliteitsplan Nederweert (vastgesteld op 11 februari 2020) wordt mede invulling gegeven met een uitvoeringsprogramma, waarvoor inmiddels een jaarlijks terugkerend investeringskrediet in de begroting is opgenomen van € 750.000,-. Doordat het Mobiliteitsplan Nederweert in 2019-2020 breed binnen de gemeente is uitgezet en het bijbehorend Uitvoeringsprogramma op een objectieve wijze is geprioriteerd, bestaat er breed draagvlak. Op 11 februari 2020 is het Mobiliteitsplan Nederweert door de gemeenteraad vastgesteld.

Het Uitvoeringsprogramma is bekeken vanuit de wens om projecten die de meeste verkeersveiligheidsvoordelen opleveren te prioriteren. Betrokken daarbij zijn enkele suggesties zoals het tot 60 km/uur inrichten van wegen, de doorstroming op de A2, het nog meer faciliteren van langzaam verkeer en gedragsbeïnvloeding van verkeersdeelnemers. In 2023-2024 wordt werk gemaakt van het 60 km/uur inrichten van diverse wegen, gecombineerd met de rehabilitatie van deze wegen. Tevens wordt hierbij rekening gehouden met het vervangen van kabels en leidingen. Eveneens worden fietsvoorzieningen, voorbereid / aangelegd. De doorstroming op de A2 vergt lange adem en wordt geagendeerd binnen het bestuurlijke Platform A2, waaraan we actief deelnemen. De komende tijd wordt wederom aandacht besteed aan gedragsbeïnvloeding binnen het verkeer.

Ongeveer 2,5 jaar na vaststelling blijft het Uitvoeringsprogramma actueel. Er is vanuit verkeerskundig oogpunt geen noodzaak tot verdere aanpassingen in de prioritering. Het Uitvoeringsprogramma behoudt haar dynamische karakter. Zodoende kan worden ingespeeld op meekoppelkansen bij groot onderhoud van wegen, riolering en projecten uit andere vakgebieden.

Regionaal Mobiliteitsoverleg (RMO)
De gemeenten in Midden-Limburg en de provincie werken samen in het RMO, wat tevens het werkveld Mobiliteit en Infrastructuur (M&I) vertegenwoordigt binnen de Samenwerking Midden-Limburg (SML). Gezamenlijke onderwerpen worden getrokken en/of uitgewerkt door de verkeerscoördinator die door de deelnemende partijen gezamenlijk bekostigd worden. Het RMO heeft tevens de taak om subsidiemogelijkheden helder te krijgen. Uit de resultaten van een evaluatie is gebleken dat het RMO Midden-Limburg zinvol was. Voortzetting ervan in combinatie met het Samenwerkingsverband Midden-Limburg (SML) is gewenst. Medio 2022 is invulling gegeven aan een Regionaal Mobiliteitsplan, waarmee de diverse opgaven voor de toekomst inzichtelijk zijn gemaakt. Om de realisatie hiervan voldoende te kunnen borgen, wordt gewerkt aan een uitvoeringsorgaan naar voorbeeld van Maastricht Bereikbaar en Roermond Bereikbaar, onder de naam Midden-Limburg Bereikbaar.

Speelruimte

Beleid
In 2008 is speelruimtebeleid voor de gemeente Nederweert vastgesteld. Basis hiervan vormde het adviesrapport van Speeltuinwerk Limburg. Door de veranderingen van sport en bewegen, demografische ontwikkelingen en veilige beweegroutes in combinatie met de inzet op positieve gezondheid zal het gebruik van sport en bewegen in de openbare ruimte voor alle leeftijdscategorieën (0-100+) toenemen. Deze veranderingen hebben gevolgen voor de inrichting van speelvelden/buitenruimte omdat deze grotendeels gebaseerd zijn op jeugd t/m 12 jaar. Wij zijn gestart met het herijken van het huidige speelruimtebeleid. Hieruit is voortgekomen dat de huidige naam speelruimtebeleid niet meer past bij de veranderingen van sport en bewegen in de buitenruimte en veilige beweegroutes in combinatie met positieve gezondheid voor alle leeftijdscategorieën.
Het beleid van speelruimte kan hierdoor niet meer los herschreven worden, het nieuwe beleid is een gezamenlijk beleid met team Sociaal vanwege de sport en bewegen in de openbare ruimte.
De naam speelruimtebeleid wordt daardoor ook gewijzigd naar “Bewegen in de openbare ruimte”.

Het gezamenlijke beleid “bewegen in de openbare ruimte” kan alleen gerealiseerd worden in samenwerking met team Sociaal met een gezamenlijk budget voor het realiseren van beweegroutes, beweeg- en speelaanleidingen die gebruikt kunnen worden voor zowel spel als bewegen (sport/fitness). Hierdoor creëer je de bewegen voor het hele gezin (opa. oma, ouders met kinderen en

jeugd). Het voordeel wat hier nog extra gecreëerd wordt, zijn de sociale contacten die ontstaan op locaties waar de speelaanleidingen zijn gefaciliteerd.

Kwaliteit
De veiligheid van de speelvoorzieningen is van groot belang, ook in het kader van de wettelijke aansprakelijkheid van de gemeente. Alle speelvoorzieningen worden jaarlijks geïnspecteerd door een onafhankelijk bureau, tussentijds door Vebego Groen en op het moment dat er meldingen binnen komen via Fixi. Uit de inspecties volgt een lijst met onderhoudsmaatregelen. De inspectie en de uitgevoerde werkzaamheden houden we digitaal bij. Hieruit volgt ook een overzicht van de te verwachte kosten voor onderhoud en vervanging. Momenteel is er geen achterstallig onderhoud en zijn de toestellen veilig.

Paragraaf 4: Financiering

Algemeen
Financiering betreft de manier waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijk) overtollige geldmiddelen belegt. De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is samen met de financiële verordening en het treasurystatuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Beleid
Leningen en garanties worden slechts verstrekt voor de uitoefeningen van de publieke taak. Er moet een optimaal rendement verkregen worden dan wel moeten de lasten zoveel mogelijk gereduceerd worden. Hierbij moet de organisatie zo goed mogelijk beschermd worden tegen ongewenste financiële risico's en moet er dus defensief en risicomijdend opgetreden worden.

De financieringspositie
De financierings- en vermogenspositie per 1 januari 2024 laat het volgende beeld te zien:

Investerings- en financieringsstaat	Stand 1-1-2024	Bij	Af	Stand 31-12-2024
Vaste activa				
Immateriële activa	-	-	-	-
Materiële activa	28.932.030	9.041.380	907.251	37.066.159
Financiële activa	819.828	-	-	819.828
Totaal vaste activa	**29.751.858**	**9.041.380**	**907.251**	**37.885.987**
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	20.873.992	1.962.582	300.000	22.536.574
Bestemmingsreserves	6.879.084	-	41.701	6.837.382
Voorzieningen				
Voorzieningen	23.274.038	1.908.462	7.263.571	17.918.929
Vaste schulden > 1 jaar				
Langlopende leningen	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	**51.027.114**	**3.871.044**	**7.605.272**	**47.292.886**
Financieringstekort / Financieringsoverschot	**-21.275.256**			**-9.406.899**

+ = financieringstekort / - = financieringsoverschot

Het financieringsoverschot per 1 januari 2024 wordt geraamd op € 21.275.256. Bij de bepaling van de boekwaarde van de vaste activa is er hierbij vanuit gegaan, dat alle kapitaalkredieten per 1 januari 2023 volledig zijn uitgegeven. In de praktijk is dit niet het geval en vertoont de liquiditeitspositie een positiever beeld. De financiering van de investeringen en majeure projecten is, gelet op deze uitgangspositie, verzekerd.

Financieringsbehoefte
De mutaties in de leningenportefeuille verschaffen inzicht in de samenstelling, omvang en rentegevoeligheid van leningen. Nederweert heeft geen vaste geldleningen o/g. Volgens de investerings- en financieringsstaat bij de begroting ontstaat er per 1-1-2024 een financieringsoverschot van € 21.275.256. Verwacht wordt dat ruimschoots in de financieringsbehoefte kan worden voorzien binnen het financieringsoverschot en de ruimte voor de kasgeldlimiet.

Rentevisie
Nederweert baseert de rentevisie op die van twee banken, de BNG en ING. We blijven de komende jaren inzetten op een gezond financieel en stevig beleid. Onze kernwoorden daarbij zijn deugdelijk, zorgvuldig, spaarzaam, transparant en gematigde lokale lasten. We zijn schuldenvrij en hebben de ambitie om dit te blijven.

Renterisico's
De risico's die samenhangen met de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan voornamelijk uit renterisico's, die worden getoetst aan twee normen:

- De renterisiconorm. Hiermee wordt het renterisico op de vaste schuld in beeld gebracht;
- De kasgeldlimiet. Deze geeft het maximale bedrag aan dat aan vlottende financieringsmiddelen mag worden opgenomen.

Rente-risiconorm
Door het vaststellen van een renterisiconorm vindt de begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke langlopende leningen plaats. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen maximaal 20% van het begrotingstotaal mogen bedragen. Voor Nederweert is deze norm op basis van de begrotingscijfers als volgt:

Berekening renterisico vaste schuld (in €'s)	2024	2025	2026	2027
Rente herziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
Herfinanciering (te betalen aflossing)	-	-	-	-
Totaal grondslag rente risico	**-**	**-**	**-**	**-**
Begrotingstotaal	58.201.651	55.364.795	52.124.764	52.029.775
Rente-risiconorm 20%	**11.640.330**	**11.072.959**	**10.424.953**	**10.405.955**
Onderschrijding norm	**11.640.330**	**11.072.959**	**10.424.953**	**10.405.955**

Nederweert heeft geen vaste financieringsmiddelen afgesloten en is geheel gefinancierd met eigen middelen. Er is sprake van financieringsoverschot en de verwachting is dat dit de komende jaren ook zo zal blijven. Herfinanciering of renteherziening is niet aan de orde en er is geen renterisico.

Kasgeldlimiet
Voor de kasgeldlimiet is er een bovengrens aan de toegestane omvang van de kortlopende schulden (looptijd korter dan 1 jaar). De reden hiervoor is dat een korte schuldpositie een potentieel renterisico met zich meebrengt, omdat de rentestijgingen direct doorwerken in de rentelasten. Bij een (dreigende, langdurige) overschrijding van de kasgeldlimiet wordt overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden (looptijd >1 jaar). De kasgeldlimiet, uitgedrukt in percentage, wordt jaarlijks vastgesteld. Voor 2024 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal.

Voor Nederweert betekent dit een kasgeldlimit 2024 van 8,5% van € 58.201.651 zijnde € 4.947.140. Voor 2024 wordt het niet waarschijnlijk geacht dat de kasgeldlimiet benaderd zou worden.

Periode	Netto vlottend overschot	Kasgeldlimiet	Overschrijding	Onderschrijding
3e kwartaal 2022	38.089.272	4.390.508	-	**42.479.780**
4e kwartaal 2022	36.946.283	4.390.508	-	**41.336.791**
1e kwartaal 2023	32.701.494	4.947.140	-	**37.648.634**
2e kwartaal 2023	32.834.904	4.947.140	-	**37.782.044**

Rentekosten en- opbrengsten
In het kader van de financieringsfunctie zijn in deze begroting de volgende externe rentekosten en –opbrengsten opgenomen.

Externe rentebaten en - lasten	2024	2025	2026	2027
Rente vaste leningen	-	-	-	-
Totaal rentelasten	**-**	**-**	**-**	**-**
Enexis Holding N.V.	12.000	12.000	12.000	12.000
Uitstaande deposito	720.000	720.000	720.000	720.000
Totaal rentebaten	**732.000**	**732.000**	**732.000**	**732.000**
Per saldo voordelig	**732.000**	**732.000**	**732.000**	**732.000**

Schatkistbankieren
Gemeenten, provincies en waterschappen zijn verplicht hun overtollige liquide middelen onder te brengen bij het Rijk. Hierdoor hoeft het Rijk het minder geld te lenen op de financiële markten waardoor de staatsschuld daalt.

De overtollige liquide middelen worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Wel is sprake van een bepaalde drempel. Het drempelbedrag wordt bepaald op basis van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.

Voor Nederweert bedraagt dit drempelbedrag € 1 miljoen. Tegoeden boven dit bedrag moeten worden afgestort naar de schatkist.

Dividend
Dividenduitkeringen zijn structureel als opbrengst geraamd en opgenomen in de begroting.

De provincie heeft een dividend geadviseerd voor Enexis van € 0,28 per aandeel voor 2024 en voor de periode 2025-2027 wordt € 0,40 per aandeel geadviseerd.
Voor de Bank Nederlandse Gemeente is het dividend op € 2,50 per aandeel geraamd.
Het dividend per aandeel Enexis en BNG is begroot conform het advies van de provincie.

De dividenduitkering laat meerjarig het volgende beeld zien:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Dividend (baten)	76.086	106.380	106.380	106.380

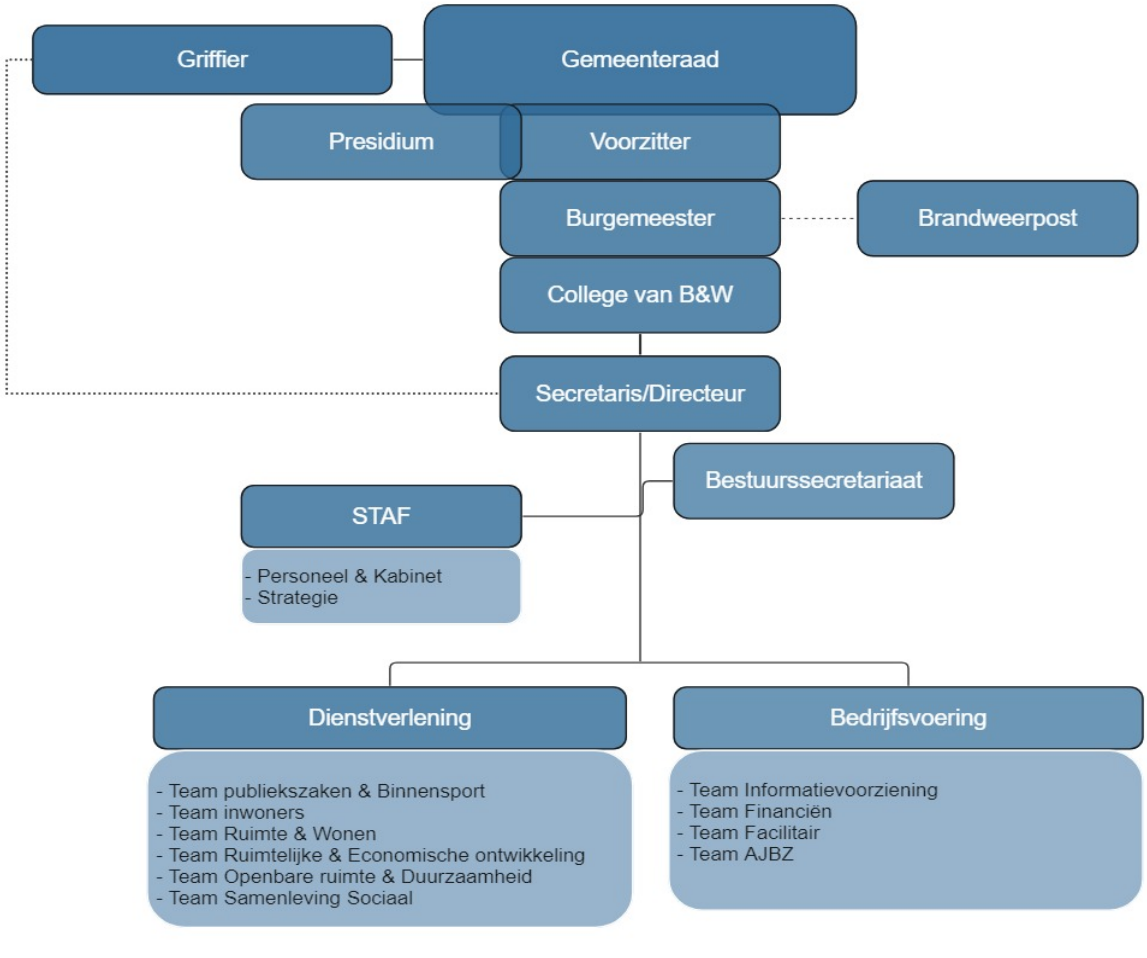
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Visie op Bedrijfsvoering
De gemeente Nederweert is een autonome gemeente, die dicht bij haar inwoners staat én zichtbaar is in het publieke domein. Om deze doelstelling te verwezenlijken is het nodig dat de ambtelijke organisatie zich verder blijft ontwikkelen naar een professionele, flexibele organisatie die de samenwerking opzoekt waar nodig. Daarbij moeten we de interne dienstverlening in verbinding brengen met deze ontwikkelingen. Bedrijfsvoering ondersteunt de dienstverlening door te zorgen voor personeel, financiën, informatievoorzienig, communicatie, inkoop en huisvesting. Daar waar dit meerwaarde heeft, werken we samen.
In deze paragraaf lichten we de ontwikkelingen op deze bedrijfsvoeringsaspecten toe.

Risico's in de bedrijfsvoering
De paragraaf weerstandvermogen geeft inzicht in de risico's die we zien in de bedrijfsvoering.
Op het gebied van Financiën gaan we in op de risico's, VPB- plicht, gegarandeerde geldleningen en de financiële verhoudingen met het rijk.

Het personeel is ons belangrijkste kapitaal. Duurzame inzetbaarheid (DI) is hierbij een belangrijk begrip. We sturen hierop met ons strategisch personeelsplan. Daarnaast zijn instrumenten zoals; gesprekscyclus, opleidingsplan, preventief medisch onderzoek, leeftijdsfasebewust personeelsbeleid en mantelzorg vriendelijk personeelsbeleid, belangrijk om op basis van analyse/advies interventies in te zetten om DI te bevorderen.

Gemeentelijke Organisatie

De gemeentelijke organisatie bestaat uit twee afdelingen en een stafbureau.
De afdelingen zijn opgesplitst in diverse teams, met afhankelijk van de grootte van het team een teamleider of –coördinator. Het managementteam bestaat uit de gemeentesecretaris en twee afdelingshoofden. Dit maakt dat de lijnen kort zijn. Onze personeelsformatie is al een aantal jaren stabiel maar wordt als gevolg van aangekondigde uitbreiding in de Kadernota hoger. Dat heeft o.a. te maken met het ambitieniveau. In de personeelsbegroting is hiermee rekening gehouden.

Personeelsaspecten
Onze dienstverlening beweegt mee en daarmee bewegen onze medewerkers mee.
Medewerkers zijn klantgericht en moeten een houding hebben waarbij ze meedenken, creativiteit tonen en belemmeringen waar mogelijk wegnemen. We denken in kansen, mogelijkheden en oplossingen.

Drie opvallende aspecten:
1. De personeelskosten stijgen als gevolg van autonome ontwikkelingen.
De onderhandelingen voor een nieuwe Cao Gemeenten starten dit najaar, want de huidige Cao loopt op 1 januari 2024 af. In de CAO 2022-2023 is een forse salarisverhoging afgesproken met een nominale bodem. De nieuwe cao zal minder fors uitpakken maar toch substantieel zijn. Er is hiervoor een stelpost van 4,7% opgenomen. Het ABP heeft de verwachting voor de premie 2024 bekend gemaakt. De prognose is een lichte daling van pensioenpremie voor werkgever en werknemer. In de personeelsbegroting is rekening gehouden met deze geprognotiseerde premie.
Om een aantrekkelijk werkgever te blijven, zijn een aantal secundaire arbeidsvoorwaarden uitgebreid in een nieuw Personeelshandboek.

2. De gemiddelde leeftijd van het personeel stijgt amper.
De gemiddelde leeftijd is in 2022 gemiddeld 47,5 jaar. Dat is iets hoger dan de gemiddelde leeftijd van 47,2 jaar gemiddeld bij alle gemeenten in onze grootteklasse (bron: Personeelsmonitor A+O fonds 2022). Ook komende jaren is het strategisch personeelsbeleid er op gericht een goede combinatie te hebben van ervaring en jong talent én anticiperen we op toekomstige uitstroom.

3. Het ziekteverzuimcijfer gestegen vanwege o.a. corona
Het verzuimcijfer is voor onze organisatie 6,67% over 2022 (was 4,6 % in 2021). Het landelijk ziekteverzuimcijfer over 2022 voor gemeenten bedraagt 6,7% (bron: Personeelsmonitor A+O fonds 2022). De ziekteverzuimfrequentie is met 1,2 tegen 1,04 landelijk hoger dan we gewend zijn. In 2022 hadden we te maken met corona en een griepgolf waardoor we te maken hadden met beduidend meer kortdurend verzuim. Het percentage nulverzuim (medewerkers die niet ziek zijn geweest) bedraagt in Nederweert in 2022 38,41% tegen 40,1% landelijk (bron: Personeelsmonitor A+O fonds 2022). In de eerste helft van 2023 zien we dat het percentage en de frequentie dalen en dat het aandeel nulverzuim weer stijgt.

Financiën
De financiële bedrijfsvoering (financieel beleid en financieel beheer) vervult een belangrijke plaats op het speelveld van de bedrijfsvoering. Het is de spil in de gemeentelijke planning & control (P&C). Wij bouwen voortdurend aan een cyclus die management, college en raad in staat stelt om de juiste beslissingen te nemen.

1. Ontwikkeling
Naar de toekomst kijkend merken we dat de mogelijkheden om processen te automatiseren of te robotiseren nemen in hoog tempo toe nemen. Dit betekent een verschuiving van handwerk naar automatisering waar we de komende jaren mee aan de slag zijn. Een voorbeeld is de digitalisering en automatisering van de verwerking van de facturen.

2. *Planning*
We werken al jaren naar tevredenheid met een bestuurlijke planning voor de vaststelling van de P&C-producten zoals:
- kadernota
- programmabegroting
- bestuursrapportages
- jaarstukken

Op verzoek van de afdelingen vindt op gezamenlijk of individueel niveau voorlichting plaats. Hiermee wordt de integrale rol van budgethouder verbeterd.

3. Beheersing
Doelstelling is een juiste, tijdige, betrouwbare en volledige informatievoorziening te waarborgen. Het verbeteren van het financiële beheer is een permanent streven. Hierbij moet gedacht worden aan een vereenvoudiging van onze kostenverdeling, inrichting van de financiële administratie, periodieke doorkijk reserves & voorzieningen, liquiditeitsprognose, risicomanagement, weerstandsvermogen en de –ratio. We leggen het accent op het kritisch zijn op bestaande en nieuwe budgetten.

4. Control en audit
Onze interne controle is de laatste jaren goed op orde. Dit houden we vast en ontwikkelen we door in de rechtmatigheidsverantwoording van het College. Goede begeleiding en advisering van onze adviseurs is hierbij essentieel. De agenda voor control en audits wordt jaarlijks vastgelegd in het controleprotocol. Dit wordt afgestemd met onze accountant en vastgesteld door de Raad.

Financiële sturing vindt plaats met de bestuurlijke producten en diverse regelingen en verordeningen.

Informatievoorziening
Cluster Informatiemanagement en cluster Communicatie, samen team Informatievoorziening ondersteunen de bedrijfsvoering van de afdeling dienstverlening. Hierbij wordt rekening gehouden met een aantal trends en ontwikkelingen:

- Maatschappelijke ontwikkelingen zoals het groeiende individualisme, de inzet op vertrouwen en verbinding en de hang naar zeggenschap & zingeving.
- Technische ontwikkelingen zoals data gedreven werken, overstap van applicaties naar de Cloud, Common Ground en het blijven digitaliseren van processen.
- Informatieveiligheid en Privacy (AVG / BIO / NIS2 / NEN Normen enz.)
- Nieuwe wetgeving zoals Wet Open Overheid, Wet Digitale Toegankelijkheid, Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer en de Omgevingswet.
- Interne en bestuurlijke ontwikkelingen zoals Verbeteragenda raad en het nieuwe coalitieakkoord.

Deze ontwikkelingen zijn en worden in visie- en beleidsdocumenten verwerkt, die vervolgens de grondslagen zijn voor de uitvoering. Het past niet in het bestek van deze begroting om in detail en in volledigheid, de planning weer te geven. De onderwerpen die in 2024 de meeste externe en interne impact hebben, volgen hierna.

Informatieveiligheid en Privacy
Het Nationaal Cybersecurity centrum (NCSC) en de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) zien een aanzienlijke stijging van het aantal aanvallen (dreigingen) en de complexiteit. Afgelopen jaren zijn diverse gemeenten en organisaties getroffen door een hack. Deze hacks hadden een grote impact op de dienstverlening en bedrijfsvoering van deze gemeenten. Het NSCS en IBD roepen gemeenten daarom op om te investeren in het implementeren van basis beveiligingsmaatregelen. Daarnaast ligt het beschermen van de privacy van burgers en medewerkers de laatste jaren onder een vergrootglas en zijn er doorlopend nieuwe ontwikkelingen, denk bijvoorbeeld aan de komst van de NIS 2, dit is een Europese richtlijn op het gebied van Informatiebeveiliging en cybersecurity.

Al deze ontwikkelingen in combinatie met de toenemende cyberdreiging maken het noodzakelijk dat er de komende jaren extra inspanning nodig is om het beveiligingsniveau (digitale weerbaarheid) van onze organisatie naar een hoger niveau te tillen en daarbij de privacy te waarborgen. Het speerpunt voor 2024 is dat het bewustzijn in de organisatie op het gebied van informatiebeveiliging en privacy toeneemt. In 95% van de beveiligingsincidenten en datalekken is de menselijke factor vaak de oorzaak.

In de voorgaande jaren zijn er al diverse maatregelen genomen om de digitale weerbaarheid te verhogen. In 2024 gaan we daarmee verder en is hiervoor een koers uitgestippeld. We ondernemen daarbij technische, organisatorische en processtappen om zowel op de korte als lange termijn, een goed niveau van privacy en beveiliging te hebben.

Ontwikkelingen cloud computing
Cloud computing houdt in dat allerlei IT-diensten via internet worden verleend, zoals software, databases, servers en netwerken. Eindgebruikers hebben zo altijd en overal toegang tot hun software en applicaties. Als gemeente heb je volop keuze tussen Publieke Cloud, Private Cloud, Community Cloud en Hybride Cloud in combinatie met Infrastructure as a Service (IaaS), Platform as a Service (PaaS) en Software as a Service (SaaS). M.a.w. een groot spectrum van mogelijkheden. We zien dat onze softwareleveranciers bewegen richting de SaaS en Cloud variant. Deze beweging heeft niet alleen impact op de technische infrastructuur die nu bij onze ICT partner ICT NML is belegd. Het heeft ook invloed op het werk van onze functioneel beheerders en gebruikers van de pakketten. In 2024 gaan een aantal grote applicaties de overstap maken naar de Cloud. Dit proces vergt energie en capaciteit vanuit cluster Informatiemanagement.

Communicatievisie 2022-2026
Jaarlijks stelt het cluster Communicatie een plan op met de focuspunten per communicatietaakveld. De jaarplannen zijn steeds gestoeld op een onderliggende visie die we elke 4 jaar (parallel aan de bestuursperiode) herzien.

De Communicatievisie beschrijft de communicatieaanpak van de gemeente Nederweert voor de jaren 2022-2026. Naast ambtelijke en bestuurlijke kaders vormden externe ontwikkelingen de basis voor deze visie. We kunnen concluderen dat de hoofddoelen voor Communicatie zich de komende jaren richten op het duiden van de toegevoegde waarde van de gemeente en op het ontwikkelen van meer omgevingssensibiliteit.

Voor onze inwoners maakten we een publieksvriendelijke versie met 6 waarden waaraan we onze communicatie toetsen.

Inkoop
De gemeente Nederweert is een integere en betrouwbare opdrachtgever die leveranciers, dienstverleners en aannemers eerlijke en gelijke kansen biedt door het inkoop- en aanbestedingsbeleid, -reglement, de algemene inkoopvoorwaarden. Om daarbij te ondersteunen is het VNG Model Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten beschikbaar en de Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden ICT (GIBIT). Deze documenten worden bijgesteld als het VNG-model wordt aangepast, maar ook n.a.v. een coalitieakkoord om politieke thema's in te bedden.
Het komende jaar staan diverse grotere en kleinere aanbestedingen ingepland en worden ook in samenwerking met andere gemeenten, Provincie en Waterschap aanbestedingen uitgevoerd.
Omdat het bij inkoop en aanbesteding gaat om het uitgeven van belastinggeld, worden overheidsuitgaven en -inkomsten rechtmatig en doelmatig besteed. Integer werken volgens de wet- en regelgeving en opletten dat inspanningen en kosten in redelijke verhouding staan tot een inkoop, zijn en blijven altijd prioriteit.

Huisvesting
Het gemeentehuis is volledig gerenoveerd en de ventilatie is vernieuwd waardoor deze voldoet aan de huidige normen. Aandachtspunt is de opslag van op te wekken zonne-energie d.m.v. zonnepanelen in combinatie met een noodstroomvoorziening middels een accupack. De opslag van zonne-energie is noodzakelijk om zonnepanelen te mogen plaatsen omdat bedrijven geen energie meer mogen terug leveren aan het elektriciteitsnet.
In het kader van o.a. de duurzame inzetbaarheid blijven we kijken naar het verbeteren van de werkomstandigheden. Het personeelsbestand is de laatste jaren toegenomen. De bezettingsgraad van de werkplekken wordt geregeld gemonitord en daar waar nodig en mogelijk uitgebreid.

Samenwerking
Kwaliteit, klantgerichtheid, kwetsbaarheid, kosten
Vanwege onze schaal is samenwerking noodzakelijk. Samenwerking vindt op vele terreinen en met diverse partners plaats. Het heeft twee belangrijke voordelen:

- afname van kwetsbaarheid
- toename van kwaliteit: met meer massa bereik je een betere onderhandelingspositie naar andere partijen toe.

Financieel gezien laat de praktijk dat samenwerking voordelen biedt omdat er "minder meerkosten" zijn.

Bij de ICT-samenwerking (met Asten, Venlo, Someren, Roermond en Weert) is vooral kwaliteit en kwetsbaarheid de drijfveer. Bij deze samenwerking is er ook de ambitie om nieuwe toetreders toe te laten. In 2024 treedt Leudal toe voor de geo-taken. Op andere terreinen zoals RUD, Veiligheidsregio en ECGEO gaat het vooral om efficiencywinst, kwaliteit en vermindering kwetsbaarheid.

Bedrijfsvoering in cijfers
Eerder in deze paragraaf zijn highlights benoemd waarop de gemeente op wil inzetten op het gebied van bedrijfsvoering. Wij beschouwen de overheadkosten alszijnde de totale bedrijfskosten.
Onderstaand besteden we verder aandacht aan het meerjarig cijfermatig inzicht in de baten en lasten van het taakveld 0.4 overhead (lees: bedrijfsvoering).

Overhead (€'s)	Baten 2024	Lasten 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Baten 2026	Lasten 2026	Baten 2027	Lasten 2027
Overhead Bestuurszaken en bestuursondersteuning		34.542		35.094		35.657		36.228
Overhead Facilitaire zaken, inkoop en huisvesting		1.141.819		1.145.945		1.145.767		1.136.969
Overhead Financiën, toezicht en controle eigen organisatie		682.502		683.647		684.804		685.979
Overhead gemeentesecretaris		148.788		148.822		148.833		148.845
Overhead Informatievoorziening en automatisering		2.778.416		2.531.162		2.541.269		2.548.813
Overhead Juridische zaken		681.768		682.919		684.079		685.257
Overhead Managementondersteuning primair	4.458	936.445	4.458	939.615	4.458	942.807	4.458	946.052
Overhead Personeel en organisatie		693.156		698.010		702.934		707.939
Totaal	**4.458**	**7.097.436**	**4.458**	**6.865.214**	**4.458**	**6.886.150**	**4.458**	**6.896.082**

Paragraaf 6: Verbonden partijen

Inleiding
In deze paragraaf worden conform artikel 15 BBV de relaties beschreven met rechtspersonen, waar aan de gemeente zich heeft verbonden. Met verbonden partijen wordt bedoeld privaatrechtelijke of publiekrechtelijke partijen, waar in een gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang houdt zeggenschap in, hetzij door vertegenwoordiging in het bestuur hetzij door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is, indien de verbonden partij failliet gaat, danwel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Visie/ beleidskaders
Ons uitgangspunt is samenwerking op maat, daar waar dat wederzijdse voordelen en resultaat oplevert. Hierbij denken we aan financiële voordelen, het delen van expertise, efficiency- en organisatievoordelen, een betere kwaliteit, meer continuïteit en slagvaardigheid. Deze samenwerking op maat kunnen we op een aantal manieren invullen: samenwerking op ad-hoc basis, een gestructureerde samenwerking op uitvoerende taken, een gezamenlijke 'back office' en/ of samenwerking met private partijen op bepaalde, nog aan te wijzen, onderdelen. Wij accepteren dat dit soms gepaard gaat met beperkingen voor onze eigen bevoegdheden doch dit geldt ook voor onze samenwerkingspartners. Wij zijn bereid daarin te investeren en respecteren daarbij de autonomie en eigen identiteit van onze samenwerkingspartners. Dit verwachten wij ook van onze partners.

Lijst van verbonden partijen
De gemeente Nederweert heeft bestuurlijke en financiële belangen in onderstaande organisaties:

Nr.	Rechtspersoon waarin wordt deelgenomen	Rechtsvorm
	Gemeenschappelijke regelingen	
1	Werkvoorzieningschap De Risse	Gemeenschappelijke regelingen
2	Veiligheidsregio Limburg-Noord	Gemeenschappelijke regelingen
3	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschapschappen (BsGW)	Gemeenschappelijke regelingen
4	Omnibuzz	Gemeenschappelijke regelingen
5	ICT-NML	Gemeenschappelijke regelingen
6	RUD Limburg-Noord	Gemeenschappelijke regelingen
7	Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord (MGR)	Gemeenschappelijke regelingen
8	Afval Samenwerking Limburg (ASL)	Gemeenschappelijke regelingen
	Vennootschappen en coöperaties	
9	NV Bank Nederlandse Gemeenten	NV
10	Nazorg Limburg BV	BV
11	CSV Amsterdam BV	BV
12	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	BV
13	Waterleidingmaarschappij Limburg NV	NV
14	Enexis Holding NV	NV
	Stichting en verenigingen	
15	Stichting keyport 2020	Stichting
16	Vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding NV (VEGAL)	Vereniging

1): Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent in 2009 gesplitst in een Netwerkbedrijf en een productie- en levering Bedrijf. Ten gevolge van die wet alsmede de transactie met RWE zijn onder de holding diverse werkmaatschappijen actief.

De verbonden partijen op publiekrechtelijke grondslag voeren beleid uit voor de gemeente. Naast voordelen die samenwerkingsverbanden opleveren, kunnen ook bestuurlijke en financiële risico's onderscheiden worden. De bestuurlijke en financiële risico's zijn verhoudingsgewijs, dat wil zeggen dat een gemeente naar rato van het aantal inwoners c.q. exploitatiebijdrage risico draagt.

Door de afvaardigingen in het Algemeen Bestuur en/of het Dagelijks Bestuur behoudt Nederweert invloed, waardoor financiële risico's kunnen worden beheerst. Daarnaast kunnen middels deze organen (hoewel in een aantal gevallen beperkt) bestuurlijke risico's worden verminderd.

Het financieel risico van partijen op privaatrechtelijke grondslag is beperkt tot de waarde van de effecten. Over het algemeen betreft dit risico een positief risico. De werkelijke waarde bij verkoop kan namelijk hoger liggen dan de balanswaarde. Een resterend risico is het feit dat dividenduitkeringen structureel als opbrengst geraamd worden. Deze ramingen zijn gebaseerd op eerder ontvangen uitkeringen en aangekondigde beleidsontwikkelingen van de betreffende organisaties. Voorzichtigheid wordt betracht bij het ramen van dividenduitkeringen, omdat tegenvallende uitkeringen kunnen leiden tot een budgettair probleem.

Verantwoordingsinformatie
Voor verbonden partijen gelden de eigen van toepassing zijnde begroting- en verslaggevingsregels. Voor gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid (openbaar lichaam en bedrijfsvoeringsorganisatie) zijn dat eveneens de regels volgens het BBV.

Privaatrechtelijke organisaties kennen geen specifieke voorschriften voor begrotingen. Indien daarvoor regels gelden, dan zijn dat regels die in het eigen statuut (of daarvan afgeleide stukken) van de organisatie zijn vastgelegd.

Overige samenwerkingsvormen
Naast de hiervoor beschreven verbonden partijen neemt de gemeente deel in een aantal samenwerkingsorganisaties die niet aan de criteria van verbonden partijen voldoen. Dat wil zeggen dat er geen sprake is van zowel een bestuurlijk belang als een financieel belang.

Het betreft de volgende organisaties:

Nr.	Rechtspersoon waarin wordt deelgenomen	Samenwerkingsvorm
1	Samenwerking Midden Limburg	Netwerkorganisatie
2	ECGeo	Netwerkorganisatie

Voor nadere toelichting op taken, doelstelling, financiën en risico's verwijzen wij naar de inhoudelijk programma's en het overzicht op de volgende bladzijdes. Ook is er een publieksvriendelijke versie op de website geplaatst.

Gemeenschappelijke regelingen

Werkvoorzieningschap De Risse				
Vestigingsplaats	Weert			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 6: Sociaal domein			
Openbaar belang				
De Risse richt zich op het bieden van kansen op werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Risse begeleidt hen in hun ontwikkeling en biedt passende werkplekken in de eigen leerwerkbedrijven of bij reguliere werkgevers. Door Participatiewet richt organisatie zich daarnaast op andere doelgroepen sociaal domein breed.				
Risico's				
Gemeenten is verantwoordelijk voor uitvoering Wsw en voor 100% risicodrager. Bijdrage past tot heden binnen de budgetneutrale verwerking in onze begroting. Door de rijkskorting op het WSW-budget, is er vanaf 2021 sprake van een aanvullende gemeentelijke bijdrage.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 400		€ 400	
Vreemd vermogen	€ 5.080		€ 4.829	
Resultaat			€ 0	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 2.619	€ 2.565	€ 2.471	€ 2.390

Veiligheidsregio Limburg-Noord				
Vestigingsplaats	Venlo			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 1: Veiligheid en handhaving			
Openbaar belang				
1. Hulpverlening bij rampen en ongevallen; 2. de collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg in de regio; 3. het bieden van een organisatie waarbinnen overleg, afstemming en/of uitvoering ten aanzien van de gemeentelijke belangen worden geïnitieerd en gefaciliteerd door middel van bestuursopdrachten.				
Risico's				
Gemeente is risicodrager voor haar aantal inwoners naar rato risicodrager.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 6.047		€ 5.603	
Vreemd vermogen	€ 51.830		€ 60.916	
Resultaat			€ 0	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 2.123	€ 2.123	€ 2.123	€ 2.123

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)				
Vestigingsplaats	Roermond			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
BsGW verzorgt tegen zo laag mogelijke kosten de heffing en inning van alle lokale belastingen namens haar deelnemers, beheer van de authentieke basisregistraties WOZ en BAG en uitvoering van het product waarderen.				
Risico's				
De ontwikkeling met betrekking tot de hausse aan proceskosten, waarmee BsGW sinds 2014 wordt geconfronteerd, blijft een aandachtspunt.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 1.203		€ 1.203	
Vreemd vermogen	€ 7.259		€ 6.973	
Resultaat			€ 0	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 282	€ 279	€ 287	€ 294

Omnibuzz				
Vestigingsplaats	Geleen			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 6: Sociaal domein			
Openbaar belang				
Kwalitatief hoogwaardige en doelmatige regie en uitvoering doelgroepen-vervoer op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Wet op het primair Onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra.				
Risico's				
Vervoersvolume.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 1.017		€ 1.011	
Vreemd vermogen	€ 5.407		€ 4.690	
Resultaat			€ 0	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 283	€ 298	€ 313	€ 323

ICT-NML				
Vestigingsplaats	Venlo			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Flexibelere, efficiëntere en professionelere dienstverlening op gebied van ICT. Een volwaardig partner van huidige en toekomstige deelnemers om de uitdaging vanuit maatschappij en technologie het hoofd te bieden. ICT NML is een volwaardige organisatie van eigen medewerkers, afkomstig vanuit de bestaande deelnemers.				
Risico's				
Op basis van de risico's is volgens de risicosimulatie (Monte-Carlo-Methode) het noodzakelijke weerstandsvermogen bepaald bij een zekerheidspercentage van 90%. In overleg met de deelnemende gemeente ervoor gekozen om 50% van het weerstandsvermogen bij ICT NML op te bouwen.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 424		€ 470	
Vreemd vermogen	€ 827		€ 1.173	
Resultaat			€ 0	
Financieel belang	**2024**	**2024**	**2025**	**2026**
Eigen bijdrage	€ 647	€ 647	€ 647	€ 647

RUD Limburg-Noord				
Vestigingsplaats	Venray			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Programma begroting	Programma 7: Volksgezondheid en milieu			
Openbaar belang				
Verbeteren van de kwaliteit van uitvoering van het omgevingsrecht en de dienstverlening.				
Risico's				
Risico is maximaal het bedrag van de bijdrage				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 309		€ 309	
Vreemd vermogen	€ 1.150		€ 1.150	
Resultaat			€ 0	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 129	€ 123	€ 123	€ 123

Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord (MGR)	
Vestigingsplaats	Venray
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma begroting	Programma 6: Sociaal domein

Openbaar belang

Gezamenlijke beleidsuitvoering - Bij gezamenlijke uitvoering gaat het realiseren van een uitvoeringsorganisatie voor het uitvoeren van het beleid. Dit hoeft niet per se gepaard te gaan met gemeenschappelijk beleid – er is voor de partners maatwerk mogelijk. Partijen kunnen er ook voor kiezen het beleid gelijk te trekken. Er is dan ook sprake van 'beleidsafstemming' naast gemeenschappelijke uitvoering.
Netwerk of platform - Bij een netwerk of platform gaat het vooral om ontmoeting, kennisdeling en informatie-uitwisseling. Denk aan het uitwisselen van ideeën, zicht krijgen op actuele ontwikkelingen, elkaar (beter) leren kennen, verkennen van kansen en mogelijkheden.

Risico's

- Risico op onvoorziene budgetoverschrijdingen.
- Bedrijfscontinuïteit / onvoldoende gekwalificeerd personeel
- Niet adequaat inspelen op nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving binnen het sociaal domein
- Rechtszaken inkooptrajecten

Verandering belang gemeente

Geen veranderingen

Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
Resultaat		€ 0

Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage (baten)	€ 471	€ 471	€ 471	€ 471

Afval Samenwerking Limburg (ASL)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma begroting	Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Openbaar belang

Door afvalverwerking grootschalig aan te besteden ontstaat er massa waardoor financiële voordelen optreden. Ook is op deze wijze beperkte inzet van mankracht nodig.

Risico's

Het belangrijkste risico van de vereniging ASL is het opnieuw contracteren van de lopende contracten en de daaraan verbonden kosten.

Verandering belang gemeente

Geen veranderingen

Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen vermogen	n.n.b	n.n.b
Vreemd vermogen	n.n.b	n.n.b
Resultaat		n.n.b

Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 6	€ 6	€ 6	€ 6

Vennootschappen en coöperaties

NV Bank Nederlandse Gemeenten				
Vestigingsplaats	Den Haag			
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Bank voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang die met gespecialiseerde financiële dienstverlening bijdraagt aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen.				
Risico's				
Lager dividend dat wordt uitgekeerd, dan geraamd.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 4.600.000		n.n.b	
Vreemd vermogen	€ 87.800.000		n.n.b	
Resultaat			n.n.b	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Nazorg Limburg BV				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap			
Programma begroting	Programma 7: Volksgezondheid en milieu			
Openbaar belang				
Beheer van zes afgesloten en afgewerkte regionale stortplaatsen.				
Risico's				
Maximale bedrag dat geïnvesteerd wordt in het aandelenkapitaal.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	n.n.b		n.n.b	
Vreemd vermogen	n.n.b		n.n.b	
Resultaat			n.n.b	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5

CSV Amsterdam BV				
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch			
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
1. Namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); 2. Het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.				
Risico's				
Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestorte aandeelkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 110		€ 0	
Vreemd vermogen	€ 0		€ 0	
Resultaat	-€ 100		-€ 100	
Agio/dividend			€ 10	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Publiek Belang Electriciteitsproductie BV				
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch			
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Afhandelen de rechten en plichten uit de verkoop van N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) aan RWE. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele uit 2009 die nopen tot voortbestaan van PBE in afgeslankte vorm.				
Risico's				
Het financiele risico is, na liquidatie van het escrowfonds beperkt tot het nominale aandelenkapitaal				
Verandering belang gemeente				
Het doel is dat de vennootschap in 2023 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 0		€ 0	
Vreemd vermogen	€ 0		€ 0	
Resultaat	-€ 75		€ 0	
Agio/dividend	-€ 1.400		€ 0	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Waterleidingmaatschappij Limburg NV				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap			
Programma begroting	Programma 7: Volksgezondheid en milieu			
Openbaar belang				
Voorzien in de behoefte aan water in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML tracht het doel te bereiken door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, distribueren en leveren van water.				
Risico's				
Gemeente is ter grootte van haar aandeelhoudersschap risicodragend.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	n.n.b		n.n.b	
Vreemd vermogen	n.n.b		n.n.b	
Resultaat			n.n.b	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Enexis Holding NV				
Vestigingsplaats	Rosmalen			
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Distributie van energie, beheren van de transportnetten voor energie, uitvoeren netbeheerderstaken Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet en ontplooien van andere operationele en ondersteunende activiteiten.				
Risico's				
Gemeente is ter grootte van haar aandeelhouderschap risicodragend.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	€ 5.263.000		n.n.b	
Vreemd vermogen	€ 5.517.000		n.n.b	
Resultaat	€ 15.000		n.n.b	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Stichtingen en verenigingen

Stichting Keyport 2020				
Vestigingsplaats	Roermond			
Rechtsvorm	Stichting			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Versterken economische structuur in de regio.				
Risico's				
Gemeente voor beschikbaar gestelde jaarlijkse bijdrage risicodragend. De bijdrage voor Keyport 2020 bedraagt € 2,47 per inwoner.				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	n.v.t.		n.v.t.	
Vreemd vermogen	n.v.t.		n.v.t.	
Resultaat			n.v.t.	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 42	€ 42	€ 42	€ 42

Vereniging van gemeenten andeelhouders in Limburg binnen Enexis Holding NV (VEGAL)				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Rechtsvorm	Vereniging			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten. Het betreft de belangen die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in de naamloze vennootschap Enexis Holding N.V. voortkomende vennootschappen.				
Risico's				
Risico is maximaal het bedrag van de bijdrage				
Verandering belang gemeente				
Geen veranderingen				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	n.n.b		n.n.b	
Vreemd vermogen	n.n.b		n.n.b	
Resultaat			n.n.b	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Overige samenwerkingsvormen

Expertise centrum Geo (ECGeo)				
Vestigingsplaats	Leudal			
Rechtsvorm	Netwerkovereenkomst/bestuursovereenkomst			
Programma begroting	Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VROSV)			
Openbaar belang				
Samen met private partijen en kennisinstellingen richting te geven aan (toekomstige) regionale ontwikkelingen op gebied				
Risico's				
- FTE inzet product BAG niet toereikend voor 4 gemeenten - Toename SOR kosten bij nieuwe landelijke ontwikkelingen				
Verandering belang gemeente				
Financiering van deelname aan nieuwe projecten wordt in afzonderlijke voorstellen aan de ra(a)d(en) voorgelegd.				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	n.v.t.		n.v.t.	
Vreemd vermogen	n.v.t.		n.v.t.	
Resultaat			n.v.t.	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 268	€ 268	€ 268	€ 268

Samenwerking Midden-Limburg				
Vestigingsplaats	Weert			
Rechtsvorm	Netwerkovereenkomst/bestuursovereenkomst			
Programma begroting	Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening			
Openbaar belang				
Samen met private partijen en kennisinstellingen richting te geven aan (toekomstige) regionale ontwikkelingen op gebied van economie, omgeving en samenleving.				
Risico's				
Verandering belang gemeente				
Financiering van deelname aan nieuwe projecten wordt in afzonderlijke voorstellen aan de ra(a)d(en) voorgelegd.				
Financiële resultaten (x € 1.000)	**1-1-2024**		**31-12-2024**	
Eigen vermogen	n.v.t.		n.v.t.	
Vreemd vermogen	n.v.t.		n.v.t.	
Resultaat			n.v.t.	
Financieel belang	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Eigen bijdrage	€ 17	€ 17	€ 17	€ 17

Paragraaf 7: Grondbeleid

Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelen van de programma's
Het grondbeleid is een hulpmiddel om de doelen van de verschillende programma's te kunnen realiseren. In deze paragraaf geven we kort aan hoe het grondbeleid in Nederweert eruit ziet, hoe we dit inzetten om de doelen te halen en welke programma's een relatie hebben met het grondbeleid.
De kaders voor het grondbeleid worden gevormd door:

- Coalitieakkoord 2022-2026, 'Goed voor elkaar'
- Regionale Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025
- Strategische Agenda 'Nederweert 2020'
- De Kadernota Grondbeleid 2021-2025
- Grondprijzenbrief 2023, Gemeente Nederweert
- Structuurvisie Nederweert, onderdeel Nota Kostenverhaal (2010)
- Overige relevante wet- en regelgeving (WRO/BRO/BBV).

Er is sprake van een aanhoudende druk op de woningmarkt. Nederweert heeft op grond van regionale afspraken de ambitie 75 tot100 woningen per jaar te bouwen in de periode 2021 t/m 2025. Deze ambitie is in de Woondeal Limburg doorgetrokken tot en met 2030. Dat betekent een opgave om vanaf 2023 tot en met 2030 nog 800 woningen aan de woningvoorraad toe te voegen.
De gemeente stemt haar woningbouwprogramma zo goed mogelijk af op de woonbehoefte. De focus in de Woondeal ligt op het betaalbare segment. De lokale inzet is om voor alle doelgroepen voldoende passende woningen beschikbaar te hebben met aandacht voor de kwaliteit van de woonomgeving en bijpassende voorzieningen. Om hier zo goed mogelijk op te kunnen sturen, actualiseren we in 2024 het regionale woonbehoefte-onderzoek. De aandacht richt zich steeds meer op duurzaam en levensloopbestendig wonen, primair voor de eigen inwoners, maar met de genoemde ambitie houden we ook rekening met overloop vanuit de regio Zuidoost Brabant. We zetten in op maatwerk voor de kerkdorpen.

In november 2021 heeft de gemeenteraad twee voorkeurslocaties aangewezen ten noorden van de bestaande plannen Kerneelhoven en Hoebenakker in Nederweert-dorp om tot verdere uitbreiding van woningbouw te komen (z.g. 100 woningenplan). De plancapaciteit zal echter verder uitgebreid moeten worden om de ambitie van 800 woningen tot en met 2023 te kunnen waarmaken. Vanuit ruimtelijk beleid richten we ons hierbij in eerste instantie op geschikte inbreidingslocaties binnen het stedelijke gebied van de kernen (herstructurering en transformatie van leegstaand vastgoed, oplossen van z.g. rotte plekken). Gezien de omvang van de opgave zullen we daarnaast ook inzetten op de ontwikkeling van nieuwe geschikte uitleglocaties aan de randen van de kernen.

Aanduiding waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert
De Kadernota Grondbeleid maakt een onderscheid tussen actief en faciliterend grondbeleid. Er is geen voorkeursbeleid vastgelegd. Op basis van pro-activiteit en vanuit een structuurvisie of omgevingsvisie bepalen we per project de juiste vorm en instrument om doelen te verwezenlijken (situationeel grondbeleid). Per project maken we keuzes op basis van de volgende uitgangspunten:
- actief grondbeleid vooral toepassen indien maatschappelijke belangen vragen om maximale regie en sturing, er kansen zijn op (minnelijke) grondverwerving en risico's van (strategische) grondverwerving als minimaal danwel als beheersbaar worden ingeschat;
- faciliterend grondbeleid vooral overwegen wanneer het strategisch belang van de gemeente primair zit bij de feitelijke realisering van een plan of visie en het aanvaardbaar/wenselijk is om eventuele risico's te spreiden.

De volgende activiteiten hebben een relatie met het grondbeleid van de gemeente:

1. De ontwikkeling van nieuwe woongebieden
Deze activiteit heeft een relatie met het programma 8 (VHVROSV), deelprogramma 8.2, Grondexploitaties. Op grond van het voorkeurscenario woningbouw is gestart met de voorbereidingen voor nieuwe woongebieden:

a. ‘100 woningenplan’
De raad heeft hiervoor voorkeurslocaties aangewezen aan de noordzijde van de kern Nederweert-dorp en hier een voorkeursrecht op gevestigd op grond van de Wet voorkeursrecht gemeenten. Met de grondeigenaren is overleg gevoerd over minnelijke verwerving met als insteek een actief grondbeleid. Het plan heeft als gevolg van capaciteitsproblemen in 2023 vertraging opgelopen. Het op te richten Projectbureau Woningbouw pakt dit vanaf najaar 2023 verder op.

b. ‘Tiskeswej, fase 2’, Nederweert-Eind
De gemeente beschikt hier over een eigen grondpositie. Met aangrenzende grondeigenaren zijn in beginsel afspraken gemaakt over de wijze waarop zijn hun gronden tot ontwikkeling kunnen brengen. Inmiddels ligt er een stedenbouwkundig plan (voorkeursvariant) dat voorziet in ongeveer 44 woningen voor diverse doelgroepen. Volgens planning stellen we in 2024 het bestemmingsplan vast en is uitvoering voorzien vanaf 2025.

c. Gutjesweg, Budschop
Het betreft de herontwikkeling van de voormalige brandweerkazerne en gemeentewerf. Het plan voorziet in ruim 60 woningen ,met name in het sociale segment en de uitbreiding van 8 woonwagenstandplaatsen. De gemeente is hiervoor de samenwerking aangegaan met Wonen Limburg. De gemeente voert de grondexploitatie. Vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien in 2024, uitvoering vanaf 2025.

Verder rondt de gemeente lopende grondexploitaties af waar woningbouw nagenoeg volledig is gerealiseerd (plannen Hoebenakker en Merenveld).

2. De (her)ontwikkeling van inbreidingslocaties
Ook deze activiteit heeft een relatie met programma 8 (VHVROSV, deelprogramma 8.2. Grondexploitaties). Kansrijke inbreidingslocaties zijn vaak al eigendom van partijen die zelf willen ontwikkelen. Een actief grondbeleid ligt dan minder voor de hand. Als er sprake is van een plan dat goed aansluit bij de behoefte, verlenen we bij voorkeur medewerking via de weg van faciliterend grondbeleid. We maken aan de voorkant afspraken met de ontwikkelende partij en leggen deze vast in een z.g. anterieure overeenkomst. Daarna starten we een bestemmingsplanprocedure. Indien er aan de voorkant geen (goede) afspraken mogelijk zijn, stellen we een exploitatieplan op. Voorbeelden van plannen die met faciliterend grondbeleid worden ontwikkeld zijn ‘Peelwachter’ te Ospel’ en ‘Klumpenstraat’ te Nederweert-Eind. Ook de locatie Staat-Boerenbond willen we op deze wijze ontwikkelen.

3. De ontwikkeling van het centrumplan.
Deze activiteit staat in relatie met programma 3 (deelprogramma centrumplan). Eind 2017 heeft de gemeente met de ontwikkelende partijen een realisatieovereenkomst gesloten voor het realiseren van duurzame huisvesting van moderne supermarkt(en) aan de Burg. Hobusstraat in combinatie met woningbouw. De gemeente heeft hiervoor het pand Wijen gekocht en gesloopt en de grond bouwrijp geleverd aan de ontwikkelende partij. De bouw van de supermarkt/apotheek met daarboven 29 appartementen (Blok A) is in juli 2022 voltooid. Blok B (Aldi) is begin 2023 opgeleverd en geopend. De herinrichting van het openbare gebied met parkeervoorzieningen is begin 2023 afgerond. De voorbereiding van invulling van Blok C (commerciële ruimte met appartementen) is inmiddels gestart. Voor de locatie Wijen heeft de raad in 2014 een grondexploitatie vastgesteld. Deze grondexploitatie vormt de basis voor een provinciale subsidie van ruim 1,5 miljoen euro. Voor de subsidievaststelling heeft de provincie uitstel verleend tot 1 januari 2024 (einddatum project: 1 juli 2023).

Voor het gebied Lambertushof en omgeving is een gebiedsvisie opgesteld. Op basis van deze visie wordt de inzet van grondbeleid voor de ontwikkeling van deelgebied noordzijde Kapelaniestraat/Hogeweg nader bepaald).

Prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie
De prognoses bij de jaarrekening 2022 zagen er als volgt uit:

Complex nr.	Omschrijving complex	BW 1-1-2023	Resultaat	Afsluitingsjaar
71	Merenveld	€ 40.535	€ 3.076.331-	2023
72	Hoebenakker	€ 422.095	€ 2.275.582-	2025
74	Tiskeswej	€ 984.350	€ 144.207	2026
75	Salmespad	€ -364.716	€ 322.772	2024
76	Centrumplan	€ 2.351.118	€ 2.684.688	2024
Totaal		**€ 3.433.382**	**€ 2.200.246-**	

Een negatief bedrag betekent een positief exploitatieresultaat

Onderbouwing van de geraamde winstneming
De komende jaren is sprake van geraamde winstnemingen, ter hoogte van:

- 2024 € 115.285
- 2025 € 25.808
- 2026 € -
- 2027 € -

Onderbouwing van deze bedragen zijn terug te vinden in de geactualiseerde grondexploitatie berekeningen bij de rekening 2022.

De beleidsuitgangspunten over de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken
Elk jaar, bij het opstellen van de jaarstukken, maken we een risicoanalyse van de lopende grondexploitaties. De laatste analyse heeft plaatsgevonden bij de rekening 2022. Bij deze analyse bekijken we de variabelen rente, verkoopprijs, kostenstijging en looptijd, waarbij we de exploitaties doorrekenen door deze variabelen aan te passen. Deze aanpassingen zijn zodanig dat deze een negatieve uitwerking hebben op de exploitatie. Op basis van deze uitkomsten wordt gekeken of er voldoende reservepositie aanwezig is om deze ontwikkelingen op te vangen.
De meest recente analyse laat zien dat de algemene reserve woningbouwexploitatie, naast de getroffen voorzieningen, voldoende hoog is om de risico's in de grondexploitaties op te vangen.
De algemene reserve woningbouwexploitatie laat op 1 januari 2024 naar verwachting saldo zien van ca. € 5,8 mln.

Paragraaf 8: Wet open overheid

De invoering van de WOO wordt gefinancierd door het Rijk. De doelstelling is om uiterlijk binnen vijf jaar te voldoen aan de actieve openbaarmakingsplicht voor 11 documentcategorieën. De invoering van vijf jaar kent verschillende onbekendheden en risico's. In 2023 is er een projectleider voor de implementatie van de Wet Open Overheid aangesteld. In toenemende mate wordt er informatie actief en geanonimiseerd gepubliceerd. Het doel voor 2024 is dat de organisatie bewust omgaat met de wet Open Overheid en de informatiehuishouding op orde is. Hierdoor zijn we als organisatie beter in staat om binnen de termijnen de juiste informatie aan te leveren. Op technisch gebied moet er in 2024 een start gemaakt worden met de aansluiting richting de landelijke publicatieplatformen. We volgen hierbij de landelijke ontwikkelingen.

C. Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten 2024-2027

Raming van baten en lasten per programma (in €'s)

0. Bestuur, participatie en dienstverlening

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
0.1	Bestuur	1.212.028	900	-1.211.128	1.113.726	900	-1.112.826	1.071.692	900	-1.070.792	1.074.347	900	-1.073.447
0.10	Mutaties reser	115.285	341.701	226.416	25.808	475.868	450.060	-	475.868	475.868	-	175.868	175.868
0.11	Resultaat van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	832.589	189.449	-643.140	793.801	183.934	-609.867	839.397	214.072	-625.325	853.976	223.924	-630.052
0.4	Overhead	6.811.396	4.458	-6.806.938	6.829.174	4.458	-6.824.716	6.850.110	4.458	-6.845.652	6.860.042	4.458	-6.855.584
0.5	Treasury	4.067	838.196	834.129	4.132	868.490	864.358	4.198	868.490	864.292	4.265	868.490	864.225
0.61	OZB woninger	87.428	3.118.921	3.031.493	82.573	3.232.417	3.149.844	85.770	3.303.177	3.217.407	88.443	3.374.613	3.286.170
0.62	OZB niet-woni	60.480	2.195.428	2.134.948	56.824	2.230.555	2.173.731	58.629	2.266.244	2.207.615	60.601	2.302.504	2.241.903
0.64	Belastingen ov	2.665	55.000	52.335	2.018	55.000	52.982	2.043	55.000	52.957	2.073	55.000	52.927
0.7	Algemene uitk	-	34.810.602	34.810.602	-	36.792.726	36.792.726	-	34.849.281	34.849.281	-	35.613.352	35.613.352
0.8	Overige baten	520.747	-	-520.747	1.148.361	-	-1.148.361	1.699.615	-	-1.699.615	2.198.868	-	-2.198.868
0.9	Vennootschap	10.783	-	-10.783	11.031	-	-11.031	11.285	-	-11.285	11.544	-	-11.544
Totaal		**9.657.468**	**41.554.655**	**31.897.187**	**10.067.448**	**43.844.348**	**33.776.900**	**10.622.739**	**42.037.490**	**31.414.751**	**11.154.159**	**42.619.109**	**31.464.950**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
0.1	Bestuur	300.000	-	-300.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.11	Resultaat van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	286.040	-	-286.040	36.040	-	-36.040	36.040	-	-36.040	36.040	-	-36.040
Totaal		**586.040**	**-**	**-586.040**	**36.040**	**-**	**-36.040**	**36.040**	**-**	**-36.040**	**36.040**	**-**	**-36.040**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
0.1	Bestuur	1.512.028	900	-1.511.128	1.113.726	900	-1.112.826	1.071.692	900	-1.070.792	1.074.347	900	-1.073.447
0.10	Mutaties reser	115.285	341.701	226.416	25.808	475.868	450.060	-	475.868	475.868	-	175.868	175.868
0.11	Resultaat van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	832.589	189.449	-643.140	793.801	183.934	-609.867	839.397	214.072	-625.325	853.976	223.924	-630.052
0.4	Overhead	7.097.436	4.458	-7.092.978	6.865.214	4.458	-6.860.756	6.886.150	4.458	-6.881.692	6.896.082	4.458	-6.891.624
0.5	Treasury	4.067	838.196	834.129	4.132	868.490	864.358	4.198	868.490	864.292	4.265	868.490	864.225
0.61	OZB woninger	87.428	3.118.921	3.031.493	82.573	3.232.417	3.149.844	85.770	3.303.177	3.217.407	88.443	3.374.613	3.286.170
0.62	OZB niet-woni	60.480	2.195.428	2.134.948	56.824	2.230.555	2.173.731	58.629	2.266.244	2.207.615	60.601	2.302.504	2.241.903
0.64	Belastingen ov	2.665	55.000	52.335	2.018	55.000	52.982	2.043	55.000	52.957	2.073	55.000	52.927
0.7	Algemene uitk	-	34.810.602	34.810.602	-	36.792.726	36.792.726	-	34.849.281	34.849.281	-	35.613.352	35.613.352
0.8	Overige baten	520.747	-	-520.747	1.148.361	-	-1.148.361	1.699.615	-	-1.699.615	2.198.868	-	-2.198.868
0.9	Vennootschap	10.783	-	-10.783	11.031	-	-11.031	11.285	-	-11.285	11.544	-	-11.544
Totaal		**10.243.508**	**41.554.655**	**31.311.147**	**10.103.488**	**43.844.348**	**33.740.860**	**10.658.779**	**42.037.490**	**31.378.711**	**11.190.199**	**42.619.109**	**31.428.910**

Programma 1. Veiligheid en handhaving

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
1.1	Crisisbeheersi	1.465.000	-	-1.465.000	1.466.019	-	-1.466.019	1.467.059	-	-1.467.059	1.466.553	-	-1.466.553
1.2	Openbare ord	361.760	14.142	-347.618	364.007	14.142	-349.865	366.283	14.142	-352.141	368.598	14.142	-354.456
Totaal		**1.826.760**	**14.142**	**-1.812.618**	**1.830.026**	**14.142**	**-1.815.884**	**1.833.342**	**14.142**	**-1.819.200**	**1.835.151**	**14.142**	**-1.821.009**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
1.2	Openbare ord	4.346	-	-4.346	4.346	-	-4.346	4.346	-	-4.346	4.346	-	-4.346
Totaal		**4.346**	**-**	**-4.346**	**4.346**	**-**	**-4.346**	**4.346**	**-**	**-4.346**	**4.346**	**-**	**-4.346**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
1.1	Crisisbeheersi	1.465.000	-	-1.465.000	1.466.019	-	-1.466.019	1.467.059	-	-1.467.059	1.466.553	-	-1.466.553
1.2	Openbare ord	366.106	14.142	-351.964	368.353	14.142	-354.211	370.629	14.142	-356.487	372.944	14.142	-358.802
Totaal		**1.831.106**	**14.142**	**-1.816.964**	**1.834.372**	**14.142**	**-1.820.230**	**1.837.688**	**14.142**	**-1.823.546**	**1.839.497**	**14.142**	**-1.825.355**

Programma 2. Verkeer en vervoer

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
2.1	Verkeer en ve	3.107.270	61.137	-3.046.133	3.225.956	61.137	-3.164.819	3.502.745	61.137	-3.441.608	3.537.641	61.137	-3.476.504
Totaal		**3.107.270**	**61.137**	**-3.046.133**	**3.225.956**	**61.137**	**-3.164.819**	**3.502.745**	**61.137**	**-3.441.608**	**3.537.641**	**61.137**	**-3.476.504**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
2.1	Verkeer en ve	268.464	-	-268.464	635.631	-	-635.631	1.114.988	-	-1.114.988	1.171.864	-	-1.171.864
Totaal		**268.464**	**-**	**-268.464**	**635.631**	**-**	**-635.631**	**1.114.988**	**-**	**-1.114.988**	**1.171.864**	**-**	**-1.171.864**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
2.1	Verkeer en ve	3.375.734	61.137	-3.314.597	3.861.587	61.137	-3.800.450	4.617.733	61.137	-4.556.596	4.709.505	61.137	-4.648.368
Totaal		**3.375.734**	**61.137**	**-3.314.597**	**3.861.587**	**61.137**	**-3.800.450**	**4.617.733**	**61.137**	**-4.556.596**	**4.709.505**	**61.137**	**-4.648.368**

Programma 3. Economie

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
3.1	Economische	666.647	27.758	-638.889	668.023	27.758	-640.265	669.429	27.758	-641.671	670.873	27.758	-643.115
3.3	Bedrijvenloket	4.261	21.649	17.388	4.327	21.649	17.322	4.395	21.649	17.254	4.464	21.649	17.185
3.4	Economische	66.154	26.748	-39.406	67.212	26.748	-40.464	68.287	26.748	-41.539	69.381	26.748	-42.633
Totaal		**737.062**	**76.155**	**-660.907**	**739.562**	**76.155**	**-663.407**	**742.111**	**76.155**	**-665.956**	**744.718**	**76.155**	**-668.563**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
3.1	Economische	666.647	27.758	-638.889	668.023	27.758	-640.265	669.429	27.758	-641.671	670.873	27.758	-643.115
3.3	Bedrijvenloket	4.261	21.649	17.388	4.327	21.649	17.322	4.395	21.649	17.254	4.464	21.649	17.185
3.4	Economische	66.154	26.748	-39.406	67.212	26.748	-40.464	68.287	26.748	-41.539	69.381	26.748	-42.633
Totaal		**737.062**	**76.155**	**-660.907**	**739.562**	**76.155**	**-663.407**	**742.111**	**76.155**	**-665.956**	**744.718**	**76.155**	**-668.563**

Programma 4. Onderwijs

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
4.1	Openbaar bas	22.237	3.836	-18.401	22.436	3.836	-18.600	22.631	3.836	-18.795	22.725	3.836	-18.889
4.2	Onderwijshuis	431.513	-	-431.513	431.521	-	-431.521	431.530	-	-431.530	431.538	-	-431.538
4.3	Onderwijsbele	858.530	98.850	-759.680	860.473	98.850	-761.623	872.568	98.850	-773.718	884.559	98.850	-785.709
Totaal		**1.312.280**	**102.686**	**-1.209.594**	**1.314.430**	**102.686**	**-1.211.744**	**1.326.729**	**102.686**	**-1.224.043**	**1.338.822**	**102.686**	**-1.236.136**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
4.1	Openbaar bas	22.237	3.836	-18.401	22.436	3.836	-18.600	22.631	3.836	-18.795	22.725	3.836	-18.889
4.2	Onderwijshuis	431.513	-	-431.513	431.521	-	-431.521	431.530	-	-431.530	431.538	-	-431.538
4.3	Onderwijsbele	858.530	98.850	-759.680	860.473	98.850	-761.623	872.568	98.850	-773.718	884.559	98.850	-785.709
Totaal		**1.312.280**	**102.686**	**-1.209.594**	**1.314.430**	**102.686**	**-1.211.744**	**1.326.729**	**102.686**	**-1.224.043**	**1.338.822**	**102.686**	**-1.236.136**

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
5.1	Sportbeleid er	111.085	-	-111.085	111.085	-	-111.085	104.537	-	-104.537	-	-	-
5.2	Sportaccomm	1.397.082	250.319	-1.146.763	1.422.990	250.319	-1.172.671	1.435.831	250.319	-1.185.512	1.448.071	250.319	-1.197.752
5.3	Cultuurpresen	287.904	694	-287.210	291.964	694	-291.270	296.093	694	-295.399	300.294	694	-299.600
5.5	Cultureel erfg	191.179	-	-191.179	193.587	-	-193.587	193.433	-	-193.433	192.154	-	-192.154
5.6	Media	339.571	17.248	-322.323	344.654	17.248	-327.406	349.803	17.248	-332.555	354.885	17.248	-337.637
5.7	Openbaar gro	1.387.433	43.488	-1.343.945	1.248.937	43.488	-1.205.449	1.265.048	43.488	-1.221.560	1.280.783	43.488	-1.237.295
Totaal		**3.714.254**	**311.749**	**-3.402.505**	**3.613.217**	**311.749**	**-3.301.468**	**3.644.745**	**311.749**	**-3.332.996**	**3.576.187**	**311.749**	**-3.264.438**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
5.1	Sportbeleid er	111.085	-	-111.085	111.085	-	-111.085	104.537	-	-104.537	-	-	-
5.2	Sportaccomm	1.397.082	250.319	-1.146.763	1.422.990	250.319	-1.172.671	1.435.831	250.319	-1.185.512	1.448.071	250.319	-1.197.752
5.3	Cultuurpresen	287.904	694	-287.210	291.964	694	-291.270	296.093	694	-295.399	300.294	694	-299.600
5.5	Cultureel erfg	191.179	-	-191.179	193.587	-	-193.587	193.433	-	-193.433	192.154	-	-192.154
5.6	Media	339.571	17.248	-322.323	344.654	17.248	-327.406	349.803	17.248	-332.555	354.885	17.248	-337.637
5.7	Openbaar gro	1.387.433	43.488	-1.343.945	1.248.937	43.488	-1.205.449	1.265.048	43.488	-1.221.560	1.280.783	43.488	-1.237.295
Totaal		**3.714.254**	**311.749**	**-3.402.505**	**3.613.217**	**311.749**	**-3.301.468**	**3.644.745**	**311.749**	**-3.332.996**	**3.576.187**	**311.749**	**-3.264.438**

Programma 6. Sociaal domein

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
6.1	Samenkracht	4.555.551	2.152.768	-2.402.783	3.233.864	461.112	-2.772.752	3.249.070	462.797	-2.786.273	3.231.934	463.666	-2.768.268
6.2	Toegang en e	843.352	-	-843.352	856.845	-	-856.845	870.556	-	-870.556	884.484	-	-884.484
6.3	Inkomensrege	3.254.209	2.142.585	-1.111.624	3.262.489	2.142.865	-1.119.624	3.271.125	2.143.125	-1.128.000	3.279.616	2.143.125	-1.136.491
6.4	WSW en besc	2.825.947	-	-2.825.947	2.802.186	-	-2.802.186	2.738.549	-	-2.738.549	2.662.774	-	-2.662.774
6.5	Arbeidsparticij	713.269	-	-713.269	717.462	-	-717.462	721.719	-	-721.719	726.045	-	-726.045
6.6	Maatwerkvoor	435.911	133.400	-302.511	442.886	133.400	-309.486	449.971	133.400	-316.571	457.171	133.400	-323.771
6.71	Maatwerkdien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.71a	Hulp bij het hu	1.786.593	-	-1.786.593	1.815.179	-	-1.815.179	1.844.221	-	-1.844.221	1.873.729	-	-1.873.729
6.71b	Begeleiding (V	1.290.983	-	-1.290.983	1.311.639	-	-1.311.639	1.332.625	-	-1.332.625	1.353.947	-	-1.353.947
6.72a	Jeugdhulp beg	928.041	-	-928.041	942.889	-	-942.889	957.976	-	-957.976	973.304	-	-973.304
6.72b	Jeugdhulp bel	159.963	-	-159.963	162.522	-	-162.522	165.123	-	-165.123	167.765	-	-167.765
6.72c	Jeugdhulp dag	431.647	-	-431.647	438.553	-	-438.553	445.570	-	-445.570	452.699	-	-452.699
6.73a	Pleegzorg	151.076	-	-151.076	153.493	-	-153.493	155.949	-	-155.949	158.444	-	-158.444
6.73c	Jeugdhulp me	665.244	-	-665.244	675.888	-	-675.888	686.702	-	-686.702	697.689	-	-697.689
6.74a	Jeugdhulp bel	1.663.728	-	-1.663.728	1.690.348	-	-1.690.348	1.717.394	-	-1.717.394	1.744.872	-	-1.744.872
6.74b	Jeugdhulp cris	345.924	-	-345.924	351.460	-	-351.460	357.082	-	-357.082	362.795	-	-362.795
6.74c	Gesloten plaat	51.465	-	-51.465	52.288	-	-52.288	53.125	-	-53.125	53.975	-	-53.975
6.81a	Beschermd wo	-	470.747	470.747	-	471.061	471.061	-	471.392	471.392	-	471.392	471.392
6.82a	Jeugdbescher	285.000	-	-285.000	285.000	-	-285.000	285.000	-	-285.000	285.000	-	-285.000
6.82b	Jeugdreclasse	15.150	-	-15.150	15.498	-	-15.498	15.855	-	-15.855	16.220	-	-16.220
Totaal		**20.403.053**	**4.899.500**	**-15.503.553**	**19.210.489**	**3.208.438**	**-16.002.051**	**19.317.612**	**3.210.714**	**-16.106.898**	**19.382.463**	**3.211.583**	**-16.170.880**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
6.1	Samenkracht	100.000	-	-100.000	100.000	-	-100.000	100.000	-	-100.000	100.000	-	-100.000
6.2	Toegang en e	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal		**100.000**	**-**	**-100.000**	**100.000**	**-**	**-100.000**	**100.000**	**-**	**-100.000**	**100.000**	**-**	**-100.000**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
6.1	Samenkracht	4.655.551	2.152.768	-2.502.783	3.333.864	461.112	-2.872.752	3.349.070	462.797	-2.886.273	3.331.934	463.666	-2.868.268
6.2	Toegang en e	843.352	-	-843.352	856.845	-	-856.845	870.556	-	-870.556	884.484	-	-884.484
6.3	Inkomensrege	3.254.209	2.142.585	-1.111.624	3.262.489	2.142.865	-1.119.624	3.271.125	2.143.125	-1.128.000	3.279.616	2.143.125	-1.136.491
6.4	WSW en besc	2.825.947	-	-2.825.947	2.802.186	-	-2.802.186	2.738.549	-	-2.738.549	2.662.774	-	-2.662.774
6.5	Arbeidsparticij	713.269	-	-713.269	717.462	-	-717.462	721.719	-	-721.719	726.045	-	-726.045
6.6	Maatwerkvoor	435.911	133.400	-302.511	442.886	133.400	-309.486	449.971	133.400	-316.571	457.171	133.400	-323.771
6.71	Maatwerkdien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.71a	Hulp bij het hu	1.786.593	-	-1.786.593	1.815.179	-	-1.815.179	1.844.221	-	-1.844.221	1.873.729	-	-1.873.729
6.71b	Begeleiding (V	1.290.983	-	-1.290.983	1.311.639	-	-1.311.639	1.332.625	-	-1.332.625	1.353.947	-	-1.353.947
6.72a	Jeugdhulp bec	928.041	-	-928.041	942.889	-	-942.889	957.976	-	-957.976	973.304	-	-973.304
6.72b	Jeugdhulp bel	159.963	-	-159.963	162.522	-	-162.522	165.123	-	-165.123	167.765	-	-167.765
6.72c	Jeugdhulp dac	431.647	-	-431.647	438.553	-	-438.553	445.570	-	-445.570	452.699	-	-452.699
6.73a	Pleegzorg	151.076	-	-151.076	153.493	-	-153.493	155.949	-	-155.949	158.444	-	-158.444
6.73c	Jeugdhulp me	665.244	-	-665.244	675.888	-	-675.888	686.702	-	-686.702	697.689	-	-697.689
6.74a	Jeugdhulp bel	1.663.728	-	-1.663.728	1.690.348	-	-1.690.348	1.717.394	-	-1.717.394	1.744.872	-	-1.744.872
6.74b	Jeugdhulp cris	345.924	-	-345.924	351.460	-	-351.460	357.082	-	-357.082	362.795	-	-362.795
6.74c	Gesloten plaat	51.465	-	-51.465	52.288	-	-52.288	53.125	-	-53.125	53.975	-	-53.975
6.81a	Beschermd wo	-	470.747	470.747	-	471.061	471.061	-	471.392	471.392	-	471.392	471.392
6.82a	Jeugdbescher	285.000	-	-285.000	285.000	-	-285.000	285.000	-	-285.000	285.000	-	-285.000
6.82b	Jeugdreclasse	15.150	-	-15.150	15.498	-	-15.498	15.855	-	-15.855	16.220	-	-16.220
Totaal		**20.503.053**	**4.899.500**	**-15.603.553**	**19.310.489**	**3.208.438**	**-16.102.051**	**19.417.612**	**3.210.714**	**-16.206.898**	**19.482.463**	**3.211.583**	**-16.270.880**

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
7.1	Volksgezondh	1.130.921	321.116	-809.805	952.420	321.116	-631.304	919.220	254.569	-664.651	824.358	-	-824.358
7.2	Riolering	2.397.512	2.618.521	221.009	2.478.240	2.765.221	286.981	2.506.836	2.726.821	219.985	2.535.799	2.782.821	247.022
7.3	Afval	1.854.417	2.116.823	262.406	1.881.416	2.147.625	266.209	1.908.854	2.179.500	270.646	1.936.739	2.211.535	274.796
7.4	Milieubeheer	973.471	343.536	-629.935	972.794	346.620	-626.174	708.439	500	-707.939	709.184	500	-708.684
7.5	Begraafplaats	52.998	20.100	-32.898	53.651	20.100	-33.551	54.304	20.100	-34.204	51.640	20.100	-31.540
Totaal		**6.409.319**	**5.420.096**	**-989.223**	**6.338.521**	**5.600.682**	**-737.839**	**6.097.653**	**5.181.490**	**-916.163**	**6.057.720**	**5.014.956**	**-1.042.764**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
7.1	Volksgezondh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.3	Afval	-	-760.000	-760.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.4	Milieubeheer	8.268	-	-8.268	8.268	-	-8.268	8.268	-	-8.268	8.268	-	-8.268
Totaal		**8.268**	**-760.000**	**-768.268**	**8.268**	**-**	**-8.268**	**8.268**	**-**	**-8.268**	**8.268**	**-**	**-8.268**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
7.1	Volksgezondh	1.130.921	321.116	-809.805	952.420	321.116	-631.304	919.220	254.569	-664.651	824.358	-	-824.358
7.2	Riolering	2.397.512	2.618.521	221.009	2.478.240	2.765.221	286.981	2.506.836	2.726.821	219.985	2.535.799	2.782.821	247.022
7.3	Afval	1.854.417	1.356.823	-497.594	1.881.416	2.147.625	266.209	1.908.854	2.179.500	270.646	1.936.739	2.211.535	274.796
7.4	Milieubeheer	981.739	343.536	-638.203	981.062	346.620	-634.442	716.707	500	-716.207	717.452	500	-716.952
7.5	Begraafplaats	52.998	20.100	-32.898	53.651	20.100	-33.551	54.304	20.100	-34.204	51.640	20.100	-31.540
Totaal		**6.417.587**	**4.660.096**	**-1.757.491**	**6.346.789**	**5.600.682**	**-746.107**	**6.105.921**	**5.181.490**	**-924.431**	**6.065.988**	**5.014.956**	**-1.051.032**

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Programmaplan

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
8.1	Ruimte en lee	1.538.373	80.108	-1.458.265	1.545.288	80.108	-1.465.180	1.552.323	80.108	-1.472.215	1.259.482	80.108	-1.179.374
8.2	Grondexploitat	5.787.988	5.903.273	115.285	1.501.392	1.527.200	25.808	510.943	510.943	-	-	-	-
8.3	Wonen en bou	925.063	538.150	-386.913	926.572	538.150	-388.422	928.108	538.150	-389.958	929.672	538.150	-391.522
Totaal		**8.251.424**	**6.521.531**	**-1.729.893**	**3.973.252**	**2.145.458**	**-1.827.794**	**2.991.374**	**1.129.201**	**-1.862.173**	**2.189.154**	**618.258**	**-1.570.896**

Uitvoeringsprogramma

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
8.3	Wonen en bou	4.346	-	-4.346	4.346	-	-4.346	4.346	-	-4.346	4.346	-	-4.346
Totaal		**4.346**	**-**	**-4.346**	**4.346**	**-**	**-4.346**	**4.346**	**-**	**-4.346**	**4.346**	**-**	**-4.346**

Totaal

Taakveld	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
8.1	Ruimte en lee	1.538.373	80.108	-1.458.265	1.545.288	80.108	-1.465.180	1.552.323	80.108	-1.472.215	1.259.482	80.108	-1.179.374
8.2	Grondexploitat	5.787.988	5.903.273	115.285	1.501.392	1.527.200	25.808	510.943	510.943	-	-	-	-
8.3	Wonen en bou	929.409	538.150	-391.259	930.918	538.150	-392.768	932.454	538.150	-394.304	934.018	538.150	-395.868
Totaal		**8.255.770**	**6.521.531**	**-1.734.239**	**3.977.598**	**2.145.458**	**-1.832.140**	**2.995.720**	**1.129.201**	**-1.866.519**	**2.193.500**	**618.258**	**-1.575.242**

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen (€'s)	2024	2025	2026	2027
OZB woningen	3.118.921	3.232.417	3.303.177	3.374.613
OZB niet-woningen	2.195.428	2.230.555	2.266.244	2.302.504
Hondenbelasting	55.000	55.000	55.000	55.000
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is	**5.369.349**	**5.517.972**	**5.624.421**	**5.732.117**
Algemene uitkering gemeentefonds	32.117.778	34.150.669	32.354.591	33.285.519
Integratie-uitkeringen gemeentefonds	2.483.534	2.437.767	2.290.519	2.139.297
Uitkering deelfonds sociaal domein	209.290	204.290	204.171	188.536
Algemene uitkering	**34.810.602**	**36.792.726**	**34.849.281**	**35.613.352**
Nutsvoorzieningen	52.350	52.350	52.350	52.350
Deelnemingen	106.196	136.490	136.490	136.490
Geldleningen en uitzettingen	732.000	732.000	732.000	732.000
Overige algemene dekkingsmiddelen	**890.546**	**920.840**	**920.840**	**920.840**
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**41.070.497**	**43.231.538**	**41.394.542**	**42.266.309**

Overzicht van kosten van overhead

Om de raad op een eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead van de gehele organisatie is er vanuit het BBV een taakveld ondersteuning organisatie (overhead) opgenomen. Het taakveld overhead heeft betrekking op een deel van de kosten van de organisatie. De organisatiekosten van het primaire proces drukken op de desbetreffende taakvelden en zijn terug te vinden onder de verschillende programma's. Hieronder een overzicht van de baten en lasten van overhead.

Overhead (€'s)	Baten 2024	Lasten 2024	Baten 2025	Lasten 2025	Baten 2026	Lasten 2026	Baten 2027	Lasten 2027
Overhead Bestuurszaken en bestuursondersteuning		34.542		35.094		35.657		36.228
Overhead Facilitaire zaken, inkoop en huisvesting		1.141.819		1.145.945		1.145.767		1.136.969
Overhead Financiën, toezicht en controle eigen organisatie		682.502		683.647		684.804		685.979
Overhead gemeentesecretaris		148.788		148.822		148.833		148.845
Overhead Informatievoorziening en automatisering		2.778.416		2.531.162		2.541.269		2.548.813
Overhead Juridische zaken		681.768		682.919		684.079		685.257
Overhead Managementondersteuning primair	4.458	936.445	4.458	939.615	4.458	942.807	4.458	946.052
Overhead Personeel en organisatie		693.156		698.010		702.934		707.939
Totaal	**4.458**	**7.097.436**	**4.458**	**6.865.214**	**4.458**	**6.886.150**	**4.458**	**6.896.082**

Bedrag voor de heffing voor de Vpb

Vennootschapsbelasting (€'s)	2024	2025	2026	2027
Vennootschapsbelasting	10.783	11.031	11.285	11.544
Totaal vennootschapsbelasting	**10.783**	**11.031**	**11.285**	**11.544**

Bedrag onvoorzien

Onvoorzien (€'s)	2024	2025	2026	2027
Onvoorziene uitgaven algemeen	17.000	17.000	17.000	17.000
Totaal onvoorzien	**17.000**	**17.000**	**17.000**	**17.000**

Geraamd resultaat

Onderstaand is een overzicht opgenomen als recapitulatie, waarin het geraamd resultaat voor en na bestemming gepresenteerd is (in €'s).
De provincie in haar rol als toezichthouder vraagt naast het geraamde resultaat, ook het begrotingsevenwicht tussen structurele en incidentele baten en lasten in onze begroting. Hiervoor verwijzen wij u naar bijlage 1.

Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
Programma 0 - Bestuur, pa	2.852.431	190.349	-2.662.082	3.043.020	184.834	-2.858.186	3.597.902	214.972	-3.382.930	4.114.456	224.824	-3.889.632
Programma 1 - Veiligheid e	1.831.106	14.142	-1.816.964	1.834.372	14.142	-1.820.230	1.837.688	14.142	-1.823.546	1.839.497	14.142	-1.825.355
Programma 2 - Verkeer en	3.375.734	61.137	-3.314.597	3.861.587	61.137	-3.800.450	4.617.733	61.137	-4.556.596	4.709.505	61.137	-4.648.368
Programma 3 - Economie	737.062	112.155	-624.907	739.562	117.155	-622.407	742.111	117.155	-624.956	744.718	117.155	-627.563
Programma 4 - Onderwijs	1.312.280	102.686	-1.209.594	1.314.430	102.686	-1.211.744	1.326.729	102.686	-1.224.043	1.338.822	102.686	-1.236.136
Programma 5 - Sport, cultu	3.714.254	311.749	-3.402.505	3.613.217	311.749	-3.301.468	3.644.745	311.749	-3.332.996	3.576.187	311.749	-3.264.438
Programma 6 - Sociaal dor	20.503.053	4.899.500	-15.603.553	19.310.489	3.208.438	-16.102.051	19.417.612	3.210.714	-16.206.898	19.482.463	3.211.583	-16.270.880
Programma 7 - Volksgezon	6.417.587	4.660.096	-1.757.491	6.346.789	5.600.682	-746.107	6.105.921	5.181.490	-924.431	6.065.988	5.014.956	-1.051.032
Programma 8 - VHROSV	8.255.474	6.469.181	-1.786.293	3.977.297	2.093.108	-1.884.189	2.995.414	1.076.851	-1.918.563	2.193.190	565.908	-1.627.282
Algemene dekkingsmiddele	150.869	41.070.497	40.919.628	141.716	43.231.538	43.089.822	146.748	41.394.542	41.247.794	151.427	42.266.309	42.114.882
Overhead	7.097.436	4.458	-7.092.978	6.865.214	4.458	-6.860.756	6.886.150	4.458	-6.881.692	6.896.082	4.458	-6.891.624
Heffing VPB	10.783	-	-10.783	11.031	-	-11.031	11.285	-	-11.285	11.544	-	-11.544
Bedrag onvoorzien	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000	17.000	-	-17.000
Geraamd resultaat vóór b	**56.275.069**	**57.895.950**	**1.620.881**	**51.075.724**	**54.929.927**	**3.854.203**	**51.347.038**	**51.689.896**	**342.858**	**51.140.879**	**51.894.907**	**754.028**

Toevoeging/ ontrekking a	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Saldo 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027
Programma 0 - Bestuur, participatie en dienstverlening			-			-			-			-
Programma 1 - Veiligheid en handhaving			-			-			-			-
Programma 2 - Verkeer en vervoer			-		154.167	154.167		154.167	154.167		154.167	154.167
Programma 3 - Economie			-			-			-			-
Programma 4 - Onderwijs		21.701	21.701		21.701	21.701		21.701	21.701		21.701	21.701
Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie			-			-			-			-
Programma 6 - Sociaal domein		20.000	20.000						-			-
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu			-			-			-			-
Programma 8 - VHROSV	115.285	300.000	184.715	25.808	300.000	274.192	-	300.000	300.000			
Saldo reserves	**115.285**	**341.701**	**226.416**	**25.808**	**475.868**	**450.060**	**-**	**475.868**	**475.868**	**-**	**175.868**	**175.868**

Geraamd resultaat na be	**56.390.354**	**58.237.651**	**1.847.297**	**51.101.532**	**55.405.795**	**4.304.263**	**51.347.038**	**52.165.764**	**818.726**	**51.140.879**	**52.070.775**	**929.896**

Toelichting op overzicht van baten en lasten

Overzicht werkelijk 2022 - begroot 2023 - begroot 2024

Programma (in €'s)	Lasten Werkelijk 2022	Baten Werkelijk 2022	Saldo Werkelijk 2022	Lasten Begroot 2023	Baten Begroot 2023	Saldo Begroot 2023	Lasten Begroot 2024	Baten Begroot 2024	Saldo Begroot 2024
0 Bestuur, participatie en dienstverlening	13.039.341	41.774.819	28.735.478	9.150.260	36.595.435	27.445.175	10.243.508	41.554.655	31.311.147
1 Veiligheid en handhaving	1.650.947	86.222	-1.564.725	1.496.911	14.142	-1.482.769	1.831.106	14.142	-1.816.964
2 Verkeer en vervoer	2.972.367	158.074	-2.814.293	2.763.111	61.137	-2.701.974	3.375.734	61.137	-3.314.597
3 Economie	655.811	190.894	-464.917	644.687	76.155	-568.532	737.062	112.155	-624.907
4 Onderwijs	1.249.262	218.667	-1.030.595	1.263.716	102.686	-1.161.030	1.312.280	102.686	-1.209.594
5 Sport, cultuur en recreatie	3.392.133	489.256	-2.902.877	3.229.771	294.500	-2.935.271	3.714.254	311.749	-3.402.505
6 Sociaal domein	18.667.373	3.859.820	-14.807.553	17.675.106	3.128.942	-14.546.164	20.503.053	4.899.500	-15.603.553
7 Volksgezondheid en milieu	5.746.354	4.356.817	-1.389.538	5.643.411	4.915.991	-727.420	6.417.587	4.660.096	-1.757.491
8 VHROSV	4.359.751	3.766.990	-592.761	7.795.382	6.464.046	-1.331.336	8.255.770	6.521.531	-1.734.239
Totaal	**51.733.338**	**54.901.557**	**3.168.219**	**49.662.355**	**51.653.034**	**1.990.679**	**56.390.354**	**58.237.651**	**1.847.297**

Toelichting verschillen

Aan de uitgavenkant zien we door de jaren fluctuaties, vanwege eenmalige effecten. Per saldo zien we een constant begrotingssaldo in percentages t.o.v. het begrotingstotaal. In 2022 bedraagt het saldo 6%, in 2023 4% en in 2024 3%. Het begrotingssaldo is voor alle drie de jaren op een vergelijkbaar peil (positief).

Uitgangspunten van de ramingen

Bij de samenstelling van de begroting wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd. De uitgangspunten komen o.a. voort uit de Gemeentewet, het Gemeenschappelijk financieel toezichtskader 2020 en de begrotingsbrief 2024 van de Provincie. Onderstaand zijn de belangrijkste uitgangspunten nader toegelicht:

1. Structureel en reëel evenwicht
Er is sprake van structureel evenwicht als per jaarschijf de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Dit houdt in dat het begrotingssaldo gezuiverd moet worden van incidentele lasten en baten. Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn.
De Provincie toetst de begroting vanuit haar functie als toezichthouder op deze punten.

2. Aantallen woonruimtes en inwoners
Als uitgangspunt passen wij de aantallen toe zoals die voor de berekening van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds worden gebruikt.

3. Personeelsformatie
In deze begroting zijn een aantal ontwikkelingen opgenomen. Voor zover noodzakelijk worden ook vertaald naar incidentele c.q. structurele formatiebehoefte.

4. Begrotingsbrief provincie – aandachtpunten begroting 2024
De provincie brengt jaarlijks een aantal aandachtspunten in kaart waarmee de gemeente rekening dient te houden in haar begroting.

5. Post onvoorzien
Per inwoner wordt één euro aangehouden als onvoorziene kosten. Het inwoneraantal wordt afgerond op 17.000. Structureel bedraagt de post onvoorzien € 17.000 per jaarschijf.

6. Ontwikkeling lonen en prijzen
In de meerjarenbegroting is uitgegaan van een prijsstijging van 3,9% over 2024 en 1,6% over 2025 tot en met 2027.

Voor de loonstijging wordt voor 2024 uitgegaan van 4,7% en meerjarig van de door het Rijk gehanteerde percentages, die verwerkt zijn in de accressen van de algemene uitkering. Deze zijn bekend gemaakt in de meicirculaire 2023. Voor de dekking van de financiële gevolgen van de cao-ontwikkelingen wordt in de begroting een stelpost opgenomen.

7. OZB-verhoging
In de primaire begroting worden de geprognosticeerde opbrengsten van het jaar T-1 als basis gehanteerd. Deze prognoses worden vermeerderd met zowel de indexering (3,9% voor 2024) als de areaaluitbreiding. De indexering en areaaluitbreiding wordt ontleend aan de meicirculaire.

8. Overige belastingen en heffingen
Bij de overige heffingen wordt het profijtbeginsel als uitgangspunt gehanteerd, waarbij kostendekkendheid van tarieven geldt.

9. Begrotingssaldo
Op basis van de nota Reserves & Voorzieningen 2022-2026 wordt het begrotingsoverschot bij de jaarrekening toegevoegd aan de Algemene reserve, tenzij de gemeenteraad anders besluit, en het begrotingstekort wordt gedekt door een onttrekking uit de Algemene reserve.

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten (in €'s)

Onderstaand overzicht bevat de geraamde incidentele baten en lasten. De dotaties en onttrekkingen van de reserves vallen cijfermatig tegen de gevraagde budgetten weg in de overige programma's. De resterende incidentele baten en lasten worden gedekt uit de begrotingsruimte en zijn in overeenstemming met het uitvoeringsprogramma.

Programma	Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
0	Dotatie alg.reserve woningbouwexploitatie	115.285		25.808					
0	Onttrekking alg.reserve woningbouwexploitatie		300.000		300.000		300.000		
0	E.M. Efficiënte ambtelijke organisatie	200.000		-		-		-	
0	E.M. Oud Limburg Schuttersfeest (OLS)	100.000		-		-		-	
0	E.M. WOO-verzoeken	250.000		-		-		-	
2	E.M. Lambertushof	165.000		-		-		-	
2	E.M. Mobiliteitsplan - onderzoeken	40.000		-		-		-	
5	E.M. Brede SPUK Brede regeling combinatiefuncties	96.996		96.996		93.703		-	
5	E.M. Brede SPUK Lokaal sportakkoord	14.089		14.089		10.834		-	
5	E.M. Leadergebied Weerterland	15.000		15.000		15.000		15.000	
5	E.M. SPUK Digitale overheid	17.248	17.248	17.248	17.248	17.248	17.248	17.248	17.248
5	E.M. Verwijderen passantenhaven	154.000		-		-		-	
6	E.M. Brede SPUK Coördinatiekosten regionale aanpak	7.911		7.911		-		-	
6	E.M. Brede SPUK Eén tegen eenzaamheid	10.838		8.670		-		-	
6	E.M. Brede SPUK Mantelzorg	10.838		10.838		9.750		-	
6	E.M. Brede SPUK Versterken sociale basis	39.015		39.015		29.248			
6	E.M. Brede SPUK Welzijn op recept	10.295		12.463		14.624		-	
6	E.M. Noodopvang vluchtelingen	1.702.692	1.878.290	-	-	-	-	-	-
7	E.M. Brede SPUK Aanpak overgewicht en obesitas	18.966		18.966		-		-	
7	E.M. Brede SPUK Kansrijke start	17.340		17.340		21.665		-	
7	E.M. Brede SPUK Leefomgeving	10.838		10.838		-		-	
7	E.M. Brede SPUK Mentale gezondheid	5.419		5.419		-		-	
7	E.M. Brede SPUK OKO & vroegsignalering alcoholprob	2.709		2.709		-		-	
7	E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering	-	321.116	-	321.116	-	254.569	-	-
7	E.M. Brede SPUK Terugdringen gezondheidsachterstar	21.675		21.675		21.665		-	
7	E.M. Brede SPUK Valpreventie	51.478		51.478		53.080		-	
7	E.M. Brede SPUK Versterking kennis- en adviesfunct	2.709		2.709		-		-	
7	E.M. Tijdelijke regeling klimaat- en energiebeleid	343.036	343.036	346.120	346.120	-	-	-	-
7	E.M.Verduurzaming verenigingsgeb en gemeenschaps	180.000		-		-		-	
8	Tussentijdse winstneming grondexpl.		115.285		25.808				
8	Formatie ontwikkeling woongebieden	300.000		300.000		300.000			
Totaal		3.903.377	2.974.975	1.025.292	1.010.292	586.817	571.817	32.248	17.248

Toelichting geraamde incidentele baten en lasten

Dotatie algemene reserve woningbouwexploitatie
Baten tussentijdse winstneming grondexploitatie die toegevoegd wordt aan de reserve vanuit programma 8.

Onttrekking algemene reserve woningbouwexploitatie
Betreft dekking uit de reserve t.b.v. formatie ontwikkeling woongebieden.

E.M. Efficiënte ambtelijke organisatie
Bij de behandeling van de kadernota heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin uw raad vraag te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor onder andere een efficiëntere aansturing.

E.M. Oud Limburg Schuttersfeest (OLS)
Afgelopen zomer was schutterij Sint Antonius de trotse winnaar van het OLS. Uiteraard is het gemeentebestuur graag bereid om haar medewerking te verlenen om het OLS 2024 te ondersteunen en te faciliteren.

E.M. WOO-verzoeken
Er is gekozen voor inhuur omdat we in 2024 en 2025 de Wet open overheid implementeren.

E.M. Lambertushof
Lambertushof maakt integraal onderdeel uit van het centrum en het kernwinkelgebied. We gaan aan de slag met het uitwerken van een gebiedsvisie.

E.M. Mobiliteitsplan - onderzoeken
Naast de infrastructurele projecten maken ook onderzoeken deel uit van het Mobiliteitsplan Nederweert.

E.M. Brede SPUK Brede regeling combinatiefuncties
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Lokaal sportakkoord
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Leadergebied Weerterland
LEADER is een Europees-programma dat zich richt op de ontwikkeling van het landelijk gebied. LEADER-regio's ontvangen subsidie om lokale projecten en initiatieven te ondersteunen. Dit zijn incidentele kosten 2024-2027, om te kunnen participeren in LEADER.

E.M. SPUK Digitale overheid
Gemeenten krijgen per 1 januari 2023 de regiefunctie over de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) in lokale bibliotheken. Volgens de regeling moet de gemeente de specifieke uitkering besteden aan realisatie of instandhouding IDO's, promotie hieromtrent en voeren van regie over het netwerk rond IDO's.

E.M. Verwijderen passantenhaven
Na aanleg van de nieuwe passantenhaven is de huidige passantenhaven overbodig. De huidige passantenhaven wordt gedempt en de kanaaloever hersteld.

E.M. Brede SPUK Coördinatiekosten regionale aanpak
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Eén tegen eenzaamheid
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Mantelzorg
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Versterken sociale basis
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Welzijn op recept
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Noodopvang vluchtelingen
Als gevolg van de oorlog in Oekraïne draagt de gemeente de verantwoordelijkheid van het opvangen van vluchtelingen. Deze regeling bepaalt welke kosten de gemeente vergoed kunnen krijgen voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Het gaat hier om kosten die gemaakt worden voor leefgeld, transitiekosten voor geschikt maken van locatie en uitvoeringskosten.

E.M. Brede SPUK Aanpak overgewicht en obesitas
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Kansrijke start
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Leefomgeving
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Mentale gezondheid
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK OKO & vroegsignalering alcoholproblematiek
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering
De Brede SPUK-regeling is een subsidie regeling die voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord. Op dit item komen de rijksinkomsten binnen. De andere incidentele lasten met de omschrijving 'Brede SPUK' zijn uitgaven die betrekking hebben op diverse thema's en programma's. De regeling is tijdelijk van aard en loopt af in 2025.

E.M. Brede SPUK Terugdringen gezondheidsachterstand
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Valpreventie
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Brede SPUK Versterking kennis- en adviesfunctie
Zie voor toelichting E.M. Brede SPUK Specifieke uitkering

E.M. Tijdelijke regeling klimaat- en energiebeleid
Gemeenten en provincies spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Daarom is het essentieel dat zij over de benodigde kennis, expertise én uitvoeringscapaciteit beschikken. Deze regeling vergoed kosten die gemaakt worden in het kader van opstellen beleid dat bijdraagt aan het behalen van de doelen uit de Klimaatwet.

E.M.Verduurzaming verenigingsgebouwen en gemeenschapshuizen
In samenwerking met coöperatie Zuidenwind willen we de verenigingen die beschikken over een gebouw en de gemeenschapshuizen de mogelijkheid bieden om hun accommodatie te verduurzamen.

Tussentijdse winstneming grondexploitatie
Bij grondexploitaties wordt de (verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project worden zowel de lasten als de baten begroot.

Formatie ontwikkeling woongebieden
Inhuur projectbureau met de focus op projectmanagement én ondersteuning bij de uitvoering van de verschillende majeure gemeentelijke woningbouwprojecten.

Overzicht structurele mutaties reserves (in €'s)

Omschrijving	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Lasten 2027	Baten 2027
Reserve fusieschool de Kerneel	15.451	-	15.451	-	15.451	-	15.451	-
Reserve bouwkosten Bs De Schrank	6.250	-	6.250	-	6.250	-	6.250	-
Reserve N266 - N275 Nederweert	-	-	154.167	-	154.167	-	154.167	-
Totaal	**21.701**	**-**	**175.868**	**-**	**175.868**	**-**	**175.868**	**-**

Geprognotiseerde balans 2024 – 2027

Geprognosticeerde balans 2024 - 2027	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Vaste activa	**€ 29.751.858**	**€ 37.885.987**	**€ 39.346.967**	**€ 39.839.023**
Financiële vaste activa	**€ 819.828**	**€ 819.828**	**€ 819.828**	**€ 819.828**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	€ 204.848	€ 204.848	€ 204.848	€ 204.848
Leningen aan deelnemingen	€ 595.261	€ 595.261	€ 595.261	€ 595.261
Overige langlopende leningen	€ 2.730	€ 2.730	€ 2.730	€ 2.730
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	€ 16.989	€ 16.989	€ 16.989	€ 16.989
Immateriële vaste activa	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
-	€ -	€ -	€ -	€ -
Materiële vaste activa	**€ 28.932.030**	**€ 37.066.159**	**€ 38.527.139**	**€ 39.019.195**
Investeringen met economisch nut	€ 20.491.038	€ 19.615.676	€ 18.548.734	€ 17.481.747
Investeringen met economisch nut (heffing)	€ 472.700	€ 440.811	€ 408.922	€ 377.033
Investeringen met maatschappelijk nut	€ 7.968.292	€ 17.009.672	€ 19.569.483	€ 21.160.415
Vlottende activa	**€ 26.419.705**	**€ 17.204.536**	**€ 20.462.393**	**€ 20.985.050**
Liquide middelen	**€ 370.167**	**€ 370.167**	**€ 370.167**	**€ 370.167**
-	€ 370.167	€ 370.167	€ 370.167	€ 370.167
Overlopende activa	**€ 1.221.207**	**€ 1.221.207**	**€ 1.221.207**	**€ 1.221.207**
Overige overlopende activa	€ 1.221.207	€ 1.221.207	€ 1.221.207	€ 1.221.207
Uitzettingen	**€ 23.291.480**	**€ 15.494.779**	**€ 18.648.490**	**€ 19.393.676**
Overige vorderingen	€ 1.021.350	€ 1.021.350	€ 1.021.350	€ 1.021.350
Vorderingen op openbare lichamen	€ 4.214.493	€ 4.214.493	€ 4.214.493	€ 4.214.493
Uitzettingen schatkist Rijk	€ 18.055.637	€ 10.258.936	€ 13.412.647	€ 14.157.833
Voorraden	**€ 1.536.851**	**€ 118.383**	**€ 222.529**	**€ -**
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in expl.)	€ 1.534.311	€ 118.383	€ 222.529	€ -
Gereed product en handelsgoederen	€ 2.540	€ 2.540	€ 2.540	€ 2.540
Totaal activa	**€ 56.171.563**	**€ 55.090.523**	**€ 59.809.360**	**€ 60.824.073**

Vaste passiva	**€ 47.898.672**	**€ 46.817.632**	**€ 51.536.469**	**€ 52.551.182**
Eigen vermogen	**€ 27.753.075**	**€ 29.373.956**	**€ 33.228.159**	**€ 33.571.017**
Algemene reserve	€ 20.331.212	€ 21.041.356	€ 22.614.461	€ 26.618.724
Bestemmingsreserves	€ 6.527.004	€ 6.485.303	€ 6.309.435	€ 6.133.567
Saldo begroting	€ 894.859	€ 1.847.297	€ 4.304.263	€ 818.726
Vaste schulden	**€ 18.491**	**€ 18.491**	**€ 18.491**	**€ 18.491**
Waarborgsommen	€ 18.491	€ 18.491	€ 18.491	€ 18.491
Voorzieningen	**€ 20.127.106**	**€ 17.425.185**	**€ 18.289.819**	**€ 18.961.674**
-	€ 20.127.106	€ 17.425.185	€ 18.289.819	€ 18.961.674
Vlottende passiva	**€ 8.272.892**	**€ 8.272.892**	**€ 8.272.892**	**€ 8.272.892**
Overlopende passiva	**€ 4.864.980**	**€ 4.864.980**	**€ 4.864.980**	**€ 4.864.980**
Overige overlopende passiva	€ 4.864.980	€ 4.864.980	€ 4.864.980	€ 4.864.980
Vlottende schulden	**€ 3.407.912**	**€ 3.407.912**	**€ 3.407.912**	**€ 3.407.912**
Overige vlottende schulden	€ 3.407.912	€ 3.407.912	€ 3.407.912	€ 3.407.912
Totaal passiva	**€ 56.171.564**	**€ 55.090.524**	**€ 59.809.361**	**€ 60.824.074**

EMU-saldo

Algemeen
Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.
Het EMU-saldo vervult een rol bij de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt over het toegestane maximale tekort ervan op nationaal niveau. Aangezien de decentrale overheden onderdeel uitmaken van de sector overheid, is bepaald dat niet alleen het saldo van de centrale overheid meetelt, maar ook het saldo van de decentrale overheden.

Omschrijving (in €'s x 1.000)	2024	2025	2026	2027
Exploitatie saldo voor bestemming	1.621	3.854	343	754
Mutatie (im)matriële vaste activa	8.134	1.461	492	420
Mutaties voorzieningen	-5.355	720	672	1.031
Mutaties vooraad (incl BIE)	4.332	263	-223	-
Boekwinst verkoop effecten / vaste activa	-	-	-	-
EMU-Saldo	**8.732**	**6.298**	**1.284**	**2.205**

Liquiditeitsbegroting

De liquiditeitsbegroting is een overzicht van de verwachte ontvangsten en uitgaven. Hieronder de liquiditeitsbegroting van de gemeente Nederweert.

Omschrijving (in €'s x 1.000)	2024	2025	2026	2027
Financieel meerjarem perspectief	**1.847**	**4.304**	**819**	**930**
+ Afschrijving	1.196	1.557	1.865	1.922
+/- Mutaties voorziening	-5.355	720	672	1.031
+/- Mutaties reserves	-226	-450	-476	-176
- Geactiveerde investeringen	-9.330	-3.018	-2.357	-2.341
+ Grondexploitaties	4.332	263	-223	-
Overige mutaties	**-9.383**	**-928**	**-519**	**436**
Liquiditeit begin	**18.056**	**10.520**	**13.896**	**14.196**
Financieel meerjaren perspectief	1.847	4.304	819	930
Overige mutaties	-9.383	-928	-519	436
Liquiditeit eind	**10.520**	**13.896**	**14.196**	**15.562**

Dekkingsgraad

Omschrijving (in €'s x 1.000)	2024	2025	2026	2027
Saldo ontwikkeling liquiditeit	€ 18.056	€ 10.520	€ 13.896	€ 14.196
Saldo ontwikkeling voorzieningen	€ 20.127	€ 17.425	€ 18.289	€ 18.961
Dekkingsgraad in €	€ -2.071	€ -6.905	€ -4.393	€ -4.765
Dekkingsgraad in %	90%	60%	76%	75%

Overzicht reserves en voorzieningen

In de verordening (art. 212) is opgenomen dat het college de raad bij aanvang van de nieuwe raadsperiode de Nota Reserves en Voorzieningen aanbiedt. De nota reserves en voorzieningen beschrijft de stand van zaken van de reserves en voorzieningen, waarbij het volgende behandeld wordt:

- inzicht in de aard en de reden van de gevormde reserves en voorzieningen;
- inzicht in de financiële positie van de gemeente;
- bevordering van de afwegingsfunctie van de raad.

De relevante richtlijnen met betrekking tot reserves en voorzieningen zijn als volgt:

1. Reserves en voorzieningen kunnen uitsluitend worden ingesteld op basis van daartoe strekkende raadsbesluiten.
2. Het college van burgemeester en wethouders is gemachtigd om reserves in te stellen en hierin middelen, beschikbaar gesteld voor een éénmalig doel, -onderwerp of –taak, te storten die in het betreffende jaar (t) niet zijn uitgeven.
3. Tevens is het college gemachtigd om over deze door het college ingestelde reserves te beschikken ter realisering van het oorspronkelijk doel, onderwerp of taak in het volgende begrotingsjaar (t+1)
4. Er wordt geen beleid vastgesteld over stille reserves anders dan dat daadwerkelijke realisaties van stille reserves (boekwinsten) worden toegevoegd aan de Algemene reserve.
5. Beheersplannen welke gerelateerd zijn aan voorzieningen worden periodiek geactualiseerd met in achtneming van de wettelijke kaders.
6. Het is uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de raad om een uitspraak te doen over het weerstandsvermogen. De algemene reserve maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit, waarbij de als streefnorm voor het weerstandsvermogen tenminste 1,0 wordt gehanteerd.
7. Toevoegingen en onttrekkingen van de algemene reserve woningbouwexploitatie en de algemene reserve industrieterreinexploitatie, als gevolg van wijziging van het risicoprofiel van lopende grondexploitaties, worden ten laste c.q. ten gunste gebracht van deze algemene reserves.
8. Toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen (verplichtingen, verliezen en risico's), ingesteld op basis van artikel 44 lid 1a en 1b, komen ten laste c.q. ten gunste van de algemene reserve
9. Toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen met betrekking tot grondexploitaties komen ten gunste c.q. ten laste van de algemene reserves woningbouwexploitatie c.q. industrieterreinexploitatie.
10. Toevoegingen en onttrekkingen aan egalisatievoorzieningen, ingesteld op basis van artikel 44 lid 1c, komen ten laste c.q. ten gunste van de exploitatie van het betreffende boekjaar.
11. Het vrijvallen van reserves en voorzieningen komt ten gunste van de algemene reserve.
12. Het vrijvallen van voorzieningen m.b.t. de grondexploitatie komt ten gunste van de algemene reserves woningbouwexploitatie c.q. industrieterreinexploitatie.
13. Toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserve zijn alleen geoorloofd door een afzonderlijk raadsbesluit.
14. Het rekeningsaldo wordt toegevoegd aan de Algemene reserve tenzij de gemeenteraad anders besluit

Reserves

Categorie reserves	Relatie programma	Nummer	Omschrijving reserves	Boekwaarde begin 2024	Toevoeging	Ontrekking	Boekwaarde begin 2025	Toevoeging	Ontrekking	Boekwaarde begin 2026	Toevoeging	Ontrekking	Boekwaarde begin 2027	Toevoeging	Ontrekking	Boekwaarde begin 2028
Algemene reserve	Programma 0	100010	Algemene reserve	13.443.888	1.847.297	-	15.291.185	4.304.263	-	19.595.448	818.726	-	20.414.174	929.896	-	21.344.070
	Programma 8	100011	Algemene reserve woningbouwexploitatie	5.813.713	115.285	300.000	5.628.998	25.808	300.000	5.354.806	-	300.000	5.054.806	-	-	5.054.806
	Programma 8	100012	Algemene reserve industrieterreinexploitatie	1.616.390	-	-	1.616.390	-	-	1.616.390	-	-	1.616.390	-	-	1.616.390
Totaal algemene reserve				**20.873.992**	**1.962.582**	**300.000**	**22.536.574**	**4.330.071**	**300.000**	**26.566.645**	**818.726**	**300.000**	**27.085.371**	**929.896**	**-**	**28.015.267**
Bestemmingsreserves: bestedingsfunctie	Programma 0	100135	Verplichtingen jaarrekening	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
	Programma 2	100141	Onderhoud wegen	367.922	-	-	367.922	-	-	367.922	-	-	367.922	-	-	367.922
	Programma 3	100144	Buitengebied in Balans	7.540	-	-	7.540	-	-	7.540	-	-	7.540	-	-	7.540
Totaal bestemmingsreserves: bestedingsfunctie				**375.462**	**-**	**-**	**375.462**	**-**	**-**	**375.462**	**-**	**-**	**375.462**	**-**	**-**	**375.462**
Bestemmingsreserves: dekkingsfunctie	Programma 4	100137	Fusieschool de Kerneel	324.496	-	15.451	309.045	-	15.451	293.594	-	15.451	278.143	-	15.451	262.692
	Programma 2	100145	N266 - N275 Nederweert	4.648.551	-	-	4.648.551	-	154.167	4.494.384	-	154.167	4.340.217	-	154.167	4.186.050
	Programma 2	100146	Langzaamverkeerbrug kanaal - N266	500.000	-	-	500.000	-	-	500.000	-	-	500.000	-	-	500.000
	Programma 4	100147	Bouwkosten Bs De Schrank	200.000	-	6.250	193.750	-	6.250	187.500	-	6.250	181.250	-	6.250	175.000
Totaal bestemmingsreserves: dekkingsfunctie				**5.673.047**	**-**	**21.701**	**5.651.346**	**-**	**175.868**	**5.475.478**	**-**	**175.868**	**5.299.610**	**-**	**175.868**	**5.123.742**
Bestemmingsreserves: egalisatiefunctie	Programma 0	100111	Vorming, opleiding en organisatieontwikkeling	154.137	-	-	154.137	-	-	154.137	-	-	154.137	-	-	154.137
	Programma 6	100142	3 Decentralisaties	159.790	-	20.000	139.790	-	-	139.790	-	-	139.790	-	-	139.790
	Programma 7	100143	Riolering	516.648	-	-	516.648	-	-	516.648	-	-	516.648	-	-	516.648
Totaal bestemmingsreserves: egalisatiefunctie				**830.575**	**-**	**20.000**	**810.575**	**-**	**-**	**810.575**	**-**	**-**	**810.575**	**-**	**-**	**810.575**
		Totaal		**27.753.076**	**1.962.582**	**341.701**	**29.373.957**	**4.330.071**	**475.868**	**33.228.160**	**818.726**	**475.868**	**33.571.018**	**929.896**	**175.868**	**34.325.046**

Voorzieningen

Categorie voorziening	Nr. voorziening	Omschrijving voorziening	Boekwaarde begin 2024	Vermeerdering	Vermindering	Rente bijschrijving	Boekwaarde begin 2025	Vermeerdering	Vermindering	Rente bijschrijving	Boekwaarde begin 2026	Vermeerdering	Vermindering	Rente bijschrijving	Boekwaarde begin 2027	Vermeerdering	Vermindering	Rente bijschrijving	Boekwaarde begin 2028
Algemene dienst	10001	Pensioen wethouders	1.096.512	40.654	50.797	5.790	1.092.159	41.642	50.797	5.767	1.088.771	42.645	50.797	5.749	1.086.368	42.658	50.797	5.736	1.083.965
	10002	Dubieuze debiteuren	201.455	-	-	-	201.455	-	-	-	201.455	-	-	-	201.455	-	-	-	201.455
	10003	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	342.621	342.390	161.477	8.566	532.100	342.390	185.818	13.302	701.974	342.390	411.188	17.549	650.725	342.391	175.943	16.268	833.441
	10007	Bovenwettelijk verlof (spaarverlof)	146.552	-	-	-	146.552	-	-	-	146.552	-	-	-	146.552	-	-	-	146.552
	2100001	Onderhoud Brug 15	45.163	11.000	11.000	-	45.163	11.000	11.000	-	45.163	11.000	11.000	-	45.163	11.000	11.000	-	45.163
	2100002	N266-N270 Nederweert GOML-subsidie	3.430.709	-	3.430.709	-	0	-	-	-	0	-	-	-	0	-	-	-	0
	2200002	Parkeerfonds	43.050	-	-	-	43.050	-	-	-	43.050	-	-	-	43.050	-	-	-	43.050
	5200001	Calamiteitenfonds buitensportverenigingen	52.633	-	-	-	52.633	-	-	-	52.633	-	-	-	52.633	-	-	-	52.633
	5500001	Onderhoud molens	788.134	74.679	28.178	19.703	854.338	74.679	74.299	21.358	876.076	75.485	174.079	21.902	799.384	75.484	66.079	19.985	828.774
	5700001	Groenfonds (Sarsven)	3.264	-	-	-	3.264	-	-	-	3.264	-	-	-	3.264	-	-	-	3.264
	6300001	Debiteuren sociale zaken	148.082	-	-	-	148.082	-	-	-	148.082	-	-	-	148.082	-	-	-	148.082
	7200001	Riolering	13.662.804	1.064.110	574.000	341.570	14.494.484	1.115.841	946.000	362.362	15.026.687	1.117.739	547.000	375.667	15.973.093	1.109.287	687.000	399.327	16.794.707
	7300001	Tariefegalisatie afvalstoffenheffing	25.514	-	-	-	25.514	-	-	-	25.514	-	-	-	25.514	-	-	-	25.514
	8100091	Planschadevergoeding (wettelijke rente)	51.441	-1.029	-	1.029	51.441	-1.029	-	1.029	51.441	-1.029	-	1.029	51.441	-1.029	-	1.029	51.441
Totaal algemene dienst			**20.037.933**	**1.531.805**	**4.256.161**	**376.657**	**17.690.234**	**1.584.523**	**1.267.914**	**403.818**	**18.410.661**	**1.588.230**	**1.194.064**	**421.896**	**19.226.723**	**1.579.791**	**990.819**	**442.345**	**20.258.040**
Grondexploitatie	8200074	Tiskeswej	144.207	-	-	-	144.207	-	-	-	144.207	-	144.207	-	-	-	-	-	-
	8200075	Salmespad	322.772	-	322.722	-	50	-	-	-	50	-	-	-	50	-	-	-	50
	8200076	Centrumplan	2.684.688	-	2.684.688	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	8200095	Afwerking afgesloten grondexploitaties	84.437	-	-	-	84.437	-	-	-	84.437	-	-	-	84.437	-	-	-	84.437
Totaal grondexploitatie			**3.236.104**	**-**	**3.007.410**	**-**	**228.694**	**-**	**-**	**-**	**228.694**	**-**	**144.207**	**-**	**84.487**	**-**	**-**	**-**	**84.487**
Eindtotaal			**23.274.038**	**1.531.805**	**7.263.571**	**376.657**	**17.918.929**	**1.584.523**	**1.267.914**	**403.818**	**18.639.356**	**1.588.230**	**1.338.271**	**421.896**	**19.311.211**	**1.579.791**	**990.819**	**442.345**	**20.342.528**

D. Uitvoeringsprogramma

Inleiding
Het uitvoeringsprogramma geeft een overzicht van de mutaties die na de kadernota zijn ontstaan.

Majeure thema's als bijlage achter uitvoeringsprogramma
Bij de vaststelling van de jaarrekening en kadernota is besloten om het rekeningresultaat van 2021 te bestemmen voor 3 thema's.
Voor de majeure thema's is een budget van € 400.000 gereserveerd voor elk van de 3 thema's.
Bij deze begroting voegen we hier het majeure thema "Wonen" aan toe.

Programma 0: Bestuur, participatie en dienstverlening

WOO-verzoeken
In 2022 en 2023 heeft er inhuur plaatsgevonden voor de behandeling van WOO-verzoeken omdat het aantal verzoeken is toegenomen ten opzichte van de periode voor de inwerkingtreding van de Wet open overheid. Er is gekozen voor inhuur omdat we in 2024 en 2025 de Wet open overheid implementeren. De verwachting is dat door de implementatie de informatiehuishouding en de juridische werkprocessen zodanig worden aangepast, dat hiervoor minder capaciteit nodig is.

Incidentele lasten 2024	€ 250.000

Efficiëntie ambtelijke organisatie
Bij de behandeling van de kadernota heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin uw raad vraag te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor onder andere een efficiëntere aansturing.

Komend jaar willen we op een aantal onderdelen van de organisatie een scan uitvoeren om invulling te geven aan verzoek raad. Hiervoor vragen we een budget van € 200.000.
Met dit budget kunnen we gericht op clusterniveau onderzoeken waar verbetering nodig en mogelijk is. Mochten hier formatieve of andersoortige maatregelen nodig zijn die budget vergen, dan komen we hier bij de raad op terug (bij kadernota).

Incidentele lasten 2024	€ 200.000

Oud Limburgs Schuttersfeest
Afgelopen zomer was schutterij Sint Antonius de trotse winnaar van het OLS. Uiteraard is het gemeentebestuur graag bereid om haar medewerking te verlenen om het OLS 2024 te ondersteunen en te faciliteren. Uiteraard is schutterij Sint Antonius en de OLS federatie eindverantwoordelijk voor het organiseren van het OLS 2024. We ramen qua kosten nu een bedrag van € 100.000 aan kosten. Bij de berap 2 verantwoorden aan uw raad de exacte uitgaven.

Incidentele lasten 2024	€ 100.000

Programma 1: Veiligheid en handhaving

Uitbreiding formatie juridische handhaving
De formatie juridische handhaving wordt met 20 uur uitgebreid omdat er achterstand is ontstaan op het gebied van juridische handhaving. Dit is het gevolg van het feit de toename van het aantal complexe en tijdrovende handhavingsdossiers al ruime tijd aan houdt. Voorbeelden hiervan zijn het windmolendossier en burenconflicten. Daarnaast leiden de extra capaciteit voor boa-werkzaamheden en ondermijningsprojecten in het buitengebied tot meer constateringen van overtredingen. Dit heeft gevolgen voor de juridische handhavingscapaciteit.

Structurele lasten 2024-2027	€ 53.000

Programma 2: Verkeer en vervoer

Onderhoud en rehabilitaties wegen

Er is een nieuw wegenbeheerprogramma opgesteld voor de jaren 2024-2033. Voor de financiële doorvertaling is uitgegaan van niveau B (basis). Hiermee wordt voldaan aan een minimaal verantwoord kwaliteitsniveau zonder dat normen en richtlijnen voor veiligheid, comfort, en aanzien worden overschreden én er kapitaalsvernietiging ontstaat. Dit niveau komt ook overeen met de keuze die de gemeenteraad heeft gemaakt in 2006.
In bijlage 7.3 wordt deze ontwikkeling nader toegelicht.

Verhoging structurele lasten wegen 2024-2027	2024 - ca. € 100.000 2025 - ca. € 600.000 2026 e.v. ca. € 1.000.000
Investering rehabilitaties 2024-2027	2024 - ca. € 60.000 2025 e.v.- ca. € 2.341.000
Structurele lasten rehabilitaties 2025-2027	2025 - ca. € 2.000 2026 - ca. € 80.000 2027 - ca. € 158.000

Vergroening Raadhuisplein

De raad heeft op 3-11-2020 een motie aangenomen om te onderzoeken in hoeverre vergroening van het Raadhuisplein mogelijk is. Reden hiervoor is dat het Raadhuisplein erg versteend is en het aanbrengen van groen het plein meer karakter geeft. Meer groen sluit ook aan bij de doelen uit het klimaatadaptatieplan en de wens van de Raad om meer groen in de kernen aan te brengen. Belangrijk uitgangspunt is dat er nog evenementen op het Raadhuisplein gehouden kunnen houden (m.n. de kermis). Indien de weekmarkt niet verplaatst kan worden, dient ook de markt op het Raadhuisplein plaats te kunnen vinden. Verzocht is om dit eerst samen met deze gebruikers te onderzoeken.
Vervolgens dient budget gevonden te worden in bestaande uitvoeringsplannen (groenbeleidsplan, klimaatadaptatieplan, centrumplan).
Samen met de marktcommissie en de kermismeester is gekeken wat er maximaal mogelijk is om het Raadhuisplein te vergroenen, waarbij voldoende ruimte overblijft voor de kermis en de markt. Ook is intern overleg gevoerd, in relatie tot het gebruik van het plein/voorterrein voor gemeentelijke ceremonies en bevoorrading van het gemeentehuis. Het schetsontwerp is door alle partijen akkoord bevonden. In het ontwerp zijn tevens de resultaten uit het parkeeronderzoek meegenomen.
De exacte uitwerking/beplantingsplan vindt plaats na behandeling van de begroting.
Het ontwerp kan vervolgens in 2024 gerealiseerd worden. De geraamde kosten bedragen € 125.000 met een afschrijvingstermijn van 20 jaar. In bestaande uitvoeringsplannen was hier geen rekening mee gehouden. Vandaar dat dit bedrag nu in het uitvoeringsprogramma wordt opgenomen.
In bijlage 7.1 wordt deze ontwikkeling nader toegelicht.

Investering vergroening Raadhuisplein 2024	€ 125.000
Structurele lasten vergroening 2025-2027	€ 6.250

Lambertushof
De gemeente gaat het gebied rondom de Lambertushof herinrichten zodat dit aansluit bij het reeds vernieuwde centrum. Zo wordt het centrum aantrekkelijker gemaakt om te verblijven. Gezien de beperkte capaciteit binnen de gemeentelijke organisatie en de wens om Lambertushof/Kerkstraat Noord op korte termijn te ontwikkelen, is onderzocht in hoeverre de gemeente ontzorgd kan worden in de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden.

Het totale investeringsbedrag bedraagt € 1.040.000 waarvan € 165.000 incidentele lasten zijn welke we ten laste brengen van de begrotingsruimte 2024 en € 875.000 betreft het investeringsbedrag waarbij de verwachting is dat er ca. € 117.000 gedekt wordt door subsidie en de voorziening riolering (afkoppelen hemelwater) Er wordt een afschrijvingstermijn van 20 jaar gehanteerd.
In bijlage 7.2 wordt deze ontwikkeling nader toegelicht.

Incidentele lasten tlv de begroting ruimte 2024	€ 165.000
Bruto investering Lambertushof 2024	€ 875.000
Verwachte dekking subsidie/voorziening riolering	€ 117.000
Structurele lasten Lambertushof 2025-2027 e.v.	€ 26.000

Vervangen & verduurzamen aanstraalverlichting kerktorens
De conventionele aanstraal verlichting van de kerktorens van Ospel en Nederweert zijn van 2009 en zijn aan vervanging toe. De speciale lampen zijn namelijk niet meer te verkrijgen. De installatie dient te worden vervangen door energiezuinige LED armaturen.
Deze besparen 38% energie ten opzichte van de huidige installatie en verlangen veel minder onderhoud.
De investering bedraagt € 34.000,- en de afschrijvingstermijn is 20 jaar.

Investering aanstraalverlichting 2024	€ 34.000
Structurele lasten aanstraalverlichting 2025-2027	€ 1.700

Programma 6: Sociaal domein

Lokale sociale basis
In 2022 is de Regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026 vastgesteld. Met deze visie geven we verder invulling aan onze regionale doelen en ambities voor de komende jaren in het ondersteunen van kwetsbare inwoners. Het versterken van de lokale sociale basis is één van de speerpunten uit de regiovisie Meedoen en wonen 2022-2026, daarbij kun je bijvoorbeeld denken aan preventie en vroegsignalering. Om lokaal de sociale basis te blijven versterken, ramen we jaarlijks een bedrag van € 100.000,-.

In bijlage 7.4 wordt deze ontwikkeling nader toegelicht.

Structurele lasten 2024-2027	€ 100.000,-

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Investeringen riolering
We hebben in juni 2020 het strategisch klimaatadaptatieplan vastgesteld. Onderstaande investeringen zijn nodig voor de periode 2024-2027 en komen ten laste van de voorziening riolering. Gezien de forse prijsstijgingen van de afgelopen jaren hebben we een reële indexering toegepast i.p.v. de 1% zoals die destijds in het klimaatadaptatieplan is aangehouden.

Klimaatmaatregelen:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Subsidie afkoppelen particulieren	72.000	75.000	-	-
Afkoppelen openbare verharding	288.000	300.000	304.000	309.000
Blauw groene schoolpleinen*	31.000	32.000	32.000	33.000
Klimaatadaptatieplan	-	51.000	-	-
Dorpstraat Leveroy	49.000	127.000	-	-
Sportpark Bengele Nederweert	-	44.000	-	-
Strateris- Geer Nederweert	-	-	19.000	-
Strateris-Hovensteeg Nederweert	-	-	-	52.000
Pannenweg	-	-	-	-
Totaal	**440.000**	**629.000**	**355.000**	**394.000**

*Investeringen in groen blauwe schoolpleinen voor 2023 en verder worden gedekt uit het krediet afkoppelen openbaar gebied.

Bij de berekening van de rioolheffing in het kostendekkingsplan 2020 zijn naast de investering uit het strategisch klimaatadaptatieplan tevens de investeringen in de gemalen en vrij-verval riolering bijgesteld. Deze investeringen komen ten laste van de voorziening riolering.

Overige maatregelen:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Gemalen mech./electr.	31.000	150.000	97.000	173.000
mechanische riolering- electr.	3.000	3.000	-	3.000
	-	-	-	-
Totaal	**34.000**	**153.000**	**97.000**	**176.000**

Uitvoering motie Oprichting Projectbureau Luchtkwaliteit.
De luchtkwaliteit in de gemeente Nederweert is van groot belang voor het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. Er is behoefte om de luchtkwaliteit te verbeteren waarbij alle relevante sectoren en bronnen van uitstoot worden aangepakt. Op 19 september 2023 heeft de raad de motie Oprichting Projectbureau Luchtkwaliteit aangenomen omdat dit een effectieve manier kan zijn om de verbetering van de luchtkwaliteit in Nederweert integraal aan te pakken. De motie roept het college op om een Projectbureau Luchtkwaliteit op te richten die een integraal plan voor de verbetering van luchtkwaliteit ontwikkelt en uitvoert. Dit bureau rapporteert jaarlijks aan de gemeenteraad.
In 2024 richten wij dit projectbureau op en vragen wij middelen om dit bureau te bemensen en de taken uit te laten voeren.

Incidentele lasten 2024	pm

Lokale heffingen
Bij de raadsvergadering van de kadernota 2024 op 11 juli 2023, heeft de gemeenteraad de motie Lokale belastingen aangenomen. Hierbij is het College opgeroepen om de lokale belastingen te verlagen om in de top-15 van Limburg te geraken. Het bereiken van de top-15 van Limburg is buiten de gemeentelijke tariefstelling, ook afhankelijk van externe factoren. Zo is het op dit moment onbekend wat andere Limburgse gemeenten in hun tariefstellingen voor begrotingsjaar 2024 gaan opnemen. Het is gebruikelijk dat de tarieven pas na de vaststelling van de begroting worden berekend en voorgelegd aan de raad, ter besluitvorming. Desondanks hebben wij gewerkt aan een oplossing die handelt in de geest van de aangenomen motie en die voor iedereen geldt. Ieder huishouden ontvangt € 100 korting op de aanslag gemeentelijke belastingen 2024. Wij zullen dit effectueren op de afvalstofheffing, om zo alle huishoudens in Nederweert te laten profiteren van dit voordeel. Deze maatregelen bekijken we van jaar tot jaar. In Nederweert zijn er afgerond 7.600 huishoudens.

Incidentele lasten 2024	€ 760.000

Samenvatting uitvoeringsprogramma

Uitvoeringsprogramma 2024-2027									Reserves en voorzieningen										Begrotingsruimte (exploitatie)				
Programma	Taak-veld	Onderwerp	EN/ MN	Invest.-bedrag 2024	Invest.-bedrag 2025	Invest.-bedrag 2026	Invest.-bedrag 2027	Invest.-bedrag 2028	D	2024	D	2025	D	2026	D	2027	D	2028	2024	2025	2026	2027	2028
0: Bestuur, participatie en dienstverlening	0.4	Budget WOO-verzoeken																	-250.000				
0: Bestuur, participatie en dienstverlening	0.1	Personeel																	-200.000				
0: Bestuur, participatie en dienstverlening	0.1	OLS																	-100.000				
0: Bestuur, participatie en dienstverlening	0.4	Uitbreiding formatie juridische handhaving																	-53.000	-53.000	-53.000	-53.000	-53.000
2: Verkeer en vervoer	2.1	N266-N275 Nederweert							V	126.291	V	250.000											
2: Verkeer en vervoer	2.1	Onderhoud en rehabilitaties wegen: verhoging structurele lasten wegen																	-103.464	-600.455	-1.001.766	-980.596	-959.091
2: Verkeer en vervoer	2.1	Onderhoud en rehabilitaties wegen: investering rehabilitaties + kapitaallasten	MN	-58.773	-2.341.372	-2.341.372	-2.341.372	-2.341.372												-1.959	-80.006	-158.052	-236.097
2: Verkeer en vervoer	2.1	Vergroening Raadhuisplein + kapitaallasten	MN	-125.000																-6.250	-6.250	-6.250	-6.250
2: Verkeer en vervoer	2.1	Labertushof eenmalig																	-165.000				
2: Verkeer en vervoer	2.1	Lambertushof investering + kapitaallasten	MN	-758.000																-25.267	-25.267	-25.267	-25.267
2: Verkeer en vervoer	2.1	Vervangen & verduurzamen aanstraalverlichting kerktorens + kapitaallasten	MN	-34.000																-1.700	-1.700	-1.700	-1.700
6: Sociaal domein	6.1	Lokale sociale basis																	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
7: Volksgezondheid en milieu	7.2	Riolering							V	-115.000	V	-99.000	V	-83.000	V	-104.000	V	-708.000					
7: Volksgezondheid en milieu	7.3	Lokale heffingen																	-760.000				
		Totaal			-2.341.372	-2.341.372	-2.341.372	-2.341.372		11.291		151.000		-83.000		-104.000		-708.000	-1.731.464	-788.631	-1.267.989	-1.324.864	-1.381.405

EN = investeringen met een economisch nut / MN = investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

E. Bijlagen

Bijlage 1: Recapitulatie begrotingsevenwicht

	Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Recapitulatie begrotingsevenwicht	Totaal	Waarvan: Incidentieel	Structureel	Totaal	Waarvan: Incidentieel	Structureel	Totaal	Waarvan: Incidentieel	Structureel	Totaal	Waarvan: Incidentieel	Structureel
Lasten programma 0	2.852.431	550.000	2.302.431	3.043.020	-	3.043.020	3.597.902	-	3.597.902	4.114.456	-	4.114.456
Lasten programma 1	1.831.106	-	1.831.106	1.834.372	-	1.834.372	1.837.688	-	1.837.688	1.839.497	-	1.839.497
Lasten programma 2	3.375.734	205.000	3.170.734	3.861.587	-	3.861.587	4.617.733	-	4.617.733	4.709.505	-	4.709.505
Lasten programma 3	737.062	-	737.062	739.562	-	739.562	742.111	-	742.111	744.718	-	744.718
Lasten programma 4	1.312.280	-	1.312.280	1.314.430	-	1.314.430	1.326.729	-	1.326.729	1.338.822	-	1.338.822
Lasten programma 5	3.714.254	297.333	3.416.921	3.613.217	143.333	3.469.884	3.644.745	136.785	3.507.960	3.576.187	32.248	3.543.939
Lasten programma 6	20.503.053	1.781.589	18.721.464	19.310.489	78.897	19.231.592	19.417.612	53.622	19.363.990	19.482.463	-	19.482.463
Lasten programma 7	6.417.587	654.170	5.763.417	6.346.789	477.254	5.869.535	6.105.921	96.410	6.009.511	6.065.988	-	6.065.988
Lasten programma 8	8.255.474	300.000	7.955.474	3.977.297	300.000	3.677.297	2.995.414	300.000	2.695.414	2.193.190	-	2.193.190
Totaal lasten programma's	48.998.981	3.788.092	45.210.889	44.040.763	999.484	43.041.279	44.285.855	586.817	43.699.038	44.064.826	32.248	44.032.578
Baten programma 0	190.349	-	190.349	184.834	-	184.834	214.972	-	214.972	224.824	-	224.824
Baten programma 1	14.142	-	14.142	14.142	-	14.142	14.142	-	14.142	14.142	-	14.142
Baten programma 2	61.137	-	61.137	61.137	-	61.137	61.137	-	61.137	61.137	-	61.137
Baten programma 3	112.155	-	112.155	117.155	-	117.155	117.155	-	117.155	117.155	-	117.155
Baten programma 4	102.686	-	102.686	102.686	-	102.686	102.686	-	102.686	102.686	-	102.686
Baten programma 5	311.749	17.248	294.501	311.749	17.248	294.501	311.749	17.248	311.749	311.749	17.248	294.501
Baten programma 6	4.899.500	1.878.290	3.021.210	3.208.438		3.208.438	3.210.714		3.210.714	3.211.583		3.211.583
Baten programma 7	4.660.096	664.152	3.995.944	5.600.682	667.236	4.933.446	5.181.490	254.569	5.181.490	5.014.956	-	5.014.956
Baten programma 8	6.469.181	115.285	6.353.896	2.093.108	25.808	2.067.300	1.076.851	-	1.076.851	565.908	-	565.908
Totaal baten programma's	16.820.995	2.674.975	14.146.020	11.693.931	710.292	10.983.639	10.290.896	271.817	10.290.896	9.624.140	17.248	9.606.892
Saldo van baten en lasten programm	-32.177.986	-1.113.117	-31.064.869	-32.346.832	-289.192	-32.057.640	-33.994.959	-315.000	-33.408.142	-34.440.686	-15.000	-34.425.686
Lasten algemeen dekkingsmiddel	150.869	-	150.869	141.716	-	141.716	146.748	-	146.748	151.427	-	151.427
Lasten overhead	7.097.436	-	7.097.436	6.865.214	-	6.865.214	6.886.150	-	6.886.150	6.896.082	-	6.896.082
Lasten vennootschapsbelasting	10.783	-	10.783	11.031	-	11.031	11.285	-	11.285	11.544	-	11.544
Lasten onvoorzien	17.000	-	17.000	17.000	-	17.000	17.000	-	17.000	17.000	-	17.000
Totaal lasten diverse	7.276.088	-	7.276.088	7.034.961	-	7.034.961	7.061.183	-	7.061.183	7.076.053	-	7.076.053
Baten algemeen dekkingsmiddel	41.070.497	-	41.070.497	43.231.538	-	43.231.538	41.394.542	-	41.394.542	42.266.309	-	42.266.309
Baten overhead	4.458	-	4.458	4.458	-	4.458	4.458	-	4.458	4.458	-	4.458
Baten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Baten onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten diverse	41.074.955	-	41.074.955	43.235.996	-	43.235.996	41.399.000	-	41.399.000	42.270.767	-	42.270.767
Saldo diverse	33.798.867	-	33.798.867	36.201.035	-	36.201.035	34.337.817	-	34.337.817	35.194.714	-	35.194.714
Totaal saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	1.620.881	-1.113.117	2.733.998	3.854.203	-289.192	4.143.395	342.858	-315.000	657.858	754.028	-15.000	769.028
Stortingen in reserves (U)	115.285	115.285	-	25.808	25.808	-	-	-	-	-	-	-
Ontrekkingen aan reserves (I)	-341.701	-320.000	-21.701	-475.868	-300.000	-175.868	-475.868	-300.000	-175.868	-175.868	-	-175.868
Geraamd resultaat	1.847.297	-908.402	2.755.699	4.304.263	-15.000	4.319.263	818.726	-15.000	833.726	929.896	-15.000	944.896
Totaal structurele lasten	56.275.069	3.788.092	52.486.977	51.075.724	999.484	50.076.240	51.347.038	586.817	50.760.221	51.140.879	32.248	51.108.631
Totaal structurele baten	57.895.950	2.674.975	55.220.975	54.929.927	710.292	54.219.635	51.689.896	271.817	51.689.896	51.894.907	17.248	51.877.659
Structurele baten - structurele laste	1.620.881	-1.113.117	2.733.998	3.854.203	-289.192	4.143.395	342.858	-315.000	929.675	754.028	-15.000	769.028

Bijlage 2: Raming stelpost personeel 2024

Op basis van de meicirculaire 2023 wordt de loonstijging berekend.

Stelpost loonkostenstijging			2024	2025	2026	2027
		2024				
Loonkosten volgens personeelsbegroting		11.299.160				
Af:						
wachtgeld en pensioen wethouders		198.413				
Totale loonkosten		**11.100.747**				
			11.100.747	11.100.747	11.100.747	11.100.747
Stelpost stijging 2024	4,70%		521.735	521.735	521.735	521.735
			11.622.482	11.622.482	11.622.482	11.622.482
stelpost stijging 2025	5,40%			627.614	627.614	627.614
				12.250.096	12.250.096	12.250.096
stelpost stijging 2026	4,50%				551.254	551.254
					12.801.350	12.801.350
stelpost stijging 2027	3,90%					499.253
						13.300.603
stelpost stijging 2028	3,90%					
Totaal stelpost loonkostenstijging			**521.735**	**1.149.349**	**1.700.603**	**2.199.856**
fcl nr. 60800030/38001						
Huidige begrote bedragen			1.144.149	1.543.168	1.935.552	2.342.061
Mutaties 2023-2026			**-622.414**	**-393.819**	**-234.949**	**-142.205**

Bijlage 3: Personeelsbegroting 2024

FTE	Omschrijfing	Jaar wedden	belaste toelagen	bijdrage ZK	onbelaste toelagen	wn premie VPL	wn premie OP/NP	wn premie AOP/WGA	grondslag premie WW	wn premie WW	totaal werknemer inhoudingen	debruterings-factor OP/NP/IP	wg afdracht VPL	wg afdracht ZVW	wg afdracht OP/NP	wg afdracht AOP	wg afdracht WAO	wg afdracht UFO/Whk	totaal werkgever afdracht	TOTAAL tlv GEMEENTE
1	HKP SECRETARIS	120.484	278	168	-	-	8.435	199	59.706	90	8.724	792	-	-	27.902	1.583	4.496	406	34.387	146.593
14,82	HKP INFORMATIEVOORZIENING	922.325	1.666	3.920	-	-	55.246	1.140	847.297	1.274	57.660	-	-	-	180.988	9.072	65.887	5.950	261.897	1.132.148
4,17	HKP PERSONEEL EN KABINET	265.312	-	1.224	-	-	16.119	338	226.831	341	16.798	2.510	-	-	53.052	2.695	17.875	1.614	75.236	324.974
2,78	HKP STRATEGIE EN PROJECTEN	217.577	278	504	-	-	13.945	306	179.118	270	14.521	2.201	-	-	45.889	2.438	13.488	1.218	63.033	266.871
5,53	HKP FACILITAIR	316.205	4.350	1.918	-	-	17.616	339	294.693	442	18.397	4.298	-	-	57.564	2.685	22.887	2.067	85.203	389.279
6,56	HKP COMPTABILITEIT	439.717	833	1.304	-	-	26.935	569	374.057	562	28.066	2.376	-	-	88.382	4.519	28.796	2.600	124.298	538.086
9,96	HKP AJBZ	691.856	2.225	1.976	-	-	42.835	913	491.491	894	44.642	6.517	-	-	140.649	7.258	45.843	4.140	197.890	849.305
1,66	HKP AJBZ ONDERMIJNING	122.829	2.012	504	-	-	7.741	168	97.785	147	8.056	1.314	-	-	25.451	1.334	7.548	682	35.014	152.303
2	HKP LEIDINGGEVENDEN	196.303	278	336	-	-	13.252	304	59.706	180	13.736	1.584	-	-	43.745	2.418	8.992	812	55.967	239.148
7,56	KP DVL/PUBIEKSZAKEN	406.867	2.613	3.296	-	-	22.951	445	322.268	560	23.956	5.986	-	-	74.882	3.537	29.131	2.631	110.181	499.001
3,92	KP DVL/BURGERZAKEN	224.586	555	1.096	-	-	13.005	258	211.878	317	13.580	3.104	-	-	42.510	2.064	16.953	1.531	63.058	275.715
18,58	KP DVL/TEAM INWONERS	1.172.451	833	4.040	-	-	70.395	1.457	859.266	1.610	73.462	11.894	-	-	230.677	11.584	83.429	7.534	333.224	1.437.086
17,06	KP DVL TEAM ORD	1.143.953	4.061	3.152	-	-	70.074	1.480	986.355	1.484	73.038	13.509	-	-	229.929	11.755	75.202	6.791	323.678	1.401.806
10,64	KP DVL TEAM REO	765.487	555	2.144	-	-	48.730	1.031	581.484	874	50.635	8.425	-	-	160.161	8.209	49.444	4.465	222.279	939.830
9,91	KP DVL TEAM SAMENLV SOCIAAL	639.620	1.110	2.144	-	-	38.712	808	580.015	871	40.391	7.847	-	-	126.924	6.422	45.338	4.094	182.778	785.261
3,77	KP DVL/TEAM BINNENSPORT	172.168	19.718	1.776	-	-	8.952	157	182.777	274	9.383	2.985	-	-	29.033	1.249	14.449	1.305	46.036	230.315
8,56	KP DVL/TEAM RUIMTE & WONEN	636.321	1.388	2.232	-	-	38.886	818	552.582	832	40.536	7.570	-	-	127.580	6.511	42.529	3.841	180.461	779.866
	FUNCTIE BESTUURSORGANEN	223.684	7.093	-	40.427	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	271.204
3,85	FUNCTIE BESTUURSORGANEN	406.299	-	-	18.336	-	27.333	833	238.824	-	28.166		-	-	28.878	1.643	4.496	406	35.423	431.892
0,67	FUNCTIE RAADSGRIFFIER	58.424	-	288	780	-	3.849	87	293.312	82	4.018	531	-	-	12.688	689	4.399	397	18.174	73.648
	FUNCTIE BESTUURSORGANEN	198.413	-		-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	198.413
133,5	TOTAAL GENERAAL	9.340.881	49.846	32.022	59.543	-	545.011	11.650	7.439.445	11.104	567.765	83.443	-	-	1.726.884	87.665	581.182	52.484	2.448.215	11.362.742

Bijlage 4: Gewaarborgde geldleningen 2024

Leningnr	Naam geldnemer	Hoofdsom	Doel geldlening	Waarborg gemeente %	Rente %	Restant hoofdsom 31-12-2023	Rente €	Aflossing €	Restant hoofdsom 31-12-2024	Waarborg gemeente 31-12-2024
40.68357.01	Woningvereniging Woonik	€ 346.145	Financiering woningbouw	50%	4,770%	€ 196.920	€ 9.393	€ 12.537	€ 184.383	€ 92.192
4094373	Woningvereniging Woonik	€ 7.000.000	Financiering woningbouw	50%	5,590%	€ 1.841.421	€ 102.935	€ 423.503	€ 1.417.918	€ 708.959
40105511	Woningvereniging Woonik	€ 9.000.000	Financiering woningbouw	50%	4,070%	€ 6.607.262	€ 268.916	€ 255.988	€ 6.351.274	€ 3.175.637
40100536	Woningvereniging Woonik	€ 10.000.000	Financiering woningbouw	50%	3,820%	€ 5.365.294	€ 204.954	€ 360.775	€ 5.004.519	€ 2.502.260
40103776	Woningvereniging Woonik	€ 15.000.000	Financiering woningbouw	50%	5,000%	€ 11.000.913	€ 550.046	€ 425.726	€ 10.575.187	€ 5.287.593
40.68349.01	Woningvereniging Woonik	€ 251.215	Financiering woningbouw	50%	4,500%	€ 127.383	€ 5.732	€ 13.580	€ 113.802	€ 56.901
40102353	Woningvereniging Woonik	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	50%	4,078%	€ 3.067.507	€ 125.093	€ 166.802	€ 2.900.705	€ 1.450.353
40102354	Woningvereniging Woonik	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	50%	4,079%	€ 3.227.939	€ 131.668	€ 160.263	€ 3.067.676	€ 1.533.838
40.68355.01	Woningvereniging Woonik	€ 363.485	Financiering woningbouw	50%	5,150%	€ 198.213	€ 10.208	€ 13.843	€ 184.370	€ 92.185
40.68350.01	Woningvereniging Woonik	€ 1.482.745	Financiering woningbouw	50%	4,620%	€ 755.978	€ 34.926	€ 80.250	€ 675.728	€ 337.864
4091942	Woningvereniging Woonik	€ 5.672.253	Financiering woningbouw	50%	5,660%	€ 1.155.289	€ 65.389	€ 364.099	€ 791.189	€ 395.595
40.68359.01	Woningvereniging Woonik	€ 194.531	Financiering woningbouw	50%	4,450%	€ 27.904	€ 1.242	€ 13.067	€ 14.837	€ 7.419
40100834	Woningvereniging Woonik	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	50%	3,940%	€ 2.929.823	€ 115.435	€ 183.846	€ 2.745.977	€ 1.372.989
40.68358.01	Woningvereniging Woonik	€ 466.525	Financiering woningbouw	50%	4,750%	€ 265.091	€ 12.592	€ 16.897	€ 248.194	€ 124.097
40100833	Woningvereniging Woonik	€ 5.000.000	Financiering woningbouw	50%	3,890%	€ 2.744.585	€ 106.764	€ 183.814	€ 2.560.771	€ 1.280.386
4097022	Woningvereniging Woonik	€ 8.000.000	Financiering woningbouw	50%	4,540%	€ 2.375.559	€ 107.850	€ 433.885	€ 1.941.673	€ 970.837
Totaal		**€ 77.776.900**				**€ 41.887.082**	**€ 1.853.144**	**€ 3.108.875**	**€ 38.778.207**	**€ 19.389.103**

Bijlage 5: Septembercirculaire 2023

Algemene uitkering gemeentefonds septembercirculaire 2023				
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Meicirculaire 2023	32.117.778	34.150.669	32.354.591	33.285.519
Septembercirculaire 2023	32.455.821	34.399.583	32.547.072	34.027.785
Verschil	**338.042**	**248.914**	**192.481**	**742.265**
Taakmutaties:				
Totaal taak- en overige mutaties	-	-	-	-
Netto resultaat algemene uitkering	**338.042**	**248.914**	**192.481**	**742.265**

Decentralisatie-uitkeringen septembercirculaire 2023				
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Meicirculaire 2023	209.290	204.290	204.171	188.536
Septembercirculaire 2023	216.352	211.352	211.233	188.536
Verschil	**7.062**	**7.062**	**7.062**	**0**
Totaal mutaties decentralisatie uitkeringen	0	0	0	0
Netto resultaat decentralisatie-/integratie uitkeringen algemeen	**7.062**	**7.062**	**7.062**	**0**

Integratie-uitkeringen septembercirculaire 2023				
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Meicirculaire 2023	2.483.534	2.437.767	2.290.519	2.139.297
Septembercirculaire 2023	2.518.442	2.471.061	2.320.811	2.166.622
Verschil	**34.908**	**33.294**	**30.292**	**27.325**
Bijdrage partcipatiewet - sociale werkvoorziening	34.908	33.294	30.292	27.325
Totaal mutaties integratie-uitkeringen	34.908	33.294	30.292	27.325
Netto resultaat integratie-uitkering sociaal domein	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale netto mutatie meicirculaire 2023 t.o.v. septembercirculaire 2023	**345.104**	**255.976**	**199.543**	**742.265**

Bijlage 6: Majeure programma's

6.1 Programma Positieve Gezondheid

Positieve gezondheid is een 'beweging' en daarmee nooit 'af'. Het programma positieve gezondheid is volop in beweging. De speerpunten daaruit houden we goed voor ogen.

Gezondheidswinst behalen door:

1. *De leefwereld van de inwoner centraal te stellen. Door samenwerking over domeinen heen: binnen het sociaal domein (armoede, eenzaamheid, laaggeletterdheid, participatie enz.), met welzijn, wonen, zorg en medisch domein.*
2. *Bevorderen van gelijke kansen op gezondheid.*
3. *Sterke focus op preventie; voorkomen is beter dan genezen.*

We bouwen gestaag door op de ingezette acties, komen tot nieuwe inzichten en acties, werken nauw samen met diverse partners en sturen bij, waar nodig.

Activiteiten
2024
Vervolg op
• *Wonen Werken Samenleven* Doorontwikkeling gezamenlijke aanpak individuele casuïstiek. Versterken sociale basis en informele zorg in buurten en wijken, uitrol naar geheel Nederweert. Opzetten monitoring om het maatschappelijk rendement te kunnen laten zien. • *Optimale Samenwerking* Implementeren afspraken over uitwisseling gegevens in complexe casuïstiek. • *Lokaal uitvoeringsplan GGD* Bijstellen en nadere afspraken maken, verfijnen wijkprofielen. • *Versterken preventiebeleid en vroegsignalering jeugd* Voortzetten en uitvoeren acties op thema's die door partners benoemd zijn (zoals taalontwikkeling, alcohol en drugsverslaving, anti-rook-campagne, Kansrijke Start (Centering zwangerschap)). Verkenning behoefte aan ondersteuning van jongeren met problemen. • *Communicatie* Uitrol "Nederweert Durft!' onder professionals en inwoners. Beeldplaat positieve gezondheid, in aansluiting op beleidsplan Gezond en Actief Leven Akkoord. • *Monitoring* Per project/traject evaluatie en reflectie op proces en inhoud, waar mogelijk en wenselijk zowel kwantitatief als kwalitatief.
Nieuw
• *Integraal Zorgakkoord/Gezond en Actief Leven Akkoord* Verbindingen leggen met de afspraken in het Integraal Zorgakkoord (landelijk en regionaal) en acties op basis van het Gezond en Actief Leven akkoord (lokale uitvoering). Daarbij werken we met drie programmalijnen: Gezond en Actief opgroeien, Vitaal en zelfredzaam, Ontmoeten en Meedoen. • *Lokale uitvoering vijf ketenaanpakken in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord* Versterken en uitbreiden van Kansrijke Start: borgen lokale coalitie, starten met Centering Ouderschap (vervolgaanbod op Centering zwangerschap) Opzetten lokale uitvoering van de ketenaanpakken: gecombineerde leefstijlinterventie, aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen, valpreventie bij ouderen en welzijn op recept. • *Naar een nieuw leefstijlakkoord* Evaluatie van het lokale preventieakkoord en verder ontwikkelen naar een breed leefstijlakkoord. • *Wonen met zorg* In gang zetten planvorming om wonen met zorg te organiseren.

Voor de looptijd van het programma (t/m 2025) is op dit moment (september 2023) nog € 216.000 beschikbaar. Op dit moment is het budget nog toereikend, in de toekomst voorzien we dat bijstelling nodig kan zijn.

6.2 Programma Economische Gebiedsontwikkelingen

Algemeen
Eind 2022 is het programma economische gebiedsontwikkeling vastgesteld en zijn we direct aan de slag gegaan met de twee deelprogramma's:

1. Centrum/Lambertushof en omgeving
2. Plan van aanpak Bedrijventerreinen

Centrum/Lambertushof e.o.
Dit deelprogramma loopt erg voortvarend. Begin 2023 is gestart met voorbereidende onderzoeken en werkzaamheden om te komen tot het opstellen van stedenbouwkundige kaders en een inrichtingsontwerp voor de gebiedsontwikkeling Centrum/Lambertushof e.o. Daarmee worden de gemeentelijke ambities voor dit deel van het centrum van Nederweert ruimtelijk vastgesteld. Hierbij ligt de focus op de volgende deelgebieden:

1. Het plein Lambertushof, inclusief de parkeerplaats aan de achterzijde.
2. Het noordelijk deel van de Kerkstraat, inclusief de oversteekplaats bij de kruising met de Burgemeester Greijmansstraat/Kapelaniestraat.
3. Het bouwblok rondom MFA De Pinnenhof.
4. Het bouwblok rondom het Groene Kruisgebouw.

Per deelgebied staan er een aantal specifieke opgaven centraal die betrekking hebben op het (her)inrichten en opwaarderen van de openbare ruimte (verkeer/parkeren, groen etc.) en het opstellen van stedenbouwkundige kaders voor nieuwe ontwikkelingen.

Door middel van participatieavonden in maart en mei 2023 zijn inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden betrokken bij het opstellen van de stedenbouwkundige kaders en het inrichtingsontwerp. De opkomst was groot op die avonden en we hebben veel waardevolle informatie opgehaald. De stedenbouwkundige kaders en het inrichtingsontwerp, inclusief de vraag om middelen, is/wordt aan de raad voorgelegd. Vervolgens vindt er een gefaseerde uitvoering plaats, waarbij het vastgestelde inrichtingsontwerp voor deelgebieden 1 en 2 als eerste wordt gerealiseerd. De stedenbouwkundige kaders zoals geformuleerd voor deelgebieden 3 en 4 geven vooral richting aan een toekomstige ontwikkeling. Voor de deelgebieden 3 en 4 zijn we voornamelijk afhankelijk van andere partijen en vastgoedeigenaren in het gebied.

Aanpak Bedrijventerreinen
Na de totstandkoming van de onderzoeken naar de ruimtebehoefte op bedrijventerreinen (2021/2022), wordt in 2023 nader onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van onze bedrijventerreinen. Reeds voor de zomer is gestart met een nulmeting om de sterktes, zwaktes, kansen en risico's per bedrijventerrein in beeld te brengen. Het gaat hierbij om kwaliteit van ruimte(gebruik), openbare ruimte, duurzaamheid etc. Ook wordt de impact van trends en transities, zoals de energietransitie, circulaire economie, digitalisering etc. in kaart gebracht voor de drie grootste bedrijventerreinen (Pannenweg I, Pannenweg II en Aan Veertien). Voor de kleinere bedrijventerreinen Hulsenweg en Ketelaarsweg worden algemene kenmerken in beeld gebracht en uiteengezet in een locatieprofiel.

Aan dit onderzoek is een (online) behoeftepeiling onder lokale ondernemers gekoppeld, om vanuit de lokale markt nog beter inzicht te krijgen in de waardering van het vestigingsklimaat, verbeterpunten en de kwalitatieve (ruimte)behoefte van ondernemers.
Vanuit dit programmaonderdeel ligt er een directe koppeling met de Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen. Daarin is de ambitie opgenomen om startende ondernemers en bedrijven die willen doorgroeien ruimte te bieden binnen onze gemeente. Hierbij streven we er naar om de oppervlakte aan extra beschikbare bedrijfskavels te laten aansluiten op de vraag. Verwacht wordt dat we de komende jaren circa 15 hectare extra bedrijventerrein nodig hebben om aan de behoefte te voldoen. In het Voorontwerp Omgevingsvisie zijn criteria en randvoorwaarden opgenomen waaraan een nieuw (duurzaam) bedrijventerrein moet voldoen. Daarna wordt, op basis van die randvoorwaarden, een onderzoek opgestart naar geschikte locaties binnen de gemeente Nederweert voor een nieuw duurzaam bedrijventerrein (locatiescan en haalbaarheidsonderzoek). De informatie voortvloeiend uit de Aanpak Bedrijventerreinen wordt daarbij betrokken.

Budget
Van het in 2022 toegekende budget is per ultimo september 2023 nog € 218.000 beschikbaar. Op dit moment is het budget nog toereikend, in de toekomst voorzien we dat bijstelling nodig kan zijn.

6.3 Programma Transitie Buitengebied

Het buitengebied in Limburg, maar ook in heel Nederland, is volop in beweging en verandert de komende jaren sterk. In onze gemeente is dat niet anders. Veel agrarische bedrijven stoppen en voor de vrijkomende agrarische gebouwen zoeken we naar een nieuwe functie. We moeten ons aanpassen aan de veranderingen van het klimaat en ook nieuwe energiebronnen moeten een plek krijgen in ons buitengebied. Deze beweging, die we met een mooi woord ‘transitie’ noemen, willen we als gemeente begeleiden, maar vooral ook aangrijpen om ons mooie buitengebied en het veelzijdige landschap te versterken.

Agrarische ondernemers zien allerlei wetten en regels op zich afkomen zoals de stoppersregeling LBV en LBV+. Dat betekent dat agrarische ondernemers zich gaan oriënteren op mogelijk een nieuwe/andere toekomst. Agrarische ondernemers die willen groeien, verbreden, omschakelen, verduurzamen of stoppen zijn altijd welkom bij onze bedrijfscontactfunctionaris. De vraag van de ondernemer staat altijd centraal. De taak van deze functionarissen is om agrarische ondernemers richting hun toekomst in goede banen te leiden. Het team wordt gevormd door medewerkers uit verschillende disciplines. Deze mix is bewust gekozen, omdat agrarische ondernemers op weg naar de toekomst met uiteenlopende vragen zullen aankloppen bij de gemeente.

De Omgevingsvisie Buitengebied, vastgesteld in juli 2021 door de gemeenteraad, vormt de basis voor het majeur programma Transitie Buitengebied en is dus ook de basis voor toetsing van deze plannen.

Richtinggevende uitspraken Omgevingsvisie
In dit programma leggen we de focus op een aantal richtinggevende uitspraken van de Omgevingsvisie Buitengebied:

- Ruimere mogelijkheden voor hergebruik
- Versterken van de omgevingskwaliteit
- We faciliteren de blijvers op perspectiefvolle locaties
- We gaan aan de slag met ongebruikte milieu- en bouwruimte bij agrarische bedrijven
- Sloop van overtollige gebouwen is een uitgangspunt bij hergebruik.
- Versterking van het groene karakter en de biodiversiteit koppelen aan ontwikkelingen.

Relatie met ontwikkelingen op Rijks- en provinciaal niveau
Op Rijks en provinciaal niveau zijn diverse ontwikkelingen die komende jaren van invloed zijn op de transitie van het buitengebied. Denk hierbij aan de Nationale Omgevingsvisie, Programma Mooi Nederland, Nationaal Programma Landelijk Gebied, NOVEX de Peel, provinciale gebiedsplannen, omgevingsvisie en Kaderrichtlijn water.

Door deze ontwikkelingen is de verwachting dat de komende jaren bedrijven versneld gaan stoppen en andere bedrijven juist gaan investeren in innovatie. Verbetering van landschap, natuurwaarden, waterkwaliteit en leefomgeving zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden. De genoemde richtinggevende uitspraken uit de omgevingsvisie bieden een basis om op deze ontwikkelingen in te spelen.

Wat gaan we gedurende deze raadsperiode doen?
In de begroting 2023 is € 400.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van het majeur programma transitie buitengebied. Dit bedrag is nog volledig beschikbaar door gebrek aan capaciteit en uitvoeringskracht. In 2024 maken we een nieuwe start met het programma. Inmiddels is het team buitengebied qua formatie uitgebreid en gaan we hernieuwd aan de slag. Onderstaand een weergave van de nieuwe koers.

Uitvoeringsprogramma omgevingsvisie Buitengebied
De gemeenteraad van de gemeente Nederweert heeft op 20 juli 2021 de omgevingsvisie Buitengebied vastgesteld. Deze blik op de toekomst geeft op hoofdlijnen weer, wat we in Nederweert willen bereiken en welke waarden we willen behouden en/of versterken. In het proces om te komen tot de omgevingsvisie Buitengebied was veel ruimte voor participatie met de samenleving (inwoners, ondernemers, belangenorganisaties en andere belangstellenden).

In het buitengebied zijn veel partijen op zoek naar ruimte, hierbij kan gedacht worden aan wonen, werken, opwekking duurzame energie, agrarische sector. Maar deze ruimte is beperkt, dat betekent

dat er keuzes gemaakt moeten worden. We werken voor het buitengebied de omgevingsvisie daarom verder uit in het Programma Buitengebied.

Het Programma Buitengebied stellen we in 3 fasen op:
1. Bepalen van de uitgangspunten;
2. participatietraject;
3. opstellen programma.

Voor het opstellen van het programma buitengebied worden € 200.000 procesmiddelen gereserveerd. Deze middelen kunnen ook ingezet worden voor het inhuren van extra capaciteit en expertise t.b.v. het buitengebied.

Uitvoering Limburgs Programma Landelijk Gebied
Doel van het LPLG is in de eerste plaats om aan te geven op welke wijze de drie hoofddoelen van het NPLG (natuur/stikstof, water en klimaat) in Limburg en dus ook Nederweert gerealiseerd kunnen worden. Deze doelen volgen mede uit Europese en nationale verplichtingen, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR), Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn), Kaderrichtlijn Water (KRW), de Europese Klimaatwet en de Europese landgebruik-verordening (LULUCF).

Naast de NPLG-doelen zijn er voor Limburg specifiek vier doelen toegevoegd. De leefbaarheid van het landelijk gebied en (economisch) perspectief voor sectoren, met name de landbouw, vinden wij van cruciaal belang. Het programma moet niet alleen natuurinclusief zijn maar ook mens-inclusief. Het heeft als doel het bieden van een toekomstperspectief aan mensen om te wonen en werken in een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving.

De meest urgente doelen en opgaven zijn:
1. Het voorkomen van verslechtering van de natuur in N2000-gebieden (per direct)
2. Het realiseren van de Ontwikkelopgave Natuur (2027),
3. De kwaliteits- en kwantiteitsdoelen voor grond- en oppervlaktewater (2027).

Dit zijn de doelen en opgaven die al op korte termijn gerealiseerd moeten worden. Uiteraard is ook een snelle en forse daling van de stikstofdepositie op N2000-gebieden nodig, op de eerste plaats uit oogpunt van natuurherstel maar evenzeer belangrijk om op termijn weer vergunningverlening mogelijk te maken voor (agrarische) bedrijven, infrastructuur, woningbouw, energievoorziening en andere maatschappelijke ontwikkelingen.

Met het eerste concept Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG) zetten we samen met o.a. Provincie, gemeenten en Rijk stappen tot:
- verbetering van de bescherming en de staat van instandhouding van habitattypen en leefgebieden van dieren en planten;
- vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en ammoniak door onder andere de landbouw;
- een duurzamer, robuuster en ecologisch gezonder watersysteem dat beter kan omgaan met wateroverlast en droogte en dat voorziet in voldoende water van verbeterde kwaliteit ten behoeve van mensen, ondernemers en ook voor de natuur;
- verbetering van de bodem;
- het bieden van helderheid aan ondernemers voor de lange termijn over de on)mogelijkheden van bedrijfsvoering op een bepaalde plek en ruimte te gegeven aan bijbehorend verdienmodel.

De periode tot vaststelling van het definitieve programma wordt benut om het LPLG verder door te ontwikkelen en naar verwachting medio 2024 definitief vast te stellen. In die periode staat het niet stil. Vanuit de urgentie die we voelen om met de uitvoering te beginnen starten we met:
- concrete koploperprojecten uit te (laten) voeren, die bijdragen aan de gestelde doelen en als voorbeeld kunnen dienen voor andere gebieden;
- intensivering (en verdieping) van de gebiedsprocessen op verschillende niveaus van onderop en via vrijwilligheid tot substantiële proporties te brengen;
- ons in te spannen om met behulp van Rijksinstrumenten als Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderijbedrijven LBV+ en LBV optimale resultaten te realiseren;

- het intensivering van het doen van anticiperende grondtransacties om de natuur- en landbouwtransitie te stimuleren;
- het Rijk vanuit de urgentie van de opgave haar verantwoordelijkheid te laten nemen voor het noodzakelijke generieke beleid en de benodigde generieke maatregelen;

Starten van koploperprojecten en uitvoering
Op initiatief van het Ministerie van LNV stelt het Rijk op basis van dit concept gebiedsprogramma en de geformuleerde maatregelenpakketten/koploperprojecten middelen beschikbaar. Hiermee worden uitvoeringsprojecten gestart welke een bijdrage leveren aan doelbereik, no-regret en op korte termijn (2023/2024) uitvoerbaar zijn. Samen met de partners in de gebiedsprocessen hebben wij potentiële koploperprojecten geïnventariseerd. Voor het opwerken van de projecten zetten wij beschikbare procesmiddelen in. Daarmee ondersteunen wij onze partners. Alvorens een project concreet wordt ingediend is het vanzelfsprekend dat alle eigenaren/partners in een gebied betrokken zijn. In Nederweert is o.a. het project Poort naar de Peel als koploperproject ingediend.

Voor de uitvoering van LPLG en koploperprojecten reserveren we € 75.000

Uitvoering motie: Niet alles kan overal
Op 11 juli 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarmee het college wordt verzocht Op zoek te gaan naar een bureau van landschapsarchitecten en onderzoekende landschapsontwerpers dat een integrale toekomstbestendige visie kan door ontwikkelen naar een ruimtelijk voorstel waarin álle opgaven en wensen op een zo goed mogelijke manier ingepast worden.

Voor de uitvoering van de motie reserveren we € 75.000 procesmiddelen

Invoeren intrekkingsbeleid
Invoeren van een intrekkingsbeleid gaat kansen creëren voor het buitengebied, maar ook voor de kernen. De vergunningen die nu niet (meer) benut worden zorgen er voor dat andere, gewenste, nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden.

Sloopregeling invoeren
Een sloopregeling voor leegstaande agrarische bebouwing beoogt de sloop van verouderde, overbodige en leegstaande stallen te bevorderen.

Invoeren van de sloopregeling gaat een aantal verbeteringen in het buitengebied opleveren:
- Verbetering van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit
- De ontstening en sanering van leegstaande stallen met overwegend asbesthoudende daken.
- Een positief effect op de trend dat criminaliteit zich steeds meer verplaatst naar het buitengebied, vaak in leegstaande agrarische bebouwing.

De combinatie van intrekkingsbeleid en een sloopregeling zal elkaar versterken.
Om snelheid te maken en eventuele extra capaciteit in te vliegen reserveren we € 50.000.
Deze procesmiddelen zullen we ook inzetten t.b.v. opstart projectbureau luchtkwaliteit.

6.4 Programma Wonen

Inleiding
Tijdens de behandeling van de Kadernota 2024-2027 op 11 juli 2023 heeft de raad middels een motie het thema wonen als majeur programma aangemerkt. De raad bekrachtigt daarmee dat wonen topprioriteit heeft zoals aangegeven in het coalitieakkoord 2022-2026, *'Goed voor Elkaar'*. Parallel hieraan heeft de raad een motie aangenomen die oproept om een actieve grondpolitiek te voeren en om een prioriteringskader te ontwikkelen voor woningbouw in de kernen.

Ambitie
De ambities van de gemeente Nederweert op het gebied van wonen zijn groot. Het coalitieakkoord zet in op bouwen voor alle doelgroepen en stelt de inwoners van Nederweert centraal met speciale aandacht voor sociale huurwoningen in samenwerking met de woningcorporaties. Alternatieve bouwmogelijkheden dienen tot meer woningen te leiden met aandacht voor gezonde, duurzame en veilige wijken.
Daarnaast is de regionale Structuurvisie Wonen 2022 tot en met 2025 en de in maart 2023 gesloten Woondeal Limburg tussen Rijk, provincie en regio's kaderstellend voor de lokale ambities van Nederweert. De gemeente staat aan de lat voor de toevoeging van 800 woningen gerekend vanaf 1 januari 2022 tot en met 2030. Met deze aantallen bedienen we onze eigen inwoners en geven we ruimte aan de overloop uit de regio Zuid-Oost Brabant waarvoor de regio Nederweert-Weert een belangrijk zoekgebied is. Daarvoor dienen we nieuwe plannen te ontwikkelen om de plancapaciteit verder uit te breiden. De Woondeal Limburg zet in om bij nieuwe plannen tenminste 2/3 van de woningen in het betaalbare segment te realiseren. Dan gaat het om sociale huurwoningen met een huurprijs tot aan de huurtoeslaggrens, middenhuurwoningen en betaalbare koop tot € 355.000,- v.o.n. Gemeenten dienen bovendien te streven naar woningvoorraad met tenminste 30 % sociale huur. Nederweert heeft nu ongeveer 20 % sociale huurwoningen in de woningvoorraad.
Naast het toevoegen van nieuwe woningen ligt er nog een belangrijke opgave om de bestaande woningvoorraad te transformeren en te verduurzamen, gericht op langer zelfstandig thuiswonen en energetische verbetering van woningen. Ook de (tijdelijke)huisvesting van ontheemden (Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers) en statushouders vraagt om creatieve aanvullende oplossingen gezien de groeiende taakstelling en urgentie vanuit het Rijk en provincie om deze opgave gezamenlijk in te vullen.

Stand van zaken en vervolgstappen
Een belangrijke randvoorwaarde om de woningbouwopgaven waar te kunnen maken is voldoende capaciteit en expertise binnen de organisatie. De afgelopen periode zijn een groot aantal projecten en ondersteunend beleid niet opgepakt of vertraagd wegens gebrek aan capaciteit. Om dit probleem structureel het hoofd te bieden, starten we met externe ondersteuning een Projectbureau Woningbouw op. De definitieve gunning vindt volgens planning in de 3e week van oktober plaats. Het Projectbureau gaat vanaf dat moment direct aan de slag en zal ons de komende jaren ontzorgen.
Het opstellen en uitvoeren van een Majeur Programma woningbouw krijgt vanuit het Projectbureau verder gestalte. Een prioriteringskader maakt daar onderdeel van uit. De uitbreidingslocatie aan de noordzijde van Nederweert-dorp en de locatie Staat-Boerenbond zijn op voorhand als prioritair aangemerkt. We zorgen ervoor dat het Projectbureau met deze projecten direct aan de slag kan middels een warme overdracht.

Voor de verdere uitwerking en invulling van het Majeure programma woningbouw en de bijbehorende budgetten komen we medio 2024 bij de raad terug bij de behandeling van de Kadernota. Tussentijds zal het Projectbureau verslag doen van de stand van zaken van de diverse projecten.
Het voeren van een actieve grondpolitiek gericht op strategische grondverwerving willen we op verzoek van de raad al op voorhand concreet oppakken. De Kadernota Grondbeleid 2021-2025 biedt daarvoor de ruimte. Een aandachtspunt hierbij is een bijbehorend budget dat nu nog ontbreekt (het college is bevoegd per transactie tot € 750.000,- aankopen te doen met verantwoording achteraf aan de raad).

Bijlage 7: Toelichting onderdelen uit uitvoeringsprogramma

7.1 Vergroening raadhuisplein

Inleiding
De raad heeft 3-11-2020 de motie van het JAN aangenomen om te onderzoeken in hoeverre vergroening van het Raadhuisplein mogelijk is. Reden hiervoor is dat het Raadhuisplein erg versteend is en het aanbrengen van groen het plein meer karakter geeft. Meer groen sluit ook aan bij de doelen uit het klimaatadaptatieplan en de wens van de Raad om meer groen in de kernen aan te brengen. Belangrijk uitgangspunt is dat er nog evenementen op het Raadhuisplein gehouden kunnen houden (mn. de kermis). Indien de weekmarkt niet verplaatst kan worden, dient ook de markt op het Raadhuisplein plaats te kunnen vinden. Verzocht is om dit eerst samen met deze gebruikers te onderzoeken. Vervolgens dient budget gevonden te worden in bestaande uitvoeringsplannen (groenbeleidsplan, klimaatadaptatieplan, centrumplan) en dient een plan aan de Raad voorgelegd te worden.

Samen met de marktcommissie en de kermismeester is gekeken wat er maximaal mogelijk is om het Raadhuisplein te vergroenen, waarbij voldoende ruimte overblijft voor de kermis en de markt. Ook is intern overleg gevoerd, in relatie tot het gebruik van het plein/voorterrein voor gemeentelijke ceremonies en bevoorrading van het gemeentehuis. In het ontwerp zijn de resultaten uit het parkeeronderzoek meegenomen.

Het schetsontwerp met bijhorende visualisaties is als bijlage bijgevoegd en akkoord bevonden door de kermismeester en de marktcommissie. De exacte uitwerking/beplantingsplan vindt plaats zodra de Raad de benodigde middelen voor de uitvoering heeft opgenomen in de begroting 2024.

Het ontwerp kan in 2024 gerealiseerd worden. De geraamde kosten bedragen € 125.000 met een structurele jaarlast van € 6.250. In de bestaande uitvoeringsprogramma's zijn hiervoor geen middelen beschikbaar/opgenomen. Vandaar dat we nu aan de Raad vragen dit bedrag op te nemen in de begroting 2024.

Wat gaan we doen?
We leggen een brede groenstrook aan van ca. 6 meter voor de betonnen keermuur. Hierin planten we 9 bomen (of meerstammige bomen). Tussen de keermuur en gemeentehuis maken we, onder de bestaande bomenrij, een groenstrook van 3,5 m breed en planten één extra boom. Langs de Geenestraat aan de overzijde van het plein, planten we nog een extra boom naast de voetgangersoversteek. In het ontwerp zijn in totaal 11 extra bomen opgenomen en ca. 400 m2 groen. Hierdoor komt er significant meer groen bij, wordt het verhard oppervlakte een stuk kleiner en wordt de betonnen keermuur gecamoufleerd. Door de aanplant van twee nieuwe bomenrijen ontstaan er twee 'laantjes', waaronder de bezoekers naar het gemeentehuis kunnen lopen. Ook ontstaat er ruimte om bankjes in het groen te plaatsen. Dit verhoogt de beleving van het groen.

Waar houden we rekening mee?
De kermismeester is akkoord met het ontwerp.
Uit het overleg met de kermismeester kwam naar voren dat flexibiliteit belangrijk is. De kermismeester wil de komende jaren afwisselend grote attracties (trekkers) kunnen plaatsen. Omdat nu niet bekend is welke attracties dit zijn en welke ruimtebeslag ze nodig hebben, moet de resterende ruimte deze mogelijkheid kunnen bieden. Groen centraal op het plein of direct langs de Geenestraat is daardoor niet gewenst. Het nu voorliggende ruimte biedt hiervoor voldoende flexibiliteit.

De marktcommissie is akkoord met het ontwerp
Het ontwerp is ook besproken met de marktcommissie. Zij zijn ook voorstander van vergroening en zien geen belemmeringen voor de markt. Ze zijn akkoord met het ontwerp.

In het ontwerp is rekening gehouden met de toegankelijkheid van het gemeentehuis en het houden van ceremonies
Onderzocht is of de dodenherdenkingsteen een betere plek kan krijgen en of voldoende ruimte overblijft voor alle ceremonies voor het gemeentehuis. Geconcludeerd is dat het extra groen de omgeving aantrekkelijker maakt om ceremonies te houden en er voldoende ruimte overblijft. De herdenkingssteen kan verplaatst worden naar een mooie plek in het nieuwe groen, nabij het bordes.

Daarnaast is er rekening mee gehouden dat de toegankelijkheid van het gemeentehuis gewaarborgd blijft (bevoorrading/trouwerij etc.).

Het ontwerp houdt rekening met de huidige inrichting, hierdoor houden we de kosten zo laag mogelijk
Door de nieuwe beplanting zo veel mogelijk in te passen in de bestaande situatie/inrichting, houden we de kosten zo laag mogelijk. Er hoeven nl. geen grote ingrijpende maatregelen aan de bestaande verharding genomen te worden. We verwijderen alleen de verharding ter hoogte van de geplande groenvakken, brengen goede teelaarde en groeiplaatsvoorzieningen voor de bomen aan en planten vervolgens de beplanting.

Waar is in de raming rekening mee gehouden?
Op basis van het schetsontwerp is een raming gemaakt. Hierbij is rekening gehouden met de eisen die we als gemeente stellen aan een gezonde groeiplaats voor het groen/bomen. Naast de kosten voor het aanbrengen van groen is tevens rekening gehouden met het vervangen van de oude banken en het toevoegen van twee nieuwe banken. Daarnaast is rekening gehouden met het verplaatsen van de dodenherdenkingssteen, aanpassen lichtmasten, verplaatsen stroomkast en de inzet van archeologische begeleiding/inspectie tijdens de werkzaamheden.

Wat zijn de kanttekeningen?
- Er blijft nog steeds een groot verhardingsoppervlakte over. Dit is nodig voor de markt, kermis en evenementen;
- Het groen kan beperkend zijn voor nieuwe evenementen. Het verhard oppervlakte wordt immers kleiner.
- Het groen kan beperkend zijn indien in de toekomst extra parkeerruimte nodig is. In het ontwerp kunnen achteraf ca. 15 parkeerplaatsen ingepast worden. In dat geval moet ook de huidige bestrating aangepast worden. Indien de behoefte groter wordt, dan dient het ontwerp later aangepast te worden, hetgeen dan wellicht ten koste gaat van de nieuwe aanplant.
- Voor de kermis dient vervangende ruimte gezocht te worden voor de vervallen ruimte Deze ruimte is gevonden op het gazon in de bocht Loverstraat/Geenestraat. De lage beplanting (blokhaag) die hier staat wordt ingezaaid met gazon, de bestaande lindeboom wordt verplaatst en de kerstboom wordt naast de ingang van het gemeentehuis geplaatst. Het gazon blijft hier dus gehandhaafd (er komt geen verharding bij).
- Het nieuwe groen is bij evenementen kwetsbaar voor schades. Doordat er bij evenementen veel publiek aanwezig is en bij de opbouw vaak gemanoeuvreerd moet worden met groot materieel, is de kans op schade aan het nieuwe groen reëel. Daarom moeten hier met de organisatoren goede afspraken over gemaakt worden. Bij aanleg zal er een verhoogde band voor het plantvak worden aangebracht, zodat het doorlopen/-rijden enigszins bemoeilijkt wordt.
- Het groen dient jaarlijks onderhouden te worden. De onderhoudskosten zullen daarom hoger zijn dan nu het geval is (afhankelijk van het uiteindelijke beplantingsplan).

Wanneer voeren we het uit?
Indien uw Raad instemt met de begroting, laten we het plan verder uitwerken en een beplantingsplan opstellen. We streven er naar om het plan in het voorjaar van 2024 uit te laten voeren. Mocht dit niet lukken binnen het plantseizoen cq de beschikbare capaciteit, dan wordt dit uiterlijk in het najaar van 2024 uitgevoerd. Hierbij houden we ook rekening met de OLS.

Bijlage Ontwerp en visuals:

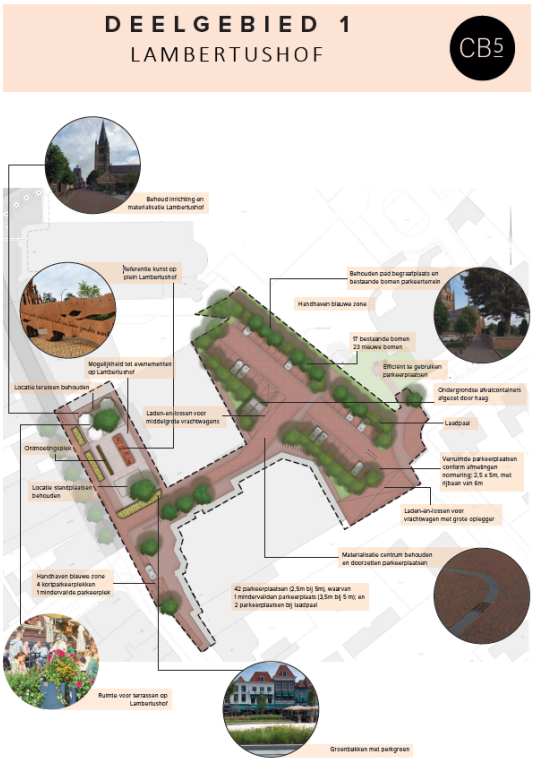

Gemeentehuis
verboden
te parkeren
op plein

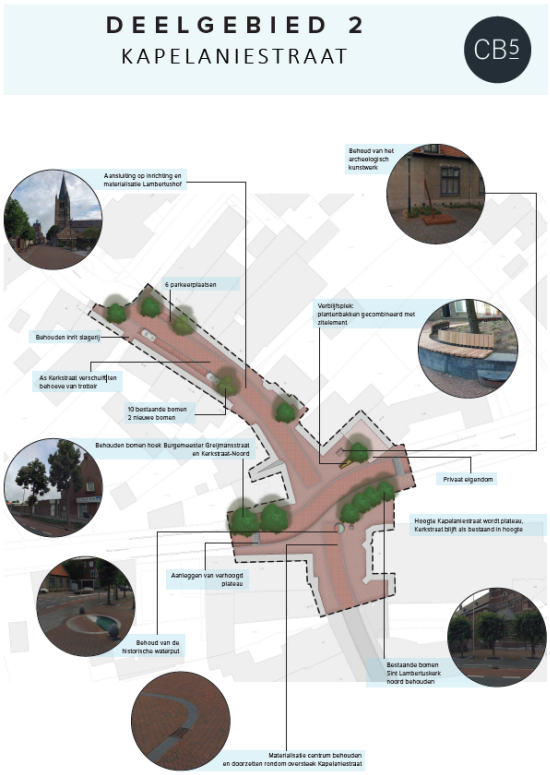

7.2 Gebiedsontwikkeling Lambertushof e.o.

Inleiding
De gemeenteraad heeft november 2022 ingestemd met het majeur programma Economische Gebiedsontwikkeling. Een van de twee onderdelen is de gebiedsontwikkeling Lambertushof en omgeving. Dit gebied is opgedeeld in 4 deelgebieden: (1) Lambertushof incl. achterliggend parkeerterrein, (2) Oversteek Kerkstraat-Kapelaniestraat/Kerkstraat Noord, (3) Pinnenhof en (4) Omgeving Groene Kruis gebouw. Onderhavig stuk betreft deelgebieden 1 + 2. Deelgebieden 3 en 4 worden op een later tijdstip aan de raad voorgelegd.

In 2023 zijn inwoners, ondernemers en belanghebbenden zoals de OVN uitgebreid betrokken. Er zijn twee meedenkbijeenkomsten georganiseerd. Hierbij hebben ruim 70 betrokkenen hun input geleverd. Ook waren enkele raadsleden aanwezig. Daarnaast zijn er diverse individuele gesprekken gevoerd met omliggende lokale ondernemers. Het bestuur van de Ondernemersvereniging Nederweert heeft aangegeven positief te staan tegenover de opgestelde ontwerpen en uit te kijken naar de realisatie. Ook zijn de uitkomsten van de in maart 2023 uitgevoerde parkeermeting voor het gedeelte van dit gebied betrokken. Dat heeft geleid tot bijgevoegde gebiedsontwerpen voor deelgebieden (1) Lambertushof incl. achterliggend parkeerterrein en (2) Oversteek Kerkstraat-Kapelaniestraat/Kerkstraat Noord.
Op 14 juni zijn de ontwerpen voor dit gebied gepresenteerd aan de raad, deze zijn met instemming ontvangen. De uitvoering van de werkzaamheden staat nu gepland voor het eerste helft van 2024.

Om in 2024 de herinrichting te kunnen uitvoeren, dient begin 2024 te worden gestart met de voorbereidende werkzaamheden (bijv. de uit te voeren onderzoeken). Gevraagd is om hiervoor incidenteel een krediet van. € 165.000 beschikbaar te stellen ten laste van de eenmalige ruimte 2024. De uitvoeringskosten zijn geraamd op € 875.000. Voorgesteld is om dit op te nemen in de begroting 2024, waarvan € 117.000 gedekt wordt door de gemeentelijke afkoppelsubsidie. De structurele lasten ad. € 26.000 worden gedekt door de begrotingsruimte 2024.

Wat willen we hiermee bereiken?

Met de gebiedsontwikkeling Lambertushof e.o. wordt de herinrichting van het centrum afgerond. Het doel is een aantrekkelijk, toegankelijk en toekomstbestendig centrum te realiseren voor bezoekers, inwoners en ondernemers. Hiermee komen we tegemoet aan de ambities uit het coalitieakkoord:

- de lokale economie versterken door ruimte te bieden aan Nederweerter ondernemers en het bevorderen van creativiteit en jong ondernemerschap (startups). Ondernemers geven we kansen om door te groeien in de eigen gemeente;
- het creëren van een aantrekkelijk en toekomstbestendig centrum waar inwoners en bezoekers terecht kunnen voor hun dagelijkse levensbehoeften en vertier;
- we houden het centrum goed bereikbaar en versterken gratis parkeren en winkelbeleving;
- we gaan aan de slag met de inrichting van Lambertushof
- we realiseren een samenhangend winkelgebied van Lambertushof, Kerkstraat-Noord en Kapelaniestraat met inpassing van De Pinnenhof en de bibliotheek;

Met de uitvoering van de voorliggende gebiedsontwerpen (deelgebied 1+2) worden bovenstaande ambities al deels gerealiseerd.

Hoe gaan we dit bereiken?
Lambertushof maakt integraal onderdeel uit van het centrum en het kernwinkelgebied. Het kernwinkelgebied is de afgelopen periode al flink opgeknapt. De nu voorliggende gebiedsontwerpen vormen het laatste gedeelte, waarmee het centrum wordt afgerond. De uitgangspunten van het majeure programma Economische Gebiedsontwikkeling zijn hierin meegenomen. Onderzocht is hoe het gebied beter toegankelijk, aantrekkelijker en vergroend kan worden. Onderdeel is ook het meer comfortabel maken van de parkeermogelijkheden, immers de huidige mogelijkheden zijn smal en sommige parkeerplaatsen zijn moeilijk bereikbaar.

Bij de inrichting maken we een onderscheid tussen de voorzijde van de Lambertushof, de achterzijde en het gebied van de Kerkstraat-Noord. De voorzijde van de Lambertushof is in 2014 opnieuw bestraat. Om deze reden is de herinrichting hier meer beperkt: we plaatsen groenbakken en installeren mogelijk een kunstwerk. Daarnaast plaatsen we in overleg met ondernemers extra fietsnietjes voor het veilig kunnen stallen van fietsen.
Het gedeelte van de Kerkstraat-Noord en de parkeerplaats achter de Lambertushof zijn in 1992 ingericht. Hierdoor hebben ze de afschrijvingstermijn van 30 jaar overschreden en sluit de kwaliteit, het comfort en de materialisering niet meer aan bij de rest van het centrum. Hier brengen we daarom nieuwe uniforme bestrating aan van gevel tot gevel, waarbij de inrichting voldoet aan de huidige eisen en wensen.

Klimaatdoelen zijn belangrijk
Bij het herinrichten van de openbare ruimte zijn de klimaatdoelen van groot belang. We hebben dan ook aandacht voor:

- Het verminderen van wateroverlast;
- Verminderen van de droogte;
- Verminderen van het stedelijk hitte-eiland effect;
- Het bijdragen van de opvang van CO2.

De nu voorliggende gebiedsontwerpen voorzien hierin door meer groen aan te brengen in de vorm van aan te planten bomen, het plaatsen van bakken met groenbeplanting en het afkoppelen van regenwater.

Conclusies en aanbevelingen van de parkeermeting/onderzoek 2023 worden meegenomen.
De volgende conclusies en aanbevelingen uit het parkeeronderzoek 2023 worden meegenomen:
- Aan de voorzijde van de Lambertushof wordt de “illegale” parkeerstrook vergroend om parkeren te voorkomen;
- Aan de achterzijde van de Lambertushof wordt de parkeerplaats heringericht met bredere vakken en rijstroken. De parkeerplaats wordt ook overzichtelijk ingericht zodat het gemakkelijker is te zien waar nog parkeermogelijkheden zijn. Voor een gedeelte van deze parkeerplaats wordt de blauwe zone opgeheven en wordt het vrij parkeren. Daarbij is het deels opheffen van de blauwe zone ook een uitdrukkelijke wens van de lokale ondernemers in het gebied;
- Andere maatregelen op deze parkeerplaats zijn het plaatsen van een laadpaal voor elektrische auto’s, het aanwijzen van twee laad- en losplaatsen en het inrichten van een parkeerplaats voor mindervalide parkeren.

Uitvoering

Afhankelijk van de levering van materialen en de beschikbaarheid van een uitvoerende partij, wordt gestreefd om in het voorjaar/medio 2024 te starten met de herinrichting van het plein, de parkeerplaats en de Kerkstraat-Noord inclusief de kruising. Hierbij wordt bewust gekozen voor het voorjaar omdat de winkeliers dan het minst worden gehinderd rond de feestdagen en de weersomstandigheden het beste zijn.

Communicatie en participatie
De nu voorliggende ontwerpen zijn ontwikkeld op basis van gesprekken en bijeenkomsten met winkeliers, ondernemers, bewoners en vertegenwoordigers van belangenorganisaties. Door een gerichte benadering (bewonersbrieven, uitnodigingen in het Gemeentecontact en aankondigingen op de website) was er een hoge opkomst. De betrokkenheid is daarmee hoog te noemen. Ook bij de verdere uitvoering en fasering blijven we de bewoners en ondernemers op deze wijze betrekken.

7.3 Wegenbeheerprogramma.

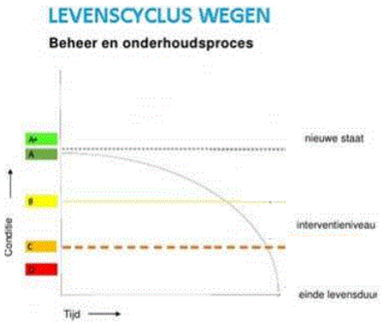
Er is een nieuw wegenbeheerprogramma opgesteld voor de jaren 2024-2033. Voor de financiële doorvertaling is uitgegaan van niveau B (basis). Hiermee wordt voldaan aan een minimaal verantwoord kwaliteitsniveau zonder dat normen en richtlijnen voor veiligheid, comfort, en aanzien worden overschreden én er kapitaalsvernietiging ontstaat. Dit niveau komt ook overeen met de keuze die de gemeenteraad heeft gemaakt in 2006.

Inleiding
Bij de kadernota 2024 is besloten dat we een andere systematiek gaan volgen voor de kosten van rehabilitaties (een volledige vervanging van een wegconstructie). Bij de begroting worden ieder jaar de noodzakelijke middelen gevraagd voor de rehabilitaties voor de volgende jaren. Voorheen waren deze kosten niet begroot en werd de raad afzonderlijk om budget gevraagd. Pieken in de jaarlijks gevraagde middelen worden met deze nieuwe systematiek zoveel mogelijk voorkomen.

Samen met de bedragen voor het regulier onderhoud (klein, preventief, groot) wordt de nieuwe systematiek voor rehabilitaties vastgelegd in het nieuwe wegenbeheerprogramma.

Het bestaande Beheerplan Wegen 2014-2023 loopt dit jaar af. Het nieuwe plan geldt ook weer voor 10 jaar (2024-2030) om stabiliteit in de kwaliteit en de onderhoudsstrategie te houden. Na 5 jaar vindt een update plaats, om aan te sluiten bij actuele ontwikkelingen en eventuele areaal uitbreidingen.

Per cyclus zijn telkens 3 onderhoudsstrategieën bepaald, die de beeldkwaliteitsniveaus A, B, en C vormen. De keuze voor een beeldkwaliteit A (hoog), B (basis), of C (laag) bepaalt de benodigde middelen. De levensduur van wegen verloopt nooit rechtlijnig omdat het wordt bepaald door veel factoren waar de gemeente geen invloed op heeft (bijv. weer, ongevallen, verkeersintensiteiten etc.). Bij het bereiken van niveau B neemt de levensduur sneller af.

Wat willen we hiermee bereiken?
Het totale verhardingsareaal van de gemeente Nederweert te onderhouden op kwaliteitsniveau basis (B) zoals gedefinieerd door de CROW (*Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek).* Hierbij wordt voldaan aan een minimaal verantwoord kwaliteitsniveau zonder dat normen en richtlijnen voor veiligheid, comfort, en aanzien worden overschreden én er kapitaalsvernietiging ontstaat.

Hoe gaan we dit bereiken?
Met het nieuw voorgestelde plan en de aanpak om te voldoen aan de nieuwe CROW 2019 en de Wet BBV.

De huidige kwaliteit van de verhardingen is goed tot zeer goed te noemen. Voor asfaltverhardingen is dit kwaliteitsniveau B en voor elementenverhardingen is dat A. Dit is tot stand gekomen door de onderhoudsmethode die is gebaseerd op preventieve onderhoudsmaatregelen. Om het onderhoud op dit kwaliteitsniveau te handhaven is ambitie keuze B nodig. Nu kiezen voor een minder kwaliteitsniveau (C) betekent niet alleen direct een kapitaalsvernietiging, maar ook minder veiligheid en een groter risico op schadeclaims.

Om een betrouwbare voorspelling te doen over de omvang en tijdstippen van vervangingen (wegrehabilitaties) zijn er meer metingen over meerdere jaren nodig dan één momentopname. De achteruitgang in kwaliteit van een weg wordt dan beter voorspelbaar, en eventuele maatregelen om vervanging uit te stellen kunnen dan beter bepaald worden. Om dit te monitoren laten we nu al elke 3 jaar de 5 grootste verkeerswegen onderzoeken op achteruitgang en voorzien van een vervangingsadvies. Hier is in 2012 al mee begonnen. Voor de overige wegen laten we ieder jaar een weginspectie uitvoeren voor het gehele areaal. Om de verzamelde kennis niet verloren te laten gaan en te concretiseren in de begroting, zal deze wijze van monitoren gehandhaafd moeten worden

Uitvoering
Jaarlijks wordt het hele areaal verhardingen geïnspecteerd, op basis hiervan worden basisplanningen gemaakt. Deze basisplanningen vormen de basis voor het uiteindelijke jaarplan.

Er wordt bekeken of er werk uit aangrenzende taakvelden en projecten gecombineerd kan worden, die samen met de preventieve conserveringen worden toegevoegd aan de jaarplanning.

Naast de jaarplanning kennen we voor de elementenverhardingen “Veiligheid in en om de wijk”. 3x per jaar gaan 30 vrijwilligers in groepjes van 2/3 personen per wijk op pad en inspecteren de openbare ruimte op onvolkomenheden. Samen met meldingen en klachten van burgers worden de onvolkomenheden opgelost.

Klein onderhoud wordt direct na constatering of melding uitgevoerd en beperkt de aansprakelijkheidstellingen. De tijdens de weginspectie geregistreerde openstaande scheuren in asfaltverhardingen worden allen gevuld.

Daarnaast vindt jaarlijks monitoring plaats op vervanging. Wegvakken met matige schade bij schadebeeld dwarsonvlakheid en/of scheuren, duiden op een potentiële vervanging op middellange termijn. Deze worden nader onderzocht. Voor de grote 5 verkeerswegen wordt een 3-jaarlijks onderzoek uitgevoerd.

7.4 Versterken lokale sociale basis

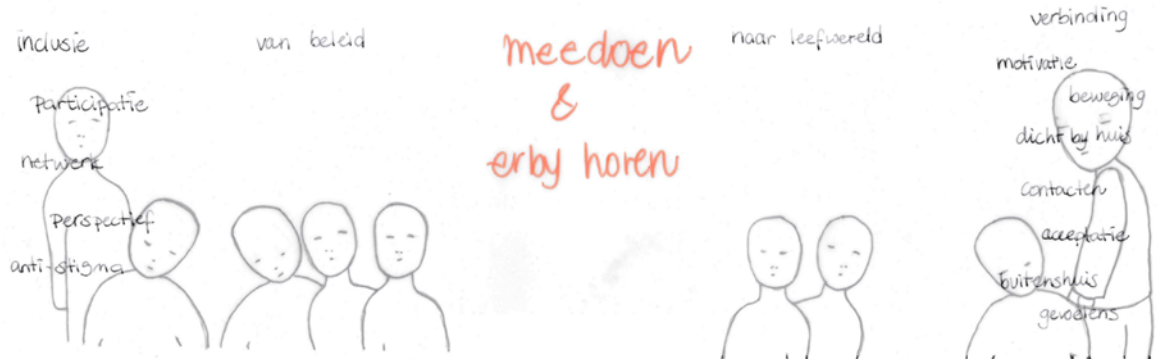
Inleiding
Op 19 juli 2022 is de Regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026 door de raad vastgesteld. Met deze visie geven we invulling aan onze regionale doelen en ambities voor de komende jaren in het ondersteunen van kwetsbare inwoners. De kern van de visie is: “Alle kwetsbare inwoners van Noord- en Midden-Limburg worden op passende wijze ondersteund, zodat zij zo zelfstandig mogelijk kunnen meedoen in de samenleving”.

Om deze visie te bereiken wordt er langs twee pijlers aan zeven ambities gewerkt:

Pijler 1: Meedoen & erbij horen	***Pijler 2: Wonen & Thuis zijn in de wijk***
1. Meer preventie 2. Meer maatwerk 3. Meer samenwerking 4. Meer cliëntparticipatie en ervaringsdeskundigheid	5. Transformatie beschermd wonen en opvang 6. Meer passende woonoplossingen 7. Meer veerkracht in de wijk

Om deze ambities in de praktijk te brengen hebben de samenwerkende gemeenten in Noord- en Midden-Limburg samenwerkingsafspraken vastgelegd. In deze overeenkomst is vastgelegd dat iedere gemeente de lokale sociale basis moet versterken. Dit betekent dat iedere gemeente lokaal moet zorgen voor een passend aanbod van voorliggende en algemene voorzieningen, die bijdragen aan het voorkomen van instroom van inwoners in maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MOBW) voorzieningen en die duurzame uitstroom van deze groep uit deze voorzieningen bevorderen.

Wat willen we hiermee bereiken?
Kwetsbare inwoners met complexe/meervoudige problematiek op een passende wijze ondersteunen, zodat zij zo zelfstandig mogelijk kunnen meedoen in onze gemeenschappen. Dit doen we door niet alleen de formele hulp en ondersteuning goed te organiseren, maar we zorgen ook voor een passend lokaal aanbod van voorliggende en algemene voorzieningen; een sterke lokale sociale basis.

Hoe gaan we dit bereiken?
De ambities uit de Regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026, sluiten goed aan bij de visie, kernboodschap en de beoogde maatschappelijke effecten uit ons Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West en het gedachtegoed van positieve gezondheid. Kijkend naar de zes dimensies van positieve gezondheid zijn onderstaande aspecten van belang in de context van de sociale basis.

In het Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West is het versterken van de lokale sociale basis een belangrijk doel. Om dit doel te bereiken moeten we conform de regionale afspraken zorgen voor:

> *a. adequate, afdoende en passende (preventieve) voorzieningen en activiteiten voor onder meer werk/inkomen/schulden, maatschappelijke ondersteuning (met name individuele begeleiding, dagbesteding, vervoer en huishoudelijke hulp), jeugdhulp en wonen. Deze voorzieningen en activiteiten vormen samen de lokale sociale basis en zijn een aanvulling op de regionale voorzieningen voor BW, MO en B&P.*
> *b. het creëren van een lokale sociale basis om mogelijke maatschappelijke uitval en complexe problematiek vroegtijdig te signalen en om psychosociale- en psychische problemen te herkennen. Deze lokale sociale basis is nodig om proactief te kunnen handelen. Deze infrastructuur omvat ook de OGGz-taken, indien nodig inclusief specialistische ggz-expertise en/of ervaringsdeskundigheid.*
> *c. het gezamenlijk regionaal verwerven van zorg en ondersteuningsaanbod door aanbieders van voorzieningen voor BW, MO en B&P door de MGR.*
> *d. voldoende, goed gespreide, adequate en betaalbare (sociale) woonmogelijkheden in de eigen gemeente. Deze verplichting kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden door middel van het maken van prestatieafspraken met woningcorporaties, zodat uitstroom uit voorzieningen van BW en MO geen of minder belemmeringen ondervindt.*
> *e. adequate toegang tot voorzieningen voor BW en MO in samenhang met de toegang tot begeleiding, jeugdhulp, werk/participatie en inkomensondersteuning.*
> *f. het zoveel mogelijk voorkomen van de noodzaak tot maatschappelijke opvang en beschermd wonen.*

Zoals uit bovenstaande blijkt, kent het werkveld rondom de doelgroep raakvlakken met andere taken. Deze taken zijn in iedere gemeente weer anders georganiseerd. Een lokale aanpak voor het blijvend versterken van de sociale basis is daarmee ook een structurele opdracht voor Nederweert. Om blijvend de sociale basis, conform onze verantwoordelijkheid, te kunnen versterken en op

ontwikkelingen te kunnen inspelen zijn nieuwe acties van de gemeente nodig die complementair zijn aan bestaande acties/projecten. Conform afspraak in de Regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026 met de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten is daarbij extra aandacht nodig voor mensen met complexe/meervoudige problematiek.
We denken daarbij aan een versterking van de werkwijzen en samenwerking in het expertteam. Het expertteam bestaat uit professionals van ketenpartners op het gebied van zorg en veiligheid dat complexe casussen behandelt. We zetten in op zowel de verbetering van de samenwerking tussen partners onderling als met, onder meer sociale teams in de toegang tot formele en informele voorzieningen. Met formele en informele partners zullen we verbeterslagen maken en activiteiten ontwikkelen die bijdragen aan preventie en vroegsignalering van complexe/meervoudige problematiek, het bevorderen van herstel en het voorkomen van terugval.
Een belangrijke voorwaarde om nieuwe complementaire acties te initiëren/faciliteren, is dat we de financiële ruimte hebben om tijdig in te kunnen spelen op kansen of onverwachte gebeurtenissen die de inwoners met complexe/meervoudige problematiek raken.
Twee voorbeelden van een aanpak tot versterking van de sociale basis die in de genoemde samenwerkingsafspraken met Noord- en Midden-Limburg passen zijn het Zelfregiecentrum (voor de financiering daarvan staat Nederweert vanaf 2022 zelf aan de lat) en het SUN-noodhulpbureau, waarvoor na de opstartfase structurele middelen nodig zijn.

Uitvoering en financiële gevolgen
In het verleden ontving de gemeente Venlo als centrumgemeente alle middelen voor de lokale zorg- en toegangskosten en de versterking van de lokale sociale basis. Eind 2021 (RI-21-00714) zijn de nieuwe samenwerkingsafspraken van Noord- en Midden-Limburg op het gebied van beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO) vastgelegd. Sinds dit moment is de gemeente Venlo niet langer de centrumgemeente en ontvangen de gemeenten afzonderlijk de rijksbijdrage (deze bijdrage staan we af aan de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord (MGR).
Jaarlijks ontvangt de gemeente Nederweert een bedrag van de MGR uit het surplus van de regionale begroting MOBW dat onder andere bedoeld is voor het versterken van de sociale basis. Dit bedrag landt in de algemene reserve.
Gezien de hiervoor geschetste afspraken en opgaven ramen we nu jaarlijks € 100.000,- voor diverse activiteiten/projecten die bijdragen aan het versterken van de lokale sociale basis. Hieruit bekostigen we de bijdrage van de gemeente Nederweert aan het Zelfregiecentrum (€ 42.000,-) en de bijdrage van de gemeente Nederweert aan het SUN-noodhulpbureau (€ 14.500,-). Het Zelfregiecentrum is een voorziening voor kwetsbare mensen, en richt zich op ontmoeting, een zinvolle daginvulling en herstel van de zelfredzaamheid. Het noodhulpbureau is er voor inwoners die te maken krijgen met urgente financiële noden.
Het bedrag dat resteert (€ 43.500,-) is nodig om de ontwikkeling van het expertteam te kunnen faciliteren en in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Aan de bekostiging van toekomstige activiteiten gaat altijd een collegevoorstel vooraf.

Foto's:
Gemeente Nederweert en Nederweert24

Gemeente Nederweert

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
6031 VR Nederweert

Postadres:
Postbus 2728
6030 AA Nederweert

Telefoon: (0495) 677 111 of 14 0495

Fax: (0495) 633 245
E-mail: info@nederweert.nl
Website: www.nederweert.nl

Nederweert
samen groots, samen doen!

www.**nederweert.nl**